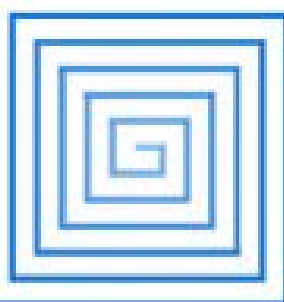

Громадська організація «Фундація «Відкрите суспільство»

Фонд Чарльза Стюарта Мотта

**Аналіз
стану виконання Програми економічних
реформ Президента України
«Заможне суспільство,
конкурентоспроможна економіка,
ефективна держава» протягом 2010 року**

(стан виконання планів-графіків
першого етапу розділів Програми
на 2010-2014 роки)

Київ – 2010

ЗМІСТ

ВСТУП. МЕТОДИКА АНАЛІЗУ СТАНУ ВИКОНАННЯ ПЛАНІВ-ГРАФІКІВ ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ НА 2010-2014 РОКИ (ПРОТЯГОМ 2010 РОКУ)	3
ЩОДО ВПЛИВУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ (ОПТИМІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ) НА ХІД ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ У ПРОГРАМІ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	4
РОЗДІЛ «СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК» ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ: ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ	6
СТАБІЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ (ДО КІНЦЯ 2010 Р.)	6
РЕФОРМА ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ	29
РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО СЕКТОРА	38
РЕФОРМА МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН	59
РОЗДІЛ «ПІДВИЩЕННЯ СТАНДАРТІВ ЖИТТЯ» ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ: ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ	63
РЕФОРМА СИСТЕМИ МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	63
РЕФОРМА СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ	83
РЕФОРМА СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ	92
РОЗДІЛ «ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕС-КЛІМАТУ Й ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ» ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ: ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ	102
ДЕРЕГУЛЯЦІЯ І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА	102
ПРИВАТИЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ	129
РОЗВИТОК НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ СФЕРИ	152
РЕФОРМА МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА СПІВПРАЦІ	166
РОЗДІЛ «МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНФРАСТРУКТУРИ І БАЗОВИХ СЕКТОРІВ» ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ: ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ *	175
РЕФОРМА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ	175
РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ	188
РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ СТАНУ ВИКОНАННЯ ПЛАНІВ-ГРАФІКІВ ПЕРШОГО ЕТАПУ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ НА 2010-2014 РОКИ	203

* Розділ "Модернізація інфраструктури і базових секторів" також містить реформу вугільної галузі, нафтогазової промисловості, житлово-комунального господарства та розвиток транспортної інфраструктури. Але запропонований аналіз не охоплює проведення цих реформ за 2010 рік.

**МЕТОДИКА АНАЛІЗУ СТАНУ ВИКОНАННЯ ПЛАНІВ-ГРАФІКІВ
ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ НА 2010-2014 РОКИ
“ЗАМОЖНЕ СУСПІЛЬСТВО, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА, ЕФЕКТИВНА ДЕРЖАВА” (ПРОТЯГОМ
2010 РОКУ)**

Плани-графіки містять опис необхідних дій, потрібних для виконання заходів, передбачених Програмою економічних реформ Президента України на 2010-2014 рр. Плани-графіки містять перелік відповідальних за виконання заходів та перелік відомств, з якими необхідно провести узгодження. Для кожної з дій встановлюються строки виконання (початок та завершення виконання). Для кожного з заходів встановлюється кінцевий продукт.

Проблеми, з якими стикається аналіз:

- 1) Кінцеві продукти для більшості з пропонованих дій насправді є проміжними продуктами, доступними лише для певного кола осіб з числа відомств, серед яких проводяться узгодження.
- 2) Кінець першого етапу Програми економічних реформ передбачає до кінця 2010 року наявність лише проміжних продуктів. Тобто, до кінця 2010 року планами-графіками реформ не було передбачено прийняття закону чи підзаконного нормативно-правового акта, що оприлюднюється.
- 3) Плани-графіки не містять усіх заходів Програми першого етапу. На час оприлюднення планів-графіків на веб-сторінці Адміністрації Президента України деякі з запланованих заходів були повністю виконані, і це може бути поясненням того, чому ці заходи з Програми економічних реформ не попали у плани-графіки (наприклад, прийняття закону про державні закупівлі). В інших випадках деякі заходи, які, відповідно до Програми економічних реформ, повинні були відбутися 2010 року, планами-графіками перенесені на більш пізній період (наприклад, прийняття Закону про фонд майбутніх поколінь).
- 4) Плани-графіки були оприлюднені ще до адміністративної реформи, введеної Указом Президента України від 9.12.2010 р. № 1085/2010, через те містять посилання на вже недійсну структуру органів центральної влади. У своїх посиланнях експерти використовують нову структуру органів влади.

Методика аналізу

Заплановані заходи можна оцінювати як на предмет того, чи відбувалися вони взагалі, так і на предмет того, чи обрано правильний курс для здійснення економічних реформ. Можливі такі означення статусу реалізації кожного із заходів за наступними критеріями: у графіку, некритичне відставання, ризик критичного відставання, критичне відставання.

У першу чергу, експерти ГО “Фундація “Відкрите суспільство” зробили наголос на оглядовому аналізі регуляторного середовища. Заходи, передбачені Програмою економічних реформ Президента України на 2010-2014 рр., повинні змінити існуючі регуляторні акти. Через те для кожного із заходів, запланованих на 2010 рік, зроблена спроба знайти:

- 1) відомчу класифікацію органу, відповідального за виконання заходів, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. N 604;
- 2) посилання на чинний закон, його норму чи нормативно-правовий акт, які заплановані заходи повинні змінити;
- 3) статистичні дані, оприлюднені з того чи іншого питання Державною службою статистики України чи у засобах масової інформації.

Зміст Програми економічних реформ також містить перелік необхідних змін до нормативно-правових актів та прийняття законопроектів.

Програма економічних реформ Президента України на 2010-2014 рр. у преамбульній частині до кожного з розділів містить означення проблеми, мету, завдання і необхідні кроки. Соціально-економічні ефекти від кожного із запланованого заходу навряд чи є однозначні і щодо них у суспільстві триває дискусія. Безумовно, експерти розуміють, що аналіз правильності курсу для здійснення економічних реформ потребує дослідження у значно ширшому форматі, ніж поточний аналіз стану виконання планів-графіків Програми економічних реформ.

Можливості для покращення аналізу.

На додаток до міжвідомчих узгоджень багато із запланованих заходів передбачають публікацію проектів нормативно-правових актів на сайті та проведення громадських слухань. У випадку, якщо результати таких слухань також будуть оприлюднюватися на сайті Адміністрації Президента України, це уможливить детальніший аналіз соціально-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
економічних ефектів втілення Програми економічних реформ Президента України.

ЩОДО ВПЛИВУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ (ОПТИМІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ) НА ПЕРЕБІГ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ У ПРОГРАМІ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Відповідно до планів-графіків здійснення Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 рр. "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", відповідальними за виконання запланованих заходів визначено як центральні органи виконавчої влади, так і окремих посадовців.

Проте, згідно з Указом Президента України від 09.12.2010 р. № 1085/2010, здійснюються заходи адміністративної реформи (оптимізація системи центральних органів виконавчої влади) - реорганізація, ліквідація і перейменування органів центральної виконавчої влади, відповідно до Указу Президента України № 1085/2010 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади". Адміністративна реформа не лише вплинула на складання і формування державного бюджету, але і запровадила нову схему організації та взаємодії центральних органів виконавчої влади.

Яким чином адміністративна реформа (оптимізація системи центральних органів виконавчої влади) вплинула на хід економічних реформ? Адже, згідно з планом-графіком, перший етап Програми економічних реформ Президента України завершується уже в 2010 році.

Першим напрямом реформ, передбачених у розділі "Сталий економічний розвиток", було визначено стабілізацію державного бюджету. Відповідальність за виконання заходів покладалася переважно на Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції України, колишнє Міністерство економіки України і на Комітет з економічних реформ, створений Указом Президента України від 17.03.2010 р. № 355/2010.

Серед нормативно-правових актів, передбачених планом-графіком, зокрема, планувалося як прийняття Закону України "Про здійснення державних закупівель", нового Бюджетного кодексу України (прийняті у липні ц.р.), так і ухвалення Закону України "Про державний борг", який повинен був бути поданим Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України до 04.11.2010 р. з відповідним супроводом його проходження Міністерством фінансів України.

Програма економічних реформ до жовтня 2010 р. також передбачала подання до Верховної Ради України законопроектів "Про порядок розподілу капітальних субвенцій", "Про державне стратегічне планування" і прийняття до 15.09.2010 р. Постанови КМУ "Про прогноз показників зведеного бюджету на середньострокову перспективу".

Для впровадження середньострокової стратегії управління державним боргом Програма економічних реформ також передбачає затвердження до 29.12.2010 р. Постанови КМУ "Про порядок розробки і контролю за реалізацією середньострокової стратегії і управління державним боргом", затвердження до 26.11.2010 р. Постанови КМУ "Про внесення змін до порядку зменшення бюджетних асигнувань та повернення коштів у разі нецільового використання бюджетних коштів у поточному чи минулому роках". Міністерство фінансів України повинне було до 29.10.2010 видати Наказ "Про внесення змін до порядку зменшення бюджетних асигнувань та повернення коштів".

Серед інших заходів, пов'язаних зі стабілізацією Державного бюджету України, можна назвати оптимізацію кількості державних цільових і бюджетних програм.

Відповідно до плану-графіку Програми економічних реформ, затверджено Наказ Міністерства фінансів України від 25.11.2010 р. № 1458 "Методичні рекомендації щодо підготовки проектів порядків використання коштів державного бюджету".

Зупинімося детальніше на питанні адміністративної реформи (оптимізації системи центральних органів виконавчої влади).

Ще більш як десять років тому Указом Президента України від 14.04.2000 р. "Про Стратегію реформування системи державної служби в Україні" було започатковано проведення широкомасштабної адміністративної реформи, невід'ємною складовою якої повинно було стати реформування системи державної служби, а саме: вдосконалення

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

кадрового потенціалу, створення оновленого, потужного і дієздатного державного апарату, становлення професійної, політично нейтральної і авторитетної державної служби.

Проте бажаного ефекту не було досягнуто, зокрема, через плінність кадрів, яка в системі державної служби є доволі високою. Протягом 2005-2009 рр. державну службу залишило 252367 осіб, а було прийнято 147 795 осіб (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка зміни чисельності державних службовців України в 2005-2009 рр.

Рік	Загальна чисельність державних службовців на 31 грудня відповідного року	Всього прийнято	Всього прийнято до загальної чисельності, %	Всього вибуло	Всього вибуло до загальної чисельності, %	Вибуло через порушення Закону «Про боротьбу з корупцією»
2005	257 112	56 531	22,0%	48 622	18,9%	12
2006	265 703	50 002	18,8%	38 411	14,5%	15
2007	265 315	60 001	22,6%	40 997	15,5%	16
2008	278 707	51 245	18,4%	38 579	13,8%	23
2009	283 408	34 588	12,2%	29 808	10,5%	31

Джерело: веб-сайт Головного управління державної служби України www.guds.gov.ua.

Отже, впродовж 2005-2009 рр. державну службу щороку залишило в середньому 50 473 держслужбовці, або 18,7% середньої загальної чисельності державних службовців за цей період. Водночас на державну службу було прийнято 29 559 осіб, або 10,9% середньої загальної чисельності державних службовців за 2005-2009 рр. Протягом останніх п'яти років чисельність державних службовців зросла на 39 349 осіб, або на 15,3%.

У цього річного Указі Президента України від 09.12.2010 р. № 1085/2010, крім наміру зменшити видатки на утримання державного апарату на 1 млрд. грн. і “скорочення чисельності державних службовців, які працюють у центральних органах виконавчої влади, не менше, ніж на 30 відсотків”, не було чітко окреслено критерії, за якими відбуватиметься адміністративна реформа. Адже мірилом роботи державного апарату є його ефективність і добросовісність.

Чи залишаться на державній службі чиновники, які не мають достатнього мовного капіталу і сучасної освіти? До речі, серед сорока п'яти статистичних таблиць, які наводить Головне управління державної служби України, немає інформації про чисельність державних службовців, які вільно володіють англійською мовою (в країнах ЄС таких більше половини) або здобули освіту в провідних індустріальних країнах.

На зустрічі з керівниками дипломатичних представництв іноземних держав і міжнародних організацій, акредитованих в Україні, що відбулася 14.12.2010 р., Президент України наголосив, що європейській інтеграції “відтепер підпорядковується робота всього державного апарату, всі наші економічні та соціальні реформи. Євроінтеграція, нарешті, стала “внутрішньою справою” України”. Два роки тому Постановою Кабінету Міністрів України № 974 від 05.11.2008 р. було затверджено Державну цільову програму підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації фахівців у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції України на 2008-2011 рр. У ході реалізації цієї програми було заплановано витратити 84 млн. грн. на навчання і перепідготовку 112 тис. державних службовців (знову 30% від їхньої загальної чисельності), зокрема на мовну підготовку 7509 працівників державного апарату. Чи виконуватиметься далі ця цільова програма?

Чи будуть звільнені особи, які порушують Закон “Про боротьбу з корупцією”? Протягом останніх п'яти років таких було звільнено аж 97 осіб. Водночас конче потрібне наведення порядку в галузі державних закупівель. Зокрема, за словами виконавчого директора Ліги осіб, які живуть з ВІЛ-СНІД, В. Курпіти, чиновники Міністерства охорони здоров'я України уклали угоди про закупівлю медикаментів за ціною, яка в 27 разів перевищувала ціну, пропонувану виробником. І такі приклади не поодинокі.

Сьогодні відставання з ходом впровадження заходів, передбачених для стабілізації Державного бюджету, ще не є критичним. До того ж Комітет з економічних реформ постійно вносить протокольні зміни до затверджених планів-графіків, роблячи процес реформ досить гнучким.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

23 грудня 2010 року Верховна Рада України прийняла Закон України № 2857-VI "Про Державний бюджет України на 2011 рік", що було опубліковано 30 грудня 2010 року в газеті "Урядовий кур'єр" № 246, який містить відомчу класифікацію видатків Державного бюджету, що базується на новій структурі органів центральної влади.

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ СТАБІЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ (ДО КІНЦЯ 2010 Р.), ПЕРЕДБАЧЕНОЇ У РОЗДІЛІ "СТАЛІЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК" ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Опис необхідних дій: Стабілізація дефіциту й державного боргу - оптимізація кількості державних цільових і бюджетних програм.

Заходи:

- до 22.07.2010 р. – створення міжвідомчої робочої групи розпорядженням КМУ; (встановлюючи КМУ та ЦОВВ відповідальними за виконання заходів);
- до 05.08.2010 р. – розробка концепції оптимізації цільових програм;
- до 19.08.2010 р. – міжвідомче узгодження та затвердження концепції - узгоджена з відомствами концепція;
- до 26.08.2010 р. - підготовка переглянутого (скороченого/укрупненого) переліку державних цільових програм - проект переліку державних цільових програм;
- до 02.09.2010 р. - міжвідомче узгодження/затвердження переліку програм - узгоджений перелік програм;
- до 09.09.2010 р. - публікація проекту на сайті, громадські слухання - громадське обговорення оптимізованого переліку державних цільових програм;
- до 23.09.2010 р. – розробка проектів законів, нормативно-правових актів КМУ;
- до 30.09.2010 р. – міжвідомче узгодження проектів законів, нормативно-правових актів КМУ;
- до 07.10.2010 р. – громадське обговорення проектів законів, нормативно-правових актів КМУ;
- до 21.10.2010 р. – експертні висновки Міністерства юстиції - експертиза Мін'юстом проектів законів, нормативно-правових актів КМУ;
- до 04.11.2010 р. – рішення урядових комітетів - розгляд проектів законів, нормативно-правових актів КМУ урядовими комітетами;
- до 11.11.2010 р. – врахування зауважень/пропозицій урядових комітетів - остаточні (узгоджені) проекти законів, нормативно-правових актів КМУ;
- до 18.11.2010 р. – затвердження КМУ проектів законів;
- до 25.11.2010 р. – прийняття рішень у компетенції КМУ щодо скорочення/укрупнення державних цільових програм - постанови КМУ щодо скорочення/укрупнення державних цільових програм;
- до 02.12.2010 р. – подання проектів законів до Верховної Ради.

До прийняття Верховною Радою - прийняті закони щодо скорочення/укрупнення державних цільових програм.

На сьогодні є чинними Закон України від 18.03.2004 року № 1621-IV "Про державні цільові програми", Постанова КМУ від 31.01.2007 р. № 106 "Про порядок розроблення та виконання державних цільових програм" та Наказ Міністерства економіки України від 31.07.2007 р. № 250 "Про затвердження порядку обліку державних цільових програм".

Існує структура та значення розрядів облікового коду державної цільової програми, відповідно до якої:

- 1-4 розряди - містять дані про порядковий номер програми з початку її обліку (реєстрації);
- 5-6 розряди - дві останні цифри року затвердження програми;
- 7-й розряд - рівень програми:
 - 1 - загальнодержавна програма,
 - 2 - інші програми.
- 8-й розряд - спрямованість програми згідно із Законом України "Про державні цільові програми":
 - 1 - економічна;
 - 2 - наукова;
 - 3 - науково-технічна;
 - 4 - соціальна;
 - 5 - національно-культурна;
 - 6 - екологічна;
 - 7 - оборонна;
 - 8 - правоохоронна;

9 - інша.

- 9-й розряд - уточнення спрямованості (піднапрями) для економічних та соціальних програм:
для економічних:

- 1 - паливно-енергетичний комплекс;
- 2 - промисловий комплекс;
- 3 - агропромисловий комплекс;
- 4 - транспорт та зв'язок;
- 5 - будівництво та житлово-комунальне господарство.

для соціальних:

- 1 - соціальний захист населення;
- 2 - охорона здоров'я;
- 3 - освіта.

- 10-й розряд - відповідність програми пріоритетним напрямам інноваційної діяльності згідно із Законом України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні":

- 0 - відсутність інноваційної складової;
- 1 - модернізація електростанцій; нові та відновлювальні джерела енергії; новітні ресурсозберігаючі технології;
- 2 - машинобудування та приладобудування як основа високотехнологічного оновлення всіх галузей виробництва; розвиток високоякісної металургії;
- 3 - нанотехнології, мікроелектроніка, інформаційні технології, телекомунікації;
- 4 - удосконалення хімічних технологій, нові матеріали, розвиток біотехнологій;
- 5 - високотехнологічний розвиток сільського господарства і переробної промисловості;
- 6 - транспортні системи: будівництво і реконструкція;
- 7 - охорона і оздоровлення людини та навколишнього середовища;
- 8 - розвиток інноваційної культури суспільства.

Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку щодо реалізації державних (регіональних) програм належать до коду КЕКВ 1171, відповідно до бюджетної класифікації, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. N 604.

Потрібен детальний аналіз положень Закону України від 18.03.2004 року № 1621-IV "Про державні цільові програми" та супровідних нормативно-правових актів органів Державної казначейської служби України.

Контрольно-ревізійну функцію щодо місцевих бюджетів покладено на Державну фінансову інспекцію України. Відповідно до ст. 98 Конституції України, Рахункова палата України здійснює контроль за надходженням та використанням коштів Державного бюджету, в т.ч. для трансфертів, що надаються з державного бюджету місцевим бюджетам.

Опис необхідних дій: Посилення контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів – зміни порядку зменшення бюджетних асигнувань та повернення коштів.

Заходи:

- до 30.08.2010 – підготовка проекту змін до порядку зменшення бюджетних асигнувань та повернення коштів (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 25.09.2010 – міжвідомче узгодження та затвердження проекту змін до порядку (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 15.10.2010 – експертиза Мін'юстом проекту змін (встановлюючи Міністерство юстиції України (КВКВ 360) відповідальним за виконання заходів);
- до 29.10.2010 – розгляд проекту змін урядовими комітетами (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів);
- до 12.11.2010 – врахування зауважень/пропозицій урядових комітетів - остаточний (узгоджений) проект змін (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 26.11.2010 – затвердження Постанови КМУ "Про внесення змін до порядку зменшення бюджетних асигнувань та повернення коштів у разі нецільового використання бюджетних коштів у поточному чи минулому роках" (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів).

Бюджетний кодекс України, прийнятий Законом України від 21.06.2001 р. № 2542-III, був чинним до 01.01.2011. Но-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

вий Бюджетний кодекс України, прийнятий Законом України від 08.07.2010 № 2456-VI, підписаний Президентом України 29.07.2010 року – норми почали застосовуватися з 01.01.2011 року.

Частина 2 статті 119 Бюджетного кодексу України від 21 червня 2001 року № 2542-III встановлювала, що “у разі нецільового використання бюджетних коштів, отриманих у вигляді субвенції, зазначені кошти підлягають обов'язковому поверненню до відповідного бюджету у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Відповідні посадові особи притягаються до відповідальності відповідно до закону”.

Державні та місцеві бюджети містять рахунки класу № 9 розділу № 92 “Асигнування” для обліку асигнувань за розписом призначень та помісячним розписом відкриваються рахунки. Натомість, відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ та Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 1999 р. N 114, доходи бюджетних установ обліковуються на субрахунках № 701 “Асигнування з Державного бюджету на видатки установи та інші заходи” та № 702 “Асигнування з місцевого бюджету на видатки установи та інші заходи”.

Порядок зменшення бюджетних асигнувань та повернення коштів у разі нецільового використання бюджетних коштів у поточному чи минулому роках був затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2006 р. № 492. У порядку містяться:

- Процедура зменшення бюджетних асигнувань, відповідно до якої “рішення про зменшення бюджетних асигнувань головному розпоряднику коштів державного бюджету приймає Міністр фінансів, головному розпоряднику коштів місцевого бюджету - керівник місцевого фінансового органу, розпоряднику бюджетних коштів нижчого рівня - головний розпорядник коштів відповідного бюджету”.
- Процедура повернення коштів одержувачами бюджетних коштів у дохід відповідного бюджету.

Опис необхідних дій: Удосконалення порядку призупинення бюджетних асигнувань.

Заходи:

- до 30.08.2010 – підготовка проекту змін до порядку призупинення бюджетних асигнувань (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 25.09.2010 – міжвідомче узгодження та затвердження проекту змін - узгоджений проект змін до порядку призупинення бюджетних асигнувань (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 15.10.2010 – експертиза Міністерством юстиції проекту змін до порядку призупинення бюджетних асигнувань та надання експертного висновку Мін'юсту (встановлюючи Міністерство юстиції України (КВКВ 360) відповідальним за виконання заходів);
- до 29.10.2010 – наказ Мінфіну “Про внесення змін до порядку зменшення бюджетних асигнувань та повернення коштів”.

Зміни до Постанови КМУ № 492 не вносилися. Міністерство фінансів України не може змінювати наказами порядок, встановлений Постановою Кабінету Міністрів України, але може видавати накази на виконання.

Опис необхідних дій: Прийняття Закону “Про державний борг” та інших нормативно-правових актів у цій сфері - прийняття Закону “Про державний борг”.

Заходи:

- до 29.07.2010 - розробка проекту закону про державний борг (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 12.08.2010 - Міжвідомче узгодження проекту закону - узгоджений з відомствами проект закону (встановлюючи КЕР та КМУ відповідальними за виконання заходів);
- до 26.08.2010 – громадське обговорення проекту закону – звіт про оцінку регуляторного впливу проекту акта (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 09.09.2010 – експертиза Мін'юстом проекту закону - експертний висновок Мін'юсту по проекту закону (встановлюючи Міністерство юстиції України (КВКВ 360) відповідальним за виконання заходів);
- до 23.09.2010 – рішення урядових комітетів (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів);
- до 07.10.2010 – врахування зауважень/пропозицій урядових комітетів – остаточний (узгоджений) проект закону (встановлюючи КЕР та КМУ відповідальними за виконання заходів);

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до 21.10.2010 – затвердження КМУ проекту закону “Про державний борг” (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів);
- до 04.11.2010 – подання проекту закону до Верховної Ради (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів);
- прийняття ВРУ - супроводження законопроекту у Верховній Раді (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

Проект закону № 1229 “Про державний борг” прийнято за основу Постановою Верховної Ради України від 15 червня 2005 року № 2649-IV.

На сьогодні є чинним Закон України від 16 вересня 1992 року № 2604-XII “Про державний внутрішній борг України”. Проект закону про державний зовнішній борг прийнято Постановою Верховної Ради України від 14 грудня 1995 року № 470/95-ВР. Державні облігації України належать до групи боргових цінних паперів і відповідно до ст. 10 Закону України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV “Про цінні папери та фондовий ринок”.

Класифікація фінансування бюджету за типом кредитора та класифікація фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання містяться у Наказі Міністерства фінансів України від 27.12.2001 року № 604, зокрема, є КЕКД III “Класифікація фінансування бюджету”:

1. Класифікація фінансування бюджету за типом кредитора.
2. Класифікація фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання.

Також є КЕКД IV “Класифікація боргу”:

1. Класифікація боргу за типом кредитора,
2. Класифікація боргу за типом боргового зобов'язання.

Станом на 2010 рік, державний борг України збільшився до 36% номінального ВВП, у той час питома вага номінального ВВП, що перерозподіляється через Державний та місцеві бюджети, продовжує зменшуватися.

Обіг облігацій дозволяється лише при затвердженні звіту про результати розміщення, але державні облігації не підлягають реєстрації в ДКЦПФР, оскільки, відповідно до п. 6 статті 10 Закону України “Про цінні папери і фондовий ринок”, - “емісія державних облігацій України є частиною бюджетного процесу і не підлягає регулюванню Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку”.

Державні облігації можуть бути облігаціями зовнішньої позики та облігаціями внутрішньої позики, що поділяються на цільові (покриття дефіциту бюджету, фінансування програм державного або цільового значення) та нецільові. Основні умови випуску і порядок розміщення довгострокових державних облігацій затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 року № 317. Раніше окремою Постановою КМУ від 29 листопада 2002 року №1829 встановлено умови для довгострокових державних облігацій із змінною ставкою доходу. Зазначені умови доповнили Постанову Кабінету Міністрів України від 31.01.2001 року № 80 “Про випуск облігацій внутрішніх державних позик”.

Загалом гривневі запозичення Міністерства фінансів України класифікуються за термінами запозичень:

- < 1 року - короткострокові державні облігації,
- 1-5 років - середньострокові державні облігації,
- > 5 років - довгострокові державні облігації з достроковим погашенням,
- > 5 років - довгострокові амортизаційні державні облігації,
- > 5 років - довгострокові державні облігації.

Облігації зовнішньої державної позики випускаються на підставі постанов Кабінету Міністрів України про здійснення зовнішніх державних запозичень на певний рік. Випускаються облігації зовнішньої позики, наприклад, в доларах США (Постанова КМУ від 16 листопада 2006 року № 1619 “Про здійснення державних зовнішніх запозичень у 2006 році”), євро, японських єнах (Постанова КМУ від 15 грудня 2006 року № 1746 “Про здійснення державних зовнішніх запозичень у 2006-у році”) та швейцарських франках (Постанова КМУ від 12 вересня 2006 року № 1295 “Про здійснення державних зовнішніх запозичень у 2006 році”) тощо.

Кабінет Міністрів України видав Постанову від 17 вересня 2010 року № 856 “Про здійснення державних запозичень у 2010 році”, якою затверджено умови випуску облігацій зовнішньої державної позики 2010 року з погашенням у 2015

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010 році на суму 500 млн. доларів США та з погашенням у 2020 році на суму 1,5 млрд. доларів США номінальною вартістю 100 тис. доларів США кожна.

Аналітичні матеріали щодо державного боргу знаходяться на веб-сторінці Міністерства фінансів України.

Опис необхідних дій: Запровадження системи управління ризиками при наданні державних гарантій.

Заходи:

- до 29.07.2010 - розпорядження КМУ для створення міжвідомчої робочої групи (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів);
- до 12.08.2010 - розробка концепції управління ризиками (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 26.08.2010 - узгоджений міжвідомчий проект концепції управління ризиками (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 09.09.2010 - підготовка проекту Постанови КМУ (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 23.09.2010 – узгоджений міжвідомчий проект постанови КМУ (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 07.10.2010 - юридична експертиза проекту постанови КМУ – експертний висновок Міністерства юстиції України (встановлюючи Міністерство юстиції України (КВКВ 360) відповідальним за виконання заходів);
- до 21.10.2010 – розгляд проекту постанови КМУ урядовими комітетами (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів);
- до 04.11.2010 – розгляд проекту постанови КМУ урядовими комітетами – рішення урядових комітетів (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів);
- до 18.11.2010 – затвердження постанови КМУ “Про управління ризиками при наданні державних гарантій” (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів).

Відповідно до інформації з Плану управління державним боргом на IV квартал 2010 року, затвердженого Міністерством фінансів України від 1 жовтня 2010 року, проект постанови Кабінету Міністрів України "Про управління ризиками при наданні державних гарантій" доопрацьовується з урахуванням міжнародного досвіду.

Означення *державних гарантій* надано у Порядку відображення операцій, пов'язаних з державним та гарантованим державою боргом, при плануванні та виконанні Державного бюджету, затвердженому Наказом Міністерства фінансів України від 28 січня 2004 року № 42: “державна гарантія - спосіб забезпечення повного або часткового виконання державою боргових зобов'язань суб'єкта господарювання - резидента України перед кредитором (позикодавцем)”.

Державні гарантії збільшують дефіцит Державного бюджету. Постанови Кабінету Міністрів України, що врегульовують питання державних гарантій, включають:

- від 12.10.2010 № 946 “Деякі питання надання у 2010 році державних гарантій щодо виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єктів господарювання державного сектора економіки, залученими для фінансування інвестиційних, інноваційних, інфраструктурних та інших проектів розвитку, які мають стратегічне значення та реалізація яких сприятиме розвитку економіки України, у тому числі імпортозамінних та експортоорієнтованих галузей”;
- від 18.08.2010 № 766 “Про надання у 2010 році державних гарантій за зобов'язаннями Національне агентство з питань підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу та реалізації інфраструктурних проектів”;
- від 11.08.2010 № 740 “Про надання у 2010 році державних гарантій за зобов'язаннями Державної служби автомобільних доріг”;
- від 30.06.2010 № 567 “Про затвердження Порядку та умов надання у 2010 році державних гарантій щодо виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єктів господарювання державного сектора економіки, залученими для фінансування інвестиційних, інноваційних, інфраструктурних та інших проектів розвитку, які мають стратегічне значення та реалізація яких сприятиме розвитку економіки України, в тому числі імпортозамінних і експортоорієнтованих галузей”;
- від 08.07.2009 № 717 “Про внесення зміни до пункту 2 Порядку надання у 2009 році державних гарантій за зобов'язаннями Державної служби автомобільних доріг”;
- від 08.07.2009 № 706 “Про внесення змін до Порядку надання у 2009 році державних гарантій за зобов'язаннями суб'єктів господарювання, що виробляють теплову енергію для споживання населенням, бюджетними установами та

організаціями”;

- від 01.07.2009 № 718 “Про надання у 2009 році державних гарантій щодо фінансування робіт із створення національної супутникової системи зв'язку в рамках Державної цільової програми підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу”;
- від 01.07.2009 № 644 “Про надання у 2009 році державних гарантій за зобов'язаннями суб'єктів господарювання, що виробляють теплову енергію для споживання населенням, бюджетними установами та організаціями”;
- від 17.06.2009 № 686 “Про надання у 2009 році державних гарантій для виконання інвестиційних проектів”;
- від 21.01.2009 № 31 “Про надання у 2009 році державних гарантій за зобов'язаннями Державної служби автомобільних доріг”;
- від 30.10.2008 № 959 “Про надання у 2008 році державних гарантій за зобов'язаннями Державної служби автомобільних доріг”;
- від 05.03.2008 № 152 “Про порядок надання у 2008 році державних гарантій за зобов'язаннями Державної іпотечної установи”;
- від 10.10.2007 № 1211 “Про внесення зміни до пункту 4 Порядку надання державних гарантій за зобов'язаннями Державної іпотечної установи”;
- від 20.06.2007 № 834 “Про порядок надання державних гарантій за кредитними коштами, що залучаються Державною службою автомобільних доріг”;
- від 04.04.2007 № 607 “Про надання державних гарантій за зобов'язаннями Державної іпотечної установи”;
- від 03.08.2006 № 1094 “Питання надання державних гарантій за зобов'язаннями Державної іпотечної установи”;
- від 16.03.2006 № 344 “Про порядок надання державних гарантій за кредитними коштами, що залучаються Державною службою автомобільних доріг”;
- від 11.07.2001 № 787 “Про заходи щодо залучення державою або під державні гарантії іноземних кредитів і надання державних гарантій”;
- від 14.09.1999 № 1693 “Про надання гарантій Кабінету Міністрів України за кредитом Експортно-імпортного банку Японії, що залучається для фінансування проекту модернізації та переоснащення обласних державних телерадіокомпаній”;
- Декрет від 17.03.1993 № 25-93 “Про надання державних гарантій щодо іноземних кредитів, які надаються Україні відповідно до міжнародних договорів”.

Впровадження середньострокової стратегії управління державним боргом.

- до 29.07.2010 – розпорядження КМУ про створення міжвідомчої робочої групи (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів).
- до 12.08.2010 – розробка проекту постанови КМУ (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 26.08.2010 – міжвідомче узгодження та затвердження проекту постанови КМУ (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 09.09.2010 – юридична експертиза проекту постанови КМУ (встановлюючи Міністерство юстиції України (КВКВ 360) відповідальним за виконання заходів).
- до 23.09.2010 – розгляд проекту постанови КМУ урядовими комітетами – рішення урядових комітетів (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів).
- до 07.10.2010 – остаточний (узгоджений) проект постанови КМУ з урахуванням зауважень/пропозицій урядових комітетів (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 21.10.2010 – Постанова КМУ “Про порядок розробки і контролю за реалізацією середньострокової стратегії і управління державним боргом” (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів).
- до 04.11.2010 – розробка проекту середньострокової стратегії управління державним боргом (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 19.11.2010 – міжвідомче узгодження та затвердження проекту боргової стратегії (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 04.12.2010 – розгляд проекту урядовими комітетами та рішення урядових комітетів (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів).
- до 19.12.2010 – врахування зауважень пропозицій урядових комітетів і остаточний (узгоджений) проект середньострокової стратегії управління державним боргом (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 29.12.2010 – затвердження постанови КМУ “Про середньострокову стратегію управління державним боргом”.

Відповідно до повідомлення прес-служби Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2010 року, середньострокова

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

стратегія управління державним боргом повинна бути затверджена урядом у місячний термін після ухвалення закону про Державний бюджет на 2011 рік.

Опис необхідних дій: Підвищення якості капітального бюджетування. Запровадження методології оцінки інвестиційних проектів.

Заходи:

- до 22.06.2010 - розробка проекту наказу Мінекономіки про Порядок проведення експертної оцінки інвестиційної пропозиції, Форму інвестиційної пропозиції.

Впровадження на рівні головних розпорядників бюджетних коштів середньострокового бюджетного планування.

- до 29.07.2010 – наказ Мінфіну про створення міжвідомчої робочої групи (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);

- до 27.09.2010 – розробка проекту методології здійснення головними розпорядниками бюджетних коштів середньострокового бюджетного планування (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

Інструкцію щодо заповнення, форму бізнес-плану інвестиційного проекту затверджено наказом Мінекономіки від 22.06.2010 р. № 714.

Інвестиційні проекти виконуються як з Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим, обласним бюджетам, бюджетам міст Києва та Севастополя з їх подальшим перерозподілом для бюджетів місцевого самоврядування (ст. 105), відповідно до порядку, встановленого статтею 108 Бюджетного кодексу України, так і з місцевих бюджетів. Законодавчі засади можуть визначати порядок реєстрації інвестиційних проектів та надавати спеціальний режим оподаткування інвестиційних проектів. Аналіз потенційних вигід та витрат може базуватися як на принципі прогнозування і дисконтування грошових потоків, відповідно до методики, затвердженої одним з Національних стандартів оцінки, так і з використанням принципу суспільних благ.

Відповідно до означення, наданого у пункті 26 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 року N 2456-VI: "інвестиційна програма (проект) - комплекс заходів, визначених на основі національної системи цінностей і завдань інноваційного розвитку економіки та спрямованих на розвиток окремих галузей, секторів економіки, виробництва, регіонів, виконання яких здійснюється з використанням коштів державного та/або місцевих бюджетів чи шляхом надання державних та/або місцевих гарантій".

Одночасно існують Національні стандарти оцінки, затверджені постановами КМУ для більшості проектів, крім тих, що виробляють суспільні товари та послуги або є стратегічними.

Відповідно до частини 6 статті 20 Бюджетного кодексу 2010 року, організаційно-методологічні засади оцінки ефективності бюджетних програм визначаються Міністерством фінансів України.

Результативні показники бюджетної програми використовуються для оцінки ефективності бюджетної програми і включають кількісні та якісні показники, які визначають результат виконання бюджетної програми, характеризують хід її реалізації, ступінь досягнення поставленої мети та виконання завдань бюджетної програми.

Останнім часом для приватного сектора створено істотні поліпшення для оцінювання інвестиційних проектів. Дисконтування грошового потоку використовується в оцінці, у тому числі при оцінці цілісних майнових комплексів. На сьогодні є Постанова КМУ № 1440 від 10 вересня 2003 р. "Про затвердження Національного стандарту № 1 "Загальні засади оцінки майна і майнових прав".

Метод непрямої капіталізації доходу є методом дисконтування грошового потоку, що містить такі етапи:

- обґрунтування періоду прогнозування;
- прогнозування валового доходу, операційних витрат та чистого операційного доходу (рентного доходу) за роками, кварталами або місяцями в межах прогнозованого періоду та в порядку відповідно до пунктів 12, 13 і 17 цього Стандарту;
- обґрунтування вибору оціночної процедури визначення ставки дисконту та її розрахунок;
- визначення поточної вартості грошового потоку як суми поточної вартості чистого операційного доходу (рент-

ного доходу);

- прогнозування вартості реверсії та розрахунок її поточної вартості;
- визначення вартості об'єкта оцінки як суми поточної вартості грошового потоку та поточної вартості реверсії.

Для розрахунку ставки капіталізації та ставки дисконту об'єктів оцінки стандарт рекомендує проводити такі оціночні процедури:

- порівняння прогнозованого річного чистого операційного доходу (рентного доходу) та ціни продажу (ціни пропонування) щодо подібного нерухомого майна;
- аналіз альтернативних видів інвестування та визначення ризиків інвестування в об'єкт оцінки порівняно з інвестиціями з мінімальним ризиком, а також у разі наявності - інших додаткових ризиків інвестування, пов'язаних з об'єктом оцінки;

Крім ДПСУ, методика аналізу фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарської діяльності викладена в нормативно-правових актах НБУ.

Національний стандарт 3 "Оцінка цілісних майнових комплексів", затверджений Постановою КМУ 1655 від 29.11.2006 р., на підставі якого можна робити оцінку акцій, що регулюються Законом України № 514-VI від 17 вересня 2008 року "Про акціонерні товариства". Для оцінки підприємств державної і комунальної форм власності залишається чинною Постанова КМУ 1891 від 10 грудня 2003 року "Про затвердження методики оцінки майна", до якої ФДМУ написав інструктивний лист від 23.01.2004 р. N 10-36-835 та декілька інших інструктивних листів.

Одночасно у державному і комунальному секторах і частково у приватному секторі можуть вироблятися суспільні блага – товари і послуги, наявність яких не може оцінюватися лише грошовими потоками. У більшості розвинутих капіталістичних країн держави сприяють збільшенню суспільних благ, наприклад наявності житла чи опалення, шляхом надання субсидій, преференцій, податкових заохочень, тощо. Сюди ж належать і стратегічні підприємства. Держава та органи місцевого самоврядування можуть здійснювати управління як через бюджетні установи – унітарні комунальні підприємства (стаття 78 Господарського кодексу України № 436-IV від 16 січня 2003 року), так і в акціонерних товариствах, створених у процесі корпоратизації, у статутних капіталах яких державна (комунальна) частка перевищує 50%.

У приватному секторі критерієм ефективності є створення вартості для акціонерів, який можна використовувати і для акціонерних товариств, у статутних капіталах яких державна чи комунальна частка перевищує 50%. Так, це може бути планування рентабельності активів понад норму доходу на інвестований капітал ($K_a = (E/(E+D)) * K_e + D/(E+D) * K_d$), або у випадку розподілу інвестованого капіталу на власний капітал і на запозичений капітал – планування рентабельності власного капіталу понад норму доходу на власний капітал (K_e), визначену п. 23 Нац. стандарту № 3, або планування рентабельності запозиченого капіталу понад норму доходу на запозичений капітал (K_d). Для визначення K_a , K_e та K_d Кабінет Міністрів України рекомендує саме метод кумулятивної побудови, який враховує додаткові ризики інвестування в оцінюваний цілісний майновий комплекс порівняно з інвестуванням в альтернативні об'єкти, що характеризується мінімальним ризиком.

У бюджетних установ структура власного капіталу, затверджена у Плані рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ та Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 1999 р. № 114, є досить відмінна від структури власного капіталу Плану рахунків, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України № 291:

Клас 4. Власний капітал бюджетної установи			
40	Фонд у необоротних активах	401	Фонд у необоротних активах за їх видами
		402	Фонд у незавершеному капітальному будівництві
41	Фонд у малоцінних та швидкозношуваних предметах за їх видами	411	Фонд у малоцінних та швидкозношуваних предметах за їх видами
43	Результати виконання кошторисів	431	Результат виконання кошторису за загальним фондом
		432	Результат виконання кошторису за спеціальним фондом
44	Результати переоцінок	441	Переоцінка матеріальних активів
		442	Інша переоцінка

Рахунки №№ 431 "Результат виконання кошторису за загальним фондом" та 432 "Результат виконання кошторису за спеціальним фондом" рахунку № 43 у власному капіталі бюджетних установ є функціональним аналогом субрахункам № 441 "Прибуток нерозподілений" та № 442 "Непокритий збиток" у власному капіталі підприємств і організацій.

У Плані рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, затвердженому наказом Державного казначейства України від 28.11.2000 р. субрахунку № 431 бюджетної установи відповідає рахунок № 9121П "Поточні кошторисні призначення за коштами загального фонду місцевих бюджетів", а субрахунку № 432 відповідає рахунок № 9122П "Поточні кошторисні призначення за коштами спеціального фонду місцевих бюджетів" розділу 91 "Кошторисні призначення" класу 9 "Позабалансовий облік".

Якщо з ефективністю використання бюджетних коштів бюджетними установами ситуація є більш-менш зрозумілою, то з ефективністю використання коштів місцевого бюджету остаточним критерієм може бути рахунок групи 511 розділу 51 класу 5 "Результат виконання Державного бюджету" Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, затверджений наказом Державного казначейства України від 28.11.2000 р.:

5. Результат виконання бюджету			
51	Результат виконання бюджету		
511	Результат виконання Державного бюджету		
	5111АП	Результат виконання загального фонду Державного бюджету	
	5112АП	Результат виконання спеціального фонду Державного бюджету	
59	Контррахунок за результатом виконання бюджету		
591	Контррахунок за результатом виконання бюджету		
	5911АП	Контррахунок за результатом виконання бюджету	

Опис необхідних дій: Проект закону "Про внесення змін до Закону України "Про інвестиційну діяльність" (зокрема, стосовно запровадження державної реєстрації інвестиційних проектів, які потребують державної підтримки та проведення оцінки їх економічної ефективності). Запровадження державного реєстру інвестиційних проектів та їх моніторинг.

Заходи:

- до 13.06.2010 - міжвідомче узгодження проекту закону - узгоджений з відомствами проект закону (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 120 і 121) відповідальним за виконання заходів);
- до 23.07.2010 - експертиза Мін'юстом проекту закону - експертний висновок (встановлюючи Міністерство юстиції України (КВКВ 360) відповідальним за виконання заходів);
- до 31.08.2010 - подання проекту закону до Кабінету Міністрів України (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 120 і 121) відповідальним за виконання заходів);
- до 15.09.2010 - розгляд проекту закону урядовими комітетами - рішення урядових комітетів (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів);
- до 23.11.2010 - врахування зауважень/пропозицій урядових комітетів - остаточний (узгоджений) проект закону (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 120 і 121) відповідальним за виконання заходів);
- до 30.11.2010 - затвердження КМУ проекту закону - затверджений КМУ проект закону "Про інвестиційну діяльність" (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів);
- до жовтня 2010 - подання проекту закону до Верховної Ради - зареєстрований законопроект (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів);
- до прийняття Верховною Радою - супроводження законопроекту у Верховній Раді. Прийнятий Закон "Про інвестиційну діяльність" (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 120 і 121) відповідальним за виконання заходів).

Останні зміни до Закону України від 18.09.1991 року № 1560-XII "Про інвестиційну діяльність", в якому введено в обіг термін "інвестиційний проект", вносилися у 1999 році.

Постановою КМУ від 30 червня 2010 року № 570 утворено Державне агентство України з управління національними проектами, у тому числі як орган, відповідальний за виконання зобов'язань, що випливають із членства України в

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

міжнародних організаціях, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2002 р. N 1371 "Про порядок участі центральних органів виконавчої влади у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна". Указом Президента України № 1085/2010 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади" Державне агентство України з управління національними проектами та Державне агентство України з інвестицій та розвитку реорганізовано у Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України.

Що стосується надходження коштів спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки, то КЕКД I Класифікація доходів бюджету Бюджетної класифікації, затвердженої Наказом Міністерства фінансів України від 27.12.01 р. № 604, містить коди офіційних трансфертів від органів державного управління, у тому числі і субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів (коди класифікації доходів:

41030400 (символ 583) - субвенція з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів (бюджети: АРК, обласний, міст Києва та Севастополя);

41030401 (символ 580) - субвенція з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів (бюджети: районів та міст республіканського (в АРК) та обласного значення);

41030402 (символ 581) - субвенція з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів (бюджети: районів у містах);

41030403 (символ 582) - субвенція з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів (бюджети: міст районного значення, сіл, селищ чи їх об'єднань).

Опис необхідних дій: Закон про основні принципи надання інвестиційних субвенцій.

Заходи:

- до 01.08.2010 – аналітична записка щодо вивчення іноземного досвіду розподілу капітальних субвенцій (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);

- до 01.09.2010 – розробка робочої версії концепції порядку розподілу капітальних субвенцій (код класифікації доходів бюджету 41030000) між регіонами (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);

- до 01.10.2010 – узгодження робочої версії концепції з зацікавленими сторонами, які не представлені в робочій групі (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);

- до 15.10.2010 – розробка законопроекту щодо порядку розподілу капітальних субвенцій між регіонами - перша версія проекту закону (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);

- до 01.11.2010 – узгодження законопроекту щодо порядку розподілу капітальних субвенцій із зацікавленими відомствами (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);

- до 15.11.2010 – розгляд та затвердження законопроекту щодо порядку розподілу капітальних субвенцій в КМУ (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);

- до 01.12.2010 – подання проекту закону щодо порядку розподілу капітальних субвенцій до Верховної Ради (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

До прийняття ВРУ - прийнятий Закон "Про внесення змін до Бюджетного кодексу" (щодо принципів і критеріїв розподілу інвестиційних субвенцій).

Закон про субвенції у 2010 році не було прийнято. Субвенції врегульовуються в Бюджетному кодексі України від 8 липня 2010 року № 2456-VI, що набув чинності 01.01.2011 року (див. додаток № 1).

Відповідно до означення, *субвенція* (від лат. subvenio "приходжу на допомогу") - це форма грошової допомоги місцевим бюджетам із Державного бюджету, яка призначена для конкретно прописаної цілі/цілей.

Формальне означення субвенції також надане у пункті 37 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України від 21 червня 2001 року № 2542-III, відповідно до якого "субвенції - міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про надання субвенції."

Підпункт "г" пункту 1 частини першої статті 38 Бюджетного кодексу встановлює, що "розрахунки обсягів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за видами пільг і допомог та детальними фінансовими та кількісними показниками" повинні міститися у пояснювальній записці до проекту закону про Державний бюджет України.

У Бюджетному кодексі України від 21 червня 2001 року № 2542-III також є стаття 71 "Бюджет розвитку місцевих бюджетів", пункт 6 частини першої якого встановлює, що субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів є одним з надходжень до бюджету розвитку місцевих бюджетів.

До речі, у пункті 5 частини першої статті 71 встановлено, що іншими надходженнями є "запозичення, здійснені у порядку, визначеному цим Кодексом та іншими законами України".

Відповідно до пункту "г" пункту 1 частини першої статті 76 Бюджетного кодексу від 21 червня 2001 року № 2542-III, разом з проектом рішення про місцевий бюджет перед його розглядом на сесії відповідної ради, який схвалюється місцевою державною адміністрацією чи виконавчим органом відповідної ради, необхідно подавати: обґрунтування особливостей міжбюджетних взаємовідносин (для районних, міських з районним поділом, міських, що об'єднують бюджети села, селища, міста районного значення) та надання субвенцій на виконання інвестиційних проектів (для бюджету Автономної Республіки Крим, бюджетів міст Києва та Севастополя, обласних бюджетів).

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 96 Бюджетного кодексу від 21 червня 2001 року № 2542-III, субвенція є одним з міжбюджетних трансфертів, що може спрямовуватися на:

- здійснення програм соціального захисту (ст. 102),
- виконання інвестиційних проектів, що надаються з Державного бюджету України бюджету Автономної Республіки Крим, обласним бюджетам, бюджетам міст Києва та Севастополя з їх подальшим перерозподілом для бюджетів місцевого самоврядування (ст. 105), відповідно до порядку, встановленого статтею 108 Бюджетного кодексу України,
- виконання інвестиційних проектів з місцевих бюджетів з одного місцевого бюджету іншому на підставі договору між надавачем субвенції та її отримувачем (ст. 107),
- утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування (ст. 104),
- виконання власних повноважень територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань (ст. 106).

Які ж зміни відбудуться з субвенціями, у зв'язку з запланованим набуттям чинності Законом України від 8 липня 2010 року N 2456-VI? Означення, надане у пункті 48 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу, залишилося незмінним.

Стаття 38 Бюджетного кодексу від 8 липня 2010 року N 2456-VI визначає матеріали, що додаються до проекту закону про Державний бюджет України разом з проектом закону про Державний бюджет України, схваленим Кабінетом Міністрів України, зокрема, підпункт "г" пункту 1 частини першої статті 38 встановлює, що повинні подаватися аналітичні дані, розрахунки з обґрунтуванням особливостей міжбюджетних взаємовідносин, а саме: "розрахунки обсягів субвенцій з Державного бюджету місцевим бюджетам за видами пільг і допомоги з детальними фінансовими та кількісними показниками".

У новому Бюджетному кодексі України також залишилася стаття 71 "Бюджет розвитку місцевих бюджетів". Пункт 7 частини першої залишився незмінним, він встановлює, що субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів є одним з надходжень до бюджету розвитку місцевих бюджетів.

У новому Бюджетному кодексі України залишилася незмінною стаття 76 "Проект рішення про місцевий бюджет та матеріали, що до нього додаються", відповідно до пункту "г" пункту 1 частини першої якої подається пояснювальна записка до проекту рішення, що містить "обґрунтування особливостей міжбюджетних взаємовідносин та надання субвенцій на виконання інвестиційних програм (проектів)". Стаття 96, відповідно до якої субвенція є одним з міжбюджетних трансфертів, також залишилася незмінною.

У Бюджетному кодексі України 2010 року збереглася навіть нумерація статей, зокрема, стаття 105 "Субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів)":

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

1. Надання субвенцій на виконання інвестиційних програм (проектів) ґрунтується на таких основних принципах:
 - 1) принцип об'єктивності та відкритості - отримувач субвенції визначається за прозорими процедурами;
 - 2) принцип єдності - розподіл коштів має забезпечити реалізацію системи національних цінностей і завдань інноваційного розвитку та сприяти зменшенню відмінностей в рівні життя населення різних регіонів країни;
 - 3) принцип збалансованого розвитку - надання державної підтримки територіям з урахуванням їх потенціалу;
 - 4) принцип цільового використання коштів - субвенція використовується виключно на мету, визначену її надавачем, з урахуванням прогнозних та програмних документів економічного та соціального розвитку країни і відповідної території, державних цільових програм, прогнозу бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди.
2. Субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів) надаються з Державного бюджету місцевим бюджетам з урахуванням таких основних засад:
 - 1) економічної ефективності досягнення цілей інвестиційної програми (проекту) із залученням мінімального обсягу бюджетних коштів на виконання інвестиційних програм (проектів);
 - 2) направленості субвенції виключно на створення, приріст чи оновлення основних фондів комунальної форми власності;
 - 3) фінансової забезпеченості інвестиційних програм (проектів), строк впровадження яких довший, ніж бюджетний період, необхідними фінансовими ресурсами місцевих бюджетів, кредитами (позиками), залученими під державні та/або місцеві гарантії, та коштами субвенції на їх виконання впродовж усього строку впровадження;
 - 4) рівня забезпеченості закладами (установами) соціально-культурної сфери;
 - 5) рівня розвитку дорожнього та комунального господарства;
 - 6) участі бюджету отримувача субвенції;
 - 7) обґрунтування спроможності подальшого утримання за рахунок коштів місцевих бюджетів об'єктів комунальної власності.
3. Розподіл субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів) здійснюється на підставі формалізованих параметрів, що базуються на фактичних та прогнозних показниках економічного та соціального розвитку відповідної території (основними з яких є показники обсягу промислового виробництва, обсягу валової продукції сільського господарства, обсягу інвестицій в основний капітал, рівня щільності населення, рівня безробіття населення, доходів населення у розрахунках на одну особу, середньомісячної заробітної плати працівників)".

Також у Бюджетному кодексі України не змінилася стаття 107. Субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів) з місцевих бюджетів: "субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів) надаються з одного місцевого бюджету іншому на підставі договору між надавачем субвенції та її отримувачем".

Положення частини 2 статті 119 замінено статтею 117 Бюджетного кодексу України, яка за порушення бюджетного законодавства до учасників бюджетного процесу передбачає повернення бюджетних коштів до відповідного бюджету.

Крім того, базовим документом для здійснення запозичень до місцевих бюджетів залишається Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 року № 207 "Про затвердження Порядку здійснення запозичень до місцевих бюджетів", разом зі змінами, внесеними Постановою КМУ від 8 листопада 2006 року № 1561. Запозичення до місцевих бюджетів, здійснені у порядку, визначеному законодавством, належать до одного з джерел формування спеціального фонду місцевих бюджетів. Рішенням ДКЦПФР від 07 жовтня 2003 року № 414 затверджено Положення про порядок випуску облігацій внутрішніх місцевих позик. Однією з форм допомоги місцевим бюджетам може бути придбання інвестором (наприклад, «Укресімбанком» чи іншим банком, у статутному капіталі якого держава володіє контрольною часткою) облігацій місцевих позик. Дозвіл на випуски облігацій місцевих позик надається Міністерством фінансів України.

У додатку № 7 "Показники міжбюджетних взаємовідносин Державного бюджету з місцевими бюджетами на 2010 рік" до Закону України "Про Державний бюджет України на 2010 рік" міститься перелік субвенцій загального фонду та спеціального фонду Державного бюджету в бюджет Автономної Республіки Крим, обласні бюджети, міські бюджети Києва та Севастополя.

Іншою формою субвенцій може стати всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування 2009 року, програми-переможці якого фінансуються відповідно до додатка № 7 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2010 рік" "Показники міжбюджетних взаємовідносин Державного бюджету з місцевими бюджетами на 2010 рік".

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Загальні принципи розподілу інвестиційних субвенцій визначено у пункті 2 частини першої статті 96 Бюджетного кодексу від 21 червня 2001 року № 2542-III. З 1 січня 2011 року набуде чинності Бюджетний кодекс від 8 липня 2010 року N 2456-VI.

Держава забезпечує збалансування місцевих бюджетів шляхом передачі необхідних коштів до відповідних місцевих бюджетів у вигляді дотацій, субвенцій, субсидій відповідно до закону.

Опис необхідних дій: Запровадження середньострокового планування, ухвалення Закону "Про державне стратегічне планування".

Заходи:

- до 25.08.2010 – міжвідомче узгодження проекту закону "Про державне стратегічне планування", узгоджений з відомствами проект закону (встановлюючи Міністерство економіки України (КВКВ 120 та 121) відповідальним за виконання заходів);
- до 10.08.2010 – громадське обговорення проекту закону (встановлюючи Міністерство економіки України (КВКВ 120 та 121) відповідальним за виконання заходів);
- до 31.08.2010 – експертиза Мін'юстом проекту закону та експертний висновок Мін'юсту (встановлюючи Міністерство юстиції України (КВКВ 360) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.09.2010 – узгоджений проект постанови КМУ (встановлюючи Міністерство економіки України (КВКВ 120 та 121) відповідальним за виконання заходів);
- до 08.09.2010 – розгляд проекту закону урядовими комітетами – рішення урядових комітетів (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів);
- до 16.09.2010 – врахування зауважень/пропозицій урядових комітетів - остаточний (узгоджений) проект закону (встановлюючи Міністерство економіки України (КВКВ 120 та 121) відповідальним за виконання заходів);
- до 30.09.2010 – затверджений КМУ проект закону "Про державне стратегічне планування" (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів);
- до жовтня 2010 – подання проекту закону до Верховної Ради - зареєстрований законопроект (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів);
- до прийняття Верховною Радою – супроводження законопроекту у Верховній Раді (встановлюючи Міністерство економіки України (КВКВ 120 та 121) відповідальним за виконання заходів).

Проект закону "Про державне стратегічне планування" був підготовлений Міністерством економіки України і перебуває на міжвідомчому узгодженні.

Заходи:

- до 18.08.2010 – розробка прогнозу показників зведеного бюджету на середньострокову перспективу (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 28.08.2010 – узгоджений з відомствами проект бюджетного прогнозу – міжвідомче узгодження прогнозу (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 30.08.2010 – розробка проекту постанови Кабінету Міністрів України про схвалення Прогнозу показників зведеного бюджету за основними видами доходів, видатків та фінансування на середньострокову перспективу (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 04.09.2010 – розгляд проекту постанови в урядовому комітеті – рішення урядових комітетів (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів);
- до 10.09.2010 – врахування зауважень та пропозицій за результатами розгляду на урядовому комітеті - остаточний (узгоджений) проект закону (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 15.09.2010 – Постанова КМУ "Про прогноз показників зведеного бюджету на середньострокову перспективу" (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів).

На сьогодні є чинною Постанова Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2008 р. № 828 "Про схвалення Прогнозу показників зведеного бюджету України за основними видами доходів, видатків і фінансування на 2010-2012 роки".

Опис необхідних дій: Комплексне використання програмно-цільового методу бюджетування для бюджетів усіх рівнів – внесення змін до нормативно-правових актів з питань програмно-цільових методів.

Заходи:

- до 15.08.2010 - внесення змін до розпорядження КМУ від 14.09.2002 N 538-р "Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі" (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів).
- до 01.10.2010 - внесення змін до Постанови КМУ від 28.02.2002 № 228 "Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ" (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів).
- до 15.11.2010 - підготовка проекту змін до наказу Мінфіну щодо результативних показників бюджетної програми (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 30.11.2010 - внутрішньовідомче узгодження проекту наказу Мінфіну (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).
- до 29.12.2010 - затвердження наказу Мінфіну щодо результативних показників бюджетної програми (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

Відповідно до пункту 42 частини 1 статті 2 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 року № 2456: "програмно-цільовий метод у бюджетному процесі - метод управління бюджетними коштами для досягнення конкретних результатів за рахунок коштів бюджету із застосуванням оцінки ефективності використання бюджетних коштів на всіх стадіях бюджетного процесу."

Статтю 20 Закону України від 8 липня 2010 року N 2456-VI врегульовано застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі, відповідно до якого Порядок використання бюджетних коштів має містити "положення щодо необхідності перерахування коштів за бюджетними програмами, які передбачають надання субвенцій з Державного бюджету місцевим бюджетам".

Всі заходи з оптимізації бюджетних програм заплановано на 2011 рік. Відповідно до означення, наданого пунктом 4 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 року N 2456-VI: "бюджетна програма - сукупність заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети, завдань та очікуваного результату, визначення та реалізацію яких здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій". Перелік бюджетних програм міститься у Додатку № 3 до Державного бюджету України на 2010 рік, затвердженому Законом України від 27.04.2010 № 2154-VI.

У Бюджетному кодексі України на рівні Державного бюджету та на рівні місцевих бюджетів запроваджено програмно-цільовий метод з визначенням очікуваних результатів діяльності.

Прийнято статтю 20. Застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі:

"1. У бюджетному процесі програмно-цільовий метод застосовується на рівні державного бюджету та на рівні місцевих бюджетів (за рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідної місцевої ради).

2. Особливими складовими програмно-цільового методу у бюджетному процесі є бюджетні програми, відповідальні виконавці бюджетних програм, паспорти бюджетних програм, результативні показники бюджетних програм".

...

9. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі передбачає складання прогнозу бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди відповідно до статті 21 цього Кодексу".

Стаття 21. Складання прогнозу бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди

1. Міністерство фінансів України за участю Міністерства економіки України, Національного банку України, а також головних розпорядників коштів державного бюджету складає прогноз Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди, який ґрунтується на Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, прогнозних та програмних документах економічного та соціального розвитку, державних цільових програмах.

Прогноз Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди включає індикативні прогнозні показники:

- 1) основних макропоказників економічного і соціального розвитку України ...;
- 2) зведеного бюджету України за основними видами доходів, фінансування, видатків і кредитування;
- 3) Державного бюджету за основними видами доходів, фінансування, видатків і кредитування;
- 4) за бюджетними програмами, які забезпечують протягом декількох років виконання інвестиційних програм

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

(проектів), у тому числі тих, що здійснюються із залученням державою кредитів (позик) від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій.

Такі бюджетні програми за умови схвалення у встановленому законодавством порядку відповідних інвестиційних програм (проектів) включаються до прогнозу Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди протягом усього строку їх реалізації з урахуванням вимог цього Кодексу;

5) взаємовідносин Державного бюджету з місцевими бюджетами.

Прогноз Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди подається до Верховної Ради України разом з проектом закону про Державний бюджет України, уточнюється на підставі прийнятого закону про Державний бюджет України та схвалюється Кабінетом Міністрів України у місячний строк з дня опублікування закону про Державний бюджет України.

2. Головні розпорядники коштів Державного бюджету, виходячи з індикативних прогнозних показників обсягів видатків і надання кредитів з бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди, доведених Міністерством фінансів України разом з інструкцією з підготовки бюджетних запитів, складають плани своєї діяльності на плановий і наступні за плановим два бюджетні періоди (що включають заходи з реалізації інвестиційних програм (проектів)) відповідно до прогнозних та програмних документів економічного та соціального розвитку, державних цільових програм з визначенням очікуваних результатів діяльності. Такі плани діяльності щорічно приводяться у відповідність із показниками Державного бюджету на плановий бюджетний період та прогнозом Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди.

3. Метою досягнення поставлених цілей головні розпорядники коштів державного бюджету формують бюджетні програми (з урахуванням строку їх реалізації) на плановий і наступні за плановим два бюджетні періоди.

3. Показники проекту Державного бюджету України на бюджетний період, що настає за плановим, ґрунтуються на індикативних прогнозних показниках Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди (включаючи індикативні прогнозні показники за бюджетними програмами, які забезпечують протягом декількох років виконання інвестиційних програм (проектів), у тому числі тих, що здійснюються із залученням державою кредитів (позик) від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій).

4. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи відповідних місцевих рад складають та схвалюють прогноз місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди відповідно до прогнозних та програмних документів економічного та соціального розвитку країни і відповідної території, державних цільових програм, який ґрунтується на прогнозі Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди.

Прогноз місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди включає індикативні прогнозні показники місцевого бюджету за основними видами доходів, фінансування, видатків і кредитування, а також індикативні прогнозні показники за бюджетними програмами, які забезпечують протягом декількох років виконання інвестиційних програм (проектів).

Прогноз місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди подається до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідних місцевих рад разом з проектом рішення про місцевий бюджет, уточнюється на підставі схваленого Кабінетом Міністрів України прогнозу Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди і прийнятого рішення про місцевий бюджет та схвалюється Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, виконавчими органами відповідних місцевих рад.

Показники проекту місцевого бюджету на бюджетний період, що настає за плановим, ґрунтуються на індикативних прогнозних показниках місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди.

5. За бюджетними програмами, які забезпечують протягом декількох років виконання інвестиційних програм (проектів), у тому числі тих, що здійснюються із залученням державою кредитів (позик) від іноземних держав, банків та міжнародних фінансових організацій, та визначені законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), Кабінет Міністрів України (Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцева дер-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
жовна адміністрація, виконавчий орган відповідної місцевої ради) вживає заходів щодо пріоритетності передбачення бюджетних коштів на наступний бюджетний період у проекті закону про Державний бюджет України (проект рішення про місцевий бюджет) для продовження таких інвестиційних програм (проектів) з урахуванням необхідності поетапного їх завершення та введення в дію відповідних об'єктів.

Програмна класифікація видатків та кредитування бюджету використовується у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі.

До застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів використовується тимчасова класифікація видатків та кредитування місцевих бюджетів, яка затверджується Міністерством фінансів України. Складові частини цієї класифікації, що конкретизують програми і заходи з виконання повноважень органів влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, для цілей цього Кодексу вживаються в контексті терміна "бюджетна програма".

Наказ Міністерства фінансів України від 25 листопада 2010 р. № 1458 затвердив Методичні рекомендації щодо підготовки проектів порядків використання коштів Державного бюджету.

Не є частиною Державного бюджету України Пенсійний фонд України, видатки якого становлять значну частину ВВП України.

Додаток 1 до моніторингу виконання плану-графіку першого етапу стабілізації Державного бюджету, передбаченої у розділі "Сталий економічний розвиток" Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки.

Коди бюджетних платежів, відповідно до Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

41030000	Субвенції
41030100	Код виключено
41030100	Код виключено
41030200	Субвенція на компенсацію втрат доходів бюджетів місцевого самоврядування на виконання власних повноважень внаслідок надання пільг, встановлених державою
41030300	Субвенція на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування
41030400	Код виключено
41030400	Субвенція з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів
41030500	Субвенція на виконання власних повноважень територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань
41030600	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям
41030700	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво і придбання житла військовослужбовцям та особам рядового і начальницького складу, звільненим у запас або відставку за станом здоров'я, віком, вислугою років та у зв'язку із скороченням штатів, які перебувають на квартирному обліку за місцем проживання, членам сімей з числа цих осіб, які загинули під час виконання ними службових обов'язків, а також учасникам бойових дій в Афганістані та воєнних конфліктів
41030800	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу,

	послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот
41030900	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг з послуг зв'язку та інших передбачених законодавством пільг (крім пільг на одержання ліків, зубопротезування, оплату електроенергії, природного і скрапленого газу на побутові потреби, твердого та рідкого пічного побутового палива, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот) та компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян
41031000	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу
41031100	Код виключено
41031100	Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на виконання функцій столиці відповідно до Закону України "Про столицю України місто-герой Київ"
41031200	Код виключено
41031200	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування закладів, які надають соціальні послуги дітям та молоді
41031300	Код виключено
41031300	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на збереження історичної забудови міст, об'єктів історико-культурної спадщини, впорядкування історичних населених місць України
41031400	Код виключено
41031400	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію втрат доходів внаслідок розміщення Чорноморського флоту Російської Федерації на території міст Севастополя, Феодосії та смт Гвардійське Сімферопольського району
41031500	Код виключено
41031500	Код виключено
41031500	Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Жовті Води на виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення міста Жовті Води
41031600	Код виключено
41031600	Код виключено
41031600	Код виключено
41031600	Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Макіївка Донецької області на покриття витрат, пов'язаних з передачею в комунальну власність відомчого житлового фонду і інших об'єктів соціальної інфраструктури Макіївського металургійного комбінату ім. Кірова
41031700	Код виключено
41031700	Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Донецької області на

	комплексну реконструкцію, розширення та технічне переоснащення комунального підприємства "Міжнародний аеропорт "Донецьк"
41031700	Код виключено
41031800	Код виключено
41031800	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам для стимулювання розвитку регіонів, в тому числі депресивних територій
41031900	Код виключено
41031900	Код виключено
41031900	Код виключено
41032000	Код виключено
41032000	Код виключено
41032000	Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на створення центру із застосуванням ПЕТ технології для раннього виявлення онкологічних захворювань
41032100	Код виключено
41032100	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на створення рекреаційних зон, меморіальних та музейних комплексів, а також розвиток історико-культурних пам'яток та заповідників
41032200	Код виключено
41032200	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виконання інвестиційних проектів, спрямованих на соціально-економічний розвиток регіонів, заходів з попередження аварій і запобігання техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві та на інших аварійних об'єктах комунальної власності, в тому числі на ремонт і реконструкцію теплових мереж і котелень
41032300	Код виключено
41032300	Код виключено
41032300	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення виплат, визначених Законом України "Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України "Про освіту" педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів"
41032400	Код виключено
41032400	Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів
41032500	Код виключено
41032500	Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Ялти на створення «Школи майбутнього»
41032600	Код виключено
41032600	Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Одеси на прове-

	дення першочергових заходів для запобігання руйнуванню земляного насипу Хаджибейського лиману
41032700	Код виключено
41032700	Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Запоріжжя на будівництво автотранспортної магістралі через річку Дніпро у м. Запоріжжя
41032800	Код виключено
41032800	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт автомобільних доріг комунальної власності
41032900	Код виключено
41032900	Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Дніпропетровської області на підготовку та проведення експерименту по впровадженню екологічного коефіцієнта по охороні здоров'я
41033000	Код виключено
41033000	Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Донецької області на проведення експерименту по впровадженню моделі надання спеціалізованої медичної допомоги населенню з метою попередження виявлення захворювань на ранніх стадіях
41033100	Код виключено
41033100	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на комп'ютеризацію та інформатизацію загальноосвітніх навчальних закладів районів
41033200	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання витратних матеріалів для родопомічних, дитячих, хірургічних, реанімаційних закладів (відділень), відділень невідкладної допомоги та лабораторій
41033300	Код виключено
41033300	Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на введення в експлуатацію психоневрологічного інтернату для жінок у місті Пуща-Водиця по вул. Гамарника, 28
41033400	Код виключено
41033500	Код виключено
41033500	Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Алчевськ на соціально-економічний розвиток
41033600	Код виключено
41033600	Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Артемівськ на соціально-економічний розвиток
41033700	Код виключено
41033700	Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Одеської області на завершення комплексної реконструкції, реставрації та введення в експлуатацію Одеського державного академічного театру опери та балету
41033800	Код виключено

41033800	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток
41033900	Код виключено
41034000	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво та розвиток мережі метрополітенів
41034100	Код виключено
41034100	Код виключено
41034200	Код виключено
41034300	Код виключено
41034300	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування ремонту приміщень управлінь праці та соціального захисту виконавчих органів міських (міст республіканського в Автономній Республіці Крим і обласного значення) районних у містах Києві і Севастополі та районних у містах рад для здійснення заходів з виконання спільного із Світовим банком проекту «Вдосконалення системи соціальної допомоги»
41034400	Код виключено
41034400	Код виключено
41034500	Код виключено
41034500	Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Запорізької області на виконання Комплексного плану заходів з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації на території Мелітопольського району для вирішення соціально-економічних питань у населених пунктах, які постраждали під час пожежі та вибухів на 275-ій артилерійській базі ракет і боєприпасів Міністерства оборони України
41034600	Код виключено
41034600	Субвенція державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток соціально-економічної сфери міста Севастополя та інших населених пунктів, в яких дислокуються військові формування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України
41034700	Код виключено
41034800	Код виключено
41034800	Код виключено
41034900	Код виключено
41034900	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на заходи з енергозбереження, у тому числі оснащення інженерних введів багатоквартирних житлових будинків засобами обліку споживання води і теплової енергії, ремонт і реконструкцію теплових мереж та котельень, будівництво газопроводів і газифікацію населених пунктів
41035000	Інші субвенції
41035100	Код виключено

41035200	Код виключено
41035300	Код виключено
41035300	Субвенція з державного бюджету бюджету Автономної Республіки Крим на комплекс заходів по укріпленню о. Коса Тузла
41035400	Код виключено
41035500	Код виключено
41035600	Код виключено
41035700	Код виключено
41035800	Код виключено
41035800	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною»
41035900	Код виключено
41035900	Код виключено
41036000	Код виключено
41036000	Код виключено
41036100	Код виключено
41036200	Код виключено
41036200	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання шкільних автобусів для перевезення дітей, що проживають у сільській місцевості
41036300	Код виключено
41036300	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування у 2007 році програм - переможців Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування 2006 року
41036400	Код виключено
41036500	Код виключено
41036600	Код виключено
41036600	Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Черкаської області на виконання програми "Золота підкова Черкащини"
41036700	Код виключено
41036800	Код виключено
41036900	Код виключено
41037000	Код виключено
41037000	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сіль-

	ських, селищних, міських голів
41037100	Код виключено
41037100	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання вагонів для комунального електротранспорту (тролейбусів і трамваїв)
41037200	Код виключено
41037200	Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Одеської області на берегоукріплювальні роботи на о. Зміїний
41037300	Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Київської області на проведення експерименту за принципом "гроші ходять за дитиною"
41037400	Код виключено
41037500	Код виключено
41037600	Код виключено
41037700	Код виключено
41037800	Код виключено
41037900	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на оснащення сільських амбулаторій та фельдшерсько-акушерських пунктів, придбання автомобілів швидкої медичної допомоги для сільських закладів охорони здоров'я
41038000	Код виключено
41038100	Код виключено
41038200	Код виключено

Додаток 2 – інші заходи, передбачені у першому етапі (до кінця 2010 р.) стабілізації Державного бюджету, включені у розділ "Сталий економічний розвиток" Програми економічних реформ Президента України, але відсутні у плані-графіку.

Закон України від 1 червня 2010 року № 2289-VI "Про здійснення державних закупівель".

Статус: прийнято, набув чинності 30 липня 2010 року.

Оскільки обсяг ринку державних закупівель 2009 року за рахунок бюджету складав 126 мільярдів гривень, або 13% ВВП (без урахування закупівель підприємствами та господарськими товариствами з державною часткою власності), то законодавче врегулювання державних закупівель було першочерговим завданням Програми економічних реформ на 2010-2014 роки.

Сучасна історія регулювання державних закупівель включає Закон України від 22 лютого 2000 року № 1490-III "Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти", що втілювався відповідними підзаконними нормативно-правовими актами, переважно, супровідними наказами Міністерства економіки України, та регулювався умовами, визначеними у документації закупівельних організацій. Регулярно проводилися навчання працівників, що здійснюють закупівлі за державні кошти. Під дію Закону №1490 підпадали закупівлі, які повністю, або частково фінансувалися за рахунок державних коштів. Таким чином, дія Закону № 1490 поширювалася на всі закупівлі державних установ, включно зі спеціальними фондами.

Закон № 1490-III було скасовано Законом від 20 березня 2008 року № 150-VI, який делегував Кабінету Міністрів України повноваження щодо встановлення правил конкуренції у сфері здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти Кабінету Міністрів України. Таким чином нормативна база була звужена до Тимчасового поло-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

ження про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2008 року № 274, з делегуванням державного нагляду у сфері закупівель у межах їх повноважень здійснюється уповноваженим органом, органам державної контрольно-ревізійної служби, Державному казначейству, Держкомстату, Антимонопольному комітету, а також Рахунковій палаті і правоохоронним органам.

На підставі подання Президента України Конституційний Суд України установив, що "правовідносини щодо встановлення правил конкуренції у сфері державних закупівель, які відповідно до пункту 8 частини першої статті 92 Конституції України повинні визначатися виключно законами України, врегульовані підзаконним актом - постановою Уряду України." Конституційний Суд України рішенням від 09 жовтня 2008 року № 22-рп/2008 дійшов до висновку про неконституційність абзацу другого пункту 2 Прикінцевих положень Закону N 150-VI."

Тимчасове Положення було змінено на Положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 року № 921.

Після прийняття Закону України від 1 червня 2010 року № 2289-VI "Про здійснення державних закупівель", Постановою КМУ від 28 липня 2010 року № 666 було визнано такими, що втратили чинність, вісімдесят сім пунктів постанов і розпоряджень Кабінету Міністрів України. Головні регуляторні та контрольні функції знову віддано уповноваженому органу – Міністерству економіки України (КВКВ 120, 121), а скарги віддано на розгляд Антимонопольному комітету України.

На виконання положень Закону України від 1 червня 2010 року № 2289-VI "Про здійснення державних закупівель" Міністерство економічного розвитку і торгівлі України видало низку нормативно-правових актів:

- наказ МЕ від 27.07.2010 р. № 925 затвердив Інструкцію щодо заповнення Типового договору про закупівлю товарів (робіт або послуг) за державні кошти,
- наказ МЕ від 26.07.2010 р. № 922 затвердив форму документів у сфері державних закупівель, форму протоколу розкриття пропозицій конкурсних торгів (кваліфікаційних пропозицій, цінових пропозицій), форму звіту про результати проведення процедури закупівлі в одного учасника, тощо,
- наказ МЕ від 26.07.2010 р. № 919 затвердив стандартну документацію конкурсних торгів для процедури закупівлі – двоступеневих торгів,
- наказ МЕ від 26.07.2010 р. № 921 затвердив порядок визначення предмета закупівлі (на основі Державного класифікатора продукції та послуг ДК 016-97), Правил визначення вартості будівництва ДБН Д.1.1-1-2000 та Державного класифікатора видів науково-технічної діяльності ДК 015-97.

Актуальними залишаються питання щодо того, чи повинні врегульовуватися цим законом закупівлі до аграрного фонду та державного матеріального резерву. Як відомо, ЄВРО-2012 було вилучене з регулювання цим законом.

Коди бюджетних платежів, відповідно до Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

24061900	Кошти, що надходять від надання учасниками торгів забезпечення їх тендерної пропозиції, які не підлягають поверненню учасникам торгів у випадках, передбачених Законом України "Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти"
24062000	Кошти, що надійдуть від учасника-переможця процедури закупівлі, під час укладання договору про закупівлю, забезпечення його виконання, які не підлягають поверненню учаснику-переможцю, відповідно до умов договору.

Новий закон України про Фонд майбутніх поколінь.

Статус - не прийнято.

Існує законопроект від 16.10.2008 року № 3299 про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо створення Фонду майбутніх поколінь. Новий Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI повинен набути чинності 01.01.2011 р., але він не містить посилань на Фонд майбутніх поколінь.

Перед Фондом майбутніх поколінь у законопроекті поставлено такі завдання:

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- запобігання зростанню інфляції та її негативних наслідків для громадян України,
- розблокування приватизації та зменшення впливу політичного чинника на процеси роздержавлення майна,
- забезпечення прозорого, підзвітного і справедливого використання коштів від приватизації,
- полегшення проведення пенсійної реформи в Україні.

Відповідно до зазначеного законопроекту, джерелами формування Фонду майбутніх поколінь є надходження від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення, надходження від приватизації державних підприємств, інвестиційні (процентні) доходи від розміщення коштів. Управління коштами Фонду повинне здійснюватися Міністерством фінансів України.

Організація з такою самою назвою заснована в Російській Федерації 2005 року і має власну веб-сторінку <http://www.fondbp.ru>.

Визначення вимог до звітності щодо умовних зобов'язань, квазіфіскальних операцій
Статус – потребує моніторингу. Початок заходів перенесено на квітень 2011 року.

Текст Наказу Міністерства фінансів України від 28 січня 2004 року № 42.

“Про затвердження Порядку відображення операцій, пов'язаних з державним боргом, при плануванні та виконанні державного бюджету”, в якому міститься означення: *“умовні (гарантовані) боргові зобов'язання - зобов'язання, що беруться безпосередньо юридичними особами та гарантуються державою, у тому числі зобов'язання за кредитами МВФ, крім випадків їх безпосереднього спрямування до Державного бюджету. До вступу в силу державних гарантій операції за зазначеними зобов'язаннями не відображаються в показниках державного бюджету”*.

Бюджетний дефіцит ускладнюється явищем квазіфіскальних витрат і квазіфіскального дефіциту. У загальному вигляді можна вирізнити два типи квазіфіскальних витрат держави: зобов'язання держави щодо видатків та квазісубсидії центрального банку. Зобов'язання держави щодо видатків – це відкладені у часі бюджетні зобов'язання, тобто перенесені на майбутні витрати бюджету, які не враховуються в поточній бюджетній звітності. Такого роду зобов'язання виникають внаслідок прихованого державного субсидування імпорту або надання державних гарантій з високою ймовірністю платежів по них.

Квазісубсидії центрального банку – це діяльність центрального банку, яка стосується бюджетних операцій Кабінету Міністрів України і фінансується за рахунок його власних доходів. Вона охоплює окремі операції, пов'язані з державним боргом, фінансування збитків, що виникли внаслідок стабілізації валютного курсу, централізовані кредити економіці, рефінансування пільгових кредитних програм і преференцій. Внаслідок існування квазіфіскальних операцій держави за межами бюджету, справжні масштаби державних видатків і, відповідно, величини бюджетного дефіциту та державного боргу занижуються.

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ РЕФОРМИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ У РОЗДІЛІ “СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК” ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

РЕФОРМА ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ - СКЛАДОВІ ПЕРШОГО ЕТАПУ (до кінця 2010 року) РОЗДІЛУ “СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК” ПРОГРАМИ.

Доопрацювання та прийняття Податкового кодексу України.

Закон України від 02 грудня 2010 року № 2756-VI “Про Податковий кодекс України” ухвалений Верховною Радою України і оприлюднений у газеті “Голос України” №№ 229-230 4 грудня 2010 року. Також було прийнято Закон України від 2 грудня 2010 року № 2756-VI “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України”.

У межах Податкового кодексу України заплановано:
- поетапне зниження податку на прибуток після 2012 року.

Відповідно до статті 9.1.1 Податкового кодексу України, податок на прибуток підприємств належить до загальнодерж-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

жавних податків та зборів. Статті Розділу III "Податок на прибуток підприємств" врегульовують більшість питань, пов'язаних з оподаткуванням прибутку підприємств.

Стаття 151 встановлює, що ставка податку становить 16 відсотків. Але Положення зазначеного пункту застосовуються з урахуванням пункту 10 розділу XX "Перехідні положення" цього Кодексу:

"10. Встановити ставку податку на прибуток підприємств:

з 1 квітня 2011 року до 31 грудня 2011 року включно – 23 відсотки;

з 1 січня 2012 року до 31 грудня 2012 року включно – 21 відсоток;

з 1 січня 2013 року до 31 грудня 2013 року включно – 19 відсотків;

з 1 січня 2014 року – 16 відсотків".

Відповідно до п. 1 підрозділу 4 "Особливості справляння податку на прибуток підприємств" розділу XX "Перехідні положення", розділ III "Податок на прибуток підприємств" Податкового кодексу України почне застосовуватися під час розрахунків з бюджетом починаючи з доходів і витрат, що отримані і проведені з 1 квітня 2011 року.

Деякі платники податку на прибуток підприємств оподатковуються за ставкою нуль відсотків, відповідно до пункту 154.6 статті 154 Податкового кодексу України.

Заходи:

- до 30.06.2010 - супроводження проекту ПК під час розгляду на засіданнях комітетів ВРУ (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 15.07.2010 - опрацювання пропозицій народних депутатів - узгоджений проект ПК (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- прийняття Податкового кодексу. Податковий кодекс ВРУ;
- до 30.10.2010 - проведення заходів з публічного обговорення ПК (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 15.11.2010 - проведення презентацій ПК для суб'єктів підприємницької діяльності (загальні концептуальні питання) (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 31.12.2010 - проведення навчання персоналу МФУ та ДПА щодо імплементації ПК за окремим навчальним планом (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 30.10.2010 - визначення критеріїв оцінки впливу змін податкового законодавства на економіку та соціальну сферу - методичні рекомендації (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.12.2010 - проведення експертизи ПК щодо його впливу на формування бюджетів усіх рівнів відповідно до визначених критеріїв (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

Вплив змін податкового законодавства на економіку і соціальну сферу можна прослідкувати, порівнюючи державні бюджети 2010 і 2011 років.

Податковий кодекс України змінив структуру доходів та видатків загального і спеціального фондів місцевих бюджетів. Відповідно до даних Міністерства фінансів України, питома вага видатків місцевих бюджетів у загальному обсязі видатків Зведеного бюджету зросла з 37% до 40,8%.

Опис необхідних дій: Введення єдиного соціального внеску (до 2012 року)

Статус – вводиться достроково - Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI.

Заходи:

- до 15.07.2010 - впровадження єдиного соціального внеску - супровід проекту закону України "Про збір та облік єдиного соціального внеску" (встановлюючи Міністерство соціальної політики України та Державну інспекцію України з питань праці (КВКВ 250 та 251) відповідальним за виконання заходів);
- до 15.08.2010 – розробка нормативно-правової бази необхідної для запровадження єдиного соціального внеску (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 15.09.2010 - узгодження нормативно-правових актів, необхідних для запровадження єдиного соціального внеску (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 15.10.2010 - реєстрація нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції (встановлюючи Пенсійний фонд Украї-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
ни відповідальним за виконання заходів).

Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" стане чинним з 01 січня 2011 року. Відповідно до ч. 5 статті 8 Закону, розмір єдиного внеску встановлюється окремо для кожного з 67 класів професійного ризику виробництва, відповідно до Національного класифікатора КВЕД ДК 009:2005, прийнятого Наказом Держспоживстандарту України від 26 грудня 2005 р. N 375.

До запровадження єдиного соціального внеску класифікація галузей економіки та видів робіт за професійним ризиком виробництва у відсотках до фактичних витрат на оплату праці найманих працівників, залежно від класу професійного ризику виробництва, застосовувалася лише для визначення страхового тарифу для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2000 р. N 1423 "Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів".

Розмір єдиного внеску пропорційно зростає від 1-го класу (36,76% заробітної плати) до 67-го класу (49,7% заробітної плати) видів економічної діяльності, але відсоткові пропорції розподілу самого єдиного внеску зменшуються для внесків до:

- загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (до солідарної системи) від 1-го класу (90,3156% єдиного внеску) до 67-го класу (66,8008% єдиного внеску) видів економічної діяльності,
- загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття від 1-го класу (4,0805% єдиного внеску) до 67-го класу (3,0108% єдиного внеску) видів економічної діяльності,
- загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, від 1-го класу (3,8085% єдиного внеску) до 67-го класу (2,8169% єдиного внеску) видів економічної діяльності.

Таким чином, у грошовому вимірі для заробітної плати одного і того ж розміру розмір єдиного внеску зростає від 1-го до 67-го класу КВЕД, внески до ПФУ, ЦЗ та до ФСС ТВП залишаються незмінними, а до ФСС НВВ – зростатиме, як це було і до прийняття законодавства про єдиний соціальний внесок. Пенсійний фонд, готуючись до роботи в умовах єдиного соціального внеску, відкоригував Інструкцію № 21-1. Зміни вносились Постановою КМУ від 22.10.2010 р. № 25-1 і набирають чинності з 1 січня 2011 року.

У зв'язку із впровадженням єдиного соціального внеску відносини між Пенсійним фондом України, ФСС НВ, ФСС ТВП та ЦЗ будуть новими. Питання подання нової звітності суб'єктами господарської діяльності ще не врегульовано.

Заходи:

- До 15.08.2010 - розробка макету Державного реєстру соціального страхування та порядку надання інформації фондам соціального страхування із державного реєстру соціального страхування (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

Відповідно до статті 16 Закону України від 8 липня 2010 року № 2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" та пункту 12 Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 N 1261, правління Пенсійного фонду України постановляє затвердити Положення про Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Заходи:

- До 15.09.2010 - узгодження проекту макету державного реєстру соціального страхування та порядку надання інформації фондам соціального страхування із державного реєстру соціального страхування (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

Закон України від 8 липня 2010 року № 2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" містить Розділ V "Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування". Положення про Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування затверджене Постановою правління Пенсійного фонду України від 08.10.2010 N 22-1.

Порядок надання інформації фондам соціального страхування із Державного реєстру соціального страхування частково врегульовується такими пунктами Положення про державний реєстр:

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

“п. 3.4. Обмін інформацією між Пенсійним фондом, що веде Державний реєстр, та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування здійснюється на безоплатній основі на центральному рівні.

3.5. Структура, формат відомостей та вимоги до їх контролю, процедури взаємодії інформаційних систем та зміни до них визначаються суб'єктами інформаційного обміну відповідними спільними рішеннями, які оформлюються окремими протоколами, підготовленими на підставі цього Положення”.

Заходи:

- до 02.10.2010 - підготовка програмного забезпечення відповідно до макету Державного реєстру соціального страхування та порядку надання інформації фондам соціального страхування із Державного реєстру соціального страхування (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 17.10.2010 - тестування програмного забезпечення в деяких спеціалізовано відібраних відділеннях фондів соціального страхування та у деяких роботодавців - результати тестування (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 01.11.2010 - доопрацювання програмного продукту - доопрацьований програмний продукт (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 01.09.2010 - проведення аналізу потреб фондів соціального страхування, аналіз необхідних ресурсів для Державного казначейства України та банківської системи, пов'язаних із запровадженням єдиного соціального внеску (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 15.09.2010 - складення звіту про потреби фондів соціального страхування, аналіз необхідних ресурсів для Державного казначейства України та банківської системи, пов'язаних із запровадженням єдиного соціального внеску звіту про потреби фондів соціального страхування і висновок про необхідні ресурси (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 01.11.2010 - організаційно-кадрове забезпечення впровадження єдиного соціального внеску - ефективна організаційно-кадрова структура (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 01.11.2010 - навчання персоналу фондів соціального страхування по нормативних документах (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 01.12.2010 - навчання персоналу фондів соціального страхування по програмному забезпеченню (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 01.11.2010 - навчання для платників страхових внесків по нормативних документах (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 01.12.2010 - навчання для платників страхових внесків по програмному забезпеченню (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 01.01.2011 - передача програмного забезпечення для системи єдиного соціального внеску відділенням фондів соціального страхування та платників страхових внесків технічне оснащення відділень фондів та платників (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів).

Опис необхідних дій: Гармонізація податкового, валютного, митно-тарифного, зовнішньоекономічного й цивільного законодавства.

Заходи:

- до 30.11.2010 - підготовка та погодження плану імплементації ПК (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 30.10.2010 - здійснення ревізії законодавчих актів у частині необхідності коригування їх окремих норм, пов'язаних із введенням ПК (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 15.11.2010 - підготовка відповідних проектів законодавчих актів (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 30.11.2010 - погодження проектів законодавчих актів (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

Кодифіковано лише податкове, митне і цивільне законодавство у вигляді:

- Податкового кодексу від 02 грудня 2010 року № 2755-VI,
- Митного кодексу від 11 липня 2002 року № 92-IV,
- Цивільного кодексу від 16 січня 2003 року № 435-IV та Цивільного процесуального кодексу України від 18 березня 2004 року № 1618-IV.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Важливими, з точки зору гармонізації, є Закон України від 05.04.2001 р. № 2371-III "Про митний тариф України", декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.93 р. №15-93 "Про систему валютного регулювання і валютного контролю".

У зв'язку з прийняттям нового Податкового кодексу України Верховна Рада України прийняла Закон України від 2 грудня 2010 року № 2756-VI "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України".

Удосконалення законодавства з питань трансферного ціноутворення з використанням методології Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Вперше Організація економічного співробітництва та розвитку узагальнила міжнародний досвід у цій області у своєму звіті 1979 року. В 1995 р. вона видала документ "Принципи трансфертного ціноутворення для транснаціональних підприємств і податкових адміністрацій". Його положення використовуються податковими органами країн - членів ОЕСР.

Вирішується в межах Податкового кодексу:

"39.16. Великий платник податків має право звернутися до центрального органу державної податкової служби із заявою про укладення договору про ціноутворення для цілей оподаткування.

Договір про ціноутворення для цілей оподаткування є договором між зазначеним платником податків та центральним органом державної податкової служби про порядок визначення цін (методів) відповідно до цієї статті та її застосування для цілей оподаткування протягом строку дії такого договору. Порядок укладення та виконання таких договорів встановлюється Кабінетом Міністрів України".

Митний кодекс України від 11 липня 2002 року № 92-IV містить статтю 266. "Методи визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну:

"Визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну, здійснюється за такими методами":

- 1) за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);
- 2) за ціною договору щодо ідентичних товарів (фізичні характеристики, якість, країна походження, виробник);
- 3) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів (береться з внутрішньої бази ДМСУ);
- 4) на основі віднімання вартості;
- 5) на основі додавання вартості (обчислена вартість);
- 6) резервного.

Основним є метод визначення митної вартості товарів за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції)". Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності визначають ціну для товарів, що ввозяться на митну територію України, визначають договірну вартість як митну вартість + витрати на транспортування + витрати на навантаження + витрати на розвантаження + витрати на перевантаження + витрати на страхування до пункту перетину митного кордону України + витрати на сплату брокерської винагороди + витрати на сплату агентської винагороди + витрати на сплату комісійної винагороди + витрати на сплату інших винагород + плата за використання об'єктів інтелектуальної власності, що належать до товару + акцизний збір + ввізне мито + інші податки, збори (обов'язкові платежі). Основна сфера регулювання законодавства про трансферне ціноутворення країн ОЕСР - зовнішньоекономічні операції, що здійснюються між взаємозалежними особами. При угодах між взаємозалежними особами ціни не повинні істотно відхилитися від ринкових. У разі їх істотного відхилення податкові органи мають право донарахувати суму податку (як правило, податку на прибуток корпорацій), виходячи з ринкових цін.

Поступове наближення ставок і механізму стягнення акцизного збору до вимог законодавства ЄС, а також посилення екологічної спрямованості акцизного збору шляхом застосування європейського принципу "хто більше забруднює, той більше платить" (перенесення податкового навантаження з мобільних факторів виробництва – праці й капіталу – на споживання, ресурсні й екологічні платежі шляхом поетапного підвищення ставок акцизного збору на алкогольні напої й тютюнові вироби, а також запровадження екологічного податку).

Вирішується в межах Податкового кодексу, зокрема, у розділі VI. Акцизний податок.

Кодексом встановлено операції з підакцизними товарами, які не підлягають оподаткуванню та операції з підакцизними товарами, які звільняються від оподаткування.

База оподаткування може встановлюватися як у разі обчислення податку із застосуванням адвалерних ставок, так і у разі обчислення податку із застосуванням специфічних ставок, як "величина, визначена в одиницях виміру ваги, об'єму, кількості товару (продукції), об'єму циліндрів двигуна автомобіля або в інших натуральних показниках".

215.2. Ставки податку та перелік товарів, з яких справляється податок:

215.2.1. ставки податку встановлюються цією статтею і є єдиними на всій території України;

215.2.2. ставки податку встановлюються відповідно до визначень розділу I цього Кодексу: адвалерні (ст. 220), специфічні, адвалерні та специфічні одночасно.

Ставки податку встановлено Податковим кодексом.

216.1. Датою виникнення податкових зобов'язань щодо підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, є дата їх реалізації особою, яка їх виробляє, незалежно від цілей і напрямів подальшого використання таких товарів (продукції), крім випадків, зазначених у статтях 225 та 229 цього Кодексу.

Стаття 217. Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України.

Стаття 218. Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України.

Стаття 219. Порядок обчислення податку в разі тимчасового ввезення на митну територію України та переміщення через митну територію України транзитом підакцизних товарів.

223.2. Платник податку з підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, та імпортер алкогольних напоїв та тютюнових виробів подає щомісяця не пізніше 20 числа наступного періоду органу державної податкової служби за місцем реєстрації декларацію акцизного податку за формою, затвердженою у порядку, встановленому статтею 46 цього Кодексу.

Запровадження механізму індексації ставок податків і зборів, установлених у фіксованому значенні, для компенсації інфляційного впливу на розмір податків.

Відповідно до статті 29.2 Податкового кодексу, "специфічні ставки, фіксовані ставки та показники", встановлені цим Кодексом у вартісному вимірі, підлягають індексації в порядку, визначеному цим Кодексом".

Перехід на систему платежів за видобуток корисних копалин із застосуванням принципу рентного доходу з метою встановлення справедливої плати за використання природних ресурсів.

Національний класифікатор ДК 008:2007 "Класифікатор корисних копалин" (ККК) прийнято Наказом Держспоживстандарту України від 12.12.2007 N 357, що містить також і алфавітний покажчик. Податковий кодекс України до корисних копалин відносить вугілля (розділ 10 за ДКПП ДК 016 97), сланець (клас 14.13 за ДКПП ДК 016 97), руду (розділ 13 за ДКПП ДК 016 97), тощо.

Нормативно-правове поле України містить декілька означень корисних копалин, одним з яких є таке: "природні мінеральні речовини, які можуть використовуватися безпосередньо або після їх обробки", надане гірничим Законом України від 6 жовтня 1999 року № 1127-XIV. Є чинною Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр" (п.2) від 5 травня 1997 р. N 432, що поділяє корисні копалини на такі групи:

- балансові (видобувні і дотаційні);
- умовно балансові;
- позабалансові.

Промислове значення	Ступінь техніко-економічного вивчення	Ступінь геологічного вивчення	Код класу
1. Балансові запаси	ГЕО-1	Розвідані запаси	111
	ГЕО-2	Розвідані запаси	121
	ГЕО-2	Попередньо розвідані запаси	122
2. Умовно балансові та позабалансові запаси	ГЕО-1	Розвідані запаси	211
	ГЕО-2	Розвідані запаси	221
	ГЕО-2	Попередньо розвідані запаси	222
3. Промислове значення не	ГЕО-3		332

визначено

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

ГЕО-3

перспективні ресурси

333

ГЕО-3

прогнозні ресурси

334

Відповідно до означення, наданого п. 14.1.25 Податкового кодексу України, “видобуток для цілей розділу X Податкового Кодексу України – це технологічний процес вилучення з покладу в надрах та підняття на поверхню вуглеводневої сировини, у тому числі під час геологічного вивчення”.

Відповідно до означення, наданого п. 13 Постанови КМУ від 28 жовтня 2004 р. N 1442 “Про затвердження Національного стандарту N 2 “Оцінка нерухомого майна”, рентний дохід розраховується як різниця між очікуваним валовим доходом від реалізації продукції та виробничими витратами і прибутком виробника, а чистий операційний дохід розраховується як різниця між валовим доходом та операційними витратами. Тобто, рентним доходом є прогнозована сума надходжень від використання об’єкта оцінки після вирахування усіх витрат, пов’язаних з отриманням цієї суми, а чистим операційним доходом – історична сума надходжень. Прогнозування операційних витрат та чистого операційного доходу (рентного доходу) (як правило за рік з дати оцінки) з урахуванням вимог пунктів 12 і 17 Стандарту N 2.

У розділі X “Рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні” Податкового кодексу України в різних статтях дані означення платників рентної плати, об’єкта оподаткування, ставок рентної плати за газ, нафту і газовий конденсат, коригуючі коефіцієнти, порядок обчислення податкових зобов’язань та строк сплати, контроль та відповідальність платників.

Коди бюджетних платежів, відповідно до Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604, призначено не для всіх видів корисних копалин, що містяться у Національному класифікаторі ДК 008:2007 “Класифікатор корисних копалин” (ККК):

21060000	Рентна плата
21060100	Рентна плата за нафту, що видобувається в Україні
21060200	Рентна плата за природний газ, що видобувається в Україні
21060300	Надходження сум реструктурованої заборгованості зі сплати рентної плати за нафту, що видобувається в Україні
21060400	Надходження сум реструктурованої заборгованості зі сплати рентної плати за природний газ, що видобувається в Україні
21060500	Рентна плата за транзитне транспортування природного газу
21060600	Рентна плата за транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами
21060700	Рентна плата за транзитне транспортування аміаку
21060800	Рентна плата за газовий конденсат, що видобувається в Україні
21060900	Податкова заборгованість з рентної плати за транзитне транспортування природного газу Національної акціонерної компанії “Нафтогаз України”

Опис необхідних дій: Зміна чинних договорів про запобігання подвійному оподаткуванню для мінімізації практики ухиляння від оподаткування, а також стимулювання інвестицій в українську економіку

Заходи:

- до 30.08.2010 - аналіз чинних конвенцій про запобігання подвійному оподаткуванню для виявлення норм, в які необхідно внести зміни з метою мінімізації практики ухиляння від оподаткування. Перелік конвенцій, до яких необхідно внести зміни (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- 30.12.2010 - підготовка пропозицій до окремих чинних конвенцій про уникнення подвійного оподаткування (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

З багатьма країнами Україна уклала і ратифікувала конвенції та договори про уникнення подвійного оподаткування та договори про заохочення і взаємний захист інвестицій, які набувають чинності відповідно до процедур ратифікації Верховною Радою.

Порядок звільнення (зменшення) від оподаткування доходів із джерелом їх походження з України, згідно з міжнародними договорами України про уникнення подвійного оподаткування, визначено Постановою КМУ № 470 від 6 травня 2001 року.

Перелік держав, з якими Україна уклала міжнародні договори про запобігання подвійному оподаткуванню, міститься у листі МЗС України від 05 серпня 2000 року, N 43/19-077-1118 та у листі МЗС України від 10 листопада 2003 р., N72/16-612 / 1-4311.

Країни СНД 15 травня 1992 року підписали Протокол про уніфікації підходу про запобігання подвійному оподаткуванню доходів і майна, відповідно до Угоди № 997-634 між урядами держав-учасниць СНД "Про погоджені принципи податкової політики", підписаної Україною 13 березня 1992 року. Однак, як і багато інших підписаних угод в СНД, ця багатостороння Угода набула чинності лише в декількох країнах, зокрема, у Білорусі, Казахстані, Узбекистані та Таджикистані. Так, Уряд Російської Федерації окремою Постановою № 364, від 24 червня 2003 року, повідомив про наміри не ставати учасником цієї Угоди, підписаної в рамках СНД.

Скорочення сфери застосування спрощеної системи оподаткування:

- перегляд критеріїв застосування спрощеної системи оподаткування;
- виключення зі спрощеної системи оподаткування тих видів діяльності, що є високорентабельними або доходи від яких є переважно пасивними;
- виключення з переліку обов'язкових платежів, що замінюються єдиним податком, податку на майно, ресурсних платежів і внесків до Державного пенсійного фонду.

Підрозділ 8 "Особливості справляння єдиного податку та фіксованого податку" Розділу XX "Перехідні Положення" Податкового кодексу України встановлює, що до внесення змін до Розділу XIV Податкового кодексу України, оподаткування суб'єктів малого підприємництва врегульовується чинним Указом Президента України від 3 липня 1998 року № 727/98 "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва". Як відомо, Глава 1 Розділу XIV Податкового кодексу України була виключена.

Скасування пільг щодо податку на прибуток підприємств.

У Податковому кодексі України є стаття 30, відповідно до п. 30.1 якої, податкова пільга – "це передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених пунктом 30.2 цієї статті."

Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.

Відповідно до п. 30.9. Податкового кодексу України, "податкова пільга надається шляхом:

- а) податкового вирахування (знижки), що зменшує базу оподаткування до нарахування податку та збору;
- б) зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку та збору;
- в) встановлення зниженої ставки податку та збору;
- г) звільнення від сплати податку та збору".

Закон України від "28 грудня 1994 року № 334/94-ВР "Про оподаткування прибутку підприємств" скасовується після набуття чинності Податковим кодексом України.

Необхідна дія: Скорочення переліку пільг щодо податку на додану вартість.

Після прийняття нового Податкового кодексу України, можливо, будуть внесені зміни до Закону України від 3 квітня 1997 року №168/97-ВР "Про податок на додану вартість".

Необхідна дія: Запровадження податку на нерухомість з метою посилення перерозподільної функції податкової системи.

Заходи:

- до 31.12.2010 - розробка плану організаційно-технічних заходів щодо впровадження податку на нерухомість (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

Означення нерухомого майна також надане Цивільним кодексом України - стаття 181 "Нерухомі та рухомі речі": "1. До нерухомих речей (нерухоме майно, нерухомість) належать земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення.

Режим нерухомої речі може бути поширений законом на повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти, а також інші речі, права на які підлягають державній реєстрації."

Статтю 10 Податкового кодексу України податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, належить до місцевих податків та зборів.

Детальніше цей податок встановлюється статтю 265 Податкового кодексу України "Податок на нерухоме майно", відмінне від земельної ділянки, яка визначає платників податку, об'єкт оподаткування, базу оподаткування.

Зближення податкового і бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік ведеться для державних та місцевих бюджетів, бюджетних установ та підприємств і організацій, у тому числі неприбуткових, для комерційних банків, використовуючи:

План рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів затверджено Наказом ДКУ від 28.11.2000 N 119, який запровадив дев'ять класів рахунків: 1) активи, 2) зобов'язання, 3) кошти бюджетів та розпорядників бюджетних коштів, 4) розрахунки, 5) результат виконання бюджету, 6) доходи бюджету, 7) видатки бюджету, 8) управлінський облік, 9) позабалансовий облік. Далі рахунки бюджетів поділяються на розділи та групи. Також є інструкція до Плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, затвердженого наказом Державного казначейства України від 28.11.2000 р.

План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ та Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 1999 р. N 114. План рахунків містить дев'ять класів рахунків.

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських зобов'язань підприємств і організацій, що складається з 3-х груп, 10-ти класів та 2-х порядків, та Інструкція щодо його застосування, орієнтовані на видачу всієї інформації, необхідної для користувача, затверджені Наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р., зареєстрованим Міністерством юстиції України 21.12.99 р. під № 892/4185, дозволяють вести бухгалтерський облік відповідно до 34-м положенням (стандартам) бухгалтерського обліку. Для юридичних осіб – платників єдиного податку план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій СМП, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 19 квітня 2001 р. N 186. По суті, лише зменшено кількість класів рахунків, передбачених Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. N 291. Рахунки класів 0-7 залишилися обов'язковими для всіх підприємств. Рахунки класу 9 "Витрати діяльності" ведуться всіма підприємствами, крім суб'єктів малого підприємництва, а також інших організацій, діяльність яких не спрямована на ведення комерційної діяльності, з відкриттям за власним рішенням рахунків класу 8 "Витрат за елементами". Малі підприємства та інші організації, діяльність яких не спрямована на ведення комерційної діяльності, можуть вести бухгалтерський облік витрат з використанням тільки рахунків класу 8 "Витрати за елементами". Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 25.06.2003 № 422.

Також є План рахунків бухгалтерського обліку банків України, що складається з 9-ти класів, затверджений Постановою Правління Національного банку України № 280 від 17.06.04 р.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

ДПСУ як агент Державного казначейства України приймає податкову звітність, яка складається з різноманітних декларацій і розрахунків платників податків. Необхідно максимально зблизити податковий і бухгалтерський обліки, зокрема для розрахунку податку на прибуток підприємств (рахунок 98) та податку на додану вартість (субрахунок 641).

Повернення накопиченої заборгованості щодо відшкодування ПДВ державними цінними паперами й забезпечення своєчасного відшкодування ПДВ, починаючи з 1 серпня 2010 року.

Неможливість повернути ПДВ з бюджету, відповідно до ст. 7.7.2 Закону України № 168/97-ВР, спричинила необхідність розробки альтернативних механізмів відшкодування ПДВ.

Прийнято Постанову Кабінету Міністрів України від 12.05.2010 року № 368 "Про випуск облігацій внутрішньої державної позики для відшкодування сум податку на додану вартість", відповідно до якої емітентом ПДВ-облігацій є Міністерство фінансів України, а генеральним агентом з обслуговування обігу, сплати доходу та погашення ОВДП із строком обігу 5 років, випущених для відшкодування сум податку на додану вартість, що задекларовані до відшкодування до 1 травня 2010 р., підтверджені за результатами перевірки та не відшкодовані на дату набрання чинності Законом України «Про Державний бюджет України на 2010 рік». Строк обігу облігацій становить 5 років. Відшкодовуватимуться суми податку, що в установленому законодавством порядку задекларовані до відшкодування до 1 травня 2010 року.

Станом на початок грудня 2010 року сума заборгованості з ПДВ скоротилася з початку 2010 року на 12,5 млрд. грн. до 9,5 млрд. гривень.

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРА, ПЕРЕДБАЧЕНОГО У РОЗДІЛІ "СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК" ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Розвиток фінансового сектора розділу "Сталий економічний розвиток" є одним з найбільш дискусійних у Програмі економічних реформ Президента України на 2010-2014 рр. "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава", оскільки не існує однозначних підходів щодо більшості питань, котрі заторкуються у Програмі, яка ставить за мету підвищити політичну незалежність НБУ разом з посиленням підзвітності й прозорості його діяльності, поліпшити корпоративне управління НБУ, маючи на увазі незалежність від виконавчої гілки влади.

Фінансові установи в Україні поділяються на банківські, що ліцензуються і регулюються Національним банком України, та небанківські, до числа яких належать страхові компанії, кредитні спілки, недержавні пенсійні фонди та небанківські фонди фінансування будівництва, що ліцензуються і регулюються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг (код КВКВ 550), компанії – торговці цінними паперами, компанії з управління активами, інститути спільного інвестування, що ліцензуються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (код КВКВ 615).

Відповідно до Конституції України від 28 червня 1996 року, основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України. Інші 23 функції НБУ закріплено у статті 7 Закону України № 679-XIV. Базовими є Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV "Про Національний банк України" та Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III "Про банки і банківську діяльність". Президент України, відповідно до частини 12 статті 106 Конституції України, призначає та звільняє половину складу Ради Національного банку України. Відповідно до частини 18 статті 85 Конституції України, Голова Національного банку України призначається та звільняється з посади Верховною Радою України за поданням Президента України, а, відповідно до частини 19 цієї ж статті Конституції України, Верховна Рада України призначає та звільняє іншу половину складу Ради Національного банку України – органу, який розробляє основні засади грошово-кредитної політики та здійснює контроль над її проведенням.

Незалежність НБУ полягає в тому, що відповідно до статті 51 Закону України № 679-XIV, Національний банк підзвітний Президенту України та Верховній Раді України в межах їх конституційних повноважень, а взаємовідносини з Кабінетом Міністрів України, відповідно до статті 52 Закону України № 679-XIV, полягають у проведенні взаємних консультацій з питань грошово-кредитної політики, розробки і здійснення Загальнодержавної програми економічного та соціального розвитку, наданні Національним банком України на запит Кабінету Міністрів України інформації щодо

монетарних процесів.

У зворотному напрямі Кабінет Міністрів України надає НБУ інформацію, що має вплив на стан платіжного балансу. Голова Національного банку або за його дорученням один із його заступників можуть брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу. У засіданнях Правління Національного банку можуть брати участь члени Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу.

Відповідно до абзацу 5 статті 1 Постанови КМУ № 238, НБУ повинен надавати КМУ матеріали діагностичного обстеження банків у міру надходження їх до НБУ.

Не викликають жодних суперечностей такі пункти Програми економічних реформ, як:

- Затвердити найважливіші пріоритети роботи НБУ забезпечення низького рівня інфляції й підтримання стабільності фінансової системи - девальвація гривні справляє негативний вплив на купівельну спроможність споживачів імпорту, що мають дохідну частину у національній грошовій одиниці, викликаючи так звану імпортовану монетарну інфляцію, що спостерігалася після початку фінансово-економічної кризи, а другим негативним наслідком девальвації стало подорожчання зовнішньовалютних пасивів суб'єктів господарської діяльності та фізичних осіб.

- Поступово підвищувати дієвість використання процентної ставки як основного інструменту монетарної політики та гнучко управляти обмінним курсом національної валюти - насправді, результатом зменшення процентної ставки, тобто норми доходу на запозичений капітал, повинне стати зростання інвестицій в операційну діяльність та капітальні інвестиції.

- Посилити координацію НБУ й Кабінету Міністрів України щодо вирішення завдань підтримання цінової стабільності - причиною інфляції споживчих цін є зосередженість грошової маси у споживчому сегменті, а не у сегменті заощаджень та інвестицій. Дисбаланс між товарною і грошовою масами, коли випущені гроші, замість стимулювання обсягів промислового і сільськогосподарського виробництва, спрямовуються на споживчі ринки, зазвичай спричиняє інфляцію споживчих цін. Але при порівнюваних цінах на споживчому ринку України та за межами її митної території (в межах СНД, ЄС тощо) відсутність товарної маси внутрішнього виробництва повинна замінюватися імпортом, не викликаючи суттєвої інфляції споживчих цін. Кабінет Міністрів України регулює обсяг товарної маси шляхом здійснення закупівель до Державного агентства резерву України та до Аграрного фонду України.

Одним з найдискусійніших є положення Програми економічних реформ Президента щодо завершення рекапіталізації за рахунок державних коштів, реорганізації або закриття банків, що втратили платоспроможність під час кризи, передбачаючи прийняття Постанови Правління НБУ щодо відповідних банків до 01.01.2011 р.

Заходи:

- до 01.07.2010 - затвердження програм капіталізації банків - рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків;

- до 01.01.2011 - контроль за виконанням банками програм до капіталізації.

Стаття 1д Закону України № 639-VI від 31.10.2008 року "Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" передбачає створення за рахунок понадпланових надходжень від приватизації державного майна у 2008 році та надходжень цих коштів у повному обсязі у 2009 році, а також цільового розміщення державних цінних паперів Стабілізаційний фонд, кошти якого використовуватимуться у встановленому КМУ за погодженням із комітетами ВРУ з питань фінансів і банківської діяльності порядку на "надання фінансової допомоги банкам (у тому числі з метою збільшення статутних капіталів)...".

Статтею 34 Закону України "Про Державний бюджет України на 2011 рік", прийнятого за основу Постановою Верховної Ради України від 14 грудня 2010 року N 2777-VI, визначено, що "за рішенням Кабінету Міністрів України, у встановленому ним порядку, можуть придбаватися акції банків, надаватися фінансова допомога відповідно до статті 80 Закону України "Про банки і банківську діяльність", проводяться заходи з приватизації банків, у капіталізації яких взяла участь держава (в тому числі пов'язані з оплатою послуг радників), за рахунок надходження коштів, отриманих від державних запозичень, здійснених понад обсяги, встановлені додатком N 2 до цього Закону, з відповідним коригуванням граничного обсягу державного боргу, визначеного статтею 8 цього Закону."

Відповідно до п. 1.3 Розділу I Постанови Правління НБУ № 259 від 30.04.2009, комерційні банки можуть претендувати на такі заходи НБУ щодо підтримки ліквідності:

- операції з рефінансування (постійно діюча лінія рефінансування для надання банкам кредитів овернайт, креди-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

ти рефінансування строком до 90 днів) - відповідно до чинного законодавства України, рефінансування банків проводиться на рівні не нижчому за облікову ставку НБУ, стабілізаційні кредити та еквівалентні заходи;

- операції репо (операції прямого репо, операції зворотного репо);
- операції з власними борговими зобов'язаннями (депозитні сертифікати овернайт та до 90 днів);
- операції з державними облигаціями України.

У попередній Постанові Правління НБУ № 378 від 26.09.06 року серед інших заходів були:

- операції з обміну іноземної валюти на національну валюту з метою підтримання ліквідності банків (своп) – зі ставкою рефінансування у кредитному договорі між комерційним банком і НБУ на рівні не нижче облікової ставки НБУ, під відповідну заставу шляхом проведення кількісного або процентного тендера.
- надання стабілізаційного кредиту – надавалися Правлінням НБУ під заставу на підставі аналізу й оцінки програми фінансового оздоровлення за плату, що не нижча, ніж облікова ставка НБУ, строком до трьох років, з вкладеними примірниками заявок і договорів.

Роблячи нормативно-правовий екскурс, зазначимо, що форми втручання НБУ і КМУ для підтримання ліквідності комерційних банків України включають не лише зазначені заходи, а і рекапіталізацію (відповідно до постанови Правління НБУ від 1 грудня 2008 р. № 405 "Про затвердження Спеціального порядку здійснення заходів щодо фінансового оздоровлення банків" та інших чинних нормативно-правових актів, у тому числі застосовується для реструктуризації кредитів рефінансування, наданих НБУ).

При рефінансуванні між Національним банком України та комерційним банком укладається Договір про підтримання ліквідності через відповідні інструменти рефінансування (у тому числі при наданні стабілізаційного кредиту). Постанова КМУ і Правління НБУ № 44 від 29.01.09 р. "Про порядок рефінансування банків у період фінансово-економічної кризи" втратила чинність на підставі Постанови КМУ № 238 від 11.03.2009 року "Про підтримку ліквідності банків". Натомість залишилися чинними:

- 1) Постанова Правління НБУ № 259 від 30.04.2009 "Про затвердження Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України";
- 2) Постанова Правління НБУ № 459 від 25.12.08 року "Про затвердження тимчасового положення про надання Національним банком України кредитів для підтримки ліквідності банків у разі реальної загрози стабільності банківської системи" (доповнено Постановою Правління НБУ № 57 від 09 лютого 2009 року).

Під час фінансово-економічної кризи Національному банку України відносно деяких банківських установ після введення тимчасової адміністрації доводилося обирати між рекапіталізацією та переведенням тимчасової адміністрації в ліквідацію.

Експертно-аналітична рада з питань участі держави у капіталізації банків була утворена Постановою КМУ від 18 лютого 2009 року № 148 "Деякі питання участі держави у капіталізації банків", яка ж і затвердила її склад та положення про неї. Відповідно до зазначеної постанови, у складі центрального апарату Міністерства фінансів України утворено самостійний структурний підрозділ, видатки на утримання якого передбачаються у Державному бюджеті України.

Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства затверджене Постановою Правління НБУ № 369 від 28.08.01 року.

КМУ прийняв Постанову № 960 від 04 листопада 2008 року "Про затвердження порядку участі держави у капіталізації банків", відповідно до абзацу 3 статті 2 Закону України № 639-VI. Відповідно до затвердженого Порядку, держава бере участь у капіталізації лише тих банків:

- 1) до яких застосовано процедуру тимчасової адміністрації, або;
- 2) до яких призначено куратора з метою збереження активів та зобов'язань банку і мінімізації збитків.

Підписи керуючих санацією та ліквідаторів у разі закриття комерційних банків затверджуються відповідними управліннями Національного банку України. Ліквідатори складають ліквідаційний кошторис. Пункт 17 статті 7 Закону України від 07 березня 1996 року № 85/96 "Про страхування" відносить до обов'язкових видів страхування життя і здоров'я тимчасового адміністратора та ліквідатора фінансової установи.

Відповідно до статті 2 Закону України "Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінан-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

сової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" № 639-17 від 25 грудня 2008 року, Порядку участі держави у капіталізації банків, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 960 від 4 листопада 2008 р., та на підставі пропозиції Національного банку щодо участі держави у капіталізації акціонерного комерційного банку "Київ" і висновку Експертно-аналітичної ради з питань участі держави у капіталізації банків, Кабінет Міністрів України 10 червня 2009 року видав:

- Постанову КМУ № 566 від 10.06.2009 р. "Про капіталізацію акціонерного комерційного банку "Київ" на суму 3,56 млрд., з одночасним випуском ОВДП зі строком погашення у 2017-2019 рр. та ставкою 9,5% річних,
- Постанову КМУ № 567 від 10.06.2009 р. "Про капіталізацію публічного акціонерного товариства акціонерний банк "Укргазбанк" на суму 5,00 млрд., з одночасним випуском ОВДП зі строком погашення у 2017-2019 рр. та ставкою 9,5% річних (тимчасову адміністрацію НБУ введено Постановою Правління НБУ від 09.06.09 р. № 336),
- Постанову КМУ № 580 від 10.06.2009 р. "Про капіталізацію публічного акціонерного товариства "Родовід Банк" на суму 2,81 млрд., з одночасним випуском ОВДП зі строком погашення у 2017-2019 рр. та ставкою 9,5% річних, та Постанову КМУ № 1202 від 11.11.2009 р. "Про додаткову капіталізацію публічного акціонерного товариства "Родовід Банк", в обмін на ОВДП, зі строком погашення у 2018-2020 рр. та ставкою 9,5% річних.

Підпункт 2 пункту 2 Порядку участі держави у капіталізації банків передбачає попереднє застосування процедури тимчасової адміністрації. Відповідно до постанов КМУ, перед проведенням капіталізації у багатьох випадках проводилися зменшення статутних капіталів шляхом зміни номіналу. Особливо заплутаною виявилася ситуація з додатковою емісією акцій "Укргазбанку", оскільки, відповідно до даних Національного депозитарію України та Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, у статутному капіталі цієї фінансової установи перед капіталізацією було лише 477 078 привілейованих, а не простих акцій (свідоцтво ДКЦПФР № 459/1/00 від 06 вересня 2000 року). Обов'язковий викуп облігацій внутрішньої державної позики здійснюється Національним банком України.

У процесі рекапіталізації сплачуються бюджетні кошти за участь держави у капіталі комерційних банків. Під час рекапіталізації трьох банків у їхні капітали було спрямовано майже 17 млрд. грн. (3,56 млрд. - банку "Київ", 5 млрд. - "Укргазбанку" та 2,8 млрд. грн. і 5,6 млрд. грн. - "Родовід Банку"). В результаті рекапіталізації комерційних банків за рахунок бюджетів держава стала власником "Укргазбанку", "Родовід Банку" та банку "Київ".

Назва банку	ЄДРПОУ	Статутний капітал до капіталізації, грн.	Номінал, грн.	Сума додаткової емісії, грн.	Сплачено з бюджету при рекапіталізації, млрд. грн..	Сплачено за акцію, грн./шт.	Частка держави у стат. капіталі після капіталізації, % від грн.
ПуАТ АКБ "Київ"	14371869	2 250 000	0,01	3 565 294 000 (дата реєстрації випуску - 24.06.2009)	3,56	0,01	99,93% від 356 754 400 000
ПуАТ "Укргазбанк"	23697280	477 078	1,00	5 000 000 000	5,0	1,00	87,71 % від 5 700 000 000
АТ "Родовід-банк"	14349442	783 000 (два останні випуски акцій проведени у зв'язку з капіталізацією банку)	1,80	2 808 515 000 5 600 000 000	8,4	1,80 1,80	99,97% від 8 409 298 000

Джерела: Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку - www.smida.gov.ua,
Національний банк України - www.bank.gov.ua,
Кабінет Міністрів України - постанови №№ 566, 567 та 580 від 10.06.2009 р., № 1202 від 11.11.2009 р.

Відповідно до пункту 10 Порядку участі держави у капіталізації банків, статутний капітал банку збільшується шляхом закритого (приватного) розміщення акцій у такі два етапи:

- На першому етапі (не менш як три робочі дні) здійснюється реалізація акціонерами свого переважного права на придбання акцій. Акціонери банку мають переважне право на придбання акцій у кількості, пропорційній їх частці в статутному капіталі на дату початку першого етапу закритого (приватного) розміщення акцій.
- На другому етапі здійснюється закрите (приватне) розміщення акцій для держави. Мінфін укладає договір про придбання акцій під час другого етапу їх розміщення в обсязі, встановленому рішенням Кабінету Міністрів України про участь держави у капіталізації банку.

Рефінансування, що переважно відбувається у формі кредиту НБУ за ставкою "облікова плюс спред річних", та рекапіталізація, що відбувається шляхом емісії додаткової кількості простих акцій, для комерційного банку є двома різними формами залучення зовнішніх грошових потоків. Для власників ціною додаткової емісії є економічне розбавлення контролю в статутному капіталі та бухгалтерське розбавлення в чистому прибуткові, а ціною отримання банківських кредитів є зобов'язання по виплаті відсотків та основної суми, і можливе оформлення активів у заставу. При розбавленні надзвичайно велику роль відіграє спеціальна вартість об'єкта оцінки для урахування вартості прав контролю, що, відповідно до Національного стандарту 3 "Оцінка цілісних майнових комплексів", затвердженого Постановою КМУ № 1655 від 29 грудня 2006 року, для покупця акцій вимірюється у вигляді контрольної надбавки (10% (значний пакет), 25% (фінансова інвестиція в асоційоване підприємство), 40% блокуючий пакет), 50% (контрольний пакет), 60% (кворум для загальних зборів), 75%, 90% статутного капіталу), а для емітента, який не викуповує власну емісію, у вигляді контрольної знижки (90%, 75%, 60%, 50%, 40%, 25%, 10% статутного капіталу).

Диференціювання вартості простих голосуючих акцій для різних категорій інвесторів надано у статті 25 Закону України № 514-VI від 17 вересня 2008 року "Про акціонерні товариства". У випадку з володінням комерційними банками, рівні контролю додатково визначаються в Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженій Постановою правління НБУ 480 від 27.12.04 р., як такі що:

- > 50% - контроль - повна консолідація,
- < 20-50% - суттєвий вплив - метод участі в капіталі,
- < 20% - можливий суттєвий вплив, залежно від складу виконавчих органів.

В усіх трьох випадках капіталізації дотримано вимогу, встановлену порядком участі держави у капіталізації банків щодо володіння державою не менш як 75% акцій плюс 1 акція у статутному капіталі рекапіталізованого банку.

Якщо метою проведення капіталізації була стабілізація усієї банківської системи за рахунок державного бюджету взагалі та цих трьох банківських установ зокрема, то найменш вдалим прикладом є ПАТ "Родовід Банк" (м. Київ), який, отримавши у власний капітал 8,4 млрд. грн. бюджетних коштів, станом на 17 грудня 2010 року залишається об'єктом тимчасової адміністрації НБУ. Причиною для невиведення ПАТ "Родовід Банк" з числа об'єктів тимчасової адміністрації НБУ, швидше за все, стали:

- Постанова КМУ та НБУ від 07 жовтня 2009 року № 1133 "Про взаємодію КМУ і НБУ щодо відчуження товариством з обмеженою відповідальністю "Український промисловий банк" зобов'язань за вкладми фізичних осіб та активів публічному акціонерному товариству "Родовід Банк".
- Постанова КМУ та НБУ від 23 грудня 2009 року № 1430 "Деякі питання відчуження відкритим акціонерним товариством комерційний банк "Надра" зобов'язань за вкладми фізичних осіб та активів публічному акціонерному товариству "Родовід Банк" (скасована Постановою КМУ від 28 квітня 2010 р. N 335).

Станом на 17 грудня 2010 року Національний банк України встановив перелік з чотирьох банків, в яких було введено тимчасові адміністрації, що врегульовується статтями 75-86 Глави 15. "Тимчасова адміністрація" Закону України від 7 грудня 2000 року N 2121-III "Про банки і банківську діяльність":

Назва банку	ЄДРПОУ	Підстави для призначення тимчасової адміністрації
ВАТ КБ "Надра"	20025456	Постанова Правління НБУ від 10.02.09 р. № 59 (продовжено до 11.02.11р.)
ПАТ "Родовід Банк" (м. Київ)	14349442	Постанова Правління НБУ від 15.03.10 р. № 133 (продовжено до 15.03.11р.)

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

ПАТ КБ "Соцкомбанк" ("СКБ", м. Одеса)	26364113	Постанова Правління НБУ від 20.10.10 р. № 465 (продовжено до 21.01.11р.)
ТОВ "Діалог банк" (м. Дніпропетровськ)	21734522	Постанова Правління НБУ від 09.11.09 р. № 486 (продовжено до 10.02.11р.)

Джерело: Національний банк України - www.bank.gov.ua

Процес ліквідації банків врегульовується статтями 87-98 глави 16 "Ліквідація банків" Закону України від 7 грудня 2000 року N 2121-III "Про банки і банківську діяльність" та з питань, не врегульованих зазначеним законом, Законом України № 2343-XII від 14.05.1992 року "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" та Законом України № 1255-IV від 18 листопада 2003 року "Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень".

Станом на 10.12.2010 р. в Україні Національним Банком України ліквідуються 19 банків:

	Назва банку	ЄДРПОУ
1	АТ "Градобанк"	09808132
2	ТОВ "Київський універсальний банк"	14263173
3	КАБ "Слов'янський" (м. Запоріжжя)	09806354
4	ВАТ "Європейський банк розвитку та заощаджень"	20685262
5	ВАТ КБ "Причорномор'я"	23928584
6	ВАТ АКБ "Одеса-Банк"	19361350
7	АКБ "Європейський"	19359904
8	ВАТ КБ "Національний стандарт"	19020301
9	АК "Банк регіонального розвитку"	19338316
10	АКБ "Східно-Європейський банк"	19364130
11	КБ "Українська фінансова група"	14285934
12	ТОВ "Український промисловий банк"	19357325
13	ТОВ "Комерційний банк "Арма"	26379729
14	ВАТ Банк "БІГ Енергія"	20023463
15	АКБ "Трансбанк"	16293211
16	ВАТ "Селянський комерційний банк "Дністер"	19159542
17	ВАТ КБ "Іпобанк"	34540768
18	ПАТ "Земельний банк"	19358721
19	ПАТ АБ "Синтез"	21564391

Джерело: Національний банк України - www.bank.gov.ua

У деяких вже ліквідованих банків ще залишаються управителі непроданих активів ліквідованих банків ДАСІЕБ "Укрспецімпецбанк", АБ "Аллонж", АК АПБ "Україна".

Чи стала капіталізація трьох банків, загальна вартість якої становить 16,97 млрд. гривень коштів Державного бюджету, ефективним інструментом держави зі стабілізації фінансової системи в Україні? Наведемо аргументи стосовно того, що існували інші більш ефективні методи щодо використання суми грошових коштів:

1) загальна сума депозитів у трьох рекапіталізованих банках становила близько 12 млрд. грн., з яких зобов'язання "Укргазбанку", станом на серпень 2008 року, за вкладками фізичних осіб було визначено в п. 2.1 Постанови Правління НБУ від 06.08.2010 р. № 466 у сумі 6 984,8 млн. грн. Якщо головною метою рекапіталізації був порятунок зобов'язань за вкладками фізичних осіб, як це проглядається у випадку з відчуження зобов'язань за вкладками фізичних осіб банків "Надра" (станом на 20.01.2009, загальна сума вкладів населення, розміщених у банку, становила 9,1 млрд. грн., або 33,3 % від його зобов'язань) та "Український промисловий банк" (загальна сума вкладів населення, розміщених у банку, становила 6 млрд. грн.) проблемному банку "Родовід Банк", то найбільш ефективним методом порятунку вкладів фізичних осіб як зазначених трьох банків, так і багатьох інших, що перебувають у стані ліквідації та в яких введено тимчасову адміністрацію, залишається державна спеціалізована установа Фонд гарантування вкладів, яка виконує функції державного управління у сфері гарантування вкладів фізичних осіб для вкладів, розмір яких не перевищує 150 тис. грн., і діє відповідно до Закону України від 20 вересня 2001 р. №2740-III "Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб". Якби Міністерство фінансів України випустило ОВДП для викупу у НБУ, та нато-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

мість спрямувало ці 16,97 млрд. грн. у виплати фізичним особам через Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, то ці стабілізаційні заходи могли б покрити більшу кількість проблемних банківських установ, можливо, запобігши ліквідації інших комерційних банків.

2) якщо головною метою рекапіталізації було відчуження активів банків “Надра” та “Український промисловий банк” проблемному банкові “Родовід Банк”, то чому була поставлена саме така мета, оскільки активи зазначених банків можна було напряму продавати через адміністраторів, які вже на той час працювали у банках “Надра” та “Український промисловий банк”? Навіщо тимчасовим адміністраторам банків “Надра” та “Український промисловий банк” потрібно було включати до плану фінансового оздоровлення цих установ відчуження їхніх активів третій юридичній особі?

3) якщо метою рекапіталізації у тому числі була спеціальна вартість прав у вигляді корпоративного контролю для подальшого ефективного здійснення операційної діяльності, то чи можна було увійти в капітал цих трьох комерційних банків, наприклад, з часткою, що не перевищує 90% статутних капіталів, плюс одна акція, або навіть 75% плюс одна акція, оскільки після закінчення строку тимчасової адміністрації останні 10% статутного капіталу мінус одна акція з точки зору корпоративного контролю не відіграють ніякої ролі? Навіщо Міністерству фінансів України потрібні були надлишкові акції у ПуАТ АКБ “Київ” та АТ “Родовід-банк” і чому пакет МФУ в АТ “Укргазбанк” не було доведено до 90% статутного капіталу, плюс одна акція?

4) ПуАТ “Державний експортно-імпортний банк України” та ВАТ “Державний ощадний банк України” не планувалося приватизувати в жодному з урядових документів, хоча за декілька попередніх років вони були також капіталізовані. В чому ж полягає різниця між цими двома банками та трьома банками, що були рекапіталізовані нещодавно?

Відповідно до п. 2 Національного стандарту № 3, *мультиплікатор* - це “коефіцієнт, що розраховується шляхом ділення ціни продажу (пропонування) подібного цілісного майнового комплексу або ринкової капіталізації акціонерного товариства, цілісний майновий комплекс якого розглядається як подібний до оцінюваного цілісного майнового комплексу, на відповідний фінансово-економічний або інший показник, що характеризує його діяльність”. Означення ринкової капіталізації надане п. 28 Національного стандарту № 3. Найуживаніші в оціночній практиці історичні та прогнозні фінансово-економічні показники для розрахунку мультиплікаторів входу та виходу включають:

- власний капітал,
- чисту виручку від реалізації,
- прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах,
- фінансові результати від операційної діяльності,
- чистий операційний дохід після сплати податків (фінансові результати від операційної діяльності після сплати податків),
- чистий прибуток.

Приватизація трьох капіталізованих банків може проводитися в рамках чинного законодавства та нормативно-правових актів. Зрештою, мова йде не про ефективність заходів, вжитих для стабілізації банківської системи, а про те, чи зможе держава продати контрольні пакети акцій банків ПуАТ АКБ “Київ” та ПуАТ “Укргазбанк”, та, у випадку успішного завершення тимчасової адміністрації, акції ПАТ “Родовід Банк”, з мультиплікаторами виходу, що є вищі, ніж мультиплікатори входу у капітал зазначених банків, щоб Міністерство фінансів України могло розраховуватися по ОВДП з головним інвестором – Національним банком України, сплативши як номінал, так і купонну доходність? Наводимо мультиплікатори входу Міністерством фінансів у капітал банків:

	Ціна входу / власний капітал (01.10.2010)	Ціна входу / активи (01.10.2010)	Ціна входу / прибуток (збиток) 2009	Ціна входу / прибуток (збиток) 01.10.2010
ПуАТ “Укргазбанк”	2,06x	0,44x	3179,03x	-3,19x
ПАТ “Родовід Банк”	5,29x	0,92x	267,37x	-3,98x
ПуАТ АКБ “Київ”	1,39x	0,67x		-2,24x

Джерело: Національний банк України - www.bank.gov.ua

Після такого входження держави у статутний капітал цих установ залишається прогнозувати мультиплікатори виходу

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

та порівнювати прогнозні показники з мультиплікаторами входу, використовуючи для фінансового аналізу Постанову Правління НБУ № 279 від 26.07.2000 року "Про затвердження Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків" та План рахунків бухгалтерського обліку банків України, що складається з 9-ти класів, затверджений Постановою Правління Національного банку України № 280 від 17.06.04 р.

Акції двох із трьох рекапіталізованих банківських установ знаходяться у біржовому списку фондової біржі ПФТС – тикети UGZB та RODB. Можливо, держава може почати приватизацію не стратегічному інвестору, а портфельним інвесторам шляхом виведення у вільний обіг будь-яких надлишкових акцій та продажу через фондову біржу будь-яких акцій "АТ "Родовід-банк" та "АКБ "Київ", що перевищують максимально необхідні з точки зору спеціальної вартості прав 90% статутних капіталів, плюс одна акція:

Комерційний банк	Номинал, грн.	Штук акцій у статутному капіталі	Штук у Міністерства фінансів України	90%+1 шт. статутного капіталу	Надлишкові акції в пакеті держави, штук >90% + 1 шт.
ПуАТ АКБ "Київ"	0,01	356 754 400 000	356 529 400 000	321 078 960 001	35 675 439 999
АТ "Родовід-банк"	1,80	4 671 832 222	4 671 397 222	4 204 649 001	466 748 221
АТ "Укргазбанк"	1,00	5 700 000 000	5 000 000 000	5 130 000 001	-130 000 001

Джерело: Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку - www.smida.gov.ua,

Національний банк України – www.bank.gov.ua,

Кабінет Міністрів України – постанови №№ № 566, 567 та 580 від 10.06.2009 р., № 1202 від 11.11.2009 р.

Мінфін залишається власником 99,9721% акцій "Родовід Банку". Частка держави в капіталі "Укргазбанку" становить 87,72%. У капіталі банку "Київ" Міністерству фінансів України належить 99,93%.

Завершення рекапіталізації за рахунок державних коштів, реорганізації або закриття банків, що втратили платоспроможність під час кризи.

Після введення в нормативно-правове поле України поняття "фінансово-економічна криза", НБУ ввів тимчасові адміністрації в 26 комерційних банках, з яких 3 було націоналізовано, 7 – сановано приватними інвесторами, 14 – переведено до таких, що ліквідуються.

Що стосується реорганізації акціонерних товариств, то Порядок реорганізації та умови випуску акцій врегульовуються ст. 105 ЦКУ та Рішенням ДКЦПФР від 30.12.98 р. № 221 "Положення про порядок реєстрації випуску акцій та інформації про їх емісію під час реорганізації", п. 1.7 якого стосується викупу акцій. Відповідно до п. 5 і п. 9 Рішення ДКЦПФР від 14.09.00 р. № 125 "Про порядок реєстрації випуску акцій АТ при зміні номінальної вартості та кількості акцій без зміни розміру статутного капіталу" - АТ, вирішивши деномінувати акції, зобов'язане викупити їх у акціонерів, які не голосували за таке рішення або голосували проти нього і звернулися до товариства з письмовою заявою про викуп. Також є регуляторні вимоги до статуту АТ, щодо акцій якого здійснюється самовикуп.

Опис необхідних дій: Підвищити вимоги до мінімального розміру статутного капіталу фінансових установ

Необхідна дія: - до прийняття закону - підвищити вимоги до мінімального розміру статутного капіталу фінансових установ, шляхом супроводження законопроекту № 0884 "Про внесення змін до деяких законів України (щодо регулювання діяльності банків)".

НБУ прийняв Постанову НБУ 09 червня 2010 року № 273, якою зобов'язав банки збільшити розмір регулятивного капіталу до 120 млн. грн. до 01.01.2012 року, обмеживши права банків, які не мають капіталу у встановленому розмірі, приймати нові депозити фізичних осіб, а значить – і надавати нові кредити позичальникам.

Проект закону № 0884 "Про внесення змін до деяких законів України (щодо регулювання діяльності банків)" зустрів спротив Асоціації українських банків та Асамблеї громадських організацій малого та середнього бізнесу України. Законопроект про збільшення мінімальних статутних капіталів комерційних банків з еквівалента 10 млн. євро до еквівалента 50 млн. євро знаходиться на розгляді у Верховній Раді України для тих банків, що будуть створюватися після набуття чинності Законом України № 0884.

Необхідна дія: - до прийняття в цілому як Закон - супроводження законопроекту № 2540 від 22.05.2008 р. "Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення вимог до статутного капіталу професійних учасників фондового ринку" у Верховній Раді України (26.09.2008 р. Верховною Радою України законопроект прийнято у першому читанні).

До всіх учасників фондового ринку ДКЦПФР застосовує ліцензійні умови, які у тому числі і встановлюють вимоги до статутних капіталів. Від часу прийняття Закону України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV "Про цінні папери і фондовий ринок" торговцям цінними паперами було дано три роки на приведення своєї діяльності у відповідність з новим законом. Мінімальний статутний капітал для акціонерних товариств визначено у розмірі 1 250 мінімальних заробітних плат. Але у випадку з компаніями – торговцями цінними паперами встановлено вищі вимоги для здійснення:

- дилерської діяльності – більше чи дорівнює 120 000 грн.,
- брокерської діяльності – більше чи дорівнює 300 000 грн.,
- андеррайтингу – більше чи дорівнює 600 000 грн.,
- діяльності зберігача – більше чи дорівнює 1 000 000 грн.,
- діяльності депозитарію – більше чи дорівнює 2 000 000 грн.

Пунктом 13 ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з торгівлі цінними паперами, затверджених рішенням ДКЦПФР від 26.05.06 р. № 346 встановлено, що "ліцензіат (крім банку), який отримав ліцензію на провадження діяльності з управління цінними паперами, повинен мати власний капітал у розмірі не менше ніж 7 мільйонів гривень через рік з дати отримання ліцензії на цей вид діяльності."

Доопрацювати законодавство для полегшення процесу злиття банків
- до 01.09.2010 - виявлення проблемних питань у процесі злиття банків.

Стало практикою, що тимчасові адміністратори чи ліквідатори банків наказами включають до планів фінансового оздоровлення банків передачу їхніх активів третім юридичним особам, що є функціональною альтернативою практиці злиттів та поглинань. Інші проблемні аспекти можуть бути виявлені під час громадських обговорень.

Цивільне законодавство України передбачає різні зміни організаційно-правової форми, у тому числі:

- поділ - може відбуватися припинення діяльності.
- виділення – майже поділ, але діяльність жодної юридичної особи не припиняється, лише зменшується розмір статутного капіталу на розмір статутного капіталу товариств, що виділилися.
- приєднання – одна юридична особа залишається, а інша приєднується.
- перетворення – зміна однієї організаційно-правової форми юридичної особи на іншу.

Виявити банки, недокапіталізовані відповідно до діагностичного обстеження якості кредитного портфеля, здійсненого НБУ, скласти й довести до банків відповідні плани докапіталізації.

- до 01.06.2010 - виявлення недокапіталізованих банків за результатами аудиторських перевірок банків.

Недокапіталізованими вважаються банки, що не сформували відповідний рівень резервів під проблемну дебіторську заборгованість, відповідно до Постанови Правління НБУ № 279 від 26.07.2000 року "Про затвердження Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків".

Аудит комерційних банків може проводитися особами, що знаходяться в реєстрі аудиторів комерційних банків. Положення про ведення реєстру аудиторів банків затверджено Постановою Правління НБУ від 09.07.07 р. № 251. Наказом НБУ № 80 від 13 червня 2007 року затверджено склад Комітету з питань аудиту банків. Постановою Правління НБУ від 09.09.2003 № 387 затверджено Положення про Комітет з питань сертифікації аудиторів банків та внесення змін до Положення про Кваліфікаційну комісію Національного банку України з питань сертифікації аудиторів, тимчасових адміністраторів та ліквідаторів банківських установ". Положення про подання банками до НБУ аудиторських звітів за результатами щорічної перевірки фінансової звітності затверджено Постановою Правління НБУ від 09.09.03 р. № 389. План рахунків бухгалтерського обліку банків України затверджений Постановою Правління Національного банку України № 280 від 17.06.04 р. План аналізу фінансово-господарської діяльності комерційних банків, на підставі звітності банків України, затверджений Постановою правління НБУ 480 від 27.12.04 р.

Під час фінансово-економічної кризи, станом на 15 грудня 2008 року, Національний банк України надав рефінансування 97 комерційним банкам на суму 40 мільярдів 275 мільйонів гривень. Найбільший обсяг рефінансування отримали: банк "Надра" (7,1 млрд. грн.), "Промінвестбанк" (6,03 млрд. грн.), "Ощадбанк" (4,0 млрд. грн.), "Приватбанк Дніпро" (3,41 млрд. грн.), банк "Фінанси та кредит" (2,698 млрд. грн.), "Родовід банк" (2,172 млрд. грн.), "Укресімбанк" (1,408 млрд. грн.), "Укрпромбанк" (1,348 млрд. грн.), банк "Фінансова ініціатива" (1,285 млрд. грн.), "Укргазбанк" (1,229 млрд. грн.).

Незважаючи на те, що банк "Надра" до 15 грудня 2008 року отримав рефінансування близько 7,1 млрд. грн., у цій фінансовій установі досі працює тимчасова адміністрація.

"Укресімбанк" та "Ощадбанк" не планувалося приватизувати з самого початку.

Необхідна дія: Реформувати структуру банкрутства:

Заходи:

- до 10.08.2010 – створення робочої групи (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 25.08.2010 – розробка робочою групою концепції (встановлюючи Державний департамент з питань банкрутства Міністерства економіки України (КВКВ 350 та 351), створений Постановою КМУ від 27 березня 2006 р. № 370 відповідальним за виконання заходів);
- до 09.09.2010 – узгодження концепції законопроекту:
 - а) у системі КМУ,
 - б) на рівні роб. групи / вик. секретаря Кер / засідання КЕР (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 15.09.2010 – розгляд та затвердження концепції законопроекту розпорядженням уряду (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 16.10.2010 – написання законопроекту "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (щодо викладення Закону від 14 травня 1992 року № 2343-XII в новій редакції) головним розробником (встановлюючи Державний департамент з питань банкрутства Міністерства економіки України (КВКВ 350 та 351), створений Постановою КМУ від 27 березня 2006 р. № 370 відповідальним за виконання заходів);
- до 16.11.2010 – громадське обговорення законопроекту "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (щодо викладення Закону від 14 травня 1992 року № 2343-XII в новій редакції), встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів;
- до 16.12.2010 - проведення круглих столів з питання обговорення законопроекту "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (щодо викладення Закону від 14 травня 1992 року № 2343-XII в новій редакції) (встановлюючи Державний департамент з питань банкрутства Міністерства економіки України (КВКВ 350 та 351), створений Постановою КМУ від 27 березня 2006 р. № 370 відповідальним за виконання заходів);
- до 29.12.2010 - узгодження законопроекту "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (щодо викладення Закону від 14 травня 1992 року № 2343-XII в новій редакції):
 - а) у системі КМУ
 - б) на рівні роб. групи / вик. секретаря Кер / засідання КЕР (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 29.12.2010 – розгляд та затвердження законопроекту "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (щодо викладення Закону від 14 травня 1992 року № 2343-XII в новій редакції) урядом;
- до 05.01.2011 – внесення законопроекту "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (щодо викладення Закону від 14 травня 1992 року № 2343-XII в новій редакції) до Верховної Ради (встановлюючи КМУ відповідальним за виконання заходів);
- до прийняття закону ВРУ - супроводження законопроекту у Верховній Раді України.

Банкрутством називається визнана господарським судом неплатоспроможність, наслідком якої можливе застосування ліквідаційної процедури. Припинення діяльності господарських товариств в Україні може відбуватися у формі реорганізації чи ліквідації за рішенням суду, і врегульовується ст. 59-61 Господарського кодексу України та ст. 101-112 Цивільного кодексу України. Зміст будь-якого правочину не може суперечити Цивільному кодексу України. Правочини можуть бути недійсними або внаслідок недотримання умов, або внаслідок нікчемності. Правочини можуть бути оспорювані в судовому порядку. Правочини мають моменти укладання, підписання та набрання чинності.

Суб'єктами банкрутства не можуть бути відокремлені підрозділи юридичних осіб. Справа про банкрутство порушується судом. Сторонами правовідносин у банкрутстві є кредитор і боржник. Порядок банкрутства передбачений у статті 112 “Задоволення вимог кредиторів” Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року та у статті 31 Закону України № 2343-XII від 14.05.92 р. “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”.

Відповідно до статті 112 ЦКУ, “у разі ліквідації платоспроможної юридичної особи вимоги її кредиторів задовольняються у такій черговості:

- 1) у першу чергу задовольняються вимоги щодо відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, та вимоги кредиторів, забезпечені заставою чи іншим способом;
- 2) у другу чергу задовольняються вимоги працівників, пов'язані з трудовими відносинами, вимоги автора про плату за використання результату його інтелектуальної, творчої діяльності;
- 3) у третю чергу задовольняються вимоги щодо податків, зборів (обов'язкових платежів);
- 4) у четверту чергу задовольняються всі інші вимоги.

Вимоги однієї черги задовольняються пропорційно сумі вимог, що належать кожному кредитору цієї черги”.

Закон України № 2343-XII від 14.05.92 р. - стаття 31. “Черговість задоволення вимог кредиторів”:

1. Кошти, одержані від продажу майна банкрута, спрямовуються на задоволення вимог кредиторів, у порядку, встановленому цією статтею:

- 1) у першу чергу задовольняються:
 - а) вимоги, забезпечені заставою;
 - б) вимоги щодо виплати заборгованості із заробітної плати за три місяці роботи, що передують порушенню справи про банкрутство чи припиненню трудових відносин у разі звільнення працівника до порушення зазначеної справи, грошової компенсації за всі невикористані дні щорічної відпустки та додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, право на які виникло протягом двох років, відпрацьованих до порушення справи про банкрутство чи припинення трудових відносин, інших коштів, належних працівникам у зв'язку з оплачуваною відсутністю на роботі (оплата часу простою не з вини працівника, гарантії на час виконання державних або громадських обов'язків, гарантії і компенсації при службових відрядженнях, гарантії для працівників, що направляються для підвищення кваліфікації, гарантії для донорів, гарантії для працівників, що направляються на обстеження до медичного закладу, соціальні виплати у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності за рахунок коштів підприємства тощо), право на які виникло протягом трьох останніх місяців до порушення справи про банкрутство чи припинення трудових відносин, а також вихідної допомоги, належної працівникам у зв'язку з припиненням трудових відносин, у тому числі відшкодування кредиту, отриманого на ці цілі;
 - в) витрати Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, що пов'язані з набуттям ним прав кредитора щодо банку, - у розмірі всієї суми відшкодування за вкладами фізичних осіб;
 - в-1) вимоги кредиторів за договорами страхування;
 - г) витрати, пов'язані з провадженням у справі про банкрутство в господарському суді та роботою ліквідаційної комісії, у тому числі:
 - витрати на оплату державного мита;
 - витрати заявника на публікацію оголошення про порушення справи про банкрутство;
 - витрати на публікацію в офіційних друкованих органах інформації про порядок продажу майна банкрута;
 - витрати на публікацію в засобах масової інформації про поновлення провадження у справі про банкрутство у зв'язку з визнанням мирової угоди недійсною;
 - витрати арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), пов'язані з утриманням і збереженням майнових активів банкрута;
 - витрати кредиторів на проведення аудиту, якщо аудит проводився за рішенням господарського суду за рахунок їх коштів;
 - витрати на оплату праці арбітражних керуючих (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) в порядку, передбаченому статтею 27 цього Закону.

Перелічені витрати відшкодовуються ліквідаційною комісією після реалізації нею частини ліквідаційної маси, якщо інше не передбачено цим Законом;

2) у другу чергу задовольняються вимоги, що виникли із зобов'язань банкрута перед працівниками підприємства-банкрута (за винятком повернення внесків членів трудового колективу до статутного капіталу підприємства), крім вимог, задоволених у першу чергу, зобов'язань, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, шляхом капіталізації відповідних платежів, у тому числі до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України за громадян, які застраховані в цьому Фонді, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, зобов'язань зі сплати страхових внесків на зага-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

льнообов'язкове державне пенсійне страхування та інші види загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також вимоги громадян - довіритель (вкладників) довірчих товариств або інших суб'єктів підприємницької діяльності, які залучали майно (кошти) довіритель (вкладників);

3) у третю чергу задовольняються вимоги щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів). Вимоги центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом;

4) у четверту чергу задовольняються вимоги кредиторів, не забезпечені заставою, у тому числі і вимоги кредиторів, що виникли із зобов'язань у процедурі розпорядження майном боржника чи в процедурі санації боржника;

5) у п'яту чергу задовольняються вимоги щодо повернення внесків членів трудового колективу до статутного фонду підприємства;

6) у шосту чергу задовольняються інші вимоги.

2. Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження на рахунок коштів від продажу майна банкрута після повного задоволення вимог попередньої черги.

3. У разі недостатності коштів, одержаних від продажу майна банкрута, для повного задоволення всіх вимог однієї черги вимоги задовольняються пропорційно сумі вимог, що належить кожному кредиторові однієї черги.

4. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги ліквідаційна комісія не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

5. Вимоги, заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, не розглядаються і вважаються погашеними.

6. Вимоги, не задоволені за недостатністю майна, вважаються погашеними.

7. У разі якщо господарським судом винесено ухвалу про ліквідацію юридичної особи - банкрута, майно, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, передається власникові або уповноваженому ним органу, а майно державних підприємств - відповідному органу приватизації для наступного продажу. Кошти, одержані від продажу цього майна, спрямовуються до Державного бюджету України.

Ліквідаційна процедура передбачає припинення повноважень органів управління та звільнення керівних посадових осіб із записом у трудовій книжці. З дня призначення ліквідатора йому переходять усі права.

Порядок розрахунків з кредиторами у разі ліквідації суб'єктів господарської діяльності врегульовується у ст. 61 та ст. 112 ЦКУ. Ліквідація професійних учасників ринку цінних паперів має свої особливості. Діяльність арбітражного керуючого є ліцензійною.

Припинення зобов'язань відбувається у випадку поєднання боржника і кредитора в одній особі, або у випадку смерті боржника.

Опис необхідних дій: Удосконалити нормативне врегулювання щодо забезпечення виконання зобов'язань позичальників за кредитними договорами з метою підвищення захисту прав кредитора та вкладників банків.

Заходи:

- до 01.08.2010 - розробка проекту закону щодо врегулювання питання забезпечення виконання зобов'язань позичальників за кредитними договорами з метою підвищення захисту прав кредитора та вкладників банків (встановлюючи НБУ, Держфінпослуг, Мін'юст та інші органи відповідальними за виконання заходів);

- до прийняття закону ВРУ - супроводження законопроекту у Верховній Раді України (встановлюючи НБУ відповідальним за виконання заходів).

Відповідно до Закону України від 18.11.2003 р. №1255-IV "Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обов'язків" ведеться державний реєстр обов'язків рухомого майна. Суб'єктам господарювання надаються кредити в поточну діяльність та в інвестиційну діяльність.

Опис необхідних дій: створити умови для підвищення якості кредитного аналізу платоспроможності позичальників і забезпеченості кредитів, у т.ч. надати фінансово-кредитним установам можливість перевіряти достовірність поданих документів потенційних позичальників.

Заходи:

- до 01.09.2010 - створення робочої групи для опрацювання питань, що потребують законодавчого удосконалення (встановлюючи НБУ відповідальним за виконання заходів);

- до 01.12.2010 - підготовка відповідного законопроекту стосовно внесення змін до законодавства України (встано-

Внесення змін до законодавства й до судової практики щодо захисту прав кредиторів і виконання зобов'язань позичальниками.

Відповідно до положення частини 2 статті 5 від 14 травня 1992 року № 2343-XII Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", "законодавство про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом при розгляді судом справи про визнання банку неплатоспроможним (банкрутом) застосовується в частині, що не суперечить нормам Закону України "Про банки і банківську діяльність". При підготовці справи до розгляду суддя отримує обґрунтований висновок Національного банку України щодо доцільності ліквідації банку або рішення Національного банку України про відкликання банківської ліцензії та призначення ліквідатора. Національний банк України зобов'язаний надати один із зазначених документів протягом місяця з дня отримання запиту суду. Справа про визнання банку неплатоспроможним може бути порушена лише після відкликання банківської ліцензії. Розгляд справи в суді щодо ліквідації банку не зупиняє діяльності ліквідатора, призначеного Національним банком України. Процедура ліквідації банку повинна бути завершена не пізніше трьох років з дня відкликання банківської ліцензії. Національний банк України має право продовжувати процедуру ліквідації банків на термін до одного року, а системоутворюючих банків - на термін до двох років.

Припинення діяльності господарських товариств в Україні може відбуватися у формі реорганізації чи ліквідації за рішенням суду, і врегульовується ст. 59-61 Господарського кодексу України та ст. 101-112 Цивільного кодексу України.

До нормативно-правових актів, що врегульовують питання банкрутства, також належать:

- Закон України від 18.11.2003 р. № 1255-IV "Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень";
- Закон України від 21.04.99 р. № 606-XIV "Про виконавче провадження".

У законодавстві України про судоустрій відбулися значні зміни, у зв'язку з прийняттям Закону України від 7 липня 2010 року № 2453-VI, тож судова практика щодо захисту прав кредиторів повинна бути досліджена детальніше. Арбітражні керуючі залишаються головними дієвими особами. Відповідно до указу Президента України від 12 серпня 2010 року, створено Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ.

Опис необхідних дій: Удосконалення системи гарантування внесків.

Заходи:

- до 30.06.2010 – розробка проекту Концепції реформування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та впровадження нового механізму роботи з проблемними банками та її погодження з НБУ Концепції реформування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та впровадження нового механізму роботи з проблемними банками, затверджена адміністративною радою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та погоджена НБУ, направлена до Кабінету Міністрів України;
- до 15.07.2010 – підготовка законопроекту, який враховує основні положення Концепції;
- до 31.07.2010 – погодження законопроекту;
- до 15.08.2010 – внесення законопроекту до Адміністрації Президента України для розгляду та подання до ВРУ від імені Президента України як суб'єкта законодавчої ініціативи. Внесений законопроект разом із супровідними документами;
- до 30.08.2010 – супроводження розгляду законопроекту в Адміністрації Президента України. Зареєстрований законопроект у ВРУ;
- до 01.09.2010 – супроводження законопроекту в комітетах ВРУ;
- до 25.06.2010 – розробка Інституційного плану розвитку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;
- до 30.06.2010 – погодження робочої версії Інституційного плану розвитку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Погоджена виконавчою дирекцією Фонду;
- до 15.07.2010 – затвердження Інституційного плану розвитку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Затверджений адміністративною радою Фонду Інституційний план розвитку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;
- до 31.08.2010 – інвентаризація законодавства та нормативно-правових документів Фонду з метою визначення необхідності у прийнятті нових та внесенні змін до існуючих документів Фонду. Перелік нормативно-правових документів Фонду, до яких необхідно внести зміни та/або розробити нові;
- до 30.12.2010 – розробка змін до існуючих нормативно-правових документів Фонду та розробка нових;

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до 30.12.2010 – розробка нової організаційної структури Фонду;
- до 31.12.2010 – розробка нового штатного розпису, кошторису витрат Фонду, проектів нових та/або змін до діючих внутрішніх документів.

Штатний розпис, кошторис витрат, внутрішні документи.

Відповідно до Закону України від 20 вересня 2001 р. №2740-III "Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб", Фонд є державною, спеціалізованою установою, яка виконує функції державного управління у сфері гарантування вкладів фізичних осіб для вкладів, розмір яких не перевищує 150 тис. грн.

Підготовлений законопроект, станом на грудень 2010 року, ще не був зареєстрований у Верховній Раді України, але засоби масової інформації інформують, що Фонд гарантування вкладів фізичних осіб зможе самостійно вводити тимчасову адміністрацію у комерційному банку після визнання такого банку неплатієздатним Національним банком України. Протягом одного-двох місяців ФГВФО створюватиме проміжний банк з якісних активів та зобов'язань, який буде пропонуватися до продажу різним інвесторам.

Одночасно Закон України від 24 липня 2009 року № 1617-VI "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей проведення заходів з фінансового оздоровлення банків" передбачив створення санаційного банку, який не є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, для роботи з проблемними активами, ввівши статтю 86-1 у Закон України від 07.12.2000 № 2121-III "Про банки і банківську діяльність".

Доцільно розглянути можливість капіталізації Фонду гарантування вкладів фізичних осіб як інституційної альтернативи використанню бюджетних коштів для рекапіталізації декількох фінансових банківських установ.

Опис необхідних дій: Удосконалення нормативів, що обмежують ризики діяльності фінансових установ.

Ризики банківських фінансових установ обмежуються шляхом формування і використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків, відповідно до Положення, затвердженого постановою правління Національного банку України від 26.07.00 року № 279.

Опис необхідних дій: Підвищення вимог до розкриття обов'язкової інформації учасниками фінансового ринку, у т.ч. про кінцевих власників фінансових установ.

Необхідна дія: - до прийняття закону - супроводження законопроекту №0884 "Про внесення змін до деяких законів України (щодо регулювання діяльності банків)".

Необхідна дія: - протягом півроку після прийняття законопроекту № 0884 - внесення змін до нормативно-правових актів НБУ.

Заходи:

- до 04.08.2010 - погодити законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання ринків фінансових послуг (встановлюючи Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг (КВКВ 550) відповідальною за виконання заходів);
- до 06.09.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Урядового комітету та його схвалення (встановлюючи Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг (КВКВ 550) відповідальною за виконання заходів);
- до 06.10.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Кабінету Міністрів України та його схвалення;
- до 26.10.2010 - подання законопроекту КМУ до Верховної Ради України (встановлюючи Секретаріат КМУ (КВКВ 41) відповідальним за виконання заходів);
- до прийняття закону - супроводжувати законопроект у відповідних комітетах ВРУ (встановлюючи Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг (КВКВ 550) відповідальною за виконання заходів);
- до 15.07.2010 - узгодження проекту закону "Про внесення змін до законів України "Про господарські товариства" та "Про цінні папери та фондовий ринок" щодо розкриття інформації на фондовому ринку" з Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва (встановлюючи Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку України (КВКВ 615) відповідальною за виконання заходів).

Проект закону внесений на розгляд КМУ листом Комісії від 26.05.2010 №22/01/8245. Дорученням КМУ від 03.06.2010

№6244/0/2-10 законопроект повернуто для узгоджувальних процедур з Держкомпідприємництвом, яке тепер є частиною Міністерства економіки і торгівлі України.

Заходи:

- до 15.08.2010 - подання законопроекту на розгляд до Кабінету Міністрів України (встановлюючи Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку України (КВКВ 615) відповідальною за виконання заходів);
- до 15.09.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Урядового комітету та його схвалення (встановлюючи Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку України (КВКВ 615) відповідальною за виконання заходів);
- до 15.08.2010 - розгляд подання законопроекту на розгляд до Кабінету Міністрів України (встановлюючи Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку України (КВКВ 615) відповідальною за виконання заходів);
- до 15.09.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Урядового комітету та його схвалення (встановлюючи Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку України (КВКВ 615) відповідальною за виконання заходів);
- до 15.10.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Кабінету Міністрів України та його схвалення (встановлюючи Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку України (КВКВ 615) відповідальною за виконання заходів);
- до 31.11.2010 – Подання законопроекту Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України (встановлюючи Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку України (КВКВ 615) відповідальною за виконання заходів);
- до прийняття в цілому як Закон - супроводження законопроекту у Верховній Раді України (встановлюючи Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку України (КВКВ 615) відповідальною за виконання заходів).

Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затверджена Постановою правління НБУ від 27.12.04 р. № 480, містить аналітичні рахунки груп рахунків, що можуть використовуватися регуляторними органами для вдосконалення системи управління ризиками. Крім банківських фінансових установ, на фінансовому ринку присутні і небанківські фінансові установи, що регулюються або Держфінпослуг (страхові компанії і кредитні спілки), або Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (компанії – торговці цінними паперами, компанії з управління активами). Фінансові установи подають регулярну та нерегулярну звітність, у тому числі особливу.

Необхідна дія: Запровадити міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) для всіх фінансових установ.

Заходи:

- до 12.05.2010 - створити робочу групу щодо розробки закону "Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 02.06.2010 - підготовка пропозицій щодо законопроекту членами робочої групи (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 04.06.2010 - узгодження законопроекту з юристами (встановлюючи департамент правового забезпечення Мінфіну (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 04.07.2010 – подання законопроекту на підпис Міністру (встановлюючи управління методології бухгалтерського обліку Мінфіну (КВКВ 350 та 351) за виконання заходів);
- до 04.07.2010 - розміщення законопроекту на веб-сайті Міністерства (встановлюючи управління методології бухгалтерського обліку Мінфіну (КВКВ 350 та 351) за виконання заходів);
- до 04.09.2010 - отримання зауважень і пропозицій від суб'єктів господарювання (встановлюючи управління методології бухгалтерського обліку Мінфіну (КВКВ 350 та 351) за виконання заходів);
- до 30.10.2010 - узгодити законопроект, внести зміни - Мінекономіки, Мін'юст, Нацбанк, ДКЦПФР, Держфінпослуг, Держкомстат, ДКУ, Держкомпідприємництво, МФУ (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 30.11.2010 - розглянути законопроект в КМУ (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 15.12.2010 - затвердити законопроект в КМУ (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до 30.12.2010 - внести законопроект до ВР (встановлюючи Кабінет Міністрів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів);
- до прийняття закону - внести законопроект до ВР - супроводження законопроекту в відповідних комітетах ВР (встановлюючи Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) відповідальним за виконання заходів).

Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затверджена Постановою

Необхідна дія: Обрати й реалізувати модель реструктуризації проблемних активів у банківській сфері, наприклад, створити банк проблемних активів або перехідний банк (із залученням держави або приватних інвесторів) для зниження частки проблемних активів.

Заходи:

- до 01.08.2010 - створення робочої групи з метою опрацювання пропозицій щодо врегулювання питання реструктуризації проблемних активів через створення банку проблемних активів або іншого фінансового інституту;
- до 01.09.2010 - визначення шляхів врегулювання питання реструктуризації проблемних активів через створення банку проблемних активів або іншого фінансового інституту за матеріалами нарад робочої групи;
- до 01.10.2010 - пропозиції стосовно удосконалення законодавства - текст законопроекту НБУ;
- до 01.11.2010 - погодження розробленого законопроекту;
- до 01.12.2010 - погодження розробленого законопроекту - погоджений законопроект НБУ.

Відповідно до законопроекту, ФГВФО створюватиме проміжний банк з якісних активів та зобов'язань, який буде пропонуватися до продажу різним інвесторам.

Закон України № 2343-XII від 14.05.1992 року "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" застосовується для комерційних банків лише з питань, не врегульованих законом України № 2121-III від 7 грудня 2000 року "Про банки і банківську діяльність".

При отриманні рефінансування від НБУ, комерційний банк України може повідомити проблемних позичальників про можливість пролонгації (реструктуризації), тобто продовження терміну погашення позички, шляхом внесення змін до кредитного договору (укладення додаткового договору). У плані рахунків саме ця дебіторська заборгованість є проблемним активом, під який створюються резерви, відповідно до встановлених норм.

Опис необхідних дій: спростити механізми продажу, передавання, списання поганих активів, у т.ч. у межах проведення досудових процедур.

Заходи:

- до 31.12.2010 - розробка єдиного стандарту оцінки банківських активів (ФДМУ, НБУ);
- до 31.12.2010 - внесення змін до нормативно-правових актів НБУ стосовно порядку списання безнадійних активів – протягом місяця після введення в дію Закону № 2275-VI;
- до прийняття ВРУ законопроекту - супроводження законопроекту щодо врегулювання колекторської діяльності (Міністр юстиції).

Поки не розроблено єдиний стандарт оцінки банківських активів, можливо користуватися:

- Національним стандартом 1 "Загальні засади оцінки", затвердженим Постановою КМУ 1440 від 10.09.2003 р.,
- Національним стандартом 2 "Оцінка нерухомого майна", затвердженим Постановою КМУ 1442 від 28.10.2004 р.,
- Національним стандартом 3 "Оцінка цілісних майнових комплексів", затвердженим Постановою КМУ 1655 від 29.11.2006 р.,
- Національним стандартом 4 "Оцінка майнових прав та інтелектуальної власності", затвердженим Постановою КМУ 1185 від 03.10.2007 р.

НБУ повинен керуватися новою статтею 86-1 "Санаційний банк" Закону України "Про банки і банківську діяльність", введеною Законом України від 20.05.2010 г. № 2275-VI, який набув чинності з дня опублікування, тобто з 16.06.2010 року, за винятком деяких норм, для яких передбачено особливий порядок набуття чинності.

Поки колекторська діяльність не врегульована, продовжує діяти Державна виконавча служба України, підпорядкована Міністерству юстиції України, що діє на підставі Закону України від 21 квітня 1999 року № 606-XIV "Про виконавче провадження".

Посилити пруденційний нагляд за діяльністю банків і ввести систему пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами.

- до 30.10.2010 - підготовка робочою групою проекту закону "Про внесення деяких законів України (щодо нагляду на

консолідованій основі)”;

- до прийняття закону - супроводження законопроекту у Верховній Раді України.

Відповідно до означення, наданого постановою Правління НБУ № 114 від 20 березня 1998 року “Про затвердження Положення про організацію внутрішнього аудиту в комерційних банках України”: “пруденційний нагляд - це система банківського нагляду, при якій головна увага органів нагляду зосереджується на регулярному проведенні оцінки загального фінансового стану, результатів діяльності та якості керівництва. Методика пруденційного нагляду вивчає дотримання банком вимог чинного законодавства, нормативних актів Національного банку України, економічних нормативів тощо”.

Необхідна дія: Поліпшити координацію діяльності регуляторних органів фінансового сектора з метою моніторингу системних фінансових ризиків і вироблення погодженої стратегії й тактики регулювання фінансових ринків.

Заходи:

- до 30.09.2010 - розробка проекту закону "Про внесення змін і доповнень до Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" в частині визначення головного органу серед центральних органів виконавчої влади, відповідального за реалізацію єдиної фінансової політики у сфері фінансових послуг;
- до 30.11.2010 - погодження законопроекту;
- до 30.12.2010 - погодження законопроекту – висновок Міністерства юстиції.

Закон України 12 липня 2001 року № 2664-III “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” наділив повноваженнями Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України (КВКВ 550).

Відповідно до чинного законодавства, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України використовує інститут тимчасового адміністратора до кредитних спілок, але на відміну від НБУ, не має грошових коштів.

Опис необхідних дій:

Посилити інституціональну спроможність й операційну незалежність регуляторів ринку небанківських фінансових послуг і фондового ринку.

Заходи:

- до 07.06.2010 - підготовка тексту законопроекту про необхідність підвищення фінансового забезпечення регулятора небанківських фінансових послуг;
- до 16.08.2010 - погодити законопроект (Мінекономіки, Мінфін, Держкомпідприємство, ДПА);
- до 28.09.2010 - погодити законопроект (Мін'юст);
- до 01.11.2010 - погодити законопроект (Секретаріат КМУ);
- до 01.12.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Урядового комітету та його схвалення;
- до 23.12.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Кабінету Міністрів України та його схвалення;
- до 14.06.2010 - підготовка тексту законопроекту про непоширення положень Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" на регуляторні акти регуляторів ринку небанківських фінансових послуг та фондового ринку;
- до 16.08.2010 - погодити законопроект Держфінпослуг (Мінекономіки, Мінфін, Держкомпідприємство, ДКЦПФР, Мін'юст, Секретаріат КМУ);
- до 28.09.2010 - погодити законопроект Держфінпослуг (Мін'юст);
- до 01.11.2010 - погодити законопроект Держфінпослуг (Секретаріат КМУ);
- до 01.12.2010 - розгляд законопроекту Держфінпослуг на засіданні Урядового комітету та його схвалення. Затверджений КМУ законопроект;
- до 23.12.2010 - розгляд законопроекту Держфінпослуг на засіданні Кабінету Міністрів України та його схвалення. Затверджений КМУ законопроект.

Прийнятий за основу Закон України “Про Державний бюджет України на 2011 рік” містить такі видатки на утримання цього органу:

Код програмної класифі-	Код функціональ-	Найменування показників відповідно до класифі-	Загальний фонд				Ра- зом
			Всього	видатки	з них	видат-	

кації видатків та кредитування державного бюджету	ної класифікації видатків та кредитування державного бюджету	фікації видатків та кредитування Державного бюджету		споживання	оплата праці	комунальні послуги та енергоносії	ки розвитку	
5500000		Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг	31 494,7	23 053,7	14 621,5	1 056,3	8 441,0	31 494,7
5501000		Апарат Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг	31 494,7	23 053,7	14 621,5	1 056,3	8 441,0	31 494,7
5501010	0112	Керівництво та управління у сфері регулювання ринків фінансових послуг	23 053,7	23 053,7	14 621,5	1 056,3		23 053,7
5501020	0112	Розробка та впровадження комплексної інформаційної системи Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг	8 441,0				8 441,0	8 441,0

Джерело: www.rada.gov.ua

Необхідна дія: Створити законодавчу базу для впровадження нових фінансових інструментів та механізмів перерозподілу коштів, у т.ч. похідних цінних паперів.

Заходи:

- до 30.10.2010 - подання проекту закону "Про похідні (деривативи)" на розгляд до Кабінету Міністрів України - внесений до КМУ проект закону "Про похідні (деривативи)". Законопроект внесений на розгляд КМУ листом Комісії від 29.06.2010 №22/01/10764;
- до 30.11.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Урядового комітету та його схвалення;
- до 30.12.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Кабінету Міністрів України та його схвалення - схвалений КМУ законопроект;
- до 31.08.2010 - Подання проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо цільових облігацій" на розгляд до Кабінету Міністрів України - внесений до КМУ проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо цільових облігацій";
- до 30.09.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Урядового комітету та його схвалення. Схвалений Урядовим комітетом законопроект;
- до 30.10.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Кабінету Міністрів України та його схвалення;
- до 30.11.2010 - подання законопроекту КМУ до Верховної Ради України;
- до 15.07.2010 - супроводження законопроекту у Верховній Раді України;
- до 15.07.2010 - створення робочої групи з розробки проекту закону "Про внесення змін до Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" щодо українських депозитарних розписок" - наказ про створення робочої групи з розробки проекту закону "Про внесення змін до Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" щодо українських депозитарних розписок";
- до 31.07.2010 - розробка тексту законопроекту;
- до 15.08.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Комісії та його схвалення;
- до 15.09.2010 - оприлюднення законопроекту на веб-сайті Комісії;

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до 15.10.2010 - узгодження законопроекту з міністерствами і відомствами;
- до 15.11.2010 – узгодження законопроекту з Міністерством юстиції України;
- до 15.12.2010 - подання законопроекту на розгляд до Кабінету Міністрів України.

Означення деривативам було надано п. 1.5 Закону України 28 грудня 1994 року № 334/94-ВР “Про оподаткування прибутку підприємств”: “дериватив - стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання придбати або продати цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах у майбутньому. Стандартна (типова) форма деривативів та порядок їх випуску та обігу встановлюються законодавством”. Нове означення надане статтею 14.1.45 ПКУ, у т.ч. свопам, опціоном, форвардним контрактам, ф'ючерсам. Не зрозуміло, чому не можна було використати термін міна. Традиційно деривативи поділяються на стандартизовані контракти (валютні, фондові та товарні ф'ючерси) та нестандартизовані (валютні, фондові та товарні форварди, опціони).

Необхідна дія: Удосконалити регулювання іпотечного ринку, у т.ч. вирішити питання обігу заставних інструментів на іпотечному ринку України.

Заходи:

- до 15.08.2010 - подання проекту закону "Про внесення змін до Закону України "Про іпотечні облигації" на розгляд до Кабінету Міністрів України. Внесений до КМУ проект закону "Про внесення змін до Закону України "Про іпотечні облигації";
- до 15.09.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Урядового комітету та його схвалення;
- до 15.10.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Кабінету Міністрів України та його схвалення, схвалений КМУ законопроект;
- до 15.11.2010 - подання законопроекту Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України. До прийняття в цілому як закон - супроводження законопроекту у Верховній Раді України.

Стаття 15 Закону України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV “Про цінні папери та фондовий ринок” – іпотечні, приватизаційні, похідні та товаророзпорядчі цінні папери. Заставна є однією з чотирьох груп іпотечних цінних паперів. Відповідно до Закону України “Про іпотеку”, заставна випускається в документарній формі. До неї застосовується індосамент. Видають державні реєстратори під час оформлення іпотеки. Щодо підстави оформлення заставної, то видача заставної може бути передбачена виключно іпотечним договором. Відповідно до статті 19 Закону України “Про іпотеку”, тіло заставної повинне мати всі переваги. Право вимоги на предмет іпотеки оформлене заставною, яка може бути передана одним комерційним банком іншому комерційному банку. Другий іпотечний банк повинен дати позичальнику інформацію щодо зміни розрахункового рахунку. Тож по заставній можливі правочини включають як продаж, коли банк повертає собі без відсотків грошові кошти по кредиту, так і перепродаж. Наприкінці строку дії іпотеки заставна повертається до позичальника.

Необхідна дія: Створити єдину систему депозитарного обліку цінних паперів.

Заходи:

- до 15.07.2010 - створення робочої групи з розробки проекту закону "Про систему депозитарного обліку цінних паперів". Наказ про створення робочої групи з розробки проекту Закону України "Про систему депозитарного обліку цінних паперів";
- до 15.09.2010 - розробка тексту законопроекту - розгляд законопроекту на засіданні Комісії та його схвалення;
- до 15.10.2010 - оприлюднення законопроекту на веб-сайті Комісії;
- до 15.11.2010 - узгодження законопроекту ДКЦПФР з міністерствами і відомствами;
- до 15.12.2010 - узгодження законопроекту з Міністерством юстиції України;
- до 31.12.2010 - подання законопроекту на розгляд до Кабінету Міністрів України.

Відповідно до умов здійснення ліцензійної діяльності, в Україні створено дворівневу депозитарну систему, за якої на верхньому рівні знаходяться:

- Національний депозитарій України,
- ПАТ “Всеукраїнський депозитарій цінних паперів”,
- Національний банк України (для облигацій державних позик та інших державних цінних паперів).

Уповноваженим органом управління держави у статутному капіталі Національного депозитарію України є ДКЦПФР,

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

відповідно до п. 5 ст. 2 Закону України від 10 грудня 1997 року № 710/97-ВР "Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні".

Депозитарії здійснюють професійну депозитарну діяльність на підставі регламентів з обслуговування клієнтів депозитарної системи та інших нормативно-правових актів, таких як положення про систему електронних розрахунків по цінних паперах.

На нижньому рівні знаходяться інші прямі учасники Національної депозитарної системи - реєстратори і зберігачі, що здійснюють облік прав власності та розрахунково-клірингову діяльність, також як і власники цінних паперів. Важливими функціями НДУ є забезпечення функціонування єдиної системи, стандартизація документообігу, встановлення кореспондентських відносин з іншими депозитаріями для обліку цінних паперів, що зберігаються в інших депозитаріях. Кожен 10 зберігачів можуть утворити власний депозитарій, а частка одного учасника у статутному капіталі депозитарію не може перевищувати 25%.

Технічний рахунок (рішення ДКЦПФР від 17.10.2006 № 1001 "Про затвердження Положення про розрахунково-клірингову діяльність за договорами щодо цінних паперів") – це рахунок, який депозитарій відкриває своєму клієнту для обліку, визначеного депозитарієм при здійсненні клірингу, засвідчення права та/або зобов'язання клієнта щодо цінного паперу та/або грошових коштів. Технічний рахунок відкривається зберігачеві, депоненту та торговцеві цінними паперами.

Технічний субрахунок обліку грошових зобов'язань та технічний субрахунок обліку зобов'язань щодо цінних паперів ведуться за кожним клієнтом депозитарію у розрізі випуску цінних паперів.

Після завершення клірингу депозитарій складає і передає розрахунковому банку відповідні платіжні документи для погашення від'ємних залишків за технічними субрахунками обліку грошових зобов'язань, а розрахунковий банк у свою чергу передає платіжні документи обслуговуючим банкам клієнтів депозитарію. Обслуговуючий банк надає послуги зберігачам. Одночасно депозитарій складає і передає клієнтам депозитарію повідомлення про поставку цінних паперів для погашення від'ємних залишків за технічними субрахунками обліку зобов'язань.

Необхідна дія: Увести єдині правила розрахунків біржового курсу цінних паперів, запобігати маніпулюванню ціноутворенням на ринку цінних паперів, посилити на законодавчому рівні відповідальність за використання інсайдерської інформації.

Заходи:

- до 30.10.2010 - подання проекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про цінні папери і фондовий ринок" щодо інсайдерської інформації" на розгляд до Кабінету Міністрів України. Внесений до КМУ проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про цінні папери і фондовий ринок" щодо інсайдерської інформації";
- до 30.11.2010 - розгляд законопроекту на засіданні Кабінету Міністрів України та його схвалення;
- до 31.12.2010 - подання законопроекту КМУ до Верховної Ради України;
- до 31.07.2010 - узгодження з відомствами Змін до Положення про функціонування фондових бірж, затвердженого рішенням Комісії від 19.12.2006 № 1542, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.01.2007 за №35/13302.

Необхідна дія: узгоджені Зміни до Положення про функціонування фондових бірж, затвердженого рішенням Комісії від 19.12.2006 № 1542, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 18.01.2007 за №35/13302.

Заходи:

- до 15.08.2010 - узгодження з Секретаріатом Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини Міністерства юстиції України та подання на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України, здійснення державної реєстрації нормативно-правового акта. Зареєстровані Зміни до Положення про функціонування фондових бірж, затвердженого рішенням Комісії від 19.12.2006 № 1542, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.01.2007 за №35/13302.

Станом на 2010 рік, ДКЦПФР видала 10 ліцензій організаторів торгівлі цінними паперами:

Код за ЄД-	Назва підприємства	Територія	Номер лі-	Дата почат-	Дата закін-
------------	--------------------	-----------	-----------	-------------	-------------

РПОУ		(область)	цензії	ку терміну дії ліцензії	чення терміну дії ліцензії
14281095	Закрите акціонерне товариство "Українська фондова біржа"	м. Київ	АВ362056	24.07.2007	24.07.2012
20064500	Відкрите акціонерне товариство "Київська міжнародна фондова біржа"	м. Київ	АВ456877	10.08.2007	10.08.2017
21672206	Приватне акціонерне товариство "Фондова біржа ПФТС"	м. Київ	АВ456950	05.03.2009	05.03.2019
22877057	Приватне акціонерне товариство "Українська міжбанківська валютна біржа"	м. Київ	АБ113473	01.11.2004	01.11.2009
23425110	Закрите акціонерне товариство "Фондова біржа "ІННЕКС"	м. Київ	АВ189661	16.11.2004	16.11.2009
25535920	Закрите акціонерне товариство "Придніпровська фондова біржа"	Дніпропетровська	АБ113421	25.10.2004	25.10.2009
30554892	Закрите акціонерне товариство "Українська Міжнародна Фондова Біржа"	м. Київ	АВ456878	29.10.2004	29.10.2009
33718227	Відкрите акціонерне товариство "Фондова біржа "Перспектива"	Дніпропетровська	АВ393984	24.03.2008	24.03.2013
35524548	Відкрите акціонерне товариство "Східно-Європейська фондова біржа"	м. Київ	АВ456949	05.03.2009	05.03.2019
36184092	Відкрите акціонерне товариство "Українська біржа"	м. Київ	АВ440440	16.12.2008	16.12.2018

Джерело: www.smida.gov.ua

Витяг із Закону України від 17.09.2008 року № 514-VI "Про акціонерні товариства" (набуває чинності 30.04.09 року, деякі положення - 30.04.11 р.):

“Стаття 24. Особливості обігу цінних паперів акціонерних товариств

1. Публічне акціонерне товариство зобов'язане пройти процедуру лістингу та залишатися у біржовому реєстрі принаймні на одній фондовій біржі.

Укладання договорів купівлі-продажу акцій публічного акціонерного товариства, яке пройшло процедуру лістингу на фондовій біржі, здійснюється лише на цій фондовій біржі з урахуванням положень частини першої цієї статті.

2. Акції приватного акціонерного товариства не можуть купуватися та/або продаватися на фондовій біржі, за винятком продажу шляхом проведення на біржі аукціону.

3. Акціонерне товариство не має права приймати в заставу власні цінні папери.

4. Правочини щодо акцій вчиняються в письмовій формі”.

Вимоги щодо акцій другого рівня лістингу містяться у п. 4.1 Розділу IV Положення, затвердженого Рішенням ДКЦПФР № 1542 від 19.12.2006 року. У зв'язку з запланованим вступом у дію цієї статті питання курсової вартості залишається дуже актуальним, оскільки оцінна вартість цінних паперів, допущених у позалістинговий біржовий список, може рахуватися як з біржових угод, так і котировок на купівлю, у випадку, якщо фондова біржа – організатор торгів має ринок котировок.

Фондові біржі України встановлюють власні правила розрахунку біржового курсу, але доцільніше визначити методику законодавчо або у відповідному рішенні ДКЦПФР зазначити, що курсова вартість визначається на підставі біржових угод.

Необхідна дія: Стимулювати збільшення обсягів операцій на організованому сегменті фондового ринку шляхом продажу на фондовій біржі пакетів акцій до 25 відсотків статутного капіталу приватизованих об'єктів.

Заходи:

- до 15.07.2010 (до 15.10.2010) – робота з регіональними відділеннями та структурними підрозділами центрального

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

апарату Фонду з надання пропозицій для включення до Помісячного пооб'єктного плану-графіка виставлення на продаж у 2010 році пакетів акцій господарських товариств та холдингових компаній. Проект Помісячного пооб'єктного плану-графіка виставлення на продаж у 2010 році пакетів акцій господарських товариств та холдингових компаній;

- до 20.07.2010 (до 20.10.2010) – формування Помісячного пооб'єктного плану-графіка виставлення на продаж у 2010 році пакетів акцій господарських товариств та холдингових компаній та затвердження його відповідним наказом Фонду;
- до Положення щодо продажу об'єктів за методом - зниження ціни;
- 31.08.2010 - визначення фондових бірж, на яких здійснюватиметься продаж пакетів акцій (за принципом: продаж пакетів акцій одного акціонерного товариства – на одній біржі). Перелік фондових бірж, на яких здійснюватиметься продаж пакетів акцій (із зазначенням акціонерного товариства, акції якого продаватимуться на відповідній фондовій біржі);
- до 31.09.2010 - заключення договорів з біржами Договори з біржами. Продаж пакетів акцій лотами до 1 відсотка статутного капіталу.

Використовуючи спеціальну вартість корпоративних прав, означення якій надане у Національному Стандарті № 1, та Закон України “Про акціонерні товариства” - 25% статутного капіталу – це фінансова інвестиція в асоційоване підприємство.

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ РЕФОРМИ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ У РОЗДІЛІ “СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК” ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Реформа міжбюджетних відносин є четвертим напрямком з-поміж запланованих у розділі “Сталий економічний розвиток” Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 рр. “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”.

Показники міжбюджетних трансфертів між Державним бюджетом та місцевими бюджетами на 2011 рік викладені у додатку № 6 до Закону України “Про Державний бюджет на 2011 рік”, прийнятому Верховною Радою України за основу 14 грудня 2010 року. Одночасно у додатку № 7 до цього Закону викладено показники міжбюджетних взаємовідносин Державного бюджету з місцевими бюджетами на 2011 рік.

Пункт 32 статті 2 Бюджетного кодексу України 8 липня 2010 року N 2456-VI визначає міжбюджетні трансферти як “кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого”. До міжбюджетних трансфертів зараховуються дотації вирівнювання, субвенції, кошти, що передаються до Державного бюджету та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів та додаткові дотації. Відповідно до статті 9 БКУ, трансферти є одним з чотирьох видів доходу бюджету, поряд з податковими і неподатковими надходженнями та доходами від операцій з капіталом. Відповідно до ст. 98 Конституції України, контроль за надходженням та використанням коштів Державного бюджету здійснює Рахункова палата. Це поширюється і для трансфертів, що надаються з Державного бюджету місцевим бюджетам.

Дотації вирівнювання (код 41020000 за класифікацією доходів бюджету) - це грошові кошти, що виділяються з бюджету вищого рівня для бюджету нижчого рівня на безповоротній основі з метою покриття дефіциту бюджету. Зворотним до дотацій процесом є вилучення коштів з бюджетів нижчого рівня. Розрахунок дотацій відбувається на підставі формул, викладених у Постанові КМУ від 5 вересня 2001 р. № 1195 "Про затвердження Формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотацій вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету) між державним бюджетом та місцевими бюджетами" та у Постанові КМУ від 31 грудня 2004 р. N 1782 "Деякі питання врегулювання міжбюджетних відносин". Нова Постанова КМУ від 8 грудня 2010 року № 1149 “Деякі питання розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів” достроково замінила Постанову КМУ № 1195, всупереч плану-графіку реформ, який передбачав внесення змін до Постанови КМУ № 1195 у період між II кварталом 2013 та I півріччям 2014 року, з метою поліпшення методики розрахунків видатків на делеговані повноваження. На підставі формул Постанови КМУ № 1195 робиться розрахунок як обсягу доходів (кошика доходів) загального фонду місцевого бюджету, що враховується при визначенні міжбюджетних трансфертів, так і обсягу:

- видатків загального фонду місцевих бюджетів, що враховується для визначення показників міжбюджетних трансфертів,
- видатків на охорону здоров'я,

- освіту,
- соціальний захист і соціальне забезпечення,
- культуру і мистецтво,
- фізичну культуру і спорт,
- видатків на інші заходи.

Формальне означення субвенції (код 41030000 за класифікацією доходів бюджету) також надане у пункті 37 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України від 21 червня 2001 року № 2542-III, який залишається чинним до кінця року, відповідно до якого "субвенції - міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про надання субвенції."

Підпункт "г" пункту 1 частини першої статті 38 Бюджетного кодексу встановлює, що "розрахунки обсягів субвенцій з Державного бюджету місцевим бюджетам за видами пільг і допомог та детальними фінансовими та кількісними показниками" повинні міститися у пояснювальній записці до проекту закону про Державний бюджет України. У Бюджетному кодексі України від 08 липня 2011 року № 2456-VI також є стаття 71 "Бюджет розвитку місцевих бюджетів", пункт 7 частини першої якого встановлює, що субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів є одним з надходжень до бюджету розвитку місцевих бюджетів. До речі, у пункті 9 частини першої статті 71 встановлено, що іншими надходженнями є "запозичення, здійснені у порядку, визначеному цим Кодексом та іншими законами України".

Відповідно до пункту "г" пункту 1 частини першої статті 76 Бюджетного кодексу від 08 липня 2010 року № 2456-VI, разом з проектом рішення про місцевий бюджет перед його розглядом на сесії відповідної ради, який схвалюється місцевою державною адміністрацією чи виконавчим органом відповідної ради, необхідно подавати: обґрунтування особливостей міжбюджетних взаємовідносин (для районних, міських з районним поділом, міських, що об'єднують бюджети села, селища, міста районного значення) та надання субвенцій на виконання інвестиційних проектів (для бюджету Автономної Республіки Крим, бюджетів міст Києва та Севастополя, обласних бюджетів).

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 96 Бюджетного кодексу від 08 липня 2010 року № 2456-VI, субвенція є одним з міжбюджетних трансфертів, що може спрямовуватися:

- на здійснення програм соціального захисту (ст. 102),
- на виконання інвестиційних проектів, що надаються з Державного бюджету України бюджету Автономної Республіки Крим, обласним бюджетам, бюджетам міст Києва та Севастополя з їх подальшим перерозподілом для бюджетів місцевого самоврядування (ст. 105), відповідно до порядку, встановленого статтею 108 Бюджетного кодексу України,
- на виконання інвестиційних проектів з місцевих бюджетів з одного місцевого бюджету іншому на підставі договору між надавачем субвенції та її отримувачем (ст. 107),
- на утримання об'єктів спільного користування чи ліквідацію негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування (ст. 104),
- на виконання власних повноважень територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань (ст. 106).

Які ж зміни відбудуться з субвенціями у зв'язку з запланованим набуттям чинності Законом України від 8 липня 2010 року N 2456-VI у порівнянні з Бюджетним кодексом від 21 червня 2001 року № 2542-III? Означення, надане у пункті 48 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу залишилося незмінним. Стаття 38 Бюджетного кодексу 8 липня 2010 року N 2456-VI визначає матеріали, що додаються до проекту закону про Державний бюджет України разом з проектом закону про Державний бюджет України, схваленим Кабінетом Міністрів України, зокрема, підпункт "г" пункту 1 частини першої статті 38 встановлює, що повинні подаватися аналітичні дані, розрахунки з обґрунтуванням особливостей міжбюджетних взаємовідносин, а саме: "розрахунки обсягів субвенцій з Державного бюджету місцевим бюджетам за видами пільг і допомоги з детальними фінансовими та кількісними показниками". У новому Бюджетному кодексі України також залишилася стаття 71 "Бюджет розвитку місцевих бюджетів". Пункт 7 частини першої залишився незмінним, встановлюючи, що субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів є одним з надходжень до бюджету розвитку місцевих бюджетів. У новому Бюджетному кодексі України залишилася незмінною стаття 76 "Проект рішення про місцевий бюджет та матеріали, що до нього додаються", відповідно до пункту "г" пункту 1 частини першої якої подається пояснювальна записка до проекту рішення, що містить "обґрунтування особливостей міжбюджетних взаємовідносин та надання субвенцій на виконання інвестиційних програм (проектів)".

Стаття 96, відповідно до якої субвенція є одним з міжбюджетних трансфертів, також залишилася незмінною.

У Бюджетному кодексі України 2010 року збереглася навіть нумерація статей, зокрема, стаття 105 "Субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів)":

1. Надання субвенцій на виконання інвестиційних програм (проектів) ґрунтується на таких основних принципах:

- 1) принцип об'єктивності та відкритості - отримувач субвенції визначається за прозорими процедурами;
- 2) принцип єдності - розподіл коштів має забезпечити реалізацію системи національних цінностей і завдань інноваційного розвитку та сприяти зменшенню відмінностей в рівні життя населення різних регіонів країни;
- 3) принцип збалансованого розвитку - надання державної підтримки територіям з урахуванням їх потенціалу;
- 4) принцип цільового використання коштів - субвенція використовується виключно на мету, визначену її надавачем, з урахуванням прогнозних та програмних документів економічного та соціального розвитку країни і відповідної території, державних цільових програм, прогнозу бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди.

2. Субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів) надаються з Державного бюджету місцевим бюджетам з урахуванням таких основних засад:

- 1) економічної ефективності досягнення цілей інвестиційної програми (проекту) із залученням мінімального обсягу бюджетних коштів на виконання інвестиційних програм (проектів);
- 2) направленості субвенції виключно на створення, приріст чи оновлення основних фондів комунальної форми власності;
- 3) фінансової забезпеченості інвестиційних програм (проектів), строк впровадження яких довший, ніж бюджетний період, необхідними фінансовими ресурсами місцевих бюджетів, кредитами (позиками), залученими під державні та/або місцеві гарантії, та коштами субвенції на їх виконання впродовж усього строку впровадження;
- 4) рівня забезпеченості закладами (установами) соціально-культурної сфери;
- 5) рівня розвитку дорожнього та комунального господарства;
- 6) участі бюджету отримувача субвенції;
- 7) обґрунтування спроможності подальшого утримання за рахунок коштів місцевих бюджетів об'єктів комунальної власності.

3. Розподіл субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів) здійснюється на підставі формалізованих параметрів, що базуються на фактичних та прогнозних показниках економічного та соціального розвитку відповідної території (основними з яких є показники обсягу промислового виробництва, обсягу валової продукції сільського господарства, обсягу інвестицій в основний капітал, рівня щільності населення, рівня безробіття населення, доходів населення у розрахунках на одну особу, середньомісячної заробітної плати працівників)".

Також у Бюджетному кодексі України не змінилася стаття 107. Субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів) з місцевих бюджетів: "субвенції на виконання інвестиційних програм (проектів) надаються з одного місцевого бюджету іншому на підставі договору між надавачем субвенції та її отримувачем". Порядок використання у 2010 році субвенцій із Державного бюджету місцевим бюджетам на соціально-економічний розвиток регіонів, затверджений Постановою КМУ від 07.06.10 р. № 422. Субвенції надаються місцевим бюджетам як і з загального, так і зі спеціального фонду.

З точки зору економічної теорії, субсидії - це цільові виділення суми грошових коштів з бюджету вищого рівня для бюджету нижчого рівня у формі допомоги з метою проведення певного заходу, що не пов'язані з покриттям дефіциту бюджету. Але ні в новому Бюджетному кодексі України, ні в проекті закону "Про Державний бюджет на 2011 рік", прийнятому Верховною Радою України за основу 14 грудня 2010 року, термін "субсидії" не вживається.

Крім міжбюджетних трансфертів, існують кредити з бюджету, що надаються на поворотній основі, такі як бюджетні позички та фінансова допомога з бюджету.

План-графік реформи міжбюджетних відносин Програми економічних реформ Президента України значною мірою повторює план-графік зі стабілізації Державного бюджету, зокрема, у частині щодо застосування у липні 2010 року програмно-цільового методу та щодо створення основних законодавчих принципів і критеріїв розподілу інвестиційних субвенцій.

Перший етап виконання плану-графіка реформи міжбюджетних відносин передбачав зміни до Розпорядження Кабі-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

нету Міністрів України від 23 травня 2007 р. N 308-р "Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів", що і були внесені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.07.2010 № 1467-р, та зміни до Наказу Міністерства фінансів України 27.08.2007 N 973 "Про затвердження Плану заходів з реалізації Концепції реформування місцевих бюджетів", що і були внесені Наказом Міністерства фінансів України від 30 липня 2010 року N 789. Міністерство фінансів України до кінця 2010 року запланувало підвищити ефективність процесу формування видаткової частини місцевих бюджетів та децентралізацію управління бюджетними коштами, удосконалити систему регулювання між-бюджетних відносин та запровадити планування місцевих бюджетів на середньострокову перспективу. Безумовно, після прийняття нового Податкового кодексу середньострокове планування стало досяжним, використовуючи основні підходи щодо запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 22.09.2008 № 1172.

У частинах 2-7 статті 20 Бюджетного кодексу 2010-го року визначено, що:

"2. Особливими складовими програмно-цільового методу у бюджетному процесі є бюджетні програми, відповідальні виконавці бюджетних програм, паспорти бюджетних програм, результативні показники бюджетних програм.

3. Бюджетні програми визначаються головними розпорядниками бюджетних коштів з урахуванням положень частини другої статті 21 і пункту 2 частини п'ятої статті 22 цього Кодексу.

4. Відповідальний виконавець бюджетних програм визначається головним розпорядником бюджетних коштів за погодженням з Міністерством фінансів України (місцевим фінансовим органом).

Відповідальним виконавцем бюджетних програм може бути головний розпорядник бюджетних коштів за бюджетними програмами, виконання яких забезпечується його апаратом, та/або розпорядник бюджетних коштів нижчого рівня, який виконує бюджетні програми у системі головного розпорядника.

Відповідальний виконавець бюджетних програм у процесі їх виконання забезпечує цільове та ефективне використання бюджетних коштів протягом усього строку реалізації відповідних бюджетних програм у межах визначених бюджетних призначень.

5. Результативні показники бюджетної програми використовуються для оцінки ефективності бюджетної програми і включають кількісні та якісні показники, які визначають результат виконання бюджетної програми, характеризують хід її реалізації, ступінь досягнення поставленої мети та виконання завдань бюджетної програми. Такі показники мають підтверджуватися офіційною державною статистичною, фінансовою та іншою звітністю, даними бухгалтерського, статистичного та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку.

Перелік результативних показників щодо кожної бюджетної програми розробляється головними розпорядниками бюджетних коштів відповідно до з нормативно-правовим актом Міністерства фінансів України.

6. На всіх стадіях бюджетного процесу його учасники в межах своїх повноважень здійснюють оцінку ефективності бюджетних програм, що передбачає заходи з моніторингу, аналізу та контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів. Оцінка ефективності бюджетних програм здійснюється на підставі аналізу результативних показників бюджетних програм, а також іншої інформації, що міститься у бюджетних запитах, кошторисах, паспортах бюджетних програм, звітах про виконання кошторисів та звітах про виконання паспортів бюджетних програм.

Організаційно-методологічні засади оцінки ефективності бюджетних програм визначаються Міністерством фінансів України.

Результати оцінки ефективності бюджетних програм, у тому числі висновки органів виконавчої влади, уповноважених на здійснення фінансового контролю за дотриманням бюджетного законодавства, є підставою для прийняття рішень про внесення в установленому порядку змін до бюджетних призначень поточного бюджетного періоду, відповідних пропозицій до проекту бюджету на плановий бюджетний період та до прогнозу бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди, включаючи зупинення реалізації відповідних бюджетних програм.

7. За бюджетними програмами, здійснення заходів за якими потребує нормативно-правового визначення механізму використання бюджетних коштів, головні розпорядники коштів Державного бюджету розробляють проекти порядків використання коштів Державного бюджету та забезпечують їх затвердження у терміни, визначені Кабінетом Міністрів України. За рішенням Кабінету Міністрів України порядки використання коштів Державного

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

бюджету затверджуються Кабінетом Міністрів України або головним розпорядником коштів Державного бюджету за погодженням з Міністерством фінансів України. Про затвердження таких порядків інформується Комітет Верховної Ради України з питань бюджету.

Порядки використання коштів Державного бюджету за бюджетними програмами, вперше визначеними законом про Державний бюджет України, затверджуються протягом 30 днів з дня набрання ним чинності.

Якщо реалізація бюджетної програми продовжується у наступних бюджетних періодах, дія порядку використання бюджетних коштів за такою бюджетною програмою (з урахуванням змін до цього порядку, внесених у разі необхідності) продовжується до завершення її реалізації."

Відповідно до означення, наданого пунктом 4 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 року N 2456-VI: "бюджетна програма - сукупність заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети, завдань та очікуваного результату, визначення та реалізацію яких здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій".

План-графік реформ також передбачав розробку класифікатора нумерації типових переліків бюджетних програм та розробку коду нової відомчої класифікації для місцевих бюджетів у відповідних наказах Міністерства фінансів України, але такі накази Міністерство фінансів України ще не оприлюднило. Відома лише нова функціональна класифікація видатків та кредитування місцевих бюджетів, викладена у додатку № 2 до наказу Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. N 604.

Іншим напрямом реформ повинне стати спрощення доступу місцевих бюджетів до кредитних ресурсів.

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ РЕФОРМИ МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО У РОЗДІЛІ "ПІДВИЩЕННЯ СТАНДАРТІВ ЖИТТЯ" ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

РЕФОРМА МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Система медичного обслуговування є сукупністю стосунків між замовником (органом державного управління або місцевого самоврядування), постачальниками (надавачами послуг з охорони здоров'я) та споживачами (пацієнтами), що регулюються державою. Останнім часом значну підтримку отримало використання контрактної моделі фінансування системи охорони здоров'я з метою стимулювання договірних відносин у сфері державної закупівлі та постачання медичних послуг. Розпорядники бюджетних коштів, якими часто є органи місцевого самоврядування, затверджують рішення щодо того, якою буде кількість автономних постачальників медичних послуг, з якими місцевий державний замовник послуг територіальній громаді укладатиме договори про закупівлю медичних послуг. Наслідком стане децентралізоване управління медичними закладами, більш ефективна робота постачальників послуг, більш прозорі договірні стосунки.

Галузь регулюється Міністерством охорони здоров'я України (КВКВ 230, 231), видатки на яке зросли з 6,7 млрд. гривень у Державному бюджеті 2010 року до 7,19 млрд. гривень та 0,68 млрд. гривень загальнодержавних витрат у Державному бюджеті 2011 року. Міністерство охорони здоров'я діє на підставі Положення про Міністерство охорони здоров'я, затвердженого Указом Президента України від 24 липня 2000 року N 918/2000, та Постанови Кабінету Міністрів України від 2 листопада 2006 року № 1542 "Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України". Серед інших бюджетних установ, працює Академія медичних наук України (КВКВ 656) та декілька державних підприємств, наприклад, "Укрмедпостач", Центр медичної статистики та обласні казенні підприємства, що виробляють медичну техніку. Всього ж під час фінансово-економічної кризи Державним бюджетом України на 2009 рік було передбачено фінансування охорони здоров'я у 29,96 мільярда гривень (2,9% ВВП, майже 15% загальних видатків зведеного бюджету держави) при загальних потребах галузі, за розрахунками Міністерства охорони здоров'я України, на рівні 56 мільярдів гривень.

Існує рішення наради Міністерства охорони здоров'я України від 01.07.2010 року "Реформування галузі охорони здоров'я України в контексті Програми економічних реформ України на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава".

РЕФОРМА МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ - СКЛАДОВІ ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗДІЛУ "ПІДВИЩЕННЯ СТАНДАРТІВ ЖИТТЯ" ПРОГРАМИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

Необхідна дія: Запровадження закупівлі медичних послуг.

Заходи: - до 01.10.2010 - розроблення проекту постанови КМУ "Деякі питання закупівлі медичних послуг" (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230, 231) відповідальним за виконання заходів).

Частина третя статті 49 Конституції України від 28 червня 1996 року стверджує, що "у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно" була розтлумачена у Рішенні Конституційного Суду України від 29 травня 2002 року № 10-рп/2002, який визначив, що "поняття медичної допомоги, умови запровадження медичного страхування, у тому числі державного, формування і використання добровільних медичних фондів, а також порядок надання медичних послуг, які виходять за межі медичної допомоги, на платній основі у державних і комунальних закладах охорони здоров'я та перелік таких послуг мають бути визначені законом". Можливо, у цьому законі медична допомога буде визначена як складова медичної послуги. Але відсутність зазначеного закону може бути однією з перешкод для зазначеної постанови КМУ. До того ж пункт 6 частини першої статті 92 Конституції України встановлює, що виключно законами України визначаються "основи ... охорони здоров'я".

Види медичної допомоги (швидка, невідкладна, первинна, спеціалізована, високоспеціалізована тощо) визначаються у статтях 33, 35, 58, 67, 68, 77 Закону України від 19 листопада 1992 року N 2801-XII "Основи законодавства України про охорону здоров'я". Термінологія Всесвітньої організації охорони здоров'я ООН містить означення медичних послуг, які виходять за межі медичної допомоги - "медичні послуги другорядного значення", "парамедичні послуги", за які закладами охорони здоров'я державної та комунальної власності може стягуватися плата.

Перелік платних послуг, які можуть надаватися в державних та комунальних закладах охорони здоров'я, вищих медичних навчальних закладах та науково-дослідних установах, затверджено Постановою Кабінету Міністрів від 17 вересня 1996 р. N 1138, визначаючи в трьох розділах:

послуги, що надаються згідно з функціональними повноваженнями державними і комунальними закладами охорони здоров'я;

послуги з провадження господарської та/або виробничої діяльності;

послуги, що надаються згідно з функціональними повноваженнями вищими медичними навчальними закладами та науково-дослідними установами.

Рішенням Конституційного Суду України N 15-рп/98 25 листопада 1998 року розділ I та розділ II Постанови Кабінету Міністрів від 17 вересня 1996 р. N 1138 було визнано неконституційними: "значна частина перерахованих у цьому Переліку медичних послуг підпадає під поняття "медична допомога", ненадання якої може завдати істотної шкоди здоров'ю хворих", що є порушенням статті 49 Конституції України. КСУ також встановив, що добровільні пожертвування врегульовуються Законом України № 531/97-ВР від 16 вересня 1997 року "Про благодійництво та благодійні організації".

Пунктом 2.3 Постанови Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2010 р. N 208 "Деякі питання удосконалення системи охорони здоров'я" передбачалося, що Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230 та 231) до 1 жовтня 2010 року розробить "разом з Міністерством економіки пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів стосовно порядку здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти з метою врегулювання особливостей проведення закупівлі медичних послуг, а також щодо удосконалення системи здійснення централізованих закупівель лікарських засобів і виробів медичного призначення".

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 30 серпня 2010 року № 734 "Про затвердження примірного статуту закладу охорони здоров'я – комунального некомерційного підприємства та примірного договору про надання медичних послуг" затверджено примірний договір про надання медичних послуг. Фактично, для споживача медичних послуг (пацієнта) договір є договором приєднання замовника до учасника, згідно з означенням, наданим статтею 634 Цивільного кодексу від 16 січня 2003 року № 435-IV. Перелік підстав для визнання умов договорів приєднання нікчемними міститься у статті 207 "Недійсність господарського зобов'язання" Господарського кодексу України від 16 січня

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

2003 року N 436-IV. Оскільки результат наданої медичної послуги не завжди є позитивним для пацієнта (замовника), що зашкодить підписанню Акта про надання медичних послуг, то примірний договір передбачає 95% аванс, який досить важко повернути.

Заходи:

- до 01.11.2010 - погодження проекту постанови КМУ "Деякі питання закупівлі медичних послуг" (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.12.2010 - розгляд та схвалення проекту постанови КМУ "Деякі питання закупівлі медичних послуг" на засідання КМУ" (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів).

Закупівлі всіх, за винятком деяких послуг, регулюються Законом України від 1 червня 2010 року № 2289-VI "Про здійснення державних закупівель", Цивільним та Господарським кодексами України та нормативно-правовими актами Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 120 та 121).

Перехідні положення Податкового кодексу України залишили чинним пункт 1.20 статті 1 скасованого Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" до 1 січня 2013 року, який надає означення звичайним цінам – "ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору. Якщо не доведене зворотне, вважається, що така звичайна ціна відповідає рівню справедливих ринкових цін".

Що стосується медичної продукції, то згідно з Державним класифікатором продукції та послуг ДК 016-97, затвердженим наказом Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 17 серпня 2000 року N 507, всі прилади та інструменти медичні класифікуються в розділі 33 ДК 016-97, що містить групу 33.1 "Устаткування медичне, хірургічне та ортопедичне" та групу 33.4 "Устаткування оптичне та фотографічне".

Стосовно медичних послуг в ДКПП є:

- підкатегорія 51.18.11 р. "Послуги посередників з торгівлі фармацевтичними чи медичними товарами, косметикою" та
- підкатегорія 51.46.11 "Послуги з оптової торгівлі фармацевтичними товарами",
- група 52.3 "Послуги з роздрібною торгівлі фармацевтичними, медичними, косметичними та гігієнічними товарами",
- підкатегорія 73.10.15 "Послуги з досліджень та експериментальних розробок у галузі медичних наук і фармацевтики",
- підкатегорія 74.50.25 "Послуги з надання в розпорядження медичного персоналу",
- тип 74.84.14.301 "Експертиза медична",
- тип 85.12.11.000 "Консультації та лікування лікарями загальної медичної практики",
- підкатегорія 85.14.12 "Послуги, які надаються середнім і молодшим медичним персоналом",
- підкатегорія 85.14.16 "Послуги медичних лабораторій" тощо.

Більшість медичних послуг за ДКПП належать до розділу 85 "Послуги у сфері охорони здоров'я та з надання соціальної допомоги". Але медичним послугам не можливо надати якусь єдину групу, клас, категорію чи підкатегорію за ДКПП, оскільки послуги розкидані по різних розділах Державного класифікатора. Водночас Постанова КМУ від 17 вересня 1996 р. № 1138, два розділи якої скасовано рішенням КСУ, встановлює послуги, що ніяк не відповідають зазначеному класифікатору ДК 016-97.

На додаток, є чинним Наказ Міністерства охорони здоров'я № 467 від 08.08.2007 р. "Деякі питання організації та проведення МОЗ державних закупівель".

Заходи:

- До 15.07.2010 - опрацювання змін до положень про управління охорони здоров'я обласної, Севастопольської міської держадміністрацій та Головне управління охорони здоров'я Київської МДА та про відділ охорони здоров'я виконкому міської ради, затверджених постановами КМУ від 20.12.2000 № 1845 та від 28.11.2007 № 1364 щодо визначення замовників медичних послуг на обласному (республіканському в АР Крим), міському/районному рівнях (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230, 231) відповідальним за виконання заходів).
- До 01.08.2010 - громадське обговорення змін до положень про територіальні (місцеві) органи охорони здоров'я щодо визначення замовників медичних послуг (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів).
- До 01.09.2010 - погодження змін до Типового положення про управління охорони здоров'я обласної, Севастополь-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

ської міської держадміністрацій та Головне управління охорони здоров'я Київської МДА, затвердженого постановою КМУ від 20.12.2000 №1845, відділ/управління охорони здоров'я виконкому міської ради щодо визначення замовників медичних послуг (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів).

- До 01.10.2010 - розгляд та схвалення проекту змін до положень про управління охорони здоров'я обласної, Севастопольської міської держадміністрацій та Головне управління охорони здоров'я Київської МДА та про відділ охорони здоров'я виконкому міської ради, затверджених постановами КМУ від 20.12.2000 №1845 та від 28.11.2007 №1364 щодо визначення замовників медичних послуг на обласному (республіканському в АР Крим, міському/районному рівнях на засідання КМУ (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів).

Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2000 р. N 1845 "Про затвердження Типового положення про управління охорони здоров'я обласної, Севастопольської міської державної адміністрації та Головне управління охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації". Типове положення про відділ охорони здоров'я районної державної адміністрації затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2007 р. N 1364.

Вважається, що для закладів охорони здоров'я державної та комунальної форм власності замовниками медичних послуг є органи державної влади та місцевого самоврядування, які фінансуються за рахунок платників податків.

Пункт 4.9 Постанови КМУ від 20 грудня 2000 року № 1845 встановлює, що управління, яке є юридичною особою, має самостійний баланс, реєстраційні рахунки в органах Державного казначейства, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, відповідно до покладених на нього завдань "визначає потребу у медичній техніці, медикаментах, будівельних матеріалах, інвентарі, паливі, засобах автотранспорту". А згідно з пунктом 4.12, управління "здійснює фінансування закладів охорони здоров'я, які утримуються за рахунок коштів обласних бюджетів, бюджетів міст Києва та Севастополя, контролює ефективне використання ними фінансових, матеріальних та трудових ресурсів". Пункт 4.21 надає управлінню певні функції державного замовника, який "визначає потребу у фахівцях різних спеціальностей для галузі охорони здоров'я, формує замовлення та проводить в установленому порядку підготовку, перепідготовку та атестацію працівників охорони здоров'я".

Що стосується відділу охорони здоров'я районної державної адміністрації, який також є юридичною особою, має самостійний баланс, реєстраційні рахунки в органах Державного казначейства, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, то згідно з пунктом 4.5 Постанови КМУ від 28 листопада 2007 року № 1364, "формує заявки на закупівлю медичного обладнання, лікарських засобів, спеціальних санітарних транспортних засобів, що централізовано постачаються за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, організовує відповідно до законодавства проведення таких закупівель". У теперішньому варіанті відділи охорони здоров'я районної державної адміністрації напряду не є замовниками медичних послуг.

Станом на кінець 2010 року зазначені зміни до двох постанов КМУ внесені не були.

Заходи:

- до 01.09.2010 - розроблення постанови КМУ "Про затвердження порядку фінансування закладів охорони здоров'я: первинного рівня – за подушним методом з частковим фондотриманням, вторинного та третинного – по глобальному бюджету" (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.10.2010 – громадське обговорення Постанови КМУ "Про затвердження порядку фінансування закладів охорони здоров'я закладів охорони здоров'я: первинного рівня – за подушним методом з частковим фондотриманням, вторинного та третинного – по глобальному бюджету" (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.11.2010 - погодження Постанови КМУ "Про затвердження порядку фінансування закладів охорони доров'я закладів охорони здоров'я: первинного рівня – за подушним методом з частковим фондотриманням, вторинного та третинного – по глобальному бюджету" (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.12.2010 - розгляд та схвалення проекту постанови КМУ "Про затвердження порядку фінансування закладів охорони здоров'я закладів охорони здоров'я: первинного рівня – за подушним методом з частковим фондотриманням, вторинного та третинного – по глобальному бюджету" на засіданні КМУ (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів).

Пошук оптимальної системи фінансування закладів охорони здоров'я відбувається у багатьох країнах Світу. Оптимізація розподілу ресурсів може зменшити потребу у фінансуванні. Стаття 18 Закону України від 19 листопада 1992 року № 2801-XII "Основні засади діяльності у сфері охорони здоров'я" визначає засади фінансування охорони здоров'я "за рахунок Державного бюджету України, бюджету Республіки Крим, бюджетів місцевого та регіонального самоврядування, фондів медичного страхування, благодійних фондів та будь-яких інших джерел, не заборонених законодавством".

Бюджетні програми складаються для надання:

- первинної медико-санітарної допомоги (згідно зі ст. 3 Закону України від 19 листопада 1992 року № 2801-XII – "медико-санітарна допомога - комплекс спеціальних заходів, спрямованих на сприяння поліпшенню здоров'я, підвищення санітарної культури, запобігання захворюванням та інвалідності, на ранню діагностику, допомогу особам з гострими і хронічними захворюваннями та реабілітацію хворих та інвалідів");
- вторинної медичної допомоги (згідно з ч. 2 ст. 35 Закону України від 19 листопада 1992 року № 2801-XII – "спеціалізована (вторинна) лікувально-профілактична допомога подається лікарями, які мають відповідну спеціалізацію і можуть забезпечити більш кваліфіковане консультування, діагностику, профілактику і лікування, ніж лікарі загальної практики");
- третинної медичної допомоги (згідно з ч. 3 ст. 35 Закону України від 19 листопада 1992 року № 2801-XII – "високоспеціалізована (третинна) лікувально-профілактична допомога подається лікарем або групою лікарів, які мають відповідну підготовку у галузі складних для діагностики і лікування захворювань, у разі лікування хвороб, що потребують спеціальних методів діагностики та лікування, а також з метою встановлення діагнозу і проведення лікування захворювань, що рідко зустрічаються). Тобто це медична допомога, що потребує надання високоспеціалізованих діагностичних та лікувальних медичних послуг з використанням високотехнологічного обладнання.
- екстреної медичної допомоги (швидка медична допомога).

Що стосується первинної медико-санітарної допомоги, то подушний фінансовий норматив бюджетної забезпеченості первинної допомоги – це норматив, який використовується для визначення обсягу фінансових ресурсів для надання первинного рівня медичної допомоги та розраховується шляхом ділення загального обсягу фінансових ресурсів для надання цього виду допомоги на кількість населення чи споживачів послуг первинної медичної допомоги з коригуючими коефіцієнтами відповідно до віку, статі та стандартизованих за віком і статтю показників смертності. Фондоотримання для сімейних лікарів є економічною мотивацією до підвищення ефективності роботи. При фондоотриманні лікар загальної практики фінансується не тільки на свій об'єм діяльності, але й на інші види допомоги. Зі свого фонду він оплачує діяльність інших лікарів або ЛПЗ, беручи на себе частину фінансових ризиків, пов'язаних з покриттям витрат на надання медичної допомоги. Головна ідея фондоотримання – спонукати лікаря загальної практики брати на себе відповідальність за організацію та надання всіх видів медичної допомоги і на цій основі підвищити ефективність використання ресурсів та забезпечити реальний захист інтересів пацієнтів.

Заходи:

- до 01.09.2010 - опрацювання проекту закону "Щодо реалізації пілотних проектів у галузі охорони здоров'я" (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.10.2010 - погодження проекту закону "Щодо реалізації пілотних проектів у галузі охорони здоров'я" із зацікавленими МОВВ та ЦОВВ та подання до КМУ (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.11.2010 - розгляд та схвалення проекту закону "Щодо реалізації пілотних проектів у галузі охорони здоров'я" на засіданні КМУ (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів);
- до 01.12.2010 - подання проекту закону "Щодо реалізації пілотних проектів у галузі охорони здоров'я" до ВРУ та його супроводження до внесення на друге читання (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.08.2010 - опрацювання проекту розпорядження КМУ "Деякі питання реалізації пілотних проектів у галузі охорони здоров'я" (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.09.2010 - погодження проекту розпорядження КМУ "Деякі питання реалізації пілотних проектів у галузі охорони здоров'я" із зацікавленими МОВВ та ЦОВВ та подання до КМУ (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до 01.11.2010 - розгляд та схвалення проекту розпорядження КМУ "Деякі питання реалізації пілотних проектів у галузі охорони здоров'я" на засіданні КМУ (встановлюючи Кабінет Міністрів України відповідальним за виконання заходів).

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2010 р. № 208 "Деякі питання удосконалення системи охорони здоров'я" затвердила основні концептуальні напрями реформування системи охорони здоров'я, пунктом 6 яких вирішено "підтримати пропозиції Міністерства охорони здоров'я, Дніпропетровської і Вінницької обласних рад щодо реалізації пілотних проектів реформування системи охорони здоров'я у відповідних областях".

Пілотні проекти можуть бути втіленням інших заходів з реформування галузі.

Опис необхідних дій: Покращення матеріально-технічного оснащення закладів охорони здоров'я.

Заходи:

- до 01.10.2010 - розроблення проекту наказу МОЗ "Про затвердження примірних табелів оснащення закладів охорони здоров'я різних типів" (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.11.2010 - громадське обговорення проекту наказу МОЗ "Про затвердження примірних табелів оснащення закладів охорони здоров'я різних типів" (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.12.2010 - затвердження наказу МОЗ "Про затвердження примірних табелів оснащення закладів охорони здоров'я різних типів" (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.12.2010 - інвентаризація матеріально-технічного стану закладів охорони здоров'я (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів).

Розробка і затвердження примірних табелів оснащення для медичних установ різних типів повинні підвищити якість медичної допомоги.

На виконання п.5 Національного плану розвитку системи охорони здоров'я на період до 2010 р., затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.06.2007 р. № 815, було видано наказ МОЗ України від 13.05.2009 р. № 334 "Про затвердження примірних табелів матеріально-технічного оснащення підрозділів інтенсивної терапії та анестезіології закладів охорони здоров'я". Аналогічні нормативно-правові акти стосуються й інших напрямів у медицині.

Необхідна дія: Впровадження системи індикаторів якості медичної допомоги.

Заходи:

- до 01.09.2010 - опрацювання уніфікованої методики з розробки системи індикаторів якості медичної допомоги (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.11.2010 - погодження уніфікованої методики з розробки системи індикаторів якості медичної допомоги (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.12.2010 - затвердження методики з розробки системи індикаторів якості медичної допомоги (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.10.2010 - опрацювання змін до ліцензійних умов провадження господарської діяльності з переробки донорської крові та її компонентів, виготовлення з них препаратів, господарської діяльності з медичної практики (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.11.2010 - погодження змін до ліцензійних умов провадження господарської діяльності з переробки донорської крові та її компонентів, виготовлення з них препаратів, господарської діяльності з медичної практики (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.01.2011 - затвердження змін до ліцензійних умов провадження господарської діяльності з переробки донорської крові та її компонентів, виготовлення з них препаратів, господарської діяльності з медичної практики (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів).

Проблемою з погодженням уніфікованої методики з розробки системи індикаторів якості медичної допомоги є відсутність закону, що надає означення медичній допомозі, на необхідність прийняття якого посилається Конституційний

Згідно з абзацом 21 статті 16 Закону України від 1 червня 2000 року № 1775-III "Про ліцензування певних видів господарської діяльності", встановлено ліцензійні умови для діяльності "переробка донорської крові та її компонентів, виготовлення з них препаратів, крім діяльності банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини". На сьогодні є чинним Закон України від 23 червня 1995 року № 239/95-ВР "Про донорство крові та її компонентів".

Заходи:

- до 01.10.2010 - опрацювання змін до критеріїв (умов) державної акредитації закладів охорони здоров'я (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.11.2010 - погодження змін до критеріїв (умов) державної акредитації закладів охорони здоров'я (встановлюючи Міністерство охорони здоров'я України (КВКВ 230) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.01.2011 - затвердження змін до критеріїв (умов) державної акредитації закладів охорони здоров'я;
- до 01.01.2011 - розроблення проекту постанови КМУ "Про створення Державної агенції з ліцензування медичної практики та акредитації медичних закладів";
- до 01.12.2010 - громадське обговорення проекту постанови КМУ "Про створення Державної агенції з ліцензування медичної практики та акредитації медичних закладів";
- до 01.12.2010 - погодження проекту постанови КМУ "Про створення Державної агенції з ліцензування медичної практики та акредитації медичних закладів" із зацікавленими ЦОВВ та подання до КМУ;
- до 01.01.2011 - розгляд та схвалення проекту постанови КМУ "Про створення Державної агенції з ліцензування медичної практики та акредитації медичних закладів" на засіданні КМУ.

Згідно з частиною 2 статті 16 Закону України від 19 листопада 1992 року № 2801-XII "Основи законодавства України про охорону здоров'я", "порядок і умови створення закладів охорони здоров'я, державної реєстрації та акредитації цих закладів, а також порядок ліцензування медичної практики, виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібно-торгівлі лікарськими засобами визначаються актами законодавства України". Згідно з абзацом 20 статті 16 Закону України від 1 червня 2000 року № 1775-III "Про ліцензування певних видів господарської діяльності", медична практика підлягає ліцензуванню.

Необхідна дія: Зміна оплати праці працівникам галузі охорони здоров'я з урахуванням єдиної тарифної сітки, обсягу та якості наданих послуг.

Заходи:

- до 01.10.2010 - опрацювання проекту постанови КМУ "Про порядок оплати праці працівникам галузі охорони здоров'я на основі єдиної тарифної сітки з врахуванням обсягу та якості наданих послуг";
- до 01.11.2010 - погодження проекту постанови КМУ "Про порядок оплати праці працівникам галузі охорони здоров'я на основі єдиної тарифної сітки з врахуванням обсягу та якості наданих послуг" із зацікавленими ЦОВВ та подання до КМУ;
- до 01.12.2010 - розгляд та схвалення проекту постанови КМУ "Про порядок оплати праці працівникам галузі охорони здоров'я на основі єдиної тарифної сітки з врахуванням обсягу та якості наданих послуг" на засіданні КМУ.

До кінця 2010 року залишалася чинною Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 року № 1298 "Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери". Але до зазначеної Постанови зроблено велику кількість винятків відносно різних категорій працівників.

ЄДИНА ТАРИФНА СІТКА розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери			
Тарифні розряди	Тарифні коефіцієнти, що запроваджуються		
	I етап - з 01.09.2005 р.	II етап	III етап - з 01.11.2008 р.
1	1	1	1
2	1,03	1,06	1,09
3	1,06	1,12	1,18
4	1,09	1,18	1,27
5	1,12	1,24	1,36

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

6	1,15	1,3	1,45
7	1,18	1,37	1,54
8	1,22	1,47	1,64
9	1,31	1,57	1,73
10	1,4	1,66	1,82
11	1,5	1,78	1,97
12	1,61	1,92	2,12
13	1,72	2,07	2,27
14	1,84	2,21	2,42
15	1,97	2,35	2,58
16	2,11	2,5	2,79
17	2,26	2,66	3
18	2,37	2,83	3,21
19	2,49	3,01	3,42
20	2,61	3,25	3,64
21	2,74	3,41	3,85
22	2,88	3,5	4,06
23	3,02	3,71	4,27
24	3,17	3,8	4,36
25	3,35	3,93	4,51

Заклади охорони здоров'я державної і комунальної форм власності, що виконують бюджетні програми, мають штатні розписи, що базуються на обсягах та структурі медичної допомоги. Що стосується підприємств державної власності, то штатний розпис установ охорони здоров'я, які є виконавцями бюджетної програми, затверджується уповноваженими особами. Стосовно закладів комунальної власності, штатний розпис установ, що є виконавцями бюджетної програми, затверджується регіональним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я. Нормативно-правовими актами встановлено мінімальний розмір оплати праці працівників відповідального виконавця бюджетної програми. Оплата праці працівників відповідального виконавця бюджетної програми формується з таких складових:

- постійної, яка визначається на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів оплати праці працівників закладів охорони здоров'я з урахуванням підвищень, надбавок і доплат обов'язкового характеру;
- змінної, яка враховує обсяги та якість виконаної роботи на основі критеріїв, розроблених та затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я.

Частка заробітної плати в загальному обсязі фінансування закладу охорони здоров'я визначається договором про виконання бюджетної програми. Моніторинг процесів реформування системи охорони здоров'я та оцінка їх результатів здійснюватиметься центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я з використанням системи індикаторів.

Додаток 2 до Постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 містить схему тарифних розрядів посад керівних, наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників, професіоналів, фахівців та інших працівників бюджетних установ, закладів та організацій, за Єдиною тарифною сіткою в розрізі за освітою, наукою тощо.

Необхідна дія: Розмежування первинного, вторинного та третинного рівнів надання медичної допомоги, зокрема, шляхом створення центрів первинної медико-санітарної допомоги, госпітальних округів, високоспеціалізованих центрів, університетських клінік та їх ресурсного забезпечення.

Заходи:

- до 15.08.2010 - розроблення законопроекту "Основні засади діяльності у сфері охорони здоров'я" (нова редакція Основ законодавства України про охорону здоров'я). На сьогодні є чинним Закон України 19 листопада 1992 року N 2801-XII "Основи законодавства України про охорону здоров'я";
- до 01.09.2010 - громадське обговорення законопроекту "Основні засади діяльності у сфері охорони здоров'я" (нова редакція Основ законодавства України про охорону здоров'я);
- до 01.10.2010 - погодження законопроекту "Основні засади діяльності у сфері охорони здоров'я" із зацікавленими ЦОВВ та подання до КМУ;
- до 01.11.2010 - розгляд та схвалення законопроекту "Основні засади діяльності у сфері охорони здоров'я" на засі-

данні КМУ;

- до 01.11.2010 - подання законопроекту "Основні засади діяльності у сфері охорони здоров'я" до ВРУ та його супроводження до внесення на друге читання;
- до 01.09.2010 - розроблення законопроекту "Про заклади охорони здоров'я та медичне обслуговування";
- до 01.11.2010 - погодження законопроекту "Про заклади охорони здоров'я та медичне обслуговування" із зацікавленими ЦОВВ та подання до КМУ;
- до 01.11.2010 - розгляд та схвалення законопроекту "Про заклади охорони здоров'я та медичне обслуговування" на засіданні КМУ;
- до 01.11.2010 - подання законопроекту "Про заклади охорони здоров'я та медичне обслуговування" до ВРУ та його супроводження до внесення на друге читання;
- до 15.12.2010 - внесення змін до наказу МОЗ України від 28.10.2002 № 385 "Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад та посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою у закладах охорони здоров'я" щодо затвердження нової номенклатури закладів охорони здоров'я з врахуванням їх чіткого розмежування на заклади, які надають медичну допомогу на первинному, вторинному та третинному рівнях.

Статтю 11 Закону України від 5 жовтня 2000 року № 2017-III "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" встановлено державні соціальні нормативи у сфері охорони здоров'я. "До державних соціальних нормативів у сфері охорони здоров'я включаються:

- перелік та обсяг гарантованого рівня медичної допомоги громадянам у державних і комунальних закладах охорони здоров'я;
- нормативи надання медичної допомоги, що включають обсяг діагностичних, лікувальних та профілактичних процедур;
- показники якості надання медичної допомоги;
- нормативи пільгового забезпечення окремих категорій населення лікарськими засобами та іншими спеціальними засобами;
- нормативи забезпечення стаціонарною медичною допомогою;
- нормативи забезпечення медикаментами державних і комунальних закладів охорони здоров'я;
- нормативи санаторно-курортного забезпечення;
- нормативи забезпечення харчуванням у державних і комунальних закладах охорони здоров'я".

До Закону України від 19 листопада 1992 року № 2801-XII "Основи законодавства України про охорону здоров'я" зміни не вносилися.

До наказу МОЗ України від 28.10.2002 № 385, що містить перелік лікарських посад у закладах охорони здоров'я, станом на кінець 2010 року також не було внесено змін.

Заходи:

- до 01.09.2010 - громадське обговорення примірних положень про Центр первинної медико-санітарної допомоги, лікарню інтенсивної допомоги, лікарню для проведення планового лікування, лікарню для відновлювального лікування, хоспіс, лікарню для медико-соціальної допомоги, університетську клініку;
- до 15.09.2010 - опрацювання примірних положень про Центр первинної медико-санітарної допомоги, лікарню інтенсивної допомоги, лікарню для проведення планового лікування, лікарню для відновлювального лікування, хоспіс, лікарню для медико-соціальної допомоги, університетську клініку;
- до 15.09.2010 - затвердження примірних положень про Центр первинної медико-санітарної допомоги, лікарню інтенсивної допомоги, лікарню для проведення планового лікування, лікарню для відновлювального лікування, хоспіс, лікарню для медико-соціальної допомоги, університетську клініку.

Центри первинної медико-санітарної допомоги можуть стати новим типом установ, що будуть юридичними особами - бюджетними організаціями, що мають власний рахунок, право підписувати договори, автономність у кадрових та адміністративних питаннях. Поступово вони будуть перетворені у комунальні некомерційні підприємства.

Для створення центрів потрібно реорганізувати сільські лікарські амбулаторії, амбулаторні відділення сільських дільничних лікарень, частину поліклінічних відділень центральних районних лікарень та районних лікарень, поліклініки та поліклінічні відділення багато профільних дорослих та дитячих лікарень.

Заходи:

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до 15.08.2010 - розробка проектів нормативно-правових актів, що відмінюють жорстку прив'язку штатних нормативів до характеристик потужності медичних закладів (наказ МОЗ України від 23.02.2000 р. № 33 "Про штатні нормативи та типові штати закладів охорони здоров'я" та ін.);
- до 01.09.2010 - інвентаризація з аналізом мережі та потужностей закладів охорони здоров'я, виходячи з потреб населення у медичній допомозі різних рівнів;
- до 01.10.2010 - розроблення планів оптимізації мережі та потужностей закладів охорони здоров'я з визначенням границь центрів первинної медико-санітарної допомоги та перспектив розвитку мережі амбулаторій загальної практики/сімейної медицини в сільській та міській місцевостях; границь госпітальних округів та перспектив функціональної диференціації/перепрофілювання існуючих медичних закладів вторинного рівня у лікарні інтенсивної допомоги, лікарні для проведення планового лікування, відновлювального лікування, хоспіси, лікарні для медико-соціальної допомоги;
- до 01.11.2010 - громадське обговорення планів оптимізації мережі та потужностей закладів охорони здоров'я на регіональному рівні;
- до 01.12.2010 – затвердження планів оптимізації мережі та потужностей закладів охорони здоров'я на регіональному рівні.

У Наказі МОЗ України від 23.02.2000 р. № 33 "Про штатні нормативи та типові штати закладів охорони здоров'я" потужності лікарень вимірюються кількістю ліжок.

Наказ містить 52 додатки, дія кожного з них поширюється на інший вид медичних закладів, і всі додатки разом утворюють мережу закладів.

У разі скасування прив'язки штатних нормативів до характеристик потужності медичних закладів багато положень наказу МОЗ України від 23.02.2000 р. № 33 потрібно буде змінювати. Фонди оплати праці, доведені у бюджетних призначеннях на оплату праці, встановлюються згідно з Постановою КМУ від 28.02.2002 р. № 228 "Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до кошторисів бюджетних установ".

Необхідна дія:

- перерозподіл фінансування на користь первинної медичної допомоги й профілактичної медицини. В результаті такого перерозподілу лікарі первинної допомоги повинні перерозподіляти грошові кошти і отримати матеріальну зацікавленість. Вторинна медична допомога надається переважно спеціалізованими багатопрофільними районними та міськими лікарнями. У загальній чисельності всіх лікарень частка малопотужних лікарень до 50 ліжок становить 12%. Для надання інтенсивної медичної допомоги пацієнтам близько 50% лікарень не мають умов. Необґрунтовано госпіталізується від 30 до половини пацієнтів.

Необхідна дія: Пріоритетний розвиток первинної медико-санітарної допомоги, у тому числі на засадах загальної практики-сімейної медицини.

Заходи:

- до 01.09.2010 - розроблення розпорядження КМУ щодо виконання Загальнодержавної програми розвитку первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини, затвердженої Законом України від 22.01.2010 №1841-VI;
- до 01.10.2010 - погодження розпорядження щодо виконання Загальнодержавної програми розвитку первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини, затвердженої Законом України від 22.01.2010 №1841-VI;
- до 01.11.2010 - затвердження розпорядження КМУ щодо виконання Загальнодержавної програми розвитку первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини, затвердженої Законом України від 22.01.2010 №1841-VI;
- до 01.09.2010 - розроблення проекту постанови КМУ "Деякі питання закупівлі медичних послуг" щодо їх затвердження;
- до 01.10.2010 - погодження проекту постанови КМУ "Деякі питання закупівлі медичних послуг" із МОБВ та зацікавленими ЦОВВ та подання до КМУ;
- до 01.11.2010 - розгляд та схвалення проекту постанови КМУ "Деякі питання закупівлі медичних послуг" на засіданні КМУ.

Закон України від 22.01.2010 №1841-VI "Про затвердження загальнодержавної програми розвитку первинної медико-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
санітарної допомоги на засадах сімейної медицини на період до 2011 року”.

Згідно з п. 2.3 Постанови КМУ від 17 лютого 2010 року № 208 “Деякі питання удосконалення системи охорони здоров'я”, Міністерство охорони здоров'я спільно з Міністерством економіки України повинне було розробити до 1 жовтня 2010 року пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів стосовно порядку здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти з метою врегулювання особливостей проведення закупівлі медичних послуг.

Удосконалення системи фінансування закладів охорони здоров'я, зокрема шляхом скорочення рівнів фінансування та об'єднання фінансових ресурсів: для первинної медико-санітарної допомоги – на районному й міському рівнях, для вторинної й третинної – на обласному (для державних спеціалізованих центрів і клінік НДІ – на державному).

Удосконалення фінансування закладів охорони здоров'я можливе шляхом створення позабюджетних механізмів залучення додаткових коштів, у тому числі і шляхом створення лікарняних кас (спілок, фондів), діяльність яких повинна бути врегульована законодавчо. Згідно з п. 5 рішення Конституційного Суду України № 10-рп від 29 травня 2002 року, “джерелами таких додаткових надходжень на фінансування галузі охорони здоров'я в цілому можуть бути і встановлені законом офіційні прямих платежі населення за медичні послуги другорядного значення, і відомчі асигнування на утримання медичних закладів, і надходження від проведення благодійних акцій і заходів, і кошти міжнародних програм гуманітарної допомоги, і пожертвування громадських, релігійних благодійних організацій та меценатів, і страхові внески роботодавців у системі обов'язкового державного медичного страхування, і фінансування компаній-організаторів добровільного медичного страхування, і ресурси нагромаджувальних програм територіальних громад, і державні медичні позики тощо”.

Заходи:

- до 01.10.2010 р. - розробка законопроекту "Про внесення змін до Бюджетного кодексу щодо перерозподілу повноважень між різними рівнями бюджетів, зміни принципів фінансування закладів охорони здоров'я (щодо переходу від кошторисного фінансування до державного замовлення)";
- до 15.10.2010 р. - громадське обговорення законопроекту "Про внесення змін до Бюджетного кодексу щодо перерозподілу повноважень між різними рівнями бюджетів, зміни принципів фінансування закладів охорони здоров'я (щодо переходу від кошторисного фінансування до державного замовлення)";
- до 15.11.2010 р. - погодження законопроекту "Про внесення змін до Бюджетного кодексу щодо перерозподілу повноважень між різними рівнями бюджетів, зміни принципів фінансування закладів охорони здоров'я (щодо переходу від кошторисного фінансування до державного замовлення)" із зацікавленими ЦОБВ та подання до КМУ;
- до 01.12.2010 р. - розгляд та схвалення законопроекту "Про внесення змін до Бюджетного кодексу щодо перерозподілу повноважень між різними рівнями бюджетів, зміни принципів фінансування закладів охорони здоров'я (щодо створення округів з охорони здоров'я)" на засіданні КМУ;
- до прийняття законопроекту у другому читанні - подання законопроекту "Про внесення змін до Бюджетного кодексу щодо перерозподілу повноважень між різними рівнями бюджетів, зміни принципів фінансування закладів охорони здоров'я (щодо переходу від кошторисного фінансування до державного замовлення)" до ВРУ та його супроводження до внесення на друге читання;
- до прийняття законопроекту у другому читанні - супровід законопроекту.

Прийняття змін до Бюджетного кодексу і розроблення нормативних актів щодо об'єднання фінансових ресурсів для медичних закладів і переходу від кошторисного фінансування до фінансування на основі державного замовлення. Згідно зі статтею 14 Закону України від 19 листопада 1992 року N 2801-XII “Основи законодавства України про охорону здоров'я”, “Міністерства, відомства та інші центральні органи державної виконавчої влади в межах своєї компетенції розробляють програми і прогнози в галузі охорони здоров'я, визначають єдині науково обґрунтовані державні стандарти, критерії та вимоги, що мають сприяти охороні здоров'я населення, формують і розміщують державні замовлення з метою матеріально-технічного забезпечення галузі, здійснюють державний контроль і нагляд та іншу виконавчо-розпорядчу діяльність в галузі охорони здоров'я”.

Згідно з пунктом б частини 2 статті 90 Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 року № 2456, державне замовлення застосовується на оплату послуг з підготовки фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів у вищій освіті, у тому числі у медичній.

На первинному рівні — оплата за кількість осіб, які мешкають у межах певної території; на вторинному, третинно-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

му — залежно від обсягів, структури і якості наданої медичної допомоги (закупівля обладнання й інших матеріально-технічних засобів здійснюватиметься у тому числі й за рахунок цільових бюджетних програм); повсюдне впровадження клінічних протоколів; розроблення системи індикаторів якості роботи медичних закладів, створення незалежних центрів оцінювання якості медичних послуг; зміна системи оплати праці медичних працівників за рахунок виділення двох складників: постійного (на основі єдиної тарифної сітки) та змінного — залежно від обсягу і якості наданої медичної допомоги.

Але такий підхід повинен передбачати зміну організаційно-правової форми існування комунальних і державних лікувально-профілактичних установ, оскільки бюджетні установи оцінюються за результатами виконання кошторису за загальним фондом (субрахунок № 431) та за спеціальним фондом (субрахунок № 432), яким відкриваються рахунки розділу 91 плану рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, затверджений наказом Державного казначейства України від 28.11.2000 р.

Необхідна дія: Формування системи єдиних національних економічно обґрунтованих цін (тарифів) на медичні послуги.

Заходи:

- до 01.10.2010 р. - розроблення методики розрахунку вартості медичних послуг;
- до 01.11.2010 р. - погодження методики розрахунку вартості медичних послуг із зацікавленими ЦОБВ;
- до 01.12.2010 р. - затвердження методики розрахунку вартості медичних послуг.

План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ та Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ були затверджені наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 1999 р. N 114.

Указом Президента України від 19.09.2007 р. № 895/2007 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19 вересня 2007 року “Про заходи щодо подолання демографічної кризи та розвитку трудових ресурсів потенціалу України” було введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19.09.2007 р.”, пункт 5.4 якого передбачав, що Міністерство охорони здоров'я повинне було “розробити протягом 2008 року нормативно-правові акти щодо визначення державних соціальних нормативів у сфері охорони здоров'я та методики визначення вартості медичних послуг, граничної межі вартості такого виду послуг.

Проект наказу МОЗ України “Про затвердження Методики визначення вартості медичних послуг” було розміщено 06.08.2009 р. на сайті Міністерства охорони здоров'я. Не роблячи означення медичних послуг та медичної допомоги, проект наказу МОЗ не містить посилань на ДК 016-97 та на три розділи Постанови Кабінету Міністрів від 17 вересня 1996 р. N 1138 з означенням медичних послуг, два з яких було визнано неконституційними рішенням Конституційного Суду України N 15-рп/98 25 листопада 1998 року.

Пропонована методика містить означення вартості медичних послуг та формування вартості медичних послуг:

- прямих витрат на оплату праці у вигляді основної та додаткової заробітної плати та інших заохочувальних та компенсаційних виплат лікарів та допоміжного медичного персоналу;
- прямих матеріальних витрат у вигляді вартості медикаментів, разового інструментарію, продуктів харчування;
- інших прямих витрат у вигляді відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, амортизаційних витрат, плати за оренду об'єктів;
- складу непрямих (загальновиробничних) витрат, що складаються з витрат на управління структурних підрозділів, утримання, експлуатації, ремонту, страхування та оренди основних засобів та інших необоротних активів, амортизаційних відрахувань на основні засоби;
- адміністративних витрат, що включаються пропорційно фонду оплати праці основного персоналу і складаються з утримання апарату управління, амортизаційних відрахувань на основні засоби, утримання основних засобів, винагород за професійні послуги.

Необхідна дія: Підвищення частки ПМСД в загальному обсязі фінансування медичних послуг.

Заходи:

- до 01.12.2010 р. - внесення змін до Постанов КМУ від 05.09. 2001р. № 1195 “Про затвердження формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотацій вирівнювання коштів, що передаються до Державного бюджету) міждержавним бюджетом та місцевими бюджетами” та від 31.12.2004 р. № 1782 “Деякі питання врегулювання міжбюджет-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

них відносин” щодо розподілу бюджетних коштів за рівнями медичного обслуговування (первинний, вторинний, третинний) та поступового збільшення частки витрат на первинну медичну допомогу;

- до 15.11.2010 р. - громадське обговорення проекту змін до постанов КМУ від 05.09. 2001р. № 1195 “Про затвердження формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотацій вирівнювання коштів, що передаються до державного бюджету) між державним бюджетом та місцевими бюджетами” та від 31.12.2004 р. № 1782 “Деякі питання врегулювання між бюджетних відносин” щодо розподілу бюджетних коштів за рівнями медичного обслуговування (первинний, вторинний, третинний) та поступового збільшення частки витрат на первинну медичну допомогу;
- до 30.11.2010 р. - погодження змін до Постанов КМУ від 05.09. 2001р. № 1195 “Про затвердження формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотацій вирівнювання коштів, що передаються до державного бюджету) між державним бюджетом та місцевими бюджетами” та від 31.12.2004 р. № 1782 “Деякі питання врегулювання міжбюджетних відносин” щодо розподілу бюджетних коштів за рівнями медичного обслуговування (первинний, вторинний, третинний) та поступового збільшення частки витрат на первинну медичну допомогу;
- до 15.12.2010 - розгляд та схвалення змін до Постанов КМУ від 05.09.2001р. № 1195 “Про затвердження формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотацій вирівнювання коштів, що передаються до державного бюджету) між державним бюджетом та місцевими бюджетами” та від 31.12.2004 р. № 1782 “Деякі питання врегулювання міжбюджетних відносин” щодо розподілу бюджетних коштів за рівнями медичного обслуговування (первинний, вторинний, третинний) та поступового збільшення частки витрат на первинну медичну допомогу на засіданні КМУ.

Розрахунок дотацій відбувається на підставі формул, викладених у Постанові КМУ від 5 вересня 2001 р. № 1195 “Про затвердження Формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотацій вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету) між державним бюджетом та місцевими бюджетами” та у Постанові КМУ від 31 грудня 2004 р. N 1782 “Деякі питання врегулювання міжбюджетних відносин”.

Виникає конфлікт між розділами Програми економічних реформ Президента України “реформа міжбюджетних відносин” та “реформа медичного обслуговування”. План-графік “реформи міжбюджетних відносин” передбачає внесення змін до Постанови КМУ № 1195 у період між II кварталом 2013 та I півріччям 2014 року з метою поліпшення методики розрахунків видатків на делеговані повноваження. На підставі формул Постанови КМУ № 1195 робиться розрахунок як обсягу доходів (кошика доходів) загального фонду місцевого бюджету, що враховується при визначенні міжбюджетних трансфертів, так і обсягу видатків на охорону здоров'я.

Розрахунок показника обсягу видатків на охорону здоров'я міститься у Постанові КМУ від 5 вересня 2001 р. N 1195.

В якості змінних у ньому містяться такі нормативи:

- фінансовий норматив бюджетної забезпеченості на охорону здоров'я для бюджету Автономної Республіки Крим та обласного бюджету;
- загальний показник обсягу видатків на охорону здоров'я для усіх місцевих бюджетів на планований бюджетний період;
- загальний показник обсягу видатків місцевих бюджетів на охорону здоров'я згідно з вимогами Закону України “Про статус гірських населених пунктів в Україні”, визначений за окремим розрахунком;
- частка видатків бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів у загальному обсязі видатків на охорону здоров'я усіх місцевих бюджетів. Цей коефіцієнт становить 0,354 і відповідає показникові, визначеному як відношення сумарних витрат на охорону здоров'я бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів до загального обсягу видатків на цю мету за даними зведення місцевих бюджетів. У розрахунках цього коефіцієнта враховано розмежування видатків між рівнями бюджетів згідно з главою 14 Бюджетного кодексу України;
- коефіцієнт рівня застосування впливу вікової структури населення;
- коефіцієнт відносної вартості витрат на надання медичних послуг залежно від статевої та вікової структури населення адміністративно-територіальної одиниці, обчислений за офіційними рекомендаціями ВООЗ на основі таких еквівалентних одиниць надання медичної допомоги одній особі залежно від віку і статі;
- чисельність наявного населення України за станом на 1 січня року, що передує планованому;
- чисельність наявного населення Автономної Республіки Крим та відповідної області станом на 1 січня року, що передує планованому;
- загальний обсяг цільових видатків на лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет, що визначається за окремим розрахунком;
- відповідні коефіцієнти.

Необхідна дія: Підвищення акцизів на алкоголь і тютюнові вироби з подальшим спрямуванням їх до спеціального

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
фонду Державного бюджету на фінансування закладів охорони здоров'я.

Заходи:

- до 01.09.2010 - опрацювання пропозицій щодо підвищення акцизів на алкоголь і тютюнові вироби здоров'я з подальшим спрямуванням їх до спеціального фонду державного бюджету на фінансування закладів охорони здоров'я;
- до 01.12.2010 - погодження пропозицій та внесення змін до нормативно-правових актів, що регламентують встановлення акцизів.

Алкоголь та тютюнові вироби є підакцизними товарами, згідно з Податковим кодексом України.

14020000	Акцизний збір із вироблених в Україні товарів
14020100	Спирт
14020200	Лікєро-горілочана продукція
14020300	Виноробна продукція
14020400	Пиво
14020600	Тютюн та тютюнові вироби (за ставкою у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції))
14020700	Тютюн та тютюнові вироби за ставкою у процентах до обороту з реалізації товару (продукції)

Джерело: Бюджетна класифікація, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. N 604

Згідно з п. 9.1.4 статті 9 "Загальнодержавні податки і збори", акцизний податок належить до числа загальнодержавних податків та зборів. Як алкоголь, так і тютюнові вироби зараховані Податковим кодексом до числа підакцизних товарів, який надає їм класифікацію, згідно з УКТ ЗЕД, а не згідно з ДКПП.

Ставки податку на спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої та пиво встановлюються статтею 215.3.1. Податкового кодексу України:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Одиниці виміру	Ставки податку
2203 00	Пиво із солоду (солодове)	гривень за 1 літр	0,74
2204 (крім 2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00)	Вина виноградні натуральні	гривень за 1 літр	0,01
2204 (крім 2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00)	Вина натуральні з доданням спирту та міцні (кріплені)	гривень за 1 літр	2,14
2204 10, 2204 21 10 00, 2204 29 10 00	Вина ігристі. Вина газовані	гривень за 1 літр	3,1
2205	Вермути та інші вина виноградні натуральні з доданням рослинних або ароматизувальних екстрактів	гривень за 1 літр	2,14
2206 00 (крім 2206 00 31 00, 2206 00 51 00, 2206 00 81 00 – сидр і перрі (без додавання спирту)	Інші зброджені напої (наприклад, сидр, перрі (грушевий напій), напій медовий); суміші із зброджених напоїв та суміші зброджених напоїв з безалкогольними напоями, в іншому місці не зазначені (з доданням спирту)	гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту	42,12

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Одиниці виміру	Ставки податку
2206 00 31 00 2206 00 51 00 2206 00 81 00	Сидр і перрі (без додання спирту)	гривень за 1 літр	0,42
2207	Спирт етиловий, неденатурований, з концентрацією спирту 80 об. % або більше; спирт етиловий та інші спиртові дистиляти та спиртні напої, одержані шляхом перегонки, денатуровані, будь-якої концентрації	гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту	42,12
2208	Спирт етиловий, неденатурований з концентрацією спирту менш як 80 об. %; спиртові дистиляти та спиртні напої, одержані шляхом перегонки, лікери та інші напої, що містять спирт	гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту	42,12

Ставки податку на тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну встановлюються статтею 215.3.2 Податкового кодексу України.

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Ставки податку			
		специфічна		адвалорна	
		одиниці виміру	ставка	одиниці виміру	ставка
2401	Тютюнова сировина. Тютюнові відходи	гривень за 1 кілограм (нетто)	0		
2402 10 00 00	Сигари, включаючи сигари з відрізними кінцями, та сигарили (тонкі сигари), з вмістом тютюну	гривень за 1 кілограм (нетто)	149,66		
2402 20 90 10	Сигарети без фільтра, цигарки	гривень за 1000 штук	43,03	Відсотків	20
2402 20 90 20	Сигарети з фільтром	гривень за 1000 штук	96,21	Відсотків	25
2403 (крім 2403 99 10 00, 2403 10)	Тютюн та замінники тютюну, інші, промислового виробництва; тютюн "гомогенізований" або "відновлений"; тютюнові екстракти та есенції	гривень за 1 кілограм (нетто)	53,45		
2403 10	Тютюн для куріння, з вмістом або без вмісту замінників у будь-якій пропорції	гривень за 1 кілограм (нетто)	74,83		
2403 99 10 00	Жувальний і нюхальний тютюн	гривень за 1 кілограм (нетто)	21,38		

Мінімальне акцизне податкове зобов'язання зі сплати акцизного податку на тютюнові вироби, встановлене статтею 215.3.3 Податкового кодексу України:

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Мінімальне акцизне податкове зобов'язання	
		одиниці виміру	сума

2402 20 90 10	Сигарети без фільтра, цигарки	гривень за 1000 штук	61,47
2402 20 90 20	Сигарети з фільтром	гривень за 1000 штук	160,35

Законом України “Про Державний бюджет України на 2011 рік” не передбачено відрахувань акцизного податку на видатки спеціального фонду щодо охорони здоров'я.

Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2000 р. № 1845 “Про затвердження Типового положення про управління охорони здоров'я обласної, Севастопольської міської державної адміністрації та Головне управління охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації” містить такі складові:

“26-1) бере участь у виконанні загальнодержавних, регіональних, інших програм щодо запобігання і зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров'я населення; {пункт 4 доповнено підпунктом 26-1 згідно з Постановою КМУ № 762 ([762-2006-п](#)) від 31.05.2006};

26-2) забезпечує проведення профілактичних і лікувальних заходів, спрямованих на запобігання і зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров'я населення; {пункт 4 доповнено підпунктом 26-2 згідно з Постановою КМУ № 762 ([762-2006-п](#)) від 31.05.2006};

26-3) разом з підрозділами відповідної держадміністрації здійснює спостереження та збір відомостей про поширеність вживання тютюнових виробів у відповідному регіоні, бере участь у проведенні запобіжних та профілактичних заходів для обмеження вживання тютюнових виробів серед населення, його захисту, насамперед дітей та молоді, від шкідливого впливу на їх здоров'я тютюнового диму; {пункт 4 доповнено підпунктом 26-3 згідно з Постановою КМУ № 762 ([762-2006-п](#)) від 31.05.2006};

26-4) інформує населення відповідного регіону через засоби масової інформації про шкоду, якої завдає здоров'ю людини вживання тютюнових виробів, і про проведення запобіжних та профілактичних заходів; {пункт 4 доповнено підпунктом 26-4 згідно з Постановою КМУ № 762 ([762-2006-п](#)) від 31.05.2006};

26-5) сприяє вирішенню питань щодо фінансового забезпечення лікувальних заходів і робіт, пов'язаних з профілактикою захворюваності, спричинюваної вживанням тютюнових виробів і впливом на їх здоров'я тютюнового диму {пункт 4 доповнено підпунктом 26-5 згідно з Постановою КМУ № 762 ([762-2006-п](#)) від 31.05.2006}.

Підготовка умов для переходу на страхову модель охорони здоров'я (систему соціального медичного страхування).

- до 01.09.2010 - громадське обговорення проекту закону “Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування”.

Конституційний Суд України у рішенні № 10-рп 2002 року вважає, що частина перша статті 49 Конституції України закріплює право кожного на медичне страхування, тобто не обов'язкове, а добровільне медичне страхування громадян. “Стосовно державного медичного страхування, то його запровадження не суперечитиме конституційному припису “у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно” лише у тому разі, коли платниками обов'язкових страхових платежів (внесків) будуть організації, установи, підприємства, інші господарюючі суб'єкти, які займаються підприємницькою діяльністю, державні фонди тощо. Стягнення таких платежів (внесків) з громадян у системі державного медичного страхування не відповідатиме конституційному положенню, що тлумачиться, оскільки буде однією з форм оплати за надання їм допомоги у державних і комунальних закладах охорони здоров'я”.

Рекомендації парламентських слухань на тему: “Шляхи реформування охорони здоров'я та медичне страхування в Україні”, схвалені Постановою Верховної Ради України від 21 жовтня 2009 року N 1651-VI, визнали, що “запровадження в Україні системи обов'язкового медичного страхування є необхідним кроком задля поліпшення здоров'я та життя населення України”. Рекомендації також визначили такі проекти законів як першочергові:

- про фінансування охорони здоров'я та обов'язкове соціальне медичне страхування в Україні (реєстр. N 4744);
- про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування (реєстр. N 1040).

Заходи:

- до 01.10.2010 - погодження проекту закону “Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування” із зацікавленими ЦОВВ та подання до КМУ”;
- до 01.12.2010 - розгляд та схвалення проекту закону “Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування” на засіданні КМУ;

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до прийняття - подання законопроекту проекту закону "Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування" до ВРУ та його супроводження до внесення на друге читання.

Внесення змін до Бюджетного кодексу, Закону України "Про засади законодавства про охорону здоров'я" та прийняття Закону України "Про лікувально-профілактичні заклади й медичне обслуговування населення", що забезпечують:

- об'єднання коштів на надання первинної медико-санітарної допомоги на рівні району або міста, на надання вторинної (спеціалізованої) і швидкої медичної допомоги на обласному рівні, для надання третинної (високоспеціалізованої високотехнологічної) допомоги – на обласному й державному рівнях;

Фінансування врегульовується статтями 86, 89-90, ч. 5 ст. 93 та п.5 ч. 3 ст. 101 Бюджетного кодексу України від 2010 року.

Що стосується органів місцевого самоврядування, то є класифікація видатків та кредитування місцевих бюджетів.

- перехід від бюджетного фінансування комунальних і державних лікувально-профілактичних установ на кошторисній основі до контрактної форми (до фінансування на основі державного замовлення).

Згідно зі статтею 14 Закону України від 19 листопада 1992 року N 2801-XII "Основи законодавства України про охорону здоров'я", "міністерства, відомства та інші центральні органи державної виконавчої влади в межах своєї компетенції розробляють програми і прогнози в галузі охорони здоров'я, визначають єдині науково обґрунтовані державні стандарти, критерії та вимоги, що мають сприяти охороні здоров'я населення, формують і розміщують державні замовлення з метою матеріально-технічного забезпечення галузі, здійснюють державний контроль і нагляд та іншу виконавчо-розпорядчу діяльність в галузі охорони здоров'я".

Згідно з пунктом б частини 2 статті 90 Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 року № 2456, державне замовлення застосовується на оплату послуг з підготовки фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів у вищій освіті, у тому числі медичній.

– перегляд умов ліцензування медичної практики, акредитації медичних закладів і атестації медичного персоналу. Створення незалежних центрів (агентств) оцінювання відповідності медичних установ ліцензійним і акредитаційним вимогам.

Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики затверджені спільним Наказом № 38/63 від 16.02.2001 р. Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва та Міністерства охорони здоров'я України, який містить багато посилань на чинні закони.

Окремим стратегічним напрямом подолання бідності є запровадження страхових принципів соціального захисту працівників, що убереже їх від ризику потрапити до категорії бідних. Добровільне соціальне страхування як спосіб захисту особи від втрат доходу. Потрібно створювати систему добровільного медичного страхування, що сприятиме підвищенню якості медичного обслуговування населення та забезпеченню гарантованого рівня надання безоплатної кваліфікованої медичної допомоги у визначеному законодавством обсязі.

Додаток 1 до моніторингу виконання плану-графіку першого етапу реформи медичного обслуговування, передбаченого у розділі "Підвищення стандартів життя" Програми економічних реформ Президента України.

Бюджетна інформація та нормативно-правові акти щодо соціальної підтримки.

- Європейська Конвенція про соціальну та медичну допомогу, укладена у Парижі 11 грудня 1953 року (статті 1, 8-17);

- Конвенція про медичну допомогу та допомогу в разі хвороби ([993 184](#)), прийнята у Женеві 25 червня 1969 року (пункти 1, 3), та одноіменна Рекомендація ([993 185](#)), ухвалена там же і того ж дня (статті 7-12, 34), та інші міжнародні документи.

Базовим є Закон України 19 листопада 1992 року N 2801-XII "Основи законодавства України про охорону здоров'я". Певні категорії населення, наприклад Діти війни, мають право на стаціонарну медичну допомогу в госпіталях ветеранів війни, згідно з Законом України 18 листопада 2004 року № 2195-IV "Про соціальний захист дітей війни". Цивільний кодекс України – ст. 284-287.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Закон України від 22 лютого 2000 року № 1489-III "Про психіатричну допомогу".

Закон України від 23 червня 1995 року № 239/95-ВР "Про донорство крові та її компонентів".

Закон України від 4 квітня 1996 року № 123/96-ВР "Про лікарські засоби" (Положення про Державну інспекцію з контролю якості лікарських засобів Міністерства охорони здоров'я України затверджене Постановою КМУ від 16 лютого 1998 р. № 179).

Закон України від 24 лютого 1994 року № 4004-XII "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення".

Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Міжгалузевої комплексної програми "Здоров'я нації" на 2002-2011 роки" від 10 січня 2002 р. № 14.

Функціональна класифікація видатків та кредитування бюджетів КЕКД II "Класифікація видатків та кредитування бюджету" містить наступні коди:

0700	Охорона здоров'я
0710	Медична продукція та обладнання
0720	Поліклініки і амбулаторії, швидка та невідкладна допомога
0721	Поліклініки загального профілю та амбулаторії
0722	Спеціалізовані поліклініки
0723	Стоматологічні поліклініки
0724	Станції швидкої та невідкладної допомоги
0725	Фельдшерсько-акушерські пункти
0730	Лікарні та санаторно-курортні заклади
0731	Лікарні загального профілю
0732	Спеціалізовані лікарні та інші спеціалізовані заклади
0733	Пологові будинки
0734	Санаторно-курортні заклади
0740	Санітарно-профілактичні та протиепідемічні заходи і заклади
0750	Дослідження і розробки у сфері охорони здоров'я
0760	Інша діяльність у сфері охорони здоров'я
0761	Будинки дитини
0762	Станції переливання крові
0763	Інші заклади та заходи у сфері охорони здоров'я

Джерело: Бюджетна класифікація, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. № 604

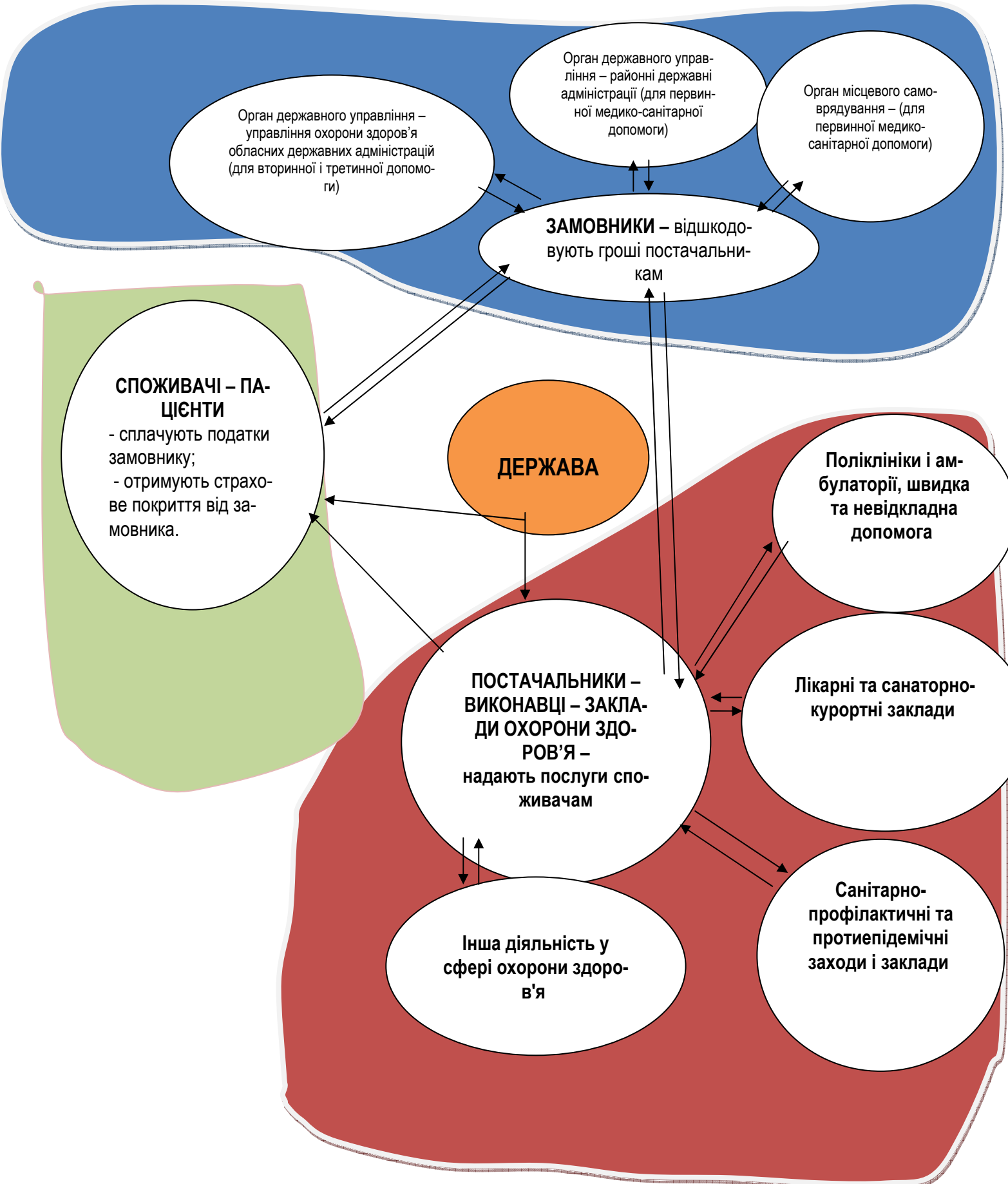
Тимчасова класифікація видатків та кредитування місцевих бюджетів (з перехідною таблицею до нової функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету) є додатком 2 до бюджетної класифікації, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. № 604.

Код		Код нової функціональної класифікації, що відповідає даному коду
80000	Охорона здоров'я	
080101	Лікарні	0731
080102	Територіальні медичні об'єднання	0731
080201	Спеціалізовані лікарні та інші спеціалізовані заклади (центри, диспансери, госпіталі для інвалідів ВВв, лепрозорії, медико-санітарні частини тощо, що мають ліжкову мережу)	0732
080202	Клініки науково-дослідних інститутів	0732
080203	Пологові будинки	0733
080204	Санаторії для хворих туберкульозом	0734

080205	Санаторії для дітей та підлітків (нетуберкульозні)	0734
080206	Санаторії медичної реабілітації	0734
080207	Будинки дитини	0761
080208	Станції переливання крові	0762
080209	Станції швидкої та невідкладної медичної допомоги	0724
080300	Поліклініки і амбулаторії (крім спеціалізованих поліклінік та загальних і спеціалізованих стоматологічних поліклінік)	0721
080400	Спеціалізовані поліклініки (в т. ч. диспансери, медико-санітарні частини, пересувні консультативні діагностичні центри тощо, які не мають ліжкового фонду)	0722
080500	Загальні і спеціалізовані стоматологічні поліклініки	0723
080600	Фельдшерсько-акушерські пункти	0725
080703	Заходи боротьби з епідеміями	0740
080704	Центри здоров'я і заходи у сфері санітарної освіти	0740
081001	Медико-соціальні експертні комісії	0763
081002	Інші заходи по охороні здоров'я	0763
081003	Служби технічного нагляду за будівництвом та капітальним ремонтом	0763
081004	Централізовані бухгалтерії	0763
081005	Групи централізованого господарського обслуговування	0763
081006	Програми і централізовані заходи з імунопрофілактики	0740
081007	Програми і централізовані заходи боротьби з туберкульозом	0763
081008	Програми і централізовані заходи профілактики СНІДу	0763
081009	Заходи Комплексної програми "Цукровий діабет" та лікування нецукрового діабету	0763
081010	Централізовані заходи з лікування онкологічних хворих	0763
081011	Здійснення виплат, визначених Законом України "Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України "Про освіту" педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів"	0763*
090802	Інші програми соціального захисту неповнолітніх	1040

Джерело: Бюджетна класифікація, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. N 604

Додаток 2. Схема організації взаємодії замовника, постачальника та споживачів послуг з охорони здоров'я.

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ РЕФОРМИ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО У РОЗДІЛІ “ПІДВИЩЕННЯ СТАНДАРТІВ ЖИТТЯ” ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

РЕФОРМА СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Програма економічних реформ Президента України передбачала більшість заходів з реформи пенсійного страхування в Україні саме у 2011 році, але деякі закони, які, зокрема, передбачають впровадження єдиного соціального внеску, були ухвалені вже 2010 року.

РЕФОРМА СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ - СКЛАДОВІ ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗДІЛУ “ПІДВИЩЕННЯ СТАНДАРТІВ ЖИТТЯ” ПРОГРАМИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

Статтю 2 Закону України від 09.07.03 року № 1058-IV “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” запроваджено три рівні пенсійної системи:

- 1) солідарна система загальнообов’язкового державного пенсійного страхування,
- 2) накопичувальна система загальнообов’язкового державного пенсійного страхування,
- 3) система недержавного пенсійного забезпечення, що базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об’єднань у формуванні пенсійних накопичень (у 2010 році у системі недержавного пенсійного забезпечення було менше мільярда гривень, з яких понад 400 млн. грн. припало на пенсійний фонд Національного банку України).

У ході громадських обговорень пенсійної реформи були запропоновані такі заходи:

- залишення ставки внесків на пенсійне страхування на сучасному рівні, що приводить до поступового зниження заміщення заробітку пенсіями,
- підвищення ставки внесків на пенсійне страхування, підтримуючи ставку заміщення заробітку пенсіями,
- покриття дефіциту Пенсійного фонду за рахунок коштів Державного бюджету,
- підвищення мінімального пенсійного віку та мінімального страхового стажу,
- обмеження пенсій працюючим пенсіонерам,
- обмеження прав на дострокове отримання пенсії із солідарної системи,
- обмеження максимального розміру пенсії із солідарної системи.

Найбільш ефективним заходом у реформуванні системи пенсійного страхування вважається підвищення мінімального пенсійного віку та мінімального страхового стажу.

Заходи:

- обмеження максимального розміру пенсій, що виплачуються із солідарної системи й/або за рахунок коштів Державного бюджету;
- до 01.09.2010 - розробка проекту закону про внесення змін до деяких законів України;
- до 01.10.2010 - узгодження законопроекту із зацікавленими міністерствами та відомствами, соціальними партнерами;
- до схвалення - внесення законопроекту на розгляд КМУ.
- до схвалення - внесення законопроекту до ВРУ.
- до схвалення - супровід у ВРУ проекту закону.

За даними газети “Дзеркало тижня”, станом на січень 2010 року, 55% пенсіонерів отримували пенсії не вище 800 грн., а їхня частка в загальній сумі видатків на виплату пенсій становила лише 38%.

Натомість 12% пенсіонерів з найвищими пенсіями (понад 1500 грн.) отримували 28% загального обсягу місячних видатків на виплату пенсій. Відповідно до інших даних, на привілейовані пенсії припадає приблизно 10% бюджету Пенсійного фонду України.

Пункт 1 статті 1 “максимальний розмір пенсій або щомісячного довічного грошового утримання” проекту закону № 7455 “Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи” встановлює, що “максимальний розмір пенсії (крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) або щомісячного

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), призначених (перерахованих) відповідно до переліку законодавчих актів, "не може перевищувати дванадцяти прожиткових мінімумів, встановлених для осіб, які втратили працездатність". Частина 2 перехідних положень проекту закону № 7455 встановлює, що "обмеження пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) максимальним розміром, встановлене цим законом, не поширюється на пенсіонерів, яким пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) призначена до набрання чинності цим законом". Але до пенсій, що перевищують максимальний розмір, до набрання чинності цим законом, індексація не застосовуватиметься.

Ще раніше було зареєстровано проект закону № 5391 від 01.12.2009 року "Про скасування привілеїв у пенсійному забезпеченні".

Необхідна дія: Здійснювати виплату спеціальних пенсій для працюючих пенсіонерів відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Заходи:

- до 01.09.2010 - розробка проекту закону про внесення змін до деяких законів України (встановлюючи Міністерство соціальної політики України (КВКВ 250) відповідальним за виконання заходів);
- до 01.10.2010 - узгодження законопроекту із зацікавленими міністерствами та відомствами, соціальними партнерами;
- до схвалення – внесення законопроекту на розгляд КМУ;
- внесення законопроектів до ВРУ;
- супровід у ВРУ проекту закону.

Після досягнення пенсійного віку багато працездатних осіб продовжують свою зайнятість, отримуючи доходи, додаткові до пенсії. За даними газети "Дзеркало тижня", в Україні станом на 1 січня 2010 року було 2,6 млн. працюючих пенсіонерів, або 20,2% від загальної кількості пенсіонерів. Тобто працював кожний п'ятий пенсіонер. Середній розмір пенсій працюючих пенсіонерів на 27% вищий, ніж у непрацюючих (відповідно 1202 та 948 грн.). Міжнародний досвід щодо суміщення доходу від пенсії та інших доходів є досить різноманітним.

У Законі України від 19.12.2006 року № 489-V "Про Державний бюджет України на 2007 рік" існувала стаття 98, положення якої передбачали, що працюючим пенсіонерам, на яких поширюється дія Закону України "Про державну службу", достроково призначена пенсія за віком у період до досягнення пенсійного віку, передбаченого законодавством для відповідної категорії осіб, не виплачується. Положення статті 98 було визнано неконституційним рішенням Конституційного Суду України.

Відповідно до пункту 7 перехідних положень Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-IV "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", "достроково призначена пенсія за віком відповідно до Закону України від 1 березня 1991 року № 803-XII "Про зайнятість населення" у період до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, працюючим пенсіонерам не виплачується".

Але на працюючих пенсіонерів, які досягли пенсійного віку, положення цієї статті не поширюються.

Пункт 2 перехідних положень проекту закону № 7455 встановлює, що "порядок виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) працюючим пенсіонерам, встановлений цим законом, не поширюється на пенсіонерів, яким призначена пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) та які влаштувалися на роботу до набрання чинності цим законом".

Визначення умов участі самозайнятих осіб у пенсійному страхуванні, впровадження фіксованого розміру пенсійного внеску для суб'єктів підприємницької діяльності, які працюють за спрощеною системою оподаткування;

- до прийняття Кодексу – супровід проекту Податкового кодексу України;
- до 01.09.2010 - розробка проекту закону "Про внесення змін до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";
- до 01.10.2010 - узгодження законопроекту із зацікавленими міністерствами та відомствами, соціальними партнерами;

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до схвалення – внесення законопроекту на розгляд КМУ;
- внесення законопроектів до ВРУ;
- супровід у ВРУ проекту закону.

Пенсійний внесок входив до складу єдиного податку як юридичних, так і фізичних осіб - суб'єктів малого підприємництва. Ситуація зі сплатою пенсійного внеску відрізняється до і після впровадження єдиного соціального внеску, запровадженого Законом України від 08.07.2010 р. № 2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування".

З 1 січня 2011 року набрала чинність Постанова КМУ від 27.12.2010 р. № 1196 "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2000 р. № 507". Кабінетом Міністрів України внесено зміни до Постанови від 16.03.2000 р. № 507 "Про роз'яснення Указу Президента України від 3 липня 1998 р. № 727". Державна казначейська служба України не здійснюватиме, як раніше, розподіл сум єдиного податку між місцевими бюджетами, Пенсійним фондом та соціальними фондами. З 2011 року фізичні особи-підприємці робитимуть це самостійно:

- 57% від ставки єдиного податку (максимум 114,00 грн.) сплачуватиметься на рахунки ПФУ у складі єдиного соціального внеску;
- 43% від ставки єдиного податку (максимум 86,00 грн.) має сплачуватись ними на рахунки відповідного місцевого бюджету.

До впровадження єдиного соціального внеску – для фізичних осіб – підприємців.

Що стосується фізичних осіб – підприємців, то законом України від 08.07.2010 р. № 2461-VI, який набрав чинності 17 липня 2010 року, для ФОП запроваджено суму, яка підлягає доплаті в Пенсійний фонд і вимірюється як різниця між мінімальним розміром пенсійного внеску, встановленого абзацом 2 п. 1 ст. 4 Закону № 400/97-ВР від 26.06.97 р. у розмірі 33,20% від заробітної плати, та сумою, яка відраховується ФОП до ПФУ із сплачуваної щомісячно суми єдиного податку. Сума, яка відраховувалася фізичними особами підприємцями – платниками єдиного податку до ПФУ, становила 42,00% із сплачуваної щомісячно суми єдиного податку, тобто її максимальний розмір становив 84,00 грн. на місяць. Фізичним особам – підприємцям, платникам єдиного податку, які не сплачували суми страхових внесків у розмірі не менше мінімального страхового внеску у терміни до 20 жовтня 2010 р. та 20 січня 2011 р., надсилався розрахунок сум, які підлягають сплаті за квартал з урахуванням частини сум єдиного або фіксованого податків разом з вимогою про їх сплату для узгодження. Суми несплачених страхових внесків стягуються у порядку, встановленому ст. 106 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

З точки зору здорового глузду, норма про доплату повинна була б застосовуватися лише для підприємців, які паралельно не працювали по трудовій книжці, і роботодавець не робив відрахування до Пенсійного фонду України, оскільки такі підприємці реально сплачують мінімальний пенсійний внесок, що утримується з заробітної плати, документальним підтвердженням чого є форма 1-ДФ, затверджена Наказом ДПАУ від 25 вересня 2003 року № 451. Але у роз'ясненні Пенсійного фонду України від 30.08.2010 року жодним словом не розтлумачено цей випадок, а Закон України напругу не окреслює цю ситуацію.

Попередньою невдалою спробою встановити для фізичних осіб – підприємців мінімальний пенсійний внесок була Постанова Кабінету Міністрів від 14 квітня 2009 р. N 366, оскільки дію Постанови зупинено відповідно до Указу Президента України N 890/2009 від 02.11.2009 року на підставі того, що, відповідно до частини першої статті 67 Конституції України, кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом.

Після впровадження єдиного соціального внеску – для фізичних осіб – підприємців.

Відповідно до розділу XIV "Спеціальні податкові режими" Податкового кодексу України від 02.12.2010 р. № 2755-VI глава 1, яка передбачала реформування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності відповідно до сучасних напрямів реформування податкової політики держави, в тому числі щодо стимулювання діяльності суб'єктів малого підприємництва на етапі започаткування власного бізнесу, – виключена.

Відповідно до Постанови КМУ від 27.12.2010 р. № 1196 "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2000 р. № 507", мінімальний щомісячний єдиний соціальний внесок для фізичної особи - підприємця на єдиному податку становить 34,7% від мінімальної заробітної плати.

Необхідна дія: Впровадження єдиного соціального внеску.

Заходи:

- до 15.08.2010 - розробка нормативно-правової бази, необхідної для впровадження єдиного соціального внеску (встановлюючи Пенсійний фонд України відповідальним за виконання заходів);
- до 15.09.2010 - узгодження нормативно-правових актів, необхідних для впровадження єдиного соціального внеску;
- до 15.10.2010 - реєстрація нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції;
- до прийняття - розробка та прийняття КМУ нормативно-правових актів;
- до 02.11.2010 - підготовка програмного забезпечення відповідно до макету державного реєстру соціального страхування та порядку надання;
- до 17.11.2010 - тестування програмного забезпечення в деяких спеціалізовано відібраних відділеннях фондів соціального страхування;
- до 01.11.2010 - доопрацювання програмного продукту;
- до 15.09.2010 - складення звіту про потреби фондів соціального страхування, аналіз необхідних ресурсів для Державного казначейства України;
- до 27.10.2010 - розробка та затвердження схеми проходження грошових потоків сплати страхувальниками єдиного соціального внеску;
- до 01.12.2010 - організаційно-кадрове забезпечення впровадження єдиного соціального внеску.

Після впровадження єдиного соціального внеску, що регулюється Законом України від 08.07.2010 р. № 2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", мінімальний розмір пенсійного внеску, що визначається абзацом 2 п. 1 ст. 4 3-ю № 400/97-ВР від 26.06.97 р., буде дорівнювати розміру відраховань з єдиного соціального внеску на найманого працівника, що встановлюється згідно з ч. 5 статті 8 Закону України від 08.07.2010 р. № 2464-VI, до загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (до солідарної системи), для кожного з 67 класів професійного ризику виробництва, затвердженого Національним класифікатором КВЕД ДК 009:2005, прийнятим Наказом Держспоживстандарту України від 26 грудня 2005 р. N 375.

Наступна таблиця відображає:

	Мінімальна заробітна плата, грн., відповідно до Закону України "Про Державний бюджет України на 2011 рік"	Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (до солідарної системи), грн. для всіх класів професійного ризику виробництва	Мінімальний розмір пенсійного внеску як відсоток від мінімальної заробітної плати, грн. – 33,20% від мінімальної заробітної плати
1-й квартал	941,00	312,41	312,41
2-й квартал	960,00	318,72	318,72
3-й квартал	985,00	327,02	327,02
4-й квартал	1004,00	333,33	333,33

Необхідна дія: Удосконалення порядку призначення й індексації пенсій; створення рівних умов індексації пенсій, незалежно від закону, за яким призначена пенсія.

Заходи:

- до 01.12.2010 - фінансово-економічні розрахунки щодо варіантів обчислення розміру пенсії та індексації призначених пенсій.

Пенсії є об'єктом індексації грошових доходів населення, відповідно до статті 2 Закону України від 3 липня 1991 року № 1282-XII "Про індексацію грошових доходів населення". Але одноразова допомога при виході на пенсію, відповідно до цієї ж статті, індексації не підлягає. Індексація пенсій, інших виплат, що здійснюються відповідно до законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, інших видів соціальної допомоги проводиться відповідно за рахунок Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, за рахунок коштів Державного бюджету України. Пенсія працюючих пенсіонерів індексується в розмірі, що з урахуванням оплати праці не перевищує прожиткового мінімуму для працездатної особи.

Порядок проведення індексації грошових доходів населення затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

17 липня 2003 р. № 1078. Відповідно до п. 2 Порядку, індексації підлягають грошові доходи громадян, одержані в гривнях на території України, які не мають разового характеру, зокрема, пенсії (з урахуванням надбавок, доплат, підвищень до пенсії, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги на прожиття, державної допомоги та компенсаційних виплат, крім тих, які зазначені у пункті 3 Порядку).

Статтею 42 Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-IV "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" запроваджено індексацію та перерахунок пенсій у зв'язку зі збільшенням середньої заробітної плати працівників, зайнятих у галузях економіки України, прожиткового мінімуму та страхового стажу.

Необхідна дія:

Інформування громадян про страховий стаж та суми доходів, облікованих в системі персоналізованого обліку.

Заходи:

- до 03.10.2010 – здійснення аналізу даних про застрахованих осіб у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- до 03.12.2010 - створення макету для інформування громадян передпенсійного віку.

Поняття стажу введено в дію з 1 січня 2004 року Законом України № 1058-15 від 09.07.2003 року "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Статтею 24 Закону України № 1058-15 визначено періоди, з яких складається страховий стаж у солідарній системі.

Для зарахування в страховий стаж періодів роботи після 1 січня 2004 року необхідна одна головна умова - сплата внесків до Пенсійного фонду у розмірі не менше мінімального страхового внеску. Проблему з фізичними особами – підприємцями було вирішено 08 липня 2010 року.

Стаття 25 Закону України № 1058-15 визначає коефіцієнти страхового стажу, які є результатом ділення добутку суми місяців страхового стажу та величини оцінки одного року страхового стажу (у відсотках - 1,35% та 1,08%) на добуток 100% та 12. Коефіцієнт страхового стажу з урахуванням періодів до набрання чинності цим Законом не може перевищувати 0,75, а з урахуванням страхового стажу, передбаченого абзацом другим частини четвертої статті 24 цього Закону, - 0,85;

– уточнення умов впровадження II рівня пенсійної системи, здійснення організаційно-підготовчої роботи.

Накопичувальний пенсійний фонд, означення якому надане статтею 78 Закону № 1058-IV, - це цільовий позабюджетний фонд, який створюється відповідно до цього Закону, акумулює страхові внески застрахованих осіб, що обліковуються на накопичувальних пенсійних рахунках та інвестуються з метою отримання інвестиційного доходу на користь застрахованих осіб, пенсійні активи якого використовуються для оплати договорів страхування довічних пенсій або одноразових виплат застрахованим особам, а у випадках, передбачених цим Законом, членам їхніх сімей чи спадкоємцям та на інші цілі, передбачені цим Законом.

Розділ X "Суб'єкти накопичувальної системи пенсійного страхування" та розділ XI "Зберігання пенсійних активів накопичувального фонду", а також інші положення Закону № 1058-IV, що стосуються Накопичувального фонду, набирають чинності з дня набрання чинності законом про запровадження перерахування частини страхових внесків до Накопичувального фонду.

Другий рівень загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що передбачає відкриття накопичувальних пенсійних рахунків, відповідно до Закону України № 1058-15 від 09.07.2003 року "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", ще не створено.

Поступове вирівнювання пенсійного віку для жінок і чоловіків (прогнозування варіантів реагування ринку праці на збільшення пропозиції робочої сили).

Відповідно до даних газети "Дзеркало тижня" № 17 (797), "на кожні 10 років роботи (враховуючи всі декретні та інші відпустки) жінки перебувають пізніше на пенсії у середньому 7,1 року. У Великобританії на кожні 10 років роботи жінок їм припадає тільки 5,8 року на пенсії, в Угорщині — 4,9, Німеччині — 4,6, Польщі — 5,5, США — 3,8, Японії —

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

5,1 року. Українські жінки на пенсії перебувають у середньому 25 років, в той же час британки — тільки 23 роки, німкені — 21, польки — 22, словачки — 18, американки — 18 років. Лише французьки перебувають на пенсії на рік довше, ніж українки”.

Розмір пенсії за віком встановлено статтею 27 Закону України від 09.07.2003 року № 1058-IV “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”. Мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється статтею 28 цього ж Закону.

Пенсійний вік жінок в середньому на п’ять років нижчий, ніж у чоловіків. Загалом же стаж для чоловіків встановлено на рівні 25 років, а для жінок – 20 років. Реформою передбачається, що з 1 січня будуть зменшені надбавки для прожиткового мінімуму, а потрібний стаж буде збільшено.

Відповідно до проекту закону № 7455, передбачається поступове збільшення мінімального пенсійного віку і пенсійного стажу для жінок. Зокрема, стосовно жінок проект закону № 7455 пропонує такі зміни до Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-IV “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”:

Дати народження	Мінімальний пенсійний вік, років - змінена ст. 26 Закону № 1058-IV	Надбавка до пенсії (2,5% за кожні 6 місяців більш пізнього виходу на пенсію) - змінена ст. 29 Закону № 1058-IV	Мінімальний страховий стаж для отримання права на пенсію, років	Мінімальний страховий стаж для отримання мінімального розміру пенсії за віком, років
до 31.01.1956	55		5	20
01.02.1956 – 31.07.1956	55,5	2,5%	15	30
01.08.1956 – 31.01.1957	56	5,0%	15	30
01.02.1957 – 31.07.1957	56,5	7,5%	15	30
01.08.1957 – 31.01.1958	57	10,0%	15	30
01.02.1958 – 31.07.1958	57,5	12,5%	15	30
01.08.1958 – 31.01.1959	58	15,0%	15	30
01.02.1959 – 31.07.1959	58,5	17,5%	15	30
01.08.1959 – 31.01.1960	59	20,0%	15	30
01.02.1960 – 31.07.1960	59,5	22,5%	15	30
01.08.1960 – після	60	22,5%	15	30

Заходи:

- до 01.10.2010 - прогнозування варіантів реагування ринку праці на збільшення пропозиції робочої сили;
- уточнення умов впровадження II рівня пенсійної системи;
- до 01.09.2010 - обґрунтування індикативних показників, що мають враховуватися при прийнятті рішення щодо впровадження II рівня (перспективна динаміка ВВП, деякі інші макропоказники);
- до 01.09.2010 - проведення фінансово-економічних розрахунків за різними сценаріями та вибір оптимальних параметрів впровадження II рівня - вік учасників, розмір внеску, оцінка величини одного року страхового стажу в солідарній системі для учасників дворівневої системи.

Фінансово-економічна криза в Україні стала перешкодою для введення в дію другого рівня пенсійної системи. Накопичувальна система в жодному випадку не може розглядатися як замінююча солідарній системі, лише як доповнююча. Оскільки у випадку банкрутства накопичувальних фондів, крім солідарної системи, не існує жодних інших компенсаторів.

Якби накопичувальна система II рівня була введена в докризовому 2007 році, значні інвестиційні збитки уже були б відображені у всіх учасників II рівня пенсійної системи.

Підвищення пенсійного віку для учасників II рівня пенсійної системи до 65 років.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Відповідно до п. 9 прикінцевих положень чинного Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-IV, "страхові внески до Накопичувального фонду сплачуються застрахованими особами, яким на день їх запровадження не виповнилося: чоловікам 40, жінкам 35 років.

Застраховані особи - чоловіки віком від 40 до 50 років, а жінки - від 35 до 45 років можуть прийняти рішення щодо перерахування страхових внесків до Накопичувального фонду протягом року з дня запровадження цих внесків. Якщо ці особи не прийняли рішення щодо перерахування внесків до Накопичувального фонду в зазначений строк, то вони втрачають право на перерахування таких внесків до Накопичувального фонду.

Чоловіки, яким на день запровадження страхових внесків до Накопичувального фонду виповнилося 50 років, та жінки, яким на день запровадження цих внесків виповнилося 45 років, не мають права та обов'язку сплачувати страхові внески до Накопичувального фонду".

- До прийняття закону - доопрацювання проекту закону "Про запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування" для його розгляду ВРУ у II читанні та супроводження законопроекту у профільних комітетах ВРУ.

Передання Пенсійному фонду України функцій збирання й адміністрування коштів II рівня пенсійної системи, ведення системи єдиних пенсійних рахунків.

Проект закону № 2854 від 29.12.2006 р. "Про запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування" прийнято в першому читанні 24.04.2007 року.

Забезпечення можливості залучення приватних компаній для управління активами й спрямування внесків II рівня до недержавних пенсійних фондів за бажанням і вибором застрахованих осіб.

- До прийняття закону - доопрацювання проекту закону "Про запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування" для його розгляду ВРУ у II читанні та супроводження законопроекту у профільних комітетах ВРУ.

Відповідно до п. 3 статті 78 Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-IV, "управління пенсійними активами Накопичувального фонду здійснюється компаніями з управління активами".

Стаття 1 цього ж закону встановлює, що "компанія з управління активами - юридична особа, яка здійснює управління активами на підставі ліцензії на провадження професійної діяльності з управління активами в частині управління пенсійними активами та обирається за результатами тендера".

Договір між Пенсійним фондом України та зберігачем, також як і з компаніями з управління активами, врегульовується статтею 95 Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-IV.

Невідомо, чи адміністрування II рівня пенсійної системи в Україні в остаточному варіанті буде централізованим чи нецентралізованим і чи роль Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України (КВКВ 550) буде такою ж, як і у регулюванні недержавних пенсійних фондів III рівня.

Відповідальність компанії з управління активами визначається у статті 108 Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-IV.

Додаток 1 до моніторингу виконання плану-графіка першого етапу реформи системи пенсійного страхування, передбаченого у розділі "підвищення стандартів життя" Програми економічних реформ Президента України.

Бюджетна інформація та нормативно-правові акти щодо пенсійного забезпечення.

Солідарна пенсійна система України врегульовується декількома законами України та підзаконними нормативно-правовими актами, серед яких можна зазначити:

- Закон України № 1058-15 від 09.07.2003 року "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування",
- Закон України № 400/97-ВР від 26.06.1997 року "Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування",

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- Закон України від 08.07.2010 р. №2461-VI "Про внесення змін до законів України "Про Державний бюджет України на 2010 рік" та "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", чинний з 17.07.2010 р.,
- Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування",
- Закон України від 05.11.1991 р. № 1788-XII "Про пенсійне забезпечення",
- Закон України № 108/95-ВР "Про оплату праці" від 24 березня 1995 року,
- Постанову Кабінету Міністрів України № 1261 від 24.10.2007 року "Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України",
- Постанову Правління ПФУ № 26-1 від 05.11.2009 р. "Про порядок подання страховальниками звіту щодо сум нарахованих внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування органам Пенсійного фонду України",
- Указ Президента України від 3 липня 1998 року № 727/98 "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва".

Пунктом 9 статті 4 Закону України від 23 грудня 2010 року № 2857-VI "Про Державний бюджет України на 2011 рік" встановлено, що джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2011 рік у частині доходів є "збори на обов'язкове державне пенсійне страхування, що відповідно до закону сплачуються при торгівлі ювелірними виробами із золота (крім обручок), платини і дорогоцінного каміння та при відчуженні легкових автомобілів, з операцій придбання (купівлі-продажу) нерухомого майна, з користування та надання послуг стільникового рухомого зв'язку (додаткові збори на виплату пенсій) у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;"

Доходи Державного бюджету України на 2011 рік, тис. грн.

Код	Найменування відповідно до з класифікацією доходів бюджету	Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд
24140000	Збори на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій	3 460 955,3	0,0	3 460 955,3

Джерело: Додаток № 1 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2011 рік".

Пунктом 8 статті 14 Закону України від 23 грудня 2010 року № 2857-VI "Про Державний бюджет України на 2011 рік" встановлено, що у 2011 році кошти, отримані до спеціального фонду Державного бюджету України відповідно до пункту 9 статті 4 Закону України, спрямовуються на дотацію Пенсійному фонду України на виплату пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за різними пенсійними програмами.

Розподіл видатків Державного бюджету України на 2011 рік, тис. грн.

Код програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування відповідно до з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування Державного бюджету	Загальний фонд					Разом
			Всього	видатки споживання	з них		видатки розвитку	
					оплата праці	комунальні послуги та енергоносії		
2506000		Пенсійний фонд України	54 827 999	54 827 999	0,0	0,0	0,0	58 288 954,3

2506020	1020	Дотація на виплату пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за різними пенсійними програмами	37 072 945,2	37 072 945,2	0,0	0,0	0,0	40 533 900,5
2506050	1020	Покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України для виплати пенсій	17 755 053,8	17 755 053,8	0,0	0,0	0,0	17 755 053,8

Джерело: Додаток №3 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2011 рік".

Коди бюджетних платежів, відповідно до Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

50020000	Пенсійний фонд України
50020100	Страхові внески підприємств, установ, організацій та суб'єктів підприємницької діяльності
50020200	Страхові внески фізичних осіб
50020300	Бюджетні трансферти
50020400	Надходження від застосування штрафних санкцій
50020500	Інші надходження
24140000	Додаткові збори на виплату пенсій
24140100	Сплата збору з купівлі-продажу валюти
24140200	Сплата збору з торгівлі ювелірними виробами із золота (крім обручок), платини і дорогоцінного каміння
24140300	Сплата збору при відчуженні легкових автомобілів
24140400	Сплата збору з виробництва та імпорту тютюнових виробів
24140500	Сплата збору з операцій купівлі-продажу нерухомого майна
24140600	Сплата збору з послуг стільникового рухомого зв'язку

Одним з нововведень 2010 року була стаття 86 Закону України від 27 квітня 2010 року № 2154-VI "Про Державний бюджет України на 2010 рік", яка встановила, "що з 1 липня 2010 року збір на обов'язкове державне пенсійне страхування з безготівкових операцій з купівлі-продажу іноземної валюти за гривню не здійснюється". Насправді податок на валютообмінні операції (код бюджетного платежу 24140100), що існував з метою зменшення спекуляцій, відомий в середовищі міжнародних економістів як "податок Тобіна", є зальноприйнятною міжнародною практикою, а для України волатильність ставок курсового обміну гривні залишається актуальною проблемою.

У зв'язку із закінченням 31.12.2010 терміну дії Закону № 2154 та, керуючись положеннями пункту 5 статті 1 та пункту 6 статті 4 Закону України "Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування" від 26.06.1997 № 400/97-ВР, з 01.01.2011 ставка збору до ПФУ дорівнює 0,5% від суми операції з купівлі-продажу безготівкової іноземної валюти за гривню. Відповідно до пункту 3 Порядку сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій, затвердженого постановою КМУ від 03.11.1998 року № 1740, банки та їх установи нараховують, утримують та одночасно з поданням заяви на купівлю іноземної валюти, що здійснюється ними за власними операціями і від імені та за рахунок клієнтів таких банків, сплачують до спеціального фонду Державного

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

бюджету збір на обов'язкове державне пенсійне страхування у встановленому законом розмірі від суми операції з купівлі-продажу безготівкової іноземної валюти за гривню, зазначеної у такій заяві. Але в остаточному варіанті бюджету на 2011 рік збір було скасовано.

Додаток. Допоміжні послуги у сфері страхування і пенсійного забезпечення, відповідно до Державного класифікатора продукції та послуг ДК 016-97

67.2	Допоміжні послуги у сфері страхування і пенсійного забезпечення		
67.20	Допоміжні послуги у сфері страхування і пенсійного забезпечення		
67.20.1	Допоміжні послуги у сфері страхування і пенсійного забезпечення	814	
67.20.10	Допоміжні послуги у сфері страхування і пенсійного забезпечення. Ця підкатегорія включає: • послуги маклерів зі страхування (і перестраховання), уповноважених страхувальниками; • послуги страхових агентств, які представляють компанії; • послуги з оцінювання шкоди у страхових випадках (чи ризиків у пропонуванні страхування); • послуги з розрахунку ризиків і страхових премій; • облік відновлених застрахованих об'єктів (автомобілів, суден тощо); • послуги адміністративних служб з судового вирішення суперечок, пов'язаних з виплатою страхових сум.	81401 - 81409	
67.20.10.100	Послуги/ страхових маклерів та агентів		
67.20.10.200	- з консультування у галузі страхування і пенсійного забезпечення		
67.20.10.300	- актуаріїв зі складання та реєстрації документів		
67.20.10.400	- з реалізації пошкодженого майна		
67.20.10.500	Послуги допоміжні щодо страхування і пенсійного забезпечення, інші		

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ РЕФОРМИ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО У РОЗДІЛІ "ПІДВИЩЕННЯ СТАНДАРТІВ ЖИТТЯ" ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

РЕФОРМА СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ

Аналіз та оцінка ефективності всіх видів соціальної підтримки.

Критерієм для визначення бідності є прожитковий мінімум, який статтею 52 Закону України від 27 квітня 2010 року № 2154 та статтями 21 та 22 Закону України від 23 грудня 2010 року № 2857-VI "Про Державний бюджет України на 2011 рік" визначено в таких розмірах:

	Прожитковий мінімум, грн.	Прожитковий мінімум, грн., для дітей віком до 6 років, грн.	Прожитковий мінімум, грн., для дітей віком від 6 до 18 років, грн.	Прожитковий мінімум для працездатних осіб, грн.	Прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність, грн.
--	---------------------------	---	--	---	---

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

01.12.2010	875,00	799,00	957,00	922,00	734,00
01.01.2011	894,00	816,00	977,00	941,00	750,00
01.04.2011	911,00	832,00	997,00	960,00	764,00
01.10.2011	934,00	853,00	1 022,00	985,00	784,00
01.12.2011	953,00	870,00	1 042,00	1004,00	800,00

Тож система соціальної підтримки повинна зосереджуватися на наданні пільг, допомоги та субсидій для тих громадян, доходи яких знаходяться або нижче, або на рівні офіційного прожиткового мінімуму. Однією з проблем такого підходу є те, що розвиток регіонів не є збалансованим як щодо доходів, так і щодо рівня споживчих цін. Діяльність служб соціального захисту населення врегульовується багатьма законами, але соціальна підтримка населення переважно містить три складові:

соціальні пільги, що часто отримуються шляхом розподілів міжбюджетних трансфертів, зокрема, дотацій для різних категорій населення:

- осіб, що мають право на пільговий проїзд у міському пасажирському і приміському транспорті, зокрема, пенсіонерів (близько 10,5 млн. громадян України),
- дітей війни, які мають право на надбавки до пенсій та право на стаціонарну медичну допомогу в госпіталях ветеранів війни (близько 6,1 млн. громадян України),
- ветеранів праці (близько 4,6 млн. громадян України),
- незаможних громадян, які звертаються до держави по допомогу з оплати житлово-комунальних послуг (до 4 млн. громадян України),
- ветеранів війни (близько 2,8 млн. громадян України),
- осіб, що постраждали внаслідок катастрофи на ЧАЕС (близько 1,9 млн. громадян України),
- інвалідів (близько 2,6 млн. громадян України),
- осіб за професійною та соціальною ознакою (працівники органів внутрішніх справ, прокуратури, Служби безпеки України, транспорту, військовослужбовці), тощо.

соціальна допомога, що часто базується на порівнянні рівня доходів з рівнем забезпечення прожиткового мінімуму для сім'ї, надається малозабезпеченим сім'ям та у випадках з народженням дітей, інвалідам із дитинства і дітям-інвалідам.

Субсидії, які є видом допомоги в грошовій або натуральній формі, що надається державою та органами місцевого самоврядування (наприклад, бюджетні кредити).

На виконання Указу Президента України 15 серпня 2001 року № 637/2001 "Про стратегію подолання бідності" комплексна програма забезпечення реалізації стратегії подолання бідності була затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2001 р. № 1712, яка передбачає поетапну заміну системи діючих пільг на адресну грошову соціальну допомогу чи на соціальні послуги для забезпечення надання допомоги винятково бідним верствам населення.

Стратегія була поділена на заходи, що повинні були відбуватися з 2001 до 2009 року. Фінансове забезпечення Програми здійснювалося в межах коштів, передбачених в Державному бюджеті України та місцевих бюджетах, Пенсійному фонді та фондах загальнообов'язкового державного соціального страхування. Зокрема, 2002 року повинно було відбутися запровадження консолідованої системи адресної соціальної допомоги та соціальних послуг. Заходи щодо втілення положень Програми приймалися розпорядженнями обласних та міських у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, інколи у вигляді обласних програм подолання бідності.

Програма економічних реформ Президента України на 2010-14 роки передбачає встановлення мораторію на запровадження нових видів соціальної підтримки населення й на розширення наявних видів підтримки на нові категорії населення.

До плану роботи Міністерства соціальної політики України на 2010 рік було включено супроводження у Верховній Раді України та Кабінеті Міністрів України законопроектів, спрямованих на удосконалення системи надання пільг, посилення їх адресності, проектів нормативно-правових актів щодо надання допомоги сім'ям з дітьми, зокрема, проекту закону "Про внесення змін до Закону України від 01.06.2000 р. № 1768-III "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям".

Заходи:

- до 01.11.2010 - проведення аналізу видів соціальної допомоги і пільг та оцінка їх ефективності.

Аудит може стосуватися рахунків місцевих бюджетів та державного бюджету. Види соціальних послуг наведені у Законі України "Про соціальні послуги". Відповідно до статті 5 зазначеного закону, основними формами надання соціальних послуг є матеріальна допомога та соціальне обслуговування.

Оцінку ефективності допомоги та пільг найлегше було б здійснювати за умови адресності та адміністративно-фінансової консолідації. Адресність повинна передбачати її спрямування найбільш вразливим верствам населення:

- ветеранам війни;
- самотнім непрацездатним громадянам;
- інвалідам I, II та III-ї групи;
- сім'ям з дітьми-інвалідами до 16 років;
- багатодітним сім'ям, які мають трьох і більше дітей;
- сім'ям, у складі яких два і більше інвалідів;
- сім'ям з непрацездатними членами сім'ї, у складі яких є інваліди з дитинства;
- самотнім матерям, які зайняті доглядом за дитиною до трьох років;
- дітям-сиротам та дітям, що позбавлені батьківської опіки, які проживають з непрацездатними опікунами;
- сім'ям, які складаються тільки з непрацездатних осіб тощо.

Також визначення доходів повинне було стати однією зі складових Податкового кодексу, зокрема, чи можуть бути фізичні особи зобов'язані подавати щорічну декларацію про доходи до ДПІ.

Заходи:

- до 01.11.2010 - проведення інвентаризації видів соціальної допомоги і пільг.

Одноразові та багаторазові пільги в Україні встановлюються 27-ма законами України, 2-ма указами Президента України, 15-ма постановами Кабінету Міністрів України та 5 іншими нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

Заходи:

- до 01.12.2010 - підготовка пропозицій щодо перегляду окремих видів пільг, які існують лише "на папері".

Скорочення доходів бюджетів унеможливають фінансування значної частини пільг, що дає можливість громадянам подавати адміністративні позови в суди.

Наприклад, п. 8 комплексної програми забезпечення реалізації стратегії подолання бідності, що була затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2001 р. № 1712, передбачав розробку та впровадження регіональних довгострокових програм "Турбота" з питань розвитку форм і методів комплексного надання соціальних послуг найбільш вразливим верствам населення, що фінансувалися б з бюджету АРК, обласних та міських у м. Києві та Севастополі бюджетів. У бюджеті міста Києва на 2011 рік на виконання трьох програм соціального захисту планується спрямувати 90 319,6 тис. грн.:

- міська цільова програма "Турбота" - 76 386,2 тис. грн.;
- міська цільова програма "Соціальне партнерство" - 10 274,2 тис. грн.;
- міська цільова програма "Діти столиці" - 3 659,2 тис. грн.

Відомо, що внаслідок скорочення доходів бюджету у 2009-10 рр. міська цільова програма "Турбота" була значною мірою недофінансована.

Необхідна дія: Запровадження непрямих методів оцінювання доходів громадян, які претендують на одержання соціальної підтримки.

Заходи:

- до 31.12.2010 - моніторинг експериментального впровадження методів непрямої оцінки доходів громадян, які звернулися за наданням соціальної допомоги, в управліннях Баштанської райдержадміністрації Миколаївської області, Кіцманської райдержадміністрації Чернівецької області, Корюківської райдержадміністрації Чернігівської області,

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
виконкому Кам'янобрідської районної у м. Луганську ради, виконкому Уманської міської ради Черкаської області.

Методика обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги була затверджена Наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України, Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України від 15 листопада 2001 року № 486/202/524/455/3370.

Запровадження єдиної методики обчислення середньодушового сукупного доходу сім'ї з урахуванням її доходу від власності та вдосконалення механізму фінансування державної соціальної допомоги було передбачене на 2002 рік комплексною програмою забезпечення реалізації стратегії подолання бідності затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2001 р. № 1712.

Найбільш достовірним джерелом інформації про доходи є декларація про доходи та майно. За прямим методом оцінки доходів, заявник на соціальну підтримку повинен надати управління праці та соціального захисту значну частину довідок, які ці управління повинні перевірити.

Реалізацію проекту "Удосконалення системи соціальної допомоги" розпочато 2006 року спільно з Міжнародним банком реконструкції та розвитку, а механізм було затверджено Постановою КМУ № 842 від 20 червня 2006 року. Відповідно до даних Міністерства соціальної політики України (КВКВ 250, 251), у п'яти областях України проводиться експеримент щодо впровадження непрямих методів оцінки доходів громадян, які звертаються за отриманням соціальної допомоги. Непряма оцінка доходів проводиться на основі характеристик домогосподарства та його членів: їх віку, освіти, роду занять, характеристик житлового приміщення, способу життя заявника тощо.

Заходи:

- до 31.10.2010 - узагальнення результатів моніторингу впровадження методів непрямой оцінки доходів громадян;
- до 30.11.2010 - оцінка ефективності методів непрямой оцінки доходів громадян. Підготовка пропозицій щодо впровадження в Україні методів непрямой оцінки доходів громадян для призначення соціальної допомоги.

У бюджетах навряд чи передбачено видатки на перекваліфікацію працівників управлінь праці та соціального захисту населення районних, районних у м. Києві та м. Севастополі державних адміністрацій, структурних підрозділів з питань праці та соціального захисту населення виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад (далі - органи соціального захисту населення) з надання населенню житлових субсидій за спрощеним порядком.

Необхідна дія: Урахування рівня доходів при наданні всіх видів пільг (крім пільг для осіб, які мають виняткові заслуги перед Батьківщиною).

Заходи:

- до 01.08.2010 - узгодження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг із заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

Поділ отримувачів пільг на таких, хто має право на пільги за особливі заслуги перед Батьківщиною, за соціальною ознакою та за професійною ознакою, є досить характерним. У випадку з пільгами за професійною ознакою рівень доходів не враховується, але такі пільги повинні фінансуватися за рахунок профільних міністерств та відомств, а не за рахунок соціальних служб.

Базовим для діяльності житлово-комунального сектора є Закон України від 24 червня 2004 року № 1875-IV "Про житлово-комунальні послуги", який визначає основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між їхніми виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки. Житлово-комунальна галузь регулюється Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Закон України 2 червня 2005 року № 2633-IV "Про теплопостачання" врегулює господарську діяльність підприємств теплопостачання (економічно обґрунтовані тарифи встановлюються Національною комісією регулювання електроенергетики України, відповідно до першого речення частини п'ятої статті 17 Закону України 575/97-ВР "Про електроенергетику").

Закон України від 10 січня 2002 року № 2918-III "Про питну воду та питне водопостачання" врегульовує споживання води, а Закон України від 01 квітня 2009 року № 1220-VI "Про електроенергетику" врегульовує споживання електричної енергії.

Необхідна дія: Вивезення побутового сміття та рідких нечистот врегульовується Законом України від 5 березня 1998 року № 187/98-ВР "Про відходи".

Заходи:

- до 15.11.2010 - подання законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг на розгляд КМУ.

За квартиру, комунальні та інші послуги громадяни сплачують житлово-експлуатаційним управлінням. Конкуренцію ЖЕУ становлять ОСББ, що створюються на підставі Закону України від 29 листопада 2001 року N 2866-III "Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку". Ця форма власності, як і ЖБК та відомчі будинки, не користується послугами централізованого опалення. Але частка ОСББ на ринку комунальних послуг, у порівнянні з ЖЕО, поки що незначна.

Деякі експерти вважають, що норми споживання послуг є завищені, включаючи норми витрачання природного газу, норми кількості пільгових поїздок тощо. Пункт 7 частини першої статті 18 Закону України "Про місцеві державні адміністрації" визначає, що місцева державна адміністрація "визначає і встановлює норми споживання у сфері житлово-комунальних послуг, здійснює контроль за їх дотриманням".

Заходи:

- до 15.12.2010 - розгляд та затвердження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг у КМУ.

Законодавство про житлово-комунальні послуги описує організаційні та господарські відносини, що виникають між виробниками, виконавцями та споживачами послуг – результатів господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил. Відповідно до п. 1.6 статті 21 Закону України від 24.06.2004 № 1875-IV "Про житлово-комунальні послуги", виконавець має право "отримувати компенсацію за надані відповідно до закону окремим категоріям громадян пільги та нараховані субсидії з оплати житлово-комунальних послуг і повертати їх у разі ненадання таких послуг чи пільг".

Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 року № 848.

Норми користування житловою площею становлять 21 кв.м на кожну особу і додатково 10,5 кв.м. на сім'ю, та встановлених нормативів користування комунальними послугами. Якщо особа проживає одна, то така норма становить 31,5 кв.м. Якщо це однокімнатна квартира – субсидія надається на всю житлову площу. Коли нарахування в межах норм перевищують 15% (для всіх інших сімей) або 10% (для сімей, які складаються лише із непрацевдатних) доходів, людина може отримувати субсидію на нормативну площу (для однієї особи це 31,5 кв. м), а надлишкову житлову площу їй доведеться оплачувати самостійно. Однак, якщо громадянин не в змозі сплачувати повністю за надлишки житлової площі свого помешкання, або якщо він опинився у скрутних життєвих обставинах, можна звернутися до спеціальної комісії, яка створена в місті, із заявою про призначення субсидії, як виняток. За результатами обстеження сім'ї комісія може прийняти рішення про призначення субсидії на всю житлову площу. Під час опалювального сезону комунальні платежі збільшуються, але методика розрахунку права на субсидію передбачає розрахунок доходів всіх членів сім'ї, зареєстрованих на цій житловій площі, за попередні шість місяців, та ділення суми на 6 для розрахунку середньомісячного доходу.

Субсидія призначається власнику (співвласнику) житла, наймачу житла у громадському державному житловому фонді, членові житлового кооперативу, на якого відкрито особовий рахунок за місцем реєстрації. Саме ці особи мають заповнюватися заяву на призначення субсидії. У спрощеній формі заяв, які вже надіслані пенсіонерам, чітко написано, що заява заповнюється особою, на яку відкрито особовий рахунок для оплати житлово-комунальних по-

слуг.

Субсидія не призначається тим, хто протягом року придбав нове житло або здає власне житло в оренду, здійснив покупку чи оплатив послугу на суму більше ніж 10 прожиткових мінімумів. Не мають права на субсидію родини, які мають у володінні більше одного автомобіля, додаткових житлових приміщень. Лише ті дачні будинки у селі, що зареєстровані у БТІ як житлові приміщення, враховуються при визначенні права на субсидію.

За даними Міністерства соціальної політики України, станом на 30.12.2010 року, житлові субсидії отримувало 1 373,4 тис. сімей, а також субсидії для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного палива – 315,2 тис. сімей.

Опис необхідних дій:

- до прийняття - внесення і супроводження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг до другого читання.

Додаток № 7 до Закону України від 27 квітня 2010 року № 2154 “Про Державний бюджет України на 2010 рік” врегулював Показники міжбюджетних взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами на 2010 рік і надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот передбачає субвенцію із загального фонду бюджету України у сумі 2,33 млрд. грн. та із спеціального фонду бюджету України у сумі 3,6 млрд. грн. до бюджетів Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів та бюджетів міст Києва та Севастополя. Додаток № 7 до Закону України “Про Державний бюджет України на 2011 рік” зробив цю субвенцію такою, що передається з загального фонду бюджету України, і встановив її у розмірі 7 млрд. гривень.

Як бачимо, на 2011 рік заплановане збільшення субвенції на 1,06 млрд. гривень. Відповідно до п. 9.2 Постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2010 року № 621 “Про посилення соціального захисту населення під час оплати житлово-комунальних послуг”, Міністерство фінансів України повинне “визначити джерела збільшення видатків на субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг з тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття і рідких нечистот та забезпечити своєчасне і в повному обсязі перерахування субвенції відповідно до фактичних нарахувань”.

Залишається незрозумілим, чи під терміном унормування надання пільг мається на увазі зменшення норми користування житловою площею, що вимірюється у квадратних метрах житлової площі, чи збільшення норм питомої ваги видатків на житлово-комунальні послуги в доходах родин, що вимірюється у відсотках від доходу.

Заходи:

- до 31.07.2010 - розробка законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати послуг зв'язку.

Замість Закону України від 1995 року “Про зв'язок” було прийнято новий Закон України від 18.11.2003 року “Про телекомунікації”, що є чинним поряд з декількома іншими законами нормативно-правовими актами державного підприємства “Український державний центр радіочастот” та інших органів.

Заходи:

- до 30.10.2010 - узгодження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати послуг зв'язку із заінтересованими центральними органами виконавчої влади;
- до 15.11.2010 - подання законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати послуг зв'язку на розгляд КМУ;
- до 15.12.2010 – розгляд та затвердження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати послуг зв'язку у КМУ;
- до прийняття - внесення і супроводження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати послуг зв'язку до другого читання.

Головне науково-експертне управління Верховної Ради України зробило висновок від 21.10.2010 року на проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання взаємовідносин у сфері телебачення та телекомунікацій (реєстраційний № 6527), запропонувавши повернути законопроект на доопрацювання.

Заходи:

- до 31.12.2010 – підготовка фінансово-економічних розрахунків щодо посилення адресності надання пільг.

Поетапна заміна системи діючих пільг на адресну грошову соціальну допомогу чи на соціальні послуги була запланована комплексною програмою забезпечення реалізації стратегії подолання бідності затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2001 р. № 1712, починаючи ще з 2002 року.

Універсальні пільги, на противагу адресним, значно частіше застосовуються в системі соціальної підтримки в Україні. У 2010 році предметом широкого обговорення стала надзвичайно низька адресність системи соціальної підтримки в Україні.

Створення інформаційно-аналітичної системи органів праці та соціального захисту населення, єдиної бази даних одержувачів усіх видів соціальної підтримки, єдиного інформаційного середовища для органів праці й соціального захисту населення, Пенсійного фонду, Державної податкової адміністрації, МВС, органів реєстрації актів громадянського стану.

Впровадження технологічного обладнання для обліку фактичного споживання послуг.

Означення соціальних послуг, у тому числі надане і в статті 1 Закону України від 19 червня 2003 року № 966-IV “Про соціальні послуги”, визначає послуги як “комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги (далі - особи, що потребують соціальних послуг), з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя”. Основними формами надання соціальних послуг є матеріальна допомога та соціальне обслуговування.

Заходи:

- до 01.09.2010 - тестування програмного продукту Інформаційно-аналітичної системи соціального захисту населення.

Існує єдиний Державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, запроваджений Постановою КМУ від 29 січня 2003 року № 117, у якому кількість осіб, що перебувають на обліку, постійно збільшувалася, налічуючи 283 813 осіб, станом на 1 червня 2010 року.

Заходи:

- до 31.12.2010 - дослідна експлуатація програмного продукту Інформаційно-аналітичної системи соціального захисту населення.

Така інформаційно-аналітична система успішно функціонує в Російській Федерації.

Заходи:

- до 31.12.2010 – підготовка пропозицій КМУ щодо забезпечення громадського транспорту засобами обліку.

Майже кожна третя особа в Україні має право на пільговий проїзд у міському та приміському транспорті. Також існує пільговий проїзд на міжміських лініях повітряного, залізничного, річкового та автомобільного транспорту.

Базовим в регулюванні транспорту в Україні є Закон України від 10 листопада 1994 року № 232/94-ВР “Про транспорт”, який поділяє Єдину транспортну систему України на:

- транспорт загального користування (залізничний, морський, річковий, автомобільний і авіаційний, а також міський електротранспорт, у тому числі метрополітен);
- промисловий залізничний транспорт;
- відомчий транспорт;
- трубопровідний транспорт;
- шляхи сполучення загального користування.

Послуги громадського транспорту переважно надаються громадянам на підставі Закону України від 29 червня

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

2004 року № 1914-IV "Про міський електричний транспорт" та Закону України від 05 квітня 2001 року № 2344-III "Про автомобільний транспорт".

Автомобільний транспорт також регулюється Законом України від 30.06.1993 № 3353-XII "Про дорожній рух", Законом України від 08.09.2005 № 2862-IV "Про автомобільні дороги".

Порядок здійснення нагляду за забезпеченням безпеки руху на транспорті затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 1997 р. N 204.

Додаток 1 до моніторингу виконання плану-графіка першого етапу реформи системи соціальної підтримки, передбаченого у розділі "Підвищення стандартів життя" Програми економічних реформ Президента України.

Бюджетна інформація та нормативно-правові акти щодо соціальної підтримки.

- Конвенція про мінімальні норми соціального забезпечення (993_011), ухвалена у Женеві 28 червня 1952 року (статті 1, 2),
- Європейська Конвенція про соціальну та медичну допомогу, укладена у Парижі 11 грудня 1953 року (статті 1, 8-17),
- Європейський кодекс (994_329) соціального забезпечення, прийнятий у Страсбурзі 16 квітня 1964 року (частина II),
- Конвенція про медичну допомогу та допомоги у разі хвороби (993_184), прийнята у Женеві 25 червня 1969 року (пункти 1, 3), та одноіменна.
- Рекомендація (993_185), ухвалена там же і того ж дня (статті 7-12, 34), Європейська соціальна хартія (994_062), підписаної у Страсбурзі 3 травня 1996 року (статті 11-13), та інші міжнародні документи.
- Закон України від 05.10.2000 року № 2017-III "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії" (Державний класифікатор соціальних стандартів і нормативів затверджено Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 17 червня 2002 р. № 293).
- Закон України від 4 жовтня 1994 № 192/94-вр "Про межу малозабезпеченості".
- Закон України від 19.06.2003 р. № 966-IV "Про соціальні послуги".
- Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю".
- Закон України від 3 липня 1991 року № 966-14 "Про прожитковий мінімум".
- Закон України від 01 червня 2000 року № 1768-III "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям".
- Закон України від 16 листопада 2000 року № 2109-III "Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам".
- Закон України від 18 травня 2004 року № 1727-IV "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам".
- Закон України від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР "Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування".
- Закон України від 18 листопада 2004 року № 2195 "Про соціальний захист дітей війни",
- Закон України від 22 жовтня 1993 року № 3551-12 "Про статус ветеранів війни, гарантію їх соціального захисту",
- Закон України від 23 березня 2003 року "Про жертви нацистських переслідувань",
- Закон України від 15 грудня 2005 року "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей",
- Закон України від 12.01.2006 року № 3334-IV "Про житловий фонд соціального призначення".
- Закон України від 17 квітня 1991 року № 962-XII "Про реабілітацію жертв політичних репресій в Україні".
- Закон України від 28 лютого 1991 року N 796-XII "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи".
- Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. № 12 "Про порядок надання платних соціальних послуг та затвердження їх переліку".
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 558 "Про затвердження порядку призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги".
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 559 "Про затвердження Правил організації та проведення конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг".
- Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1895 "Про затвердження Положення про волонтерську діяльність у сфері надання соціальних послуг".
- Постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2004 № 1125 "Про утворення Державної соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді".
- Постанова Кабінету Міністрів України від 2 серпня 2000 року № 1192 "Про надання щомісячної грошової допомоги

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

малозабезпеченій особі, яка проживає разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу, які за висновком лікарської комісії медичного закладу потребують постійного стороннього догляду, на догляд за ним”.

Соціальне страхування як спосіб захисту особи від втрат доходу є розділом Указу Президента України від 15 серпня 2001 року № 637/2001 “Про стратегію подолання бідності”. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування переважно складається з Фонду соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (ФСС НВ), Фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням (ФСС ТВП) та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (ЦЗ).

ФСС НВ

Нормативно-правова база, що врегульовує діяльність ФСС НВ, складається з таких нормативно-правових актів:

- Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування”;
- Закон України № 1105-XIV “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” від 23 вересня 1999 року;
- Закон України від 22 лютого 2001 року № 2272-III “Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”, зі змінами, внесеними Законом України N 799-VI “Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення впливу світової фінансової кризи на сферу зайнятості населення” від 25 грудня 2008 року №799-VI, з 13 січня 2009 року;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2000 р. N 1423 “Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання”;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2000 р. N 1423 “Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання”;
- Постанова Правління ФСС НВВ та ПЗ України від 12.07.2007 року № 36 Про затвердження інструкції про порядок перерахування, обліку та витрачання страхових коштів ФСС від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

Коди бюджетних платежів, відповідно до Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

50060000	Платежі до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України
50070000	Платежі до Фонду соціального захисту інвалідів

ФСС ТВП

Нормативно-правова база, що врегульовує діяльність ФСС ТВП, врегульовується такими нормативно-правовими актами:

- Закон України N 2240-III “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням” від 18 січня 2001 року;
- абзац 5 пункту 1 статті 1 Закону України від 11 січня 2001 року N 2213-III “Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування”;
- Постанова Правління Фонду соціального страхування по тимчасовій втраті працездатності від 04.03.2004 №21 у редакції наказу Правління Фонду від 19.01.2009 р. №10-ос “Про внесення змін та доповнень до форм звітності по коштах Фонду Ф4-ФСС з ТВП та Ф14 (додаток до Ф4-ФСС з ТВП)”.

Коди бюджетних платежів, відповідно до Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

50030000	Збір на обов'язкове соціальне страхування до Фонду соціального страхування України з тимчасової втрати працездатності
----------	---

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

50030100	Страхові внески підприємств, установ, організацій та суб'єктів підприємницької діяльності
50030200	Надходження за путівки
50030300	Бюджетні трансферти
50030400	Надходження від застосування штрафних санкцій
50030500	Інші надходження

ЦЗ (Міністерство соціальної політики України)

Нормативно-правова база, що врегульовує діяльність центру зайнятості, врегульовується такими нормативно-правовими актами:

- Закон України від 1 березня 1991 року № 803-XII "Про зайнятість населення";
- Закон України від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР "Про оплату праці";
- Закон України від 2 березня 2000 року № 1533-III "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" зі змінами, внесеними Законом України № 799-VI "Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення впливу світової фінансової кризи на сферу зайнятості населення" від 25 грудня 2008 року № 799-VI, з 13 січня 2009 року;
- Закон України від 11 січня 2001 року № 2213-III "Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування";
- Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 18.12.2000 р. № 339 "Про затвердження Інструкції про порядок обчислення і сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття та обліку їх надходження до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття";
- Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 06.02.2009 р. № 41 "Про затвердження Змін до Інструкції про порядок обчислення і сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття та обліку їх надходження до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття".

У зв'язку із впровадженням єдиного соціального внеску, відносини між Пенсійним фондом України, ФСС НВ, ФСС ТВП та ЦЗ будуть новими. Питання подання нової звітності суб'єктами господарської діяльності ще не врегульовано.

Ціни в Україні регулюються Законом України від 3 грудня 1990 року № 507-XII "Про ціни і ціноутворення", який надає повноваження КМУ в галузі тарифного регулювання. На додаток, індекси споживчих і виробничих цін щомісячно розраховуються Держкомстатом України. Рівень купівельної спроможності громадян України захищається Законом України від 3 липня 1991-го року № 1282-XII "Про індексацію грошових доходів населення". Відповідно до статті 4 Закону України № 1282-XII, "індексація грошових доходів населення проводиться в разі, коли величина індексу споживчих цін перевищила поріг індексації, який установлений в розмірі 101%". Індикація грошових доходів переважно здійснюється на підставі прожиткового мінімуму та мінімальної зарплати працездатних громадян України. Порядок проведення індексації грошових доходів населення затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2003 року № 1078.

Коди бюджетних платежів, відповідно до Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

50040000	Збір на обов'язкове державне соціальне страхування України на випадок безробіття до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття
50040100	Страхові внески роботодавців від суми фактичних витрат на оплату праці найманих працівників
50040200	Страхові внески, утримувані роботодавцями з суми виплат найманим працівникам
50040300	Страхові внески осіб, які беруть участь у страхуванні на випадок безробіття на добровільних засадах

50040400	Інші надходження до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття
50040500	Надходження від застосування штрафних санкцій

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ ДЕРЕГУЛЯЦІЇ І РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА, ПЕРЕДБАЧЕНОГО У РОЗДІЛІ “ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕС-КЛІМАТУ Й ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ” ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

ДЕРЕГУЛЯЦІЯ І РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА - СКЛАДОВІ ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗДІЛУ “ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕС-КЛІМАТУ Й ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ” ПРОГРАМИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

Конкуренція в економіці захищається Законом України від 26 листопада 1993 року № 3659-XII “Про Антимонопольний комітет України”, Законом України від 11 січня 2001 року № 2210-III “Про захист економічної конкуренції” і Законом України від 07 червня 1996 року № 236/96-ВР “Про захист від недобросовісної конкуренції”. Порядок отримання дозволів Антимонопольного комітету України врегульовано Положеннями про визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання (положення про узгоджені дії), про отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання.

Але зазначені заходи переважно врегульовували діяльність великого бізнесу. Підприємництво ж в Україні 2010 року регулювалося Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва (КВКВ 868) та його територіальними управліннями. Схема організації та взаємодії центральних органів виконавчої влади, затверджена Указом Президента України від 9 грудня 2010 року №1085/2010, передбачає ліквідацію Держкомпідприємництва. Відповідний департамент створюватиметься при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України.

Посилення відповідальності посадових осіб дозвільних органів за порушення вимог законодавства щодо питань надання документів дозвільного характеру.

- До 30.08.2010 - розробка законопроекту (головний розробником Держкомпідприємство) "Про внесення змін до Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" та Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо посилення відповідальності дозвільних органів за порушення законодавства з питань видачі документів дозвільного характеру)" - проект закону "Про внесення змін до Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" та Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо посилення відповідальності дозвільних органів за порушення законодавства з питань видачі документів дозвільного характеру)";
- до 29.09.2010 - громадське обговорення законопроекту;
- до 29.10.2010 - погодження законопроекту із зацікавленими центральними органами виконавчої влади;
- до 29.11.2010 - подання до Мін'юсту для отримання правової експертизи;
- до 29.12.2010 - розгляд та затвердження законопроекту урядом;
- до 28.01.2011 - внесення законопроекту до Верховної Ради;
- до прийняття Верховною Радою України - робота з відповідними комітетами ВР з супроводу і просування законопроекту;
- до прийняття Верховною Радою України - супроводження у Верховній Раді України законопроекту “Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення порядку видачі документів дозвільного характеру” (реєстр № 6262) - проект закону “Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення порядку видачі документів дозвільного характеру” (реєстр № 6262). Вказаним проектом передбачається норма щодо незастосування до суб'єктів господарювання адміністративних стягнень за роботу без одержання документа дозвільного характеру у разі застосування ними “принципу мовчазної згоди”.

Закон України “Про внесення змін до Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" від 11 лютого 2010 року N 1869-VI доповнив абзац 8 частиною 4 Закону України від 6 вересня 2005 року № 2806-IV “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, виклавши текст у такій редакції: “суб'єкт господарювання має право на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльно-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

сті на підставі подання декларації без отримання документа дозвільного характеру, за винятком тих видів господарської діяльності, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України".

Станом на кінець 2010 року, до Кодексу України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X, прийнятого Верховною Радою УРСР, законопроектом з реєстраційним № 6262 від 01.04.2010 р. остаточно не вносилися зміни. Проект закону № 6262 про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення порядку видачі документів дозвільного характеру був прийнятий у першому читанні. У випадку остаточного схвалення у Кодексі України про адміністративні правопорушення буде змінено редакції статей:

- 164. Порушення порядку зайняття господарською діяльністю;
- 166-10. Порушення порядку видачі документа дозвільного характеру.

Юридичною підставою для проектів землеустрою щодо землевідведення є Земельний кодекс України та Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV "Про землеустрій".

Опис необхідних дій: Дозвільна система у будівництві.

Необхідна дія: До прийняття Верховною Радою України - кодифікація будівельного законодавства в Містобудівному кодексі - супроводження законопроекту Містобудівного кодексу України (реєстр. № 6400) з метою його доопрацювання до другого читання.

Заходи:

- до 01.08.2010 - скорочення кількості та строків оформлення дозвільних документів, необхідних для початку будівельно-монтажних робіт - створення робочої групи з реформи дозвільної системи в будівництві за участю всіх зацікавлених сторін (міжнародних експертів, будівельних організацій);
- до 01.09.2010 - виявлення першочергових, найбільш чітких для гравців ринку вузьких місць в дозвільній системі в будівництві (з урахуванням минулих напрацювань, досвіду учасників робочої групи, думки експертів);
- до 15.12.2010 – опис необхідних законодавчих змін та Необхідних інституційних змін - Концепція необхідних дій зі скорочення кількості і термінів необхідних дозволів для початку робіт з будівництва.

Оскільки містобудівна діяльність і діяльність з об'єктами архітектури є комплексною діяльністю, Верховна Рада України 30 червня 2010 року прийняла за основу законопроект Містобудівного кодексу України № 6400, який, у випадку прийняття, почне діяти замість декількох чинних законів, зокрема:

- Закону України № 687-XIV від 20 травня 1999 року "Про архітектурну діяльність",
- Закону України № 1699-III від 20 квітня 2000 року "Про планування і забудову територій",
- Закону України № 2780-XII від 16 листопада 1992 року "Про основи містобудування",
- Закону України № 1704-VI від 05 листопада 2009 року "Про будівельні норми",
- Закону України № 208/94-ВР 14 жовтня 1994 року "Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування".

У випадку прийняття запропонованої редакції Містобудівного кодексу відносини у сфері планування і забудови територій також регулюватимуться:

- Конституцією України,
- Цивільним кодексом України,
- Господарським кодексом України,
- Законом України № 3059-14 від 07.02.2002 р. "Про Генеральну схему планування території України",
- Законом України № 525-V від 22.12.2006 р. "Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду",
- та Законом України № 962-IV від 19 червня 2003 року "Про охорону земель".

Однією з нагальних проблем залишається спрощення процедури отримання паспорта на забудову (будівельного паспорта), що видається управліннями з питань містобудування та архітектури виконавчих комітетів органів місцевого самоврядування.

Для оформлення Актів проведення в натурі виносу меж земельних ділянок органами місцевого самоврядування створюються комунальні підприємства "Містобудування та кадастр".

Необхідна дія: Спрощення процедури відведення земельних ділянок для будівництва.

Заходи:

- до 02.09.2010 - розробка проекту закону;
- до 06.10.2010 - громадське обговорення законопроекту;
- до 06.11.2010 - погодження законопроекту із зацікавленими центральними органами виконавчої влади;
- до 20.11.2010 - подання до Мін'юсту для отримання правової експертизи;
- до 05.12.2010 - розгляд та затвердження законопроекту урядом;
- до прийняття Верховною Радою України - внесення законопроекту до Верховної Ради.

Цілком можливо, що законодавче врегулювання проектів землеустрою щодо відведення земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлових будинків, господарських будівель та споруд відбудеться після ухвалення законів України, передбачених перехідними положеннями Земельного кодексу України:

- "Про державний земельний кадастр",
- "Про ринок земель в Україні".

Станом на 2010 рік проекти землеустрою щодо відведення земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлових будинків, господарських будівель та споруд виконувалися суб'єктами господарської діяльності, проектними організаціями - ліцензіатами Державного комітету України із земельних ресурсів на підставі рішень виконавчих комітетів органів місцевого самоврядування.

Юридичною базою для розробки проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, згідно з кодами цільового використання землі (УКЦВЗ) та кодами форми власності на землю (УКФВЗ), є:

- Земельний кодекс України,
- Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV "Про землеустрій",
- Закон України від 23 грудня 1998 року № 353-XIV "Про топографо-геодезичну та картографічну діяльність",
- Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2004 року № 266 "Про затвердження типового договору про розроблення проекту землеустрою (щодо відведення земельних ділянок),
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26 травня 2003 року № 677 "Про затвердження Порядку розроблення проектів землеустрою (щодо відведення земельних ділянок).

Процесуально проекти землеустрою щодо відведення земельної ділянки погоджуються з:

- головним управлінням містобудування та архітектури виконавчого комітету органу місцевого самоврядування,
- управлінням земельних ресурсів та земельного кадастру,
- санітарно-епідеміологічними станціями Міністерства охорони здоров'я України,
- екологічною інспекцією Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та
- управлінням Державного комітету із земельних ресурсів України щодо дотримання статей 20 та 124 Земельного Кодексу України, ст. 50 Закону України "Про землеустрій" та еталону проекту відведення земельної ділянки юридичним та фізичним особам для будь-яких потреб, затвердженого Держкомземом від 18.06.1997 р.,
- управлінням культури, відповідно до статті 36 Закону України "Про охорону культурної спадщини" та статті 19 Закону України "Про охорону археологічної спадщини".

Заходи:

Ліцензування:

- до 30.09.2010 - переглянути види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню за вказаними вище критеріями, й скасувати ліцензування видів діяльності, що не становлять небезпеки для держави, життя й здоров'я людини й довкілля (на 30% до кінця 2010 р. з подальшим послідовним скороченням) - скорочення кількості видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню не менш ніж на 30%. Проект закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення кількості видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню".
- Кабінетом Міністрів України (листом від 14.06.2010 № 7515/0/2-10 за підписом віце-прем'єр-міністра України С. Тігіпка) проект закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення кількості видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню" передано до Адміністрації Президента України з пропозицією внесення його до Верховної Ради України від імені Президента України як суб'єкта законодавчої ініціативи та визначити як невідкладний з метою його позачергового розгляду.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Потрібно вносити зміни до Закону України від 01 червня 2000 року № 1775-III "Про ліцензування певних видів господарської діяльності". Верховна Рада України прийняла Закон України від 19.10.2010 року "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження державного регулювання господарської діяльності", яким скасувала ліцензування 23-х видів господарської діяльності. Верховна Рада України скасувала ліцензії для видобутку корисних копалин, торгівлі коштовностями і турбізнесу.

Коди бюджетних платежів, згідно з Наказом Мінфіну від 27.12.01 р. № 604, за деякі з ліцензій:

14060000	Плата за ліцензії на певні види господарської діяльності
14060100	Податок на промисел
14060200	Плата за видачу ліцензій та сертифікатів
14060300	Плата за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності
14060400	Кошти в іноземній валюті за реєстрацію представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності
14060500	Плата за ліцензії на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів
14060600	Плата за ліцензії на право експорту, імпорту та оптової торгівлі спирту етилового, коньячного та плодового
14060700	Плата за ліцензії на право експорту, імпорту алкогольними напоями та тютюновими виробами
14060800	Код виключено
14060900	Плата за державну реєстрацію, крім плати за державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності
14061000	Плата за ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами
14061100	Плата за ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами
14061200	Грошовий (ліцензійний) збір за видачу ліцензій за кабельне мовлення, ретрансляцію, проводове (кабельне) мовлення і час мовлення
14061400	Плата за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України та видачу дублікатів таких ліцензій
14061500	Плата за ліцензії, видані Національною комісією регулювання електроенергетики
14061700	Плата за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензій на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій та видачу копій і дублікатів таких ліцензій

- До IV кварталу 2010 р. - узгодити вартість надання ліцензій з фактичними видатками, пов'язаними з наданням ліцензії - проведення моніторингу відповідності розміру плати за видачу ліцензії обсягу фактичних організаційних витрат, пов'язаних з наданням цієї адміністративної послуги - за результатами моніторингу у разі необхідності внесення змін до Постанови КМУ від 29.11.2000 № 1755 "Про строк дії ліцензії на провадження певних видів господарської діяльності, розміри і порядок зарахування плати за її видачу".

Останні зміни до Постанови КМУ від 29.11.2000 № 1755 вносилися ще 2 березня 2010 року.

Заходи:

- до IV кв. 2010 р. - прийняти Закону України про адміністративні послуги, яким, зокрема, визначити принципи делегування владних повноважень, платність або безкоштовність надання адміністративних послуг, порядок визначення розмірів оплати за надання платних адміністративних послуг - робота з відповідними комітетами ВР із супроводу законопроекту, розробленого н.д. Коновалюком В. І., реєстр. № 6199;
- до 16.08.2010 - розробка законопроекту - прийняття законопроекту адміністративно-процедурного кодексу;

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до 30.08.2010 - громадське обговорення законопроекту - опублікування проекту закону на сайті Держкомпідприємництва.

Проривом в реформуванні адміністративного права України став Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV, неформально відомий як адміністративний процесуальний кодекс. Судова система складається з двадцяти семи окружних адміністративних судів та з дев'яти апеляційних адміністративних судів.

Концепцію розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади було схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2006 року № 90-р.

Постановою Кабінету Міністрів України № 532 від 27.05.2009 затверджено Положення про Реєстр державних та адміністративних послуг. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 червня 2007 р. № 494-р затверджено план заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади.

Більшість адміністративних послуг можна віднести до розділу 75 Державного класифікатора продукції та послуг ДК 016 97.

Комітетом Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування 30.06.2010 року схвалено для розгляду та прийняття Верховною Радою України законопроект реєстр. № 6199, поданого н.д. В. Коновалюком у першому читанні за основу за умови врахування пропозицій Мін'юсту та Держкомпідприємництва щодо подання його разом в пакеті з проектом Адміністративно-процедурного кодексу.

Заходи:

Опис необхідних дій:

- до 30.09.2010 - погодження законопроекту із зацікавленими центральними органами виконавчої влади;
- до 15.10.2010 - розгляд та затвердження законопроекту урядом - затверджений КМУ законопроект;
- до прийняття Верховною Радою України - внесення законопроекту до Верховної Ради.

Зазначений законопроект у 2010 році не розглядався у першому читанні.

Необхідна дія: Переглянути затвержені урядом види платних послуг з подальшим розмежуванням їх на адміністративні (державні) і господарські.

Заходи:

- до 01.09.2010 - розробка проекту нормативно-правового акта з метою оптимізації (розмежування платних послуг на адміністративні (державні) та господарські, скасування послуг, повноваження з надання яких не передбачено законами України та актами Кабінету Міністрів України та які дублюють функції державних органів) кількості платних послуг, які надаються органами виконавчої влади;
- до 01.10.2010 - погодження проекту нормативно-правового акта із зацікавленими центральними органами виконавчої влади;
- до 15.10.2010 - подання проекту нормативно-правового акта Кабінету Міністрів для його прийняття.

Експертами Національного інституту стратегічних досліджень нараховано 23 постанови Кабінету Міністрів України, якими затверджуються переліки платних господарських послуг:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1138 "Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти".
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1997 р. № 38 "Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами".
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 червня 1997 р. № 534 "Про затвердження Переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами культури і мистецтв, заснованими на державній та комунальній формі власності".
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 р. № 639 "Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів".
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 травня 1999 р. № 855 "Про затвердження переліку платних послуг у галузі атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації".
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 1999 р. № 969 "Про перелік платних послуг, які можуть надава-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

тися установами і організаціями телебачення і радіомовлення, заснованими на державній формі власності”.

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 1999 р. № 1379 “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами та організаціями, що належать до сфери управління Державного комітету по водному господарству, на замовлення юридичних і фізичних осіб”.
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 серпня 1999 р. № 1432 “Про затвердження переліку державних платних послуг, які надаються науково-дослідними інститутами судових експертиз Міністерства юстиції”.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2000 р. № 798 “Про затвердження переліку платних послуг, що можуть надаватися підрозділами Державної пожежної охорони Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи”.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 р. № 1913 “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами природно-заповідного фонду”.
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2001 р. № 1430 “Про затвердження переліку платних послуг екологічного характеру, які можуть надаватися територіальними органами Міністерства екології та природних ресурсів”.
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 644 “Про затвердження переліку додаткових платних послуг, які надаються аварійно-рятувальними службами”.
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. № 647 “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися державними насінневими інспекціями Міністерства аграрної політики”.
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2002 р. № 1952 “Про затвердження переліку платних послуг, що можуть надаватися митними органами”.
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 586 “Про затвердження переліку платних послуг, які надаються організаціями системи державного резерву”.
16. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 липня 2003 р. № 1180 “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними науковими установами”.
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 2003 р. № 1553 “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися бюджетними установами державної системи страхового фонду документації у сфері створення, формування, ведення і використання страхового фонду документації”.
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. № 12 “Про порядок надання платних соціальних послуг та затвердження їх переліку”.
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2004 р. № 1180 “Про затвердження переліку платних послуг, що можуть надаватися державними квітково-декоративними насінневими інспекціями Державного комітету з питань житлово-комунального господарства”.
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2006 р. № 41 “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися Державною фельд'єгерською службою”.
21. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2007 р. № 795 “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ”.
22. Постанова Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2007 р. № 1017 “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися органами та установами Державної кримінально-виконавчої служби”.
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2008 р. № 578 “Про затвердження переліку платних послуг Державної служби з карантину рослин та розміру плати за їх надання”.

Окремі розділи деяких постанов визнавалися неконституційними рішеннями Конституційного Суду України.

Необхідна дія: Створити єдину електронну базу даних адміністративних (державних) послуг органів виконавчої влади й місцевого самоврядування.

Заходи:

- до 01.09.2010 - розробка проекту рішення Кабінету Міністрів України про визначення пілотних адміністративних послуг для надання їх в електронному вигляді;
- до 01.11.2010 - розробка Порядку розроблення регламентів надання адміністративних послуг;
- до 31.12.2010 - розробка проектів регламентів надання пілотних адміністративних послуг.

Закон України від 9 січня 2007 року “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки” передбачає комплекс заходів для інформатизації суспільства.

Президент України видав низку указів:

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- від 20 жовтня 2005 року "Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій",
- від 1 серпня 2002 року "Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади",
- від 31 липня 2000 року "Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні" від 31 липня 2000 року;

Кабінет Міністрів України видав декілька постанов:

- від 28 жовтня 2004 року "Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади",
- від 28 жовтня 2004 року "Про затвердження порядку застосування електронного цифрового підпису органами виконавчої влади і місцевого самоврядування і органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності",
- від 28 жовтня 2004 року "Про затвердження Положення про центральний засвідчувальний орган".

Деякі пілотні проекти передбачені у проекті концепції Державної цільової програми реформування державного управління та державної служби на 2011-2015 роки.

Необхідна дія: Вхідження до бізнесу і вихід з бізнесу.

Заходи:

- До прийняття Верховною Радою України - урегулювання питання про акредитацію представництв і філій іноземних компаній за заявним принципом - законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо акредитації на території України відокремлених підрозділів іноземних юридичних осіб" - реєстр. № 5148 від 30.03.2010 - супроводження законопроекту у комітетах Верховної Ради. 29.06.2010 прийнято в першому читанні. Готується на друге читання.
- До прийняття Верховною Радою України - запровадити електронну державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців та взаємний обмін інформацією між усіма учасниками державної реєстрації - законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо запровадження системи електронної державної реєстрації суб'єктів господарювання)" - реєстр. № 6261 від 01.04.2010 - супроводження законопроекту у комітетах Верховної Ради. 29.06.2010 прийнято в першому читанні. Готується на друге читання.
- До 15.07.2010 - спростити процедуру добровільного припинення господарської діяльності юридичної особи й фізичної особи-підприємця - погодити законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо спрощення процедур припинення юридичних осіб та фізичних осіб підприємців), розроблений Комітетом на виконання доручення КМУ від 04.06.2010 № 33081/0/1-10.
- До 22.07.2010 - погодити законопроект.
- До 02.08.2010 - подати законопроект для проведення правової експертизи та для отримання висновку.
- До 15.08.2010 - подати законопроект до КМУ.
- До 30.08.2010 - внести законопроект до Верховної Ради.
- До 15.09.2010 - супроводження законопроекту у комітетах Верховної Ради.
- До 30.09.2010 - супроводження законопроекту у комітетах Верховної Ради.

Означення мультиплікаторам вхідження до бізнесу та виходу з бізнесу надані в п. 2 Національного стандарту № 3 "Оцінка цілісних майнових комплексів", затвердженого Постановою КМУ 1655 від 29.11.2006 р.

Діяльність відокремлених підрозділів юридичних осіб регулюється частиною п'ятою статті 55, а управління підприємствами врегульовується частиною 4 статті 65 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості про відокремлені підрозділи суб'єкта господарювання включаються до Єдиного державного реєстру в порядку, визначеному законодавством, згідно зі статтею 58 Господарського кодексу України.

Проект закону № 5148/П було прийнято у першому читанні Постановою Верховної Ради України № 2370-VI від 29 червня 2010 року. У проекті пропонується запровадити акредитацію відокремлених підрозділів іноземних суб'єктів господарської діяльності, зокрема їх представництв та філій, з внесенням відповідної інформації про такі підрозділи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Проект закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо спрощення процедур припинення юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців)" повинен внести зміни до низки нормативно-правових актів, зокрема

ДО:

- статей 166-6 "Порушення порядку подання фінансової звітності та ведення бухгалтерського обліку при ліквідації юридичної особи" та 166-11 "Порушення законодавства про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців" Кодексу УРСР "Про адміністративні правопорушення",
- статей 50-1, 105, 111, 112 Цивільного кодексу України,
- до частини 8 статті 59, статей 60 та 61 Господарського кодексу України,
- абзацу 2 статті 7, статей 20, 21 та 23 Закону України "Про господарські товариства".

Головне науково-експертне управління апарату Верховної Ради України пропонує повернути законопроект на доопрацювання. Акредитація відокремлених підрозділів іноземних юридичних осіб на території України має полягати у їх державній реєстрації згідно з Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців". Зокрема, не зрозуміло, навіщо вводити новий термін "акредитація", якщо можна вживати існуючий термін "державна реєстрація".

Необхідна дія: Скоротити, шляхом прийняття нового закону про банкрутство, строки процедури банкрутства, забезпечити паритетність захисту інтересів боржників і кредиторів, запровадити дієвий механізм відновлення платоспроможності боржника та запобігання майновим маніпуляціям.

Заходи:

- до 30.07.2010 - створення робочої групи;
- до 15.10.2010 - написання робочою групою законопроекту з урахуванням існуючих напрацювань, у тому числі проекту закону, підготовленого робочою групою при кураторстві Фонду "Ефективне Управління";
- до 16.11.2010 - громадське обговорення законопроекту;
- до 16.12.2010 - проведення круглих столів з питання обговорення законопроекту;
- до 29.12.2010 - узгодження законопроекту а) у системі КМУ б) на рівні роб. групи / вик. секретаря КЕР / засідання КЕР;
- до 29.12.2010 - розгляд та затвердження законопроекту урядом;
- до 05.01.2010 - внесення законопроекту до Верховної Ради;
- до прийняття Верховною Радою України - робота з відповідними комітетами ВР з супроводу і просування законопроекту.

Закон України від 14.05.92 р. № 2343-XII "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" визначає банкрутством визнану господарським судом неплатоспроможність, наслідком якої можливе застосування ліквідаційної процедури. Справа про банкрутство порушується судом. Сторонами правовідносин у банкрутстві є кредитор і боржник. Порядок задоволення вимог кредиторів прописаний у статті 112 "Задоволення вимог кредиторів" Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року та у статті 31 Закону України № 2343-XII від 14.05.92 р. "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". Відповідно до статті 31 "Черговість задоволення вимог кредиторів" Закону України № 2343-XII від 14.05.92 р.:

"1. Кошти, одержані від продажу майна банкрута, спрямовуються на задоволення вимог кредиторів, у порядку, встановленому цією статтею:

1) у першу чергу задовольняються:

а) вимоги, забезпечені заставою;

б) вимоги щодо виплати заборгованості із заробітної плати за три місяці роботи, що передують порушенню справи про банкрутство чи припиненню трудових відносин у разі звільнення працівника до порушення зазначеної справи, грошової компенсації за всі невикористані дні щорічної відпустки та додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, право на які виникло протягом двох років, відпрацьованих до порушення справи про банкрутство чи припинення трудових відносин, інших коштів, належних працівникам у зв'язку з оплачуваною відсутністю на роботі (оплата часу простою не з вини працівника, гарантії на час виконання державних або громадських обов'язків, гарантії і компенсації при службових відрядженнях, гарантії для працівників, що направляються для підвищення кваліфікації, гарантії для донорів, гарантії для працівників, що направляються на обстеження до медичного закладу, соціальні виплати у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності за рахунок коштів підприємства тощо), право на які виникло протягом трьох останніх місяців до порушення справи про банкрутство чи припинення трудових відносин, а також вихідної допомоги, належної працівникам у зв'язку з припиненням трудових відносин, у тому числі відшкодування кредиту, отриманого на ці цілі; (Підпункт "б" пункту 1 частини першої статті 31 в редакції Закону N 2597-IV (2597-15) від 31.05.2005)

в) витрати Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, що пов'язані з набуттям ним прав кредитора щодо

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

банку, - у розмірі всієї суми відшкодування за вкладами фізичних осіб; (Пункт 1 частини першої статті 31 доповнено підпунктом "в" згідно із Законом N 2740-III (2740-14) від 20.09.2001)

в-1) вимоги кредиторів за договорами страхування; { Пункт 1 частини першої статті 31 доповнено підпунктом "в-1" згідно із Законом N 675-VI (675-17) від 17.12.2008 }

г) витрати, пов'язані з провадженням у справі про банкрутство в господарському суді та роботою ліквідаційної комісії, у тому числі:

витрати на оплату державного мита;

витрати заявника на публікацію оголошення про порушення справи про банкрутство;

витрати на публікацію в офіційних друкованих органах інформації про порядок продажу майна банкрута;

витрати на публікацію в засобах масової інформації про поновлення провадження у справі про банкрутство у зв'язку з визнанням мирової угоди недійсною;

витрати арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора), пов'язані з утриманням і збереженням майнових активів банкрута;

витрати кредиторів на проведення аудиту, якщо аудит проводився за рішенням господарського суду за рахунок їх коштів;

витрати на оплату праці арбітражних керуючих (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) в порядку, передбаченому статтею 27 цього Закону.

Перелічені витрати відшкодовуються ліквідаційною комісією після реалізації нею частини ліквідаційної маси, якщо інше не передбачено цим Законом;

2) у другу чергу задовольняються вимоги, що виникли із зобов'язань банкрута перед працівниками підприємства-банкрута (за винятком повернення внесків членів трудового колективу до статутного фонду підприємства), крім вимог, задоволених у першу чергу, зобов'язань, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, шляхом капіталізації відповідних платежів, у тому числі до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України за громадян, які застраховані в цьому Фонді, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, зобов'язань зі сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування та інші види загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також вимоги громадян - довіритель (вкладників) довірчих товариств або інших суб'єктів підприємницької діяльності, які залучали майно (кошти) довіритель (вкладників); { Пункт 2 частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2597-IV (2597-15) від 31.05.2005, N 3108-IV (3108-15) від 17.11.2005; в редакції Закону N 435-V (435-16) від 12.12.2006 }

3) у третю чергу задовольняються вимоги щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів). Вимоги центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом; (підпункт 3 частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1713-IV (1713-15) від 12.05.2004)

4) у четверту чергу задовольняються вимоги кредиторів, не забезпечені заставою, у тому числі і вимоги кредиторів, що виникли із зобов'язань у процедурі розпорядження майном боржника чи в процедурі санації боржника;

5) у п'яту чергу задовольняються вимоги щодо повернення внесків членів трудового колективу до статутного фонду підприємства;

6) у шосту чергу задовольняються інші вимоги.

2. Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження на рахунок коштів від продажу майна банкрута після повного задоволення вимог попередньої черги.

3. У разі недостатності коштів, одержаних від продажу майна банкрута, для повного задоволення всіх вимог однієї черги вимоги задовольняються пропорційно сумі вимог, що належить кожному кредиторові однієї черги.

4. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги ліквідаційна комісія не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

5. Вимоги, заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, не розглядаються і вважаються погашеними.

6. Вимоги, не задоволені за недостатністю майна, вважаються погашеними.

7. У разі якщо господарським судом винесено ухвалу про ліквідацію юридичної особи - банкрута, майно, що залишилося після задоволення вимог кредиторів, передається власникові або уповноваженому ним органу, а майно державних підприємств - відповідному органу приватизації для наступного продажу. Кошти, одержані від продажу цього майна, спрямовуються до Державного бюджету України".

Ліквідаційна процедура передбачає припинення повноважень органів управління та звільнення керівних посадових осіб із записом у трудовій книжці. З дня призначення ліквідатора йому переходять усі права. Ліквідація професійних учасників ринку цінних паперів має свої особливості. Діяльність арбітражного керуючого є ліцензійною. Припинення зобов'язань відбувається у випадку поєднання боржника і кредитора в одній особі або у випадку смерті боржника.

Положення про порядок формування та ведення єдиної бази даних про підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, затверджено Наказом Міністерства економіки України № 77 від 11.04.2001 року.

Опис необхідних дій: 5. Державний нагляд і контроль.

Необхідна дія: Скоротити кількість державних контролюючих функцій шляхом проведення аудиту й аналізу контролюючих функцій, з подальшим скасуванням контролюючих органів, у діяльності яких зникла необхідність.

Заходи:

- до 23.08.2010 - підготовка орієнтовного переліку законодавчих актів, якими визначені функції з державного нагляду (контролю) органами виконавчої влади;
- до 23.08.2010 - здійснити інвентаризацію органів державного нагляду (контролю), що знаходяться у підпорядкуванні центральних органів виконавчої влади і здійснюють функції державного нагляду (контролю) за суб'єктами господарювання.

Базовим документом є Закон України 5 квітня 2007 року № 877-V "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності", стаття 1 якого визначає "державний нагляд (контроль) - діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, органів місцевого самоврядування (далі - органи державного нагляду (контролю)) в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, прийнятного рівня безпеки для населення, навколишнього природного середовища". Кабінет Міністрів України затвердив розпорядження від 15 вересня 2010 р. № 1850-р "Про забезпечення здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

Перелік органів виконавчої влади, уповноважених здійснювати державний нагляд (контроль) у відповідних сферах господарської діяльності (діяльність яких підпадає під сферу дії Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності") було викладено у додатку 1 до листа Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, з детальним викладом предметів контролю, суб'єктів контролю, об'єктів контролю та правових підстав для здійснення контролю.

Питання проведення інвентаризації органів державного нагляду стало дуже актуальним після виходу Указу Президента України від 9 грудня 2010 року №1085/2010, який запровадив реорганізацію, ліквідацію та перейменування органів центральної виконавчої влади. Але остаточну інвентаризацію так і не було проведено.

Необхідна дія: Завершення розробки й впровадження критеріїв оцінювання ступеня ризику від ведення суб'єктами господарської діяльності й періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю).

Заходи:

- до 25.06.2010 - погодження проекту розпорядження Кабінету Міністрів України, яким встановлюється граничний строк для розробки і затвердження критеріїв оцінки ступеня ризику, із зацікавленими органами виконавчої влади;
- до 07.07.2010 - подання проекту розпорядження до Мін'юсту для отримання правової експертизи;
- до 09.08.2010 - розгляд та затвердження проекту розпорядження урядом;
- до 09.10.2010 - опрацювання Держкомпідприємством проектів постанов КМУ, якими затверджуються критерії оцінки ступеня ризику.

Стаття 1 Закону України 5 квітня 2007 року № 877-V дає означення, що "прийнятний ризик - соціально, економічно, технічно і політично обґрунтований ризик, який не перевищує гранично допустимого рівня", а "ризик - кількісна міра небезпеки, що враховує ймовірність виникнення негативних наслідків від здійснення господарської діяльності та можливий розмір втрат від них".

Необхідна дія: Згідно з ч. 2 статті 5 цього ж закону, "орган державного нагляду (контролю) визначає у віднесеній до його відання сфері критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від здійснення господарської діяльності." "З урахуванням значення прийнятного ризику всі суб'єкти господарювання, що підлягають нагляду (контролю), відносяться до одного з трьох ступенів ризику: з високим, середнім та незначним". Розподіл суб'єктів господарювання за

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
ступенем ризику залежно від сфери діяльності зроблено в постановах Кабінету Міністрів України.

Заходи:

- від 17.04.08 р. № 365 – “Про затвердження критеріїв оцінки ступеня ризику від провадження господарської діяльності та визначення періодичності здійснення заходів державного нагляду (контролю) у галузі залізничного транспорту”;
- від 21.05.08 р. № 483 “Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності і визначається періодичність проведення планових заходів, пов'язаних з державним наглядом (контролем) за додержанням порядку формування, встановлення та застосування цін (тарифів)”;
- від 03.09.08 р. № 775 “Про затвердження критерію, за яким оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів, пов'язаних з державним наглядом (контролем) у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування”;
- від 03.09.08 р. № 790 “Про затвердження критеріїв розподілу суб'єктів господарювання за ступенем ризику їх діяльності у сфері автомобільного транспорту та визначення періодичності здійснення заходів державного нагляду (контролю)”;
- від 27.12.08 р. № 1164 “Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, пов'язаної з виробництвом, випуском і реалізацією продукції (виконанням робіт, наданням послуг), та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)”;
- від 21.01.09 р. № 25 “Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності в туристичній сфері та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю)”;
- від 15.04.09 р. № 345 “Про затвердження критерію, за яким оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів, пов'язаних з державним наглядом (контролем) у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття”;
- від 03.06.09 р. № 540 “Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів, пов'язаних з державним наглядом (контролем) у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”;
- від 03.06.09 р. № 547 “Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності і визначається періодичність проведення планових заходів, пов'язаних з державним наглядом (контролем) у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням і похованням”;
- 03.12.09 р. № 1288 “Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності суб'єктами господарювання, що повинні виконувати норматив робочих місць для працевлаштування інвалідів, та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)”.

Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, встановлюються зазначеними постановами, які також встановлюють періодичність проведення державного контролю для кожного з трьох ступенів ризику по кожній із сфер діяльності. Не зрозуміло, які ще постанови КМУ план-графік має на увазі.

Необхідна дія: Зміна підходів до здійснення державного нагляду з прямого контролю до профілактики й запобігання порушень законодавства; визначити перелік.

Заходи:

- до 15.07.2010 - погодження проекту розпорядження Кабінету Міністрів України, який зобов'язує органи виконавчої влади розробити та затвердити накази із переліками питань та уніфікованими формами актів, із зацікавленими органами;
- до 30.07.2010 - подання проекту розпорядження до Мін'юсту для отримання правової експертизи;
- до 15.08.2010 - розгляд та затвердження проекту розпорядження урядом;
- до 09.10.2010 - опрацювання Держкомпідприємством проектів наказів, якими затверджуються уніфіковані форми актів та переліки питань для здійснення заходів державного нагляду (контролю).

Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва ліквідовано Указом Президента України від 9 грудня 2010 року №1085/2010, а діяльність подібного органу продовжуватиметься у складі Міністерства економічного розвитку і торгівлі. У 2010 році зміни до постанов КМУ щодо уніфікації форм актів не вносилися.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Необхідна дія: Увести відповідальність органів державного нагляду (контролю) за збитки, завдані суб'єкту господарювання неправомірними діями і недотриманням процедури здійснення державного нагляду (контролю).

Заходи:

- до 01.08.2010 - проведення дослідження та аналізу законодавства країн СНД щодо відповідальності посадових осіб органів державного нагляду (контролю) за недотримання ними процедури здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Способи (процедури) здійснення державного нагляду визначаються законами та нормативно-правовими актами.

Необхідна дія: Привести систему санітарних і фітосанітарних стандартів у відповідність до законодавства ЄС.

Заходи:

- До 30.08.2010 - Затвердити Закон України "Про внесення змін та доповнень до закону "Про безпечність та якість харчових продуктів" - створити робочу групу з представників зацікавлених міністерств та асоціацій виробників харчових продуктів. Підготувати першу редакцію проекту, розпочати громадське обговорення.

- До 15.10.2010 - підготувати другу редакцію проекту.

- До 30.10.2010 - розпочати узгодження законопроекту.

- До 15.11.2010 - провести третє засідання робочої групи, узгодити законопроект.

- До 30.11.2010 - затвердити законопроект КМУ.

- До 15.12.2010 - зареєструвати законопроект у ВРУ.

Санітарні норми врегульовуються Законом України від 24 лютого 1994 року № 4004-XII "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" та актами Державної санітарно-епідеміологічної служби.

Фітосанітарні норми врегульовуються Законом України від 30.06.1993 р. № 3348-XII "Про карантин рослин". Наказом Міністерства аграрної політики України від 23.08.2005 року № 414 затверджено "Фітосанітарні правила ввезення з-за кордону, перевезення в межах країни, транзиту, експорту, порядку переробки та реалізації підкарантинних матеріалів".

Україна розпочала переговори про зону вільної торгівлі з ЄС 5 травня 2008 року, обговорюючи вільний рух товарів, послуги та інвестиції, інституційні реформи тощо. Одночасно Україна підписала Угоду країн СНД від 15.04.1994 р. "Про створення зони вільної торгівлі", яка набула чинності для України 15.12.1999 р.

Востаннє зміни до Закону України від 23.12.1997 № 771/97-ВР "Про безпечність та якість харчових продуктів" вносилися 06 липня 2010 року.

Необхідна дія: Затвердити Постанову КМУ "Про виконання зобов'язань перед СОТ, що визначені п. № 327 Звіту Робочої групи з питань вступу до СОТ".

Заходи:

- До 30.08.2010 - Створити робочу групу з представників зацікавлених міністерств та асоціацій виробників харчових продуктів. Підготувати першу редакцію проекту, розпочати громадське обговорення - перше засідання робочої групи. Перша редакція проекту, його розміщення на офіційному сайті для громадського обговорення.

- До 15.10.2010 - підготувати другу редакцію проекту. Розпочати узгодження проекту.

- до 30.10.2010 - узгодити проект.

- до 15.11.2010 - розглянути проект в КМУ.

Вступ України до Світової організації торгівлі (колишньої багатосторонньої Генеральної угоди про тарифи і торгівлю, створеної 1948 року) був передумовою започаткуванню переговорів про зону вільної торгівлі між Європейським Союзом та Україною. Згідно з п. 327 Звіту робочої групи з питань вступу України до СОТ, який є частиною законодавства України згідно з Законом України "Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі" від 10 квітня 2008 року N250-V, з моменту ступу до СОТ Україна має застосовувати всі власні санітарні та фітосанітарні заходи відповідно до положень Угоди СОТ з санітарних та фітосанітарних заходів. До санітарних заходів згідно з цією Угодою належать і обов'язкові параметри безпечності. Проект постанови Кабінету Міністрів України "Про виконання зобов'язань перед СОТ, що визначені п. 327 Звіту робочої групи з питань вступу України до СОТ" базу-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
ється на положеннях частини другої п. 1 Додатку С Угоди СОТ про санітарні та фітосанітарні заходи.

Необхідна дія: Затвердити наказ Головного державного санітарного лікаря щодо уточнення переліку об'єктів державної санітарно-епідеміологічної експертизи з метою його приведення у відповідність до Регламенту ЄС № 258/97 від 27 січня 1997 р. стосовно новітніх харчових продуктів і новітніх інгредієнтів.

Заходи:

- До 30.08.2010 - Створити робочу групу з представників зацікавлених міністерств та асоціацій виробників харчових продуктів. Підготувати першу редакцію проекту, розпочати громадське обговорення.
- До 15.10.2010 - Підготувати другу редакцію проекту. Розпочати узгодження проекту.
- До 30.10.2010 - Узгодити проект.
- До 15.11.2010 - Затвердити наказ.

Вимогу відповідного маркування продуктів, які складаються з або містять ГМО, встановлено статтею 19 Директиви 2001/18/ЄС.

Стаття 8 Регламенту ЄС 258/97 від 27 січня 1997 р. встановлює відповідного маркування продуктів для нових продуктів.

У статті 4 Регламенту ЄС 1830/2003 зазначено, що в супроводжуючих продукт документах, який містить чи складається з ГМО, повинна міститися інформація про наявність ГМО у продукті.

Необхідна дія:

Затвердити наказом Головного державного санітарного лікаря України СанПіН по застосуванню ароматизаторів включаючи перелік дозволених до використання в харчових продуктах ароматизаторів.

Заходи:

- До 30.09.2010 - створити робочу групу з представників зацікавлених міністерств та асоціацій виробників харчових продуктів. Підготувати першу редакцію проекту, розпочати громадське обговорення.
- До 15.10.2010 - підготувати другу редакцію проекту. Розпочати узгодження проекту.
- До 30.10.2010 - Узгодити проект.
- До 15.11.2010 - Затвердити наказ.

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України "Про затвердження Державних санітарних норм та правил по застосуванню ароматизаторів" було оприлюднено на веб-сторінці МОЗ 02 листопада 2011 року.

Опис необхідних дій: Технічне регулювання.

Необхідна дія: Поділ функції стандартизації, контролю відповідності й ринкового нагляду між різними органами з метою уникнення конфлікту інтересів. Прийняття законів України:

- "Про державний ринковий нагляд",
- "Про загальну безпечність продукції",
- "Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції".

Заходи:

- до 15.08.2010 - направлення президентською адміністрацією законопроектів на погодження із заінтересованими ЦОВВ;
- 30.08.2010 - відстеження законопроектів у Верховній Раді України;
- до 01.10.2010 (приблизно) - супровід законопроектів у Верховній Раді України;
- до 30.08.2010 - створення робочої групи за участю міжнародних експертів для підготовки пропозицій щодо реорганізації Держспоживстандарту та підготовки проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо удосконалення державного управління у сфері технічного регулювання та захисту прав споживачів - у тижневий термін після прийняття Законів України "Про державний ринковий нагляд", "Про загальну безпеку продукції", "Про відповідальність постачальника за дефектну продукцію", "Про внесення змін до деяких законів України";
- до 15.11.2010 - підготовка проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо удосконалення державного управління у сфері технічного регулювання та захисту прав споживачів (щодо реорганізації Держспоживстандарту) - у місячний термін після прийняття законів України "Про державний ринковий нагляд", "Про загальну безпеку продукції",

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

“Про відповідальність постачальника за дефектну продукцію”;

- до 15.11.2010 - підготовка проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо удосконалення державного управління у сфері технічного регулювання та захисту прав споживачів (щодо реорганізації Держспоживстандарту) - у місячний термін після прийняття законів України “Про державний ринковий нагляд”, “Про загальну безпеку продукції”, “Про відповідальність постачальника за дефектну продукцію”;

- до 30.11.2010 - подання до Мінекономіки проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо удосконалення державного управління у сфері технічного регулювання та захисту прав споживачів (щодо реорганізації Держспоживстандарту).

До запланованого поділу функції стандартизації, контролю відповідності й ринкового нагляду, увесь 2010 рік в Україні залишалася чинною така нормативно-правова база:

- стандарти (до імпортованих товарів в Україні застосовується національний режим сертифікації, встановлений Законом України № 2408-III від 17.05.2001 р. “Про стандартизацію”, Декретом Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 р. № 46-93 “Про стандартизацію і сертифікацію”, встановлюється Порядок митного оформлення товарів, що ввозяться на митну територію України та підлягають обов'язковій сертифікації в Україні, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2008 р. № 446. Перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, затверджено наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання і споживчої політики від 01.02.2005 р. № 28 “Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні”),

- технічне регулювання (відповідно статті 13 Закону України від 01.12.2005 р. № 3164-IV “Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності” та статті 14 Закону України “Про захист прав споживачів” з метою недопущення ввезення на митну територію України продукції (товару), яка не відповідає вимогам технічних регламентів), Указом Президента України від 13 липня 2005 р. № 1105/2005 “Про заходи щодо вдосконалення діяльності у сфері технічного регулювання та споживчої політики”, Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання і споживчої політики від 14 жовтня 2010 р. № 467 затверджено Перелік продукції, що підлягає оцінці відповідності вимогам технічних регламентів в Україні),

- оцінка відповідності (Закон України № 2406-III від 17.05.2001 р. “Про підтвердження відповідності”, інформуючи споживача, що продукція зареєстрована в системі УкрСЕПРО, також є Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання і споживчої політики від 29.01.2007 № 6 “Про затвердження Переліку продукції, відповідність якої може бути підтверджена декларацією про відповідність”).

Верховна Рада України прийняла закон України від 02.12.2010 № 2735-VI “Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції” та Закон України від 2 грудня 2010 року № 2736-VI “Про загальну безпечність нехарчової продукції”.

Проект закону від 01.12.2010 р. № 7408 “Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції” внесено до Верховної Ради України Кабінетом Міністрів України як суб'єктом законодавчої ініціативи.

Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики був перетворений у Державну службу технічного регулювання України Указом Президента України від 9 грудня 2010 року №1085/2010.

Перехід на добровільний принцип застосування національних і регіональних стандартів за винятком тих, на які є посилання в технічних регламентах.

Необхідна дія: Забезпечити виконання Програми перегляду чинних в Україні міждержавних стандартів (ГОСТ), розроблених до 1992 року, та приведення їх у відповідність з Угодою з технічних бар'єрів в торгівлі СОТ, зокрема забезпечення координації робіт з перегляду центральними органами виконавчої влади 3326 зазначених міждержавних стандартів.

Заходи:

- До 15.07.2010 - Підготування проектів листів до центральних органів виконавчої влади - виконавців Програми - листи до центральних органів виконавчої влади - виконавців Програми перегляду чинних в Україні міждержавних стандартів (ГОСТ), розроблених до 1992 року, та приведення їх у відповідність з Угодою з технічних бар'єрів в торгівлі СОТ щодо забезпечення виконання цього заходу.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- До 30.10.2010 - аналіз пропозицій центральних органів виконавчої влади та технічних комітетів стандартизації щодо подальшого застосування міждержавних стандартів - узагальнена інформація щодо подальшого застосування міждержавних стандартів.
- До 30.10.2010 - аналіз пропозицій технічних комітетів стандартизації, які виконують роботи з перевірки міждержавних стандартів на замовлення Держспоживстандарту щодо подальшого застосування 320 міждержавних стандартів.
- До 30.12.2010 - підготовки на основі узагальненої інформації технічних комітетів стандартизації, які виконують роботи з перевірки міждержавних стандартів на замовлення Держспоживстандарту, проектів наказів Держспоживстандарту стосовно скасування міждержавних стандартів та прийняття їх як національні.
- До 30.12.2010 - підготовки на основі узагальненої інформації центральних органів виконавчої влади та технічних комітетів стандартизації щодо подальшого застосування міждержавних стандартів проектів наказів Держспоживстандарту стосовно скасування міждержавних стандартів та прийняття їх як національні.

Україна разом з іншими одинадцятьма колишніми радянськими республіками підписала 13 березня 1992 р. Угоду про проведення узгодженої політики в галузі стандартизації, метрології та сертифікації, згідно з якою стандарти ГОСТ стали міждержавними на території дванадцяти колишніх радянських республік. До угоди є два протоколи - від 3 листопада 1995 р. та 20 червня 2000 р.

Згідно з даними Держспоживстандарту, станом на 1 березня 2006 року фонд чинних в Україні міждержавних стандартів (ГОСТ), розроблених до 1992 року, складав 16765 стандартів. Ці стандарти за роками введення їх у дію та у відсотковому відношенні до загальної кількості розподілені таким чином:

- 1947-1959 роки - 84 стандарти (0,5 %);
- 1960-1969 роки - 973 стандарти (5,8 %);
- 1970-1979 роки - 6672 стандарти (39,8 %);
- 1980-1991 роки - 9036 стандартів (53,9 %).

Згідно з даними Державної служби технічного регулювання України, було розроблено Програму перегляду чинних в Україні міждержавних стандартів (ГОСТ), розроблених до 1992 року, та приведення їх у відповідність до Угоди про технічні бар'єри у торгівлі Світової організації торгівлі, затвердженої наказом Держспоживстандарту від 13.03.2006 № 77. Всього за період з 1992 до 2008 року розроблено, з урахуванням переглянутих, 137 національних стандартів.

Необхідна дія: Забезпечити розроблення не менш як 1500 стандартів на рік, необхідних для впровадження технічних регламентів.

Заходи:

- до 15.07.2010 - підготовка проектів листів до ЦОВВ щодо забезпечення розроблення проектів національних стандартів, гармонізованих з європейськими, необхідних для впровадження технічних регламентів;
- до 30.10.2010 - розробка стандартів (не менш як 1500 стандартів);
- до 30.11.2010 - підготовка проектів наказів Держспоживстандарту про прийняття національних стандартів, гармонізованих з європейськими, необхідних для впровадження технічних регламентів, розроблених на замовлення ЦОВВ.

Прийняття національних стандартів відбувається, згідно зі статтею 11 Закону України від 1 грудня 2005 року № 3164-IV "Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності", яка передбачає, що "міжнародні та регіональні стандарти приймаються як національні стандарти центральним органом виконавчої влади з питань стандартизації".

Центральний орган виконавчої влади з питань стандартизації створює технічні комітети стандартизації (ТК), на які покладаються функції з розроблення, розгляду та погодження міжнародних (регіональних) та національних стандартів. Типове положення про технічний комітет стандартизації затверджене Наказом Держстандарту України від 20 травня 2002 року № 298.

Наказом Міністерства промислової політики України № 860 від 02.12.2009 року було затверджене рішення колегії Міністерства промислової політики України від 24 листопада 2009 року з питання "Про виконання планів впровадження Технічних регламентів" (саме Міністерство промислової політики України Указом Президента України від 27 грудня 2010 р. № 604 було реорганізоване в Державне агентство України з управління державними корпоратив-

ними правами та майном).

Станом на листопад 2010 року було прийнято понад тридцять технічних регламентів. Технічні регламенти приймаються постановами Кабінету Міністрів України, який і призначає відповідального виконавця з впровадження.

Необхідна дія: Розглянути питання щодо утворення Національного органу стандартизації відповідно до принципів, що застосовуються в ЄС, та за результатами внести Кабінетові Міністрів України відповідні пропозиції.

Заходи:

- до 30.08.2010 - створення Робочої групи за участю міжнародних експертів для підготовки пропозицій щодо реорганізації Держспоживстандарту и щодо можливості виконання функцій Національного органу стандартизації (тієї ж, що в пункті 10.1.2);
- до 15.09.2010 - аналіз можливості виконання функцій Національного органу стандартизації;
- до 15.10.2010 - дослідження та аналіз норм і принципів, що застосовуються в ЄС, до Національних органів стандартизації;
- до 15.11.2010 - підготовка проекту пропозицій щодо утворення Національного органу стандартизації відповідно до принципів, що застосовуються в ЄС;
- до 30.11.2010 - розгляд проекту пропозиції КМУ.

Згідно зі статтею 1 Закону України від 17 травня 2001 року № 2408-III "Про стандартизацію", "орган стандартизації - орган, що займається стандартизацією, визнаний на національному, регіональному чи міжнародному рівні, основними функціями якого є розроблення, схвалення чи затвердження стандартів".

Прийняття технічних регламентів на основі європейських директив Нового й Глобального підходів, а також інших Директив ЄС.

Більшість технічних регламентів приймається наказами Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики (Державної служби технічного регулювання України), деякі – постановами КМУ. Згідно з Законом України від 18.03.2004 р. № 1629-IV "Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу", встановлюються відповідні пріоритети.

Необхідна дія: Підготувати та подати Кабінету Міністрів України проект постанови про затвердження технічного регламенту:

- про безпеку машин та устаткування,
- обладнання, що працює під тиском,
- піротехнічних виробів,
- прогулянкових суден.
- щодо правил маркування продуктів харчування.

Заходи:

- до 30.07.2010 - підготувати та подати Кабінету Міністрів України проекти постанов про затвердження технічного регламенту;
- до 15.08.2010 - направлення на погодження проекту постанови із заінтересованими ЦОБВ;
- до 30.08.2010 - надсилання проекту до Мін'юсту для проведення правової експертизи та підготовки висновку щодо його відповідності *acquis communautaire*;
- до 15.09.2010 - внесення проекту постанови до Кабінету Міністрів України.

Технічний регламент безпеки машин та устаткування затверджено Постановою КМУ від 12 жовтня 2010 року № 933.

Технічний регламент пересувного обладнання, що працює під тиском, затверджено Постановою КМУ від 05.11.2008 N 967.

Технічний регламент піротехнічних виробів остаточно 2010 року затверджено не було.

Міністерство транспорту та зв'язку України (Міністерство інфраструктури України) розробило технічний регламент прогулянкових суден і подало до Кабінету Міністрів України для прийняття відповідної постанови, разом із планом

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010 впровадження на 2010-2014 роки.

Проект технічного регламенту щодо правил маркування продуктів харчування існує лише у вигляді запланованого наказу Держспоживстандарту України.

Необхідна дія: Прийняття Постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2003 р. № 1585" з урахуванням рішення Європейського Парламенту і Ради ЄС від 09.07.2008 року № 768/2008/ЄС щодо загальних умов реалізації продукції.

Заходи:

- до 30.07.2010 - підготовка проекту постанови;
- до 15.08.2010 - надання на погодження проекту постанови із заінтересованими ЦОВВ;
- до 30.08.2010 - надсилання проекту до Мін'юсту для проведення правової експертизи та підготовки висновку щодо його відповідності *acquis communautaire*;
- до 15.09.2010 - внесення проекту постанови до Кабінету Міністрів України;
- до 01.08.2010 - підготувати нормативно-правовий акт щодо затвердження плану прийняття технічних регламентів на період до 2020 року;
- направлення ЦОВВ листа щодо підготовки пропозицій стосовно розроблення та прийняття технічних регламентів на період до 2020 року;
- до 01.10.2010 - підготовка на основі зведених пропозицій ЦОВВ проекту нормативно-правового акта;
- до 30.12.2010 - направлення на погодження з ЦОВВ проекту наказу Держспоживстандарту.

До Постанови КМУ від 7 жовтня 2003 р. № 1585 "Про затвердження Технічного регламенту модулів оцінки відповідності та вимог щодо маркування національним знаком відповідності, які застосовуються в технічних регламентах" зміни не вносилися вже декілька років поспіль.

Необхідна дія: Провести модернізацію випробних і метрологічних лабораторій відповідно до вимог ЄС.

Заходи:

- до 30.06.2010 - підготовка листа до органів оцінки відповідності щодо надання пропозицій стосовно модернізації випробувальних, повірочних, калібрувальних і вимірювальних лабораторій;
- до 30.07.2010 - підготовка плану модернізації випробувальних, повірочних, калібрувальних і вимірювальних лабораторій;
- до 01.12.2010 - підготовка проекту постанови про затвердження плану модернізації випробувальних, повірочних, калібрувальних і вимірювальних лабораторій на основі пропозицій органів з оцінки відповідності.

Розпорядженням КМУ від 19 травня 2010 року № 1070-р "Про затвердження плану першочергових заходів щодо реформування системи технічного регулювання" відповідальними на 2010-2012 роки за підготовку та забезпечення виконання плану модернізації випробувальних, повірочних, калібрувальних і вимірювальних лабораторій з метою реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС на 2010-2012 роки в межах бюджетних програм, визначених Законом про Державний бюджет України на відповідний рік, затверджено Держспоживстандарт (після адміністративної реформи, Державну службу технічного регулювання України) та Мінпромполітики (Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном).

Необхідна дія: Прийняття Закону України "Про метрологію та метрологічну діяльність".

Заходи:

- до 15.09.2010 - контроль за проходженням процедури узгодження ЦОВВ законопроекту;
- до 15.10.2010 - контроль за проходженням процедури схвалення Кабінетом Міністрів України законопроекту;
- до 15.11.2010 - контроль за внесенням законопроекту до Верховної Ради України;
- до прийняття - супровід законопроекту у Верховній Раді України;
- до 15.09.2010 - направлення на погодження законопроекту із заінтересованими ЦОВВ;
- до 15.09.2010 - контроль за проходженням процедури узгодження ЦОВВ законопроекту;
- до 15.10.2010 - контроль за проходженням процедури схвалення Кабінетом Міністрів України законопроекту;
- до 15.11.2010 - контроль за внесенням законопроекту до Верховної Ради України;
- до прийняття - супровід законопроекту у Верховній Раді України.

Залишається чинним Закон України № 113/98-ВР від 11.02.1998 "Про метрологію та метрологічну діяльність". Метрологічна служба України складається з Державної метрологічної служби (ДМС) і метрологічних служб центральних органів виконавчої влади, підприємств і організацій.

Необхідна дія: Виключити з переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, продукцію, оцінювання відповідності якої здійснюється згідно з технічними регламентами, й продукцію (послуги) з низьким ступенем ризику.

Заходи:

- 01.10.2010 - внесення змін до наказу Держспоживстандарту України від 1 лютого 2005 року № 28 "Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні" в частині виключення продукції, оцінка відповідності якої здійснюється згідно з технічними регламентами, та продукції з низьким ступенем ризику.

Наказами №№ 425 та 426 від 22.09.2011 року було внесено зміни до Наказу № 28, але вони переважно стосуються виключення ГОСТ для деяких видів продукції.

Необхідна дія: Прийняття Концепції управління ризиками в митній службі.

Заходи:

- до 30.09.2010 - підготовка проекту нормативно-правового акта;
- до 01.11.2010 (до отримання погодження міністерств) - погодження проекту нормативно-правового акта;
- до 01.12.2010 (до отримання висновку Мін'юсту) - подання проекту нормативно-правового акта до Мін'юсту для отримання правової експертизи;
- до 31.12.2010 (до затвердження КМУ) - подання на розгляд до КМУ.

Положення про Державну митну службу України затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 р. № 940.

Проект постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Концепції управління ризиками в митній службі України" розроблявся Департаментом аналітичної роботи, управління ризиками та аудиту ДМСУ, згідно з Наказом ДМСУ від 19.08.2010 року № 939, з метою оптимізації та вдосконалення діяльності митної служби України, прискорення митних формальностей і спрощення митних процедур, підвищення ефективності роботи митних органів під час митного контролю та митного оформлення за рахунок упровадження методів управління ризиками, у тому числі аналізу ризиків із використанням інформаційних технологій.

Необхідна дія: Зміни до автоматизованої системи аналізу та управління ризиками під час митного контролю та митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації, з метою його удосконалення. З метою нормативного врегулювання застосування системи аналізу та управління ризиками наказом Держмитслужби від 14.08.2009 № 756 затверджено Порядок застосування автоматизованої системи аналізу та управління ризиками під час митного контролю.

Заходи:

- до 01.11.2010 (до отримання погодження міністерств) - погодження проекту нормативно-правового акта про затвердження Порядку;
- до 01.12.2010 (до отримання висновку Мін'юсту) - подання проекту нормативно-правового акта про затвердження Порядку до Мін'юсту для отримання правової експертизи;
- до 31.12.2010 (до затвердження) - підписання нормативно-правового акта та проведення державної реєстрації в Мін'юсті.

Згідно з означенням, наданим частиною 14 статті 1 Митного кодексу України, **митний контроль** - сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своєї компетенції з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, міжнародних договорів України, укладених в установленому законом порядку. Детальніше питання організації, зон, здійснення та особливих процедур митного контролю описані у главах розділу II Митного кодексу України.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Відповідно до означення, наданого частиною 15 статті 1 Митного кодексу України, **митне оформлення** - виконання митним органом дій (процедур), які пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів. Детальніше питання загальних положень та декларування, як складових митного оформлення, описані у главах розділу III Митного кодексу України.

Наказ Держмитслужби України від 14 серпня 2009 року № 756 "Про затвердження Порядку застосування автоматизованої системи аналізу та управління ризиками під час митного контролю та митного оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації" втратив чинність з дня набрання чинності наказом Державної митної служби України від 13 грудня 2010 року № 1467 (згідно з наказом ДМСУ від 22 грудня 2010 року № 1513).

Національне агентство України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів (реорганізовано в Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України, відповідно до пункту 1 Указу Президента України від 9 грудня 2010 року № 1085/2010) надіслало до Міністерства юстиції України лист від 29.12.2010 № 2373-01/12/22-10 з проханням повернути Наказ ДМСУ від 13 грудня 2010 року без державної реєстрації для доопрацювання, відповідно до пункту 11 Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 року № 731.

Необхідна дія: Прийняття Закону України "Про внесення змін до Митного кодексу України".

Заходи:

- до 19.07.2010 - розробка проекту закону;
- до 03.08.2010 - погодження з заінтересованими органами проекту закону;
- до 18.08.2010 - проведення правової експертизи проекту закону;
- до 02.09.2010 - внесення проекту закону на розгляд до ВР України;
- до 17.09.2010 - супроводження у Верховній Раді України проекту закону.

До Митного кодексу України від 11 липня 2002 року № 92-IV 2010 року було внесено три зміни:

- від 23.09.2010 року – до статті 6, частини 6 статті 15, частини 3 статті 155 та статті 185,
- від 07.10.2010 року – до пункту 1 статті 197, до частини 2 статті 8,
- від 19.10.2010 року – до частини 4 статті 101, до частини 1 статті 182, статей 183 та 216.

Окремого Закону України "Про внесення змін до Митного кодексу України" прийнято не було. Але з найвищих урядових кіл були ініціативи щодо прийняття нового Митного кодексу України.

Необхідна дія: Прийняття Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про страхування".

Заходи:

- до 20.09.2010 - розробка проекту закону;
- до 05.10.2010 - погодження з заінтересованими органами проекту закону;
- до 20.10.2010 - проведення правової експертизи проекту закону;
- до 04.11.2010 - внесення проекту закону на розгляд до ВР України;
- до 19.11.2010 - супроводження у Верховній Раді України проекту закону.

До Закону України "Про страхування" від 07 березня 1996 року № 85/96-ВР протягом 2010 року вносилися такі зміни:

- від 01.06.2010 року – до частини 15 статті 2,
- від 29.06.2010 року – до пунктів 38 та 39 частини першої статті 7, до частини 5 статті 13,
- від 02.12.2010 року – до статті 12, до частини 4 статті 40,
- від 22.12.2010 року – щодо заміни терміна "статутний фонд" терміном "статутний капітал".

Окремого Закону України "Про внесення змін Закону України "Про страхування" прийнято не було.

Необхідна дія: Прийняття Постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 р. N 1730 та від 21 липня 2005 р. N 619".

Заходи:

- до 12.07.2010 - розробка проекту постанови;

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до 27.07.2010 - погодження з заінтересованими органами проекту постанови;
- до 07.08.2010 - проведення правової експертизи проекту постанови;
- до 22.08.2010 - внесення проекту постанови на розгляд до Кабінету Міністрів України.

Перевірка системи звітності та обліку товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України – це проведення митними органами на підприємствах дій щодо встановлення відповідності документації про зазначені товари і транспортні засоби регуляторним вимогам, що врегульовується статтею 60 Митного кодексу України.

До Постанови Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 р. № 1730 “Про затвердження Порядку проведення митними органами на підприємствах перевірок системи звітності та обліку товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України” Постановою КМУ № 1198 від 27.12.2010 року було внесено зміни.

Постанова Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 р. № 619 “Про затвердження Порядку координації проведення планових виїзних перевірок органами виконавчої влади, уповноваженими здійснювати контроль за нарахуванням і сплатою податків та зборів (обов'язкових платежів)” втратила чинність на підставі одноіменної Постанови КМУ № 1234 від 27.12.2010 року.

Необхідна дія: Прийняття Постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку проведення митними органами камеральних перевірок своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків і зборів (обов'язкових платежів)”.

Заходи:

- до 20.09.2010 - розробка проекту постанови;
- до 05.10.2010 - погодження з заінтересованими органами проекту постанови;
- до 20.10.2010 - проведення правової експертизи проекту постанови;
- до 04.11.2010 - внесення проекту постанови на розгляд до Кабінету Міністрів України.

Проект Постанови КМУ “Про затвердження порядку проведення митними органами камеральних перевірок своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати податків” оприлюднено на веб-сторінці Державної митної служби України. Проект містить посилання на статті 41 та 69 Митного кодексу України.

Відповідно до означення, викладеного у проекті постанови, “**камеральна перевірка** – це перевірка, яка проводиться після закінчення операцій митного контролю, оформлення та пропуску товарів і транспортних засобів, виключно на підставі даних, зазначених у митних деклараціях та/або їх електронних копіях, що містяться в Єдиній автоматизованій інформаційній системі Держмитслужби, а також належних до таких декларацій комплектах документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, без проведення будь-яких інших видів перевірок платника податків”.

Необхідна дія: Прийняття наказу Державної митної служби України “Про внесення змін до Порядку заповнення рішення про визначення митної вартості товарів”.

Заходи:

- до 19.07.2010 - погодження з заінтересованими органами виконавчої влади проекту наказу;
- до 04.08.2010 - проведення правової експертизи проекту наказу;
- до 19.08.2010 - підписання та державна реєстрація наказу.

Митна вартість товарів та методи визначення митної вартості товарів визначені у розділі XI Митного кодексу України від 11 липня 2002 року № 92-IV. Відповідно до статті 259 Митного кодексу України, “митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є їх ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари, обчислена відповідно до положень цього Кодексу”.

Відповідно до статті 266 Митного кодексу України, визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну, здійснюється за такими методами:

- 1) за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції) – основний метод;
- 2) за ціною договору щодо ідентичних товарів (ст. 268 - вироблені в тій же країні, що і товари, які оцінюються,

ст. 270 – бажано, товари того самого виробника);

3) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів (ст. 269 - вироблені в тій же країні, що і товари, які оцінюються);

4) на основі віднімання вартості (ст. 271);

5) на основі додавання вартості (обчислена вартість) – (ст. 272);

6) резервного – (ст. 273).

Класифікатори додаткових складових до ціни договору, затверджені наказом Держмитслужби від 29.05.2009 № 506, містять такі складові:

- 1) комісійні та брокерська винагорода, за винятком комісійних за закупівлю, які є платою покупця своєму агенту за надання послуг, пов'язаних з представництвом його інтересів за кордоном для закупівлі оцінюваних товарів;
- 2) вартість контейнерів, що для митних цілей вважаються єдиним цілим з відповідними товарами;
- 3) вартість упаковки або вартість пакувальних матеріалів та робіт, пов'язаних з пакуванням;
- 4) вартість сировини, матеріалів, деталей, напівфабрикатів, комплектувальних виробів тощо, які увійшли до складу оцінюваних товарів;
- 5) вартість інструментів, штампів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва оцінюваних товарів;
- 6) вартість матеріалів, витрачених у процесі виробництва оцінюваних товарів (мастильні матеріали, паливо тощо);
- 7) вартість інженерних та дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього оформлення, ескізів та креслень, виконаних за межами України і безпосередньо необхідних для виробництва оцінюваних товарів;
- 8) роялті та ліцензійні платежі, які стосуються оцінюваних товарів та які покупець повинен сплачувати прямо чи опосередковано як умову продажу оцінюваних товарів, якщо такі платежі не включаються до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті;
- 9) відповідна частина виручки від будь-якого подальшого перепродажу, передачі чи використання товарів, що оцінюються, на митній території України, яка прямо чи опосередковано йде на користь продавця;
- 10) витрати на транспортування оцінюваних товарів до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України;
- 11) витрати на завантаження, розвантаження та обробку оцінюваних товарів, пов'язані з їх транспортуванням до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України;
- 12) витрати на страхування товарів.

Форми рішення про визначення митної вартості товарів, Порядку його заповнення та Класифікатора додаткових складових до ціни договору затверджено Наказом Державної митної служби України від 29.05.2009 № 506. Тож рішення про визначення митної вартості товарів - закріплення результатів здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів під час та після закінчення операцій митного контролю, митного оформлення та пропуску товарів через митний кордон України.

Необхідна дія: Прийняття наказу Державної митної служби України “Про внесення змін до Порядку оформлення результатів проведення митними органами на підприємствах перевірок системи звітності та обліку товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України”.

Заходи:

- до 19.07.2010 - погодження з заінтересованими органами виконавчої влади проекту;
- до 04.08.2010 - проведення правової експертизи проекту наказу;
- до 19.08.2010 - підписання та державна реєстрація наказу.

Наказ ДМСУ від 30.03.2006 р. № 254 “Про затвердження Порядку оформлення результатів проведення митними органами на підприємствах перевірок системи звітності та обліку товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України” був прийнятий на виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 р. № 1730.

Необхідна дія: Прийняття Державною митною службою України наказу “Про затвердження узагальнюючого податкового роз'яснення про впорядкування дій митних органів щодо застосування ними положень абзацу першого пп. 3 п. 3 Порядку здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2008 року № 339”.

Заходи:

- до 19.07.2010 - погодження з заінтересованими органами виконавчої влади проекту наказу;
- до 04.08.2010 - проведення правової експертизи проекту наказу;
- до 19.08.2010 - підписання та державна реєстрація наказу.

Відповідно до пп. 3 п. 3 Порядку здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2008 року № 339 "Про затвердження Порядку здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів", "контроль за правильністю визначення митної вартості товарів після завершення операцій їх митного контролю, митного оформлення та пропуску через митний кордон України здійснюється митним органом", за наявності інших підстав, передбачених Митним кодексом України та іншими законами з питань митної справи.

Наказу ДМСУ 2010 року прийнято не було.

Необхідна дія: Імплементувати Кіотську конвенцію, зокрема, концепцію авторизованих митних операторів, і здійснювати подальшу модернізацію митного законодавства на основі законодавства ЄС, зокрема ЄС Customs. Прийняття Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про приєднання України до протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур".

Заходи:

- до 15.08.2010 - подання до Мін'юсту для отримання правової експертизи проекту закону;
- до 01.09.2010 - подання до Кабінету Міністрів України;
- до 15.09.2010 - внесення проекту закону на розгляд до ВР України;
- до 01.10.2010 - вдосконалення механізму надання сумлінним українським підприємствам режиму сприяння при здійсненні зовнішньоекономічних операцій - прийняття постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови КМУ України від 14 квітня 1999 р. № 593";
- до 30.12.2010 - практична реалізація вдосконаленого механізму надання митними органами сумлінним підприємствам режиму сприяння - державна реєстрація проектів наказів Держмитслужби: "Про внесення змін до наказу ДМСУ від 10.08.2009 № 735", "про внесення змін до наказу ДМСУ від 10.08.2009 № 736".

Схвалена Всесвітньою митною організацією в 1999 році Кіотська конвенція (Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур) розроблена та прийнята з метою гармонізації та спрощення митних процедур, сприяння розвитку міжнародної торгівлі, впровадження митних принципів, сформованих у ГАТТ (до 1994 р.) та угодах Світової організації торгівлі, що стосуються митної справи. Закон України від 5 жовтня 2006 року N 227-V "Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур". Не зрозуміло, навіщо у плані-графіку передбачено прийняття ще одного закону, якщо вже є Закон України від 5 жовтня 2006 року N 227-V.

Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1999 р. N 593 "Про сприяння зовнішньоекономічній діяльності" була прийнята на виконання скасованого 2004 року Указу Президента України.

Наказ Державної митної служби України від 10 серпня 2009 року N 735 "Про затвердження Критеріїв оцінки підприємств - резидентів, до товарів і транспортних засобів яких може встановлюватися спрощений порядок застосування процедур митного контролю та митного оформлення" було видано на виконання абзацу третього пункту 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 14.04.99 N 593. Відповідно до положень Закону України від 11 вересня 2003 № 1160-IV "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності", з метою одержання зауважень і пропозицій на офіційній сторінці Держмитслужби в мережі Інтернет www.customs.gov.ua, Державною митною службою України оприлюднений доопрацьований проект наказу Держмитслужби України „Про внесення змін до наказу Державної митної служби України від 10.08.2009 № 735” (далі – проект наказу).

Необхідна дія: Наказ Державної митної служби України від 10 серпня 2009 року N 736 "Про затвердження Порядку визначення підприємств-резидентів, до товарів і транспортних засобів яких може встановлюватися спрощений порядок застосування процедур митного контролю та митного оформлення" також було видано на виконання абзацу третього пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 14.04.99 N 593.

Заходи:

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до 15.08.2010 - доопрацювати проект Стратегії розвитку митної служби України на 2010-2015 роки з урахуванням положень Customs Blueprints - Стратегії розвитку митної служби України на 2010-2015 роки з урахуванням положень Customs Blueprints;
- до 15.10.2010 - узгодження проекту наказу ДМСУ "Про внесення змін до Положення про Порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митницю призначення" - наказ ДМСУ "Про внесення змін до Положення про Порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митницю призначення";
- до 15.12.2010 - проект наказу ДМСУ "Про затвердження інструкції із заповнення та використання документа контролю за переміщенням товарів" та затвердження Змін до деяких нормативно-правих актів Державної митної служби України";
- до 30.12.2010 - узгодження проекту постанови КМУ "Про затвердження Критеріїв відбору гарантів, які мають намір надавати митним органам фінансові гарантії щодо обов'язкової доставки товарів у митницю призначення - Постанова КМУ "Про затвердження Критеріїв відбору гарантів, які мають намір надавати митним органам фінансові гарантії щодо обов'язкової доставки товарів у митницю призначення".

Customs Blueprints – це митні стандарти Європейського Союзу. Інформація щодо стану імплементації Порядку денного асоціації Україна – ЄС міститься на веб-сторінці Кабінету Міністрів України.

У 2010 році Державна митна служба України продовжила підготовку проекту Стратегії розвитку митної служби України на 2010-2015 роки, який враховує рекомендації експертів проекту TACIS "Підтримка в розробці довгострокової стратегії модернізації Державної митної служби України" та місії EUBAM".

Наказ Державної митної служби України від 8 грудня 1998 року N 771 "Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митницю призначення" 2010 року не змінювався.

Постанова КМУ "Про затвердження Критеріїв відбору гарантів, які мають намір надавати митним органам фінансові гарантії щодо обов'язкової доставки товарів у митницю призначення" 2010 року не приймалася.

Вдосконалення профілю ризику "Контроль митної вартості (за критичними значеннями)" в автоматизованій системі аналізу та управління ризиками - розширення переліку товарів у зазначеному профілі ризику, поповнення та періодичне оновлення його критичними значеннями.

- До IV кварталу 2010 року - розроблення проекту спільного наказу Держмитслужби і Міністерства закордонних справ стосовно інформаційного обміну з питань формування цін на товари, які імпортуються в Україну;
- вересень 2010 року - завершення дослідної експлуатації ПІК "Перегляд бази даних цінової інформації: інформація про ціни на товари від виробників товарів (імпорт за "прямими контрактами)" - впровадження ПІК "Перегляд бази даних цінової інформації: інформація про ціни на товари від виробників товарів (імпорт за "прямими контрактами)" в постійну;
- наповнення ПІК інформацією про рівні митної вартості, сформованими на підставі прямих зовнішньоекономічних контрактів.

Постанова Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2008 року № 339 "Про затвердження Порядку здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів" не містить положень про автоматизовану систему аналізу та управління ризиками.

Внутрішня база цін ДМСУ використовується при визначенні митної вартості по ціні угоди відносно подібних (аналогічних) товарів.

Необхідна дія: Супроводження проекту закону "Про внесення змін до Закону України "Про Митний тариф України". Забезпечення наповнення Класифікатора додаткової митної інформації, яка вноситься до графи 31 ВМД, необхідної для ідентифікації товарів при їх класифікації згідно з УКТЗЕД товарами, інформація про які суттєво впливає на рівень їх митної вартості - накази Держмитслужби України "Про внесення змін до Класифікатора додаткової митної інформації, яка вноситься до графи 31 ВМД, необхідної для ідентифікації товарів при їх класифікації згідно з УКТЗЕД товарами, інформація про які суттєво впливає на рівень їх митної вартості".

Заходи:

- до 01.11.2010 - ліквідувати плани з мобілізації податків і зборів для митних постів і центрів митного оформлення.

Закон України "Про Митний тариф України" від 5 квітня 2001 року № 2371-III містить у додатках коди УКТ ЗЕД та преференційні, пільгові та повні ставки мита. До закону вносилися зміни:

- 02 грудня 2010 року – у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України,
- 21 грудня 2010 року.

Наказ Державної митної служби України від 18 вересня 2007 року N 768 "Про затвердження зразків бланків єдиного адміністративного документа, додаткових аркушів, доповнень і специфікації та їх Технічного опису". Вантажно-митна декларація є єдиним адміністративним документом, в якому графа 31 називається "Вантажні місця та опис товарів".

Класифікатор додаткової інформації, яка вноситься до графи 31 ВМД, необхідної для ідентифікації товарів при їх класифікації за УКТ ЗЕД, затверджений наказом Державної митної служби України від 12.12.2007 № 1048.

Необхідна дія: Поліпшити професійну підготовку митних інспекторів за правилами й процедурами оцінювання митної вартості.

Заходи:

- до 31.12.2010 - проведення семінару "Актуальні питання контролю правильності визначення митної вартості товарів" - підвищення кваліфікації начальників відділів контролю митної вартості та класифікації товарів регіональних митниць, митниць, начальників відділів контролю митної вартості та номенклатури митниць або їх заступників;
- до 31.12.2010 - проведення семінару "Актуальні питання діяльності відділів номенклатури та класифікації товарів" - підвищення кваліфікації начальників відділів контролю митної вартості та номенклатури, відділів номенклатури та класифікації товарів митниць;
- до 31.12.2011 - міжнародний тренінг з питань оцінювання митної вартості - підвищення кваліфікації працівників департаменту митної вартості та класифікації товарів, відділів митної вартості та класифікації товарів регіональних митниць, митниць.

Теоретична база для такої підготовки може включати як положення розділів II та XI Митного кодексу України про митний контроль та митну вартість, так і нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та Державної митної служби України. Декларація митної вартості подається разом з митною декларацією.

Заходи:

- Передати повноваження щодо надання функцій з видачі та верифікації сертифікатів походження форми EUR-1 Державній митній службі України; розробити нормативну базу Держмитслужби щодо:
- до 15.08.2010 - розробка проекту постанови КМУ "Про визначення державної митної служби України уповноваженим органом з видачі та верифікації сертифікатів походження (переміщення) форми "EUR-1";
 - до 15.09.2010 - розробити проект наказу Державної митної служби України "Про затвердження Порядку видачі та заповнення сертифіката переміщення сертифіката форми "EUR-1" - порядок видачі та заповнення сертифіката переміщення форми " EUR-1";
 - до 15.09.2010 - розробити проект наказу Державної митної служби України "Про затвердження Порядку перевірки сертифіката переміщення сертифіката форми "EUR-1".

Країна походження товару та критерії визначення країни походження товару та сертифікати про походження товару врегульовуються главою 49 Митного кодексу України. Питання сертифікату про походження товару врегульовуються статтею 283 Митного кодексу, яка вказує, що сертифікат повинен містити:

- письмову заяву експортера,
- письмове посвідчення компетентного органу країни вивезення.

Відповідно до ч. 1 статті 11 Закону України від 2 грудня 1997 року № 671/97-ВР "Про торгово-промислові палати в Україні", засвідчувати і видавати сертифікати про походження товарів мають право торгово-промислові палати. На сьогодні є чинним розпорядження КМУ від 14 лютого 1994 р. N 79-р "Про надання Торгово-промисловій палаті та її регіональним філіям права засвідчувати походження товарів і видавати сертифікати за міжнародними формами".

Згідно з п. 4 Постанови КМУ від 12 грудня 2002 р. N 1864 "Про затвердження Порядку визначення країни походження товару, що переміщується через митний кордон України", "декларант визначає країну походження товару, що

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

переміщується через митний кордон України, на підставі сертифіката про походження товару (далі - сертифікат) чи декларації про походження товару”, що подається митному органу для підтвердження цих відомостей. Подання сертифіката є обов'язковим у випадках, передбачених Митним кодексом України”.

В залежності від умов торгівлі для підтвердження походження товару застосовуються різні форми сертифікатів, а саме:

- загальна форма,
- сертифікат форми "А" – один зі зразків сертифіката походження в рамках Генеральної системи преференцій (ГСП) для країн ЄС, їхня достовірність перевіряється органами ДМСУ;
- сертифікат на текстильну продукцію;
- сертифікат ESCS на сталеварну продукцію;
- сертифікат СТ-1 - документ, який видається при експорті товарів у країни СНД в рамках Угоди "Про зону вільної торгівлі", підписаної 15.04.94 р. головами держав СНД (рада глав урядів СНД 25.09.93 р. ухвалила Рішення про правила визначення країни походження товарів);
- сертифікат EUR-1 - свідчить про походження товару з території однієї з держав-учасниць двостороннього договору про вільну торгівлю, видається на будь-яку продукцію при виконанні необхідних умов;
- сертифікат EUR-2;
- сертифікат У-1 – в межах митної території України.

Державна митна служба України оприлюднила проект постанови КМУ “Про визначення Державної митної служби України уповноваженим органом з видачі сертифікатів переміщення (походження) форми "EUR.1". Чи не буде конфлікту інтересів, якщо ДМСУ, яка, згідно з Наказом від 17.12.2003 року № 882 “Про затвердження форми Акта про проведення верифікації сертифіката про походження товару з України”, є органом, який проводить перевірку (верифікацію) сертифіката, стане органом, який видає сертифікат походження?

Необхідна дія: Реформування митних процедур.

Заходи:

- до 31.12.2010 - забезпечення здійснення митними органами обліку суб'єктів ЗЕД, що здійснюють митне оформлення товарів - Наказ Державної митної служби України “Про затвердження Порядку заповнення облікової картки суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності”.

Постанова Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2006 р. № 80 “Про перелік документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України” містить пункт 7, згідно з яким “облікова картка суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, форма якої затверджується Державною митною службою, або її копія, завірена таким суб'єктом”.

Рішення про державну реєстрацію Наказу Державного митного комітету України від 31 травня 1996 року № 237 “Про затвердження Порядку ведення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах” було скасовано на підставі висновку Міністерства юстиції № 12/44 від 12.08.2005 р.

Втім органи ДМСУ та митно-ліцензійні брокери продовжують видавати суб'єктам господарської діяльності облікові картки суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

Сприяння розвитку підприємництва и залучення інвестицій.

- розширення й підтримка діяльності мережі бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, інноваційних центрів, технопарків та інших об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва.

Існує чітка регуляторна парадигма, наприклад, Закон України від 16 липня 1999 року № 991-XIV “Про спеціальний режим інвестиційної й інноваційної діяльності технологічних парків”. Згідно з означенням, наданим законодавством, “**технологічний парк (технопарк)** - юридична особа або група юридичних осіб (далі - учасники технологічного парку), що діють відповідно до договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів з метою створення організаційних засад виконання проектів технологічних парків з виробничого впровадження наукоємних розробок, високих технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної на світовому ринку продукції”. Суми ввізного мита зараховуються на спеціальні рахунки технологічного парку, його учасників та спільних підприємств, використання зазначених коштів і здійснення контролю за їх витрачанням. Крім

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010 того, технологічні парки отримують цільові субсидії. Постановою КМУ від 21 березня 2007 р. № 517 затверджено Порядок проведення моніторингу та здійснення контролю за реалізацією проектів технологічних парків.

Необхідна дія: Прийняття Закону України "Про розвиток та підтримку малого та середнього підприємництва в Україні". Підготовка проекту закону - розгляд на засіданнях робочої групи з розроблення проекту закону "Про розвиток та підтримку малого та середнього підприємництва в Україні".

Заходи:

- до 15.07.2010 - погодження проекту закону;
- до 31.07.2010 - подання проекту закону;
- до 31.08.2010 - внесення проекту закону в КМУ.
- до 15.09.2010 - внесення Кабінетом Міністрів України проекту закону до Верховної Ради України.

Проект закону "Про розвиток та підтримку малого і середнього підприємництва в Україні" було оприлюднено 17.06.2010 року Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва, ліквідованим Указом Президента України від 9 грудня 2010 року №1085/2010. До його прийняття залишається чинним Закон України від 19 жовтня 2000 року N 2063-III "Про державну підтримку малого підприємства".

Необхідна дія:

Прийняття постанови Кабінету Міністрів України "Про використання у 2010 році коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з виконання Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні".

Заходи:

- до 15.07.2010 - підготовка проекту постанови;
- до 31.07.2010 - погодження проекту постанови - доопрацьований проект постанови з урахуванням пропозицій та зауважень ЦОБВ;
- до 31.08.2010 - подання проекту постанови;
- до 15.09.2010 - внесення проекту постанови.

Національна програма сприяння розвитку малого підприємництва в Україні була затверджена Законом України від 21 грудня 2000 року № 2157-III. Фінансування на заходи з реалізації програми на 2011 рік встановлено на рівні 3,56 млн. грн.

Необхідна дія: Прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України "Про схвалення проекту Концепції проекту Закону України "Про ремісничу діяльність".

Заходи:

- до 15.07.2010 - підготовка проекту розпорядження;
- до 31.07.2010 - погодження проекту розпорядження;
- до 31.08.2010 - подання проекту розпорядження;
- до 15.09.2010 - подання проекту розпорядження.

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2010 р. N 1791-р "Про схвалення Концепції Закону України "Про ремісничу діяльність" характеризує ремісництво як частину малого підприємства.

Необхідна дія: Прийняття проекту закону "Про ремісничу діяльність".

Заходи:

- до 30.09.2010 - підготовка проекту закону;
- до 15.10.2010 - доопрацьований законопроект з урахуванням пропозицій та зауважень ЦОБВ;
- до 30.10.2010 - подання проекту закону;
- до 15.11.2010 - внесення проекту закону в КМУ;
- до 30.11.2010 - внесення Кабінетом Міністрів України проекту закону до Верховної Ради України.

Проект Закону України "Про ремісничу діяльність" не було оприлюднено.

Необхідна дія: Створення умов для розвитку саморегульованих організацій і поступове передання їм частини функцій державного регулювання й контролю.

Заходи:

- до 30.09.2010 - доопрацювання в широкій робочій групі законопроекту про саморегульованих організаціях (СРО), що розробляється Фондом "Ефективне Управління" (робоча група існує);
- до 30.10.2010 - узгодження і внесення законопроекту у ВР;
- до прийняття - супровід законопроекту у ВР;
- до 30.10.2010 - підготовка в тій же робочій групі пропозицій відносно того, які функції державного регулювання можуть бути в найближчій перспективі передані СРО;
- до 30.11.2010 - передача Концепції розвитку СРО в КМУ;
- до 30.01.2011 - доопрацювання, повторне внесення та прийняття Концепції як стратегічного напрямку розвитку СРО в Україні;
- IV квартал 2014 року - поетапна передача частини державних повноважень відповідно до Концепції, з урахуванням зрілості існуючих СРО.

Саморегульовані організації створюються у різних видах економічної діяльності. Наприклад, стаття 48 Закону України від 23.02.2006 № 3480-IV "Про цінні папери та фондовий ринок" врегулює діяльність саморегульованих організацій професійних учасників фондового ринку.

Концепція саморегульованої організації часто є дещо альтернативною державному регулюванню. Наприклад, фінансові установи у гарні для себе часи досить часто активно просувають концепцію саморегулювання, але під час криз звертаються до державного сектора з вимогами здійснити державне втручання.

Необхідна дія: Забезпечення інформаційної й організаційної підтримки іноземним інвесторам шляхом створення під керівництвом Кабінету Міністрів єдиного Національного агентства з сприяння залученню інвестицій, територіальні органи якої здійснюватимуть взаємодію між інвесторами й органами влади, а також вживатимуть заходів щодо комплексного супроводу проектів, що вимагають залучення іноземних інвестицій - даний орган не збігається з Агентством з реалізації стратегічних проектів, яке буде займатися управлінням стратегічними проектами в галузі транспортної інфраструктури.

Заходи:

- до 15.09.2010 - створення та узгодження Концепції Національного агентства (завдання, повноваження, механізми діяльності, цілі, структура, чисельність, бюджет);
- до 15.11.2010 - підготовка і прийняття закону про Національне агентство;
- до 15.12.2010 - виділення бюджету на створення агентства.

Яким чином діяльність Національного агентства зі сприяння залученню інвестицій буде відрізнятися від Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України, що створюється з Державного агентства України з інвестицій та розвитку та Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України? В бюджеті України на 2011 рік фінансування Національного агентства зі сприяння залученню інвестицій не передбачено.

Необхідна дія: Державна регуляторна політика.

Заходи:

- До 21.07.2010 - запровадити єдиний підхід до розроблення й прийняття регуляторних актів органами місцевого самоврядування, а також до механізму забезпечення й захисту прав суб'єктів господарювання у сфері реалізації державної регуляторної політики.
- Супроводження законопроекту в Кабінеті Міністрів України та в Верховній Раді України - Закон України спрямований на запровадження єдиного підходу до розроблення й прийняття регуляторних актів органами місцевого самоврядування, а також встановлення механізму забезпечення й захисту прав суб'єктів господарювання у сфері реалізації державної регуляторної політики - листом від 21.06.2010 № 7870 до Кабінету Міністрів України подано відповідний проект закону. Очікується, що проект буде схвалено урядом та внесено до Верховної Ради України до 21.07.2010.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- До прийняття - визначити механізм проведення регулярного перегляду регуляторних актів усіх гілок влади, включно з регіональним рівнем, з метою анулювання неефективних нормативно-правових актів - Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність із Законом України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" - зареєстровано у Верховній Раді України від 08.10.2008 № 3277. Листом від 16.06.2010 № 7657 до Комітету з питань економічних реформ подано як пріоритетний.

Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва написав лист від 21.06.2010 року № 7870 та подав на розгляд Кабінету Міністрів України проект закону "Про здійснення прискореного перегляду регуляторних актів, прийнятих органами та посадовими особами місцевого самоврядування, щодо їх відповідності принципам державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності". Проектом закону передбачено здійснення прискореного перегляду регуляторних актів. Закон України 14 грудня 2010 року N 2784-VI "Про прискорений перегляд регуляторних актів, прийнятих органами та посадовими особами місцевого самоврядування" було прийнято 14 грудня 2010 року N 2784-VI.

Проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення їх у відповідність із Законом України від 11 вересня 2003 № 1160-IV "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" був прийнятий Верховною Радою України за основу ще 03 березня 2009 року. Станом на кінець 2010 року існує текст законопроекту від 14.05.2010 року до другого читання.

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ ПРИВАТИЗАЦІЇ І УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО У РОЗДІЛІ "ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕС-КЛІМАТУ Й ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ" ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

ПРИВАТИЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ - СКЛАДОВІ ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗДІЛУ "ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕС-КЛІМАТУ Й ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ" ПРОГРАМИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

Закон України від 7 лютого 1991 року № 697-XII "Про власність" було скасовано 2007 року у зв'язку з прийняттям Цивільного кодексу України. Чинне законодавство називає державною власністю як державні унітарні підприємства, так і корпоративізовані підприємства. У Господарському кодексі України, прийнятому Законом України від 16 січня 2003 року N 436-IV, державним та комунальним унітарним підприємствам присвячена глава 8. Згідно з частиною 8 статті 73 Господарського кодексу України, державні унітарні підприємства діють як державні комерційні підприємства (ст. 74-75 ГКУ) або казенні підприємства (ст. 76 ГКУ), які мають статuti. Перетворення казенних підприємств у державні комерційні підприємства, що зобов'язані виконувати державні замовлення, здійснюється на підставі постанов Кабінету Міністрів України.

Здійснення корпоративних прав держави врегульовується статтями 168-172 Господарського кодексу України, у тому числі щодо прав держави при створенні державних акціонерних товариств та за участю суб'єктів різних форм власності. Декрет Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1992 року N 24-92 "Про впорядкування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, створених за участю державних підприємств" не надає права державним підприємствам бути засновниками або учасниками господарських товариств.

Поділивши за формами всю власність на комунальну, державну і приватну, коли йдеться про приватизацію, мова, як правило, йде або про неспроможність держави як власника здійснювати управління фінансовою, інвестиційною та операційною діяльністю уже корпоративізованих, але ще не приватизованих підприємств, оскільки фінансування може здійснюватися не лише через власний капітал, через який залучаються грошові кошти, але і через запозичений капітал, або шляхом оформлення векселів в операційній діяльності. Перед управлінцем стоїть вибір між чотирма напрямками розвитку:

- 1) оформити зворотний перехід в організаційно-правову форму господарювання у вигляді державного унітарного підприємства та кошторисного фінансування шляхом бюджетних асигнувань, якому надано право на зовнішнє фінансування;
- 2) ефективно управляти фінансовою, операційною та інвестиційною діяльністю державних холдингових компаній, корпоративних підприємств, холдингових компаній та холдингових корпоративних пакетів акцій, та дочірніх підприємств, зокрема, здійснювати зовнішнє фінансування, шляхом виділення грошових коштів зі спеціального фонду бюджету для участі у додаткових емісіях акцій, що відбуватимуться без розбавлення частки органу державної влади у

статутному капіталі колишніх корпоратизованих комунальних унітарних підприємств;

3) визнавати неефективність участі органу державної влади як власника, який не може забезпечити належну рентабельність активів, і обміняти весь набір корпоративних прав державного органу на відповідну грошову суму вітчизняного інвестора, а то навіть і іноземного;

4) здавати цілісні майнові комплекси в оренду (концесію), відповідно до Закону України від 10 квітня 1992 року № 2269-XII "Про оренду державного та комунального майна", Закону України від 16.07.1999 року № 997-XIV "Про концесії" та статті 115 ГКУ, враховуючи обмеження, встановлені Декретом КМУ від 31 грудня 1992 року N 26-92.

На рівні грошових потоків, не враховуючи вартість всього набору прав, можна порівняти чотири стратегії управління державною власністю за кодами доходів бюджету:

1) коди 21010200 та 21010300 – поточну вартість запланованої частини прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до бюджету;

2) коди 21010500, 21010600, 21010700 та 21010800 – поточну вартість запланованих дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна чи комунальна власність;

3) код 204000 – надходження від приватизації державного майна, для яких у плані рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, затверджено Наказом ДКУ від 28.11.2000 N 119, наказом ДКУ введено казначейський рахунок № 3718П, у поєднанні з тим, як використовується фінансування (код 500000 - фінансування за рахунок надходжень від приватизації);

4) код 22080000 - плата за оренду цілісних майнових комплексів та іншого державного майна.

Кожен із чотирьох способів управління державною і корпоратизованою власністю має свої недоліки і переваги:

1) Якби не було корпоратизації, майже усі підприємства, як за часів СРСР, залишались би складовою бюджету, а це значить, що в країні б не існувало організованого фондового ринку, не було б створено нормативно-правову базу для господарської діяльності підприємств різних форм власності. Стосовно фінансової діяльності рахунки №№ 431 "Результат виконання кошторису за загальним фондом" та 432 "Результат виконання кошторису за спеціальним фондом" рахунку № 43 у власному капіталі бюджетних установ є функціональним аналогом субрахунком № 441 "Прибуток нерозподілений" та № 442 "Непокритий збиток" у власному капіталі підприємств і організацій інших форм власності. У Плані рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, затвердженому наказом Державного казначейства України від 28.11.2000 р. субрахунку № 431 бюджетної установи відповідає рахунок № 9111П "Поточні кошторисні призначення за коштами загального фонду державних бюджетів", а субрахунку № 432 відповідає рахунок № 9112П "Поточні кошторисні призначення за коштами державного фонду державних бюджетів" розділу 91 "Кошторисні призначення" класу 9 "Позабалансовий облік". Поточні зобов'язання і довгострокові зобов'язання присутні у бухгалтерського обліку бюджетних установ та Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 1999 р. № 114, тобто бюджетні установи також можуть нарощувати запозичений капітал. У засобах масової інформації практично відсутні які-небудь повідомлення щодо зворотних змін організаційно-правової форми, оскільки недоліком бюджетної організаційно-правової форми є надмірна зарегульованість, наприклад, діють жорсткі штатні нормативи та штатні розписи. Така зарегульованість, можливо, потрібна лише для секторів, що виробляють соціальні чи комунальні продукти і послуги або є стратегічно важливими чи складовими національної безпеки.

2) Корпоратизовані підприємства (державні акціонерні товариства) уже можуть не бути унітарними, відповідно до означення, наданого Господарським кодексом України, і надалі поділятися на дочірні, асоційовані та спільні підприємства. А в бюджеті, замість консолідованої звітності, виникає рядок по дивідендах, нарахованих на акції, який за нульової рентабельності активів, також як асиметричності статутного фонду відносно розміру активів, може бути досить незначним, у порівнянні з розміром самих активів. Одночасно корпоратизовані, але неприватизовані акціонерні товариства, не складають бюджетних кошторисів. Стосунки між бюджетом і корпоратизованими підприємствами стають досить специфічними. З одного боку, держава як власник повинна була б закуповувати товари і послуги саме у цих підприємств, з іншого боку, номінально їй потрібно керуватися чинним законодавством про державні закупівлі, що зобов'язує їх робити стаття 75 Господарського кодексу України. Також держава повинна виділяти зі спеціального фонду бюджету грошові кошти на участь у додаткових емісіях, забезпечуючи зовнішнє фінансування. Дії представників держави, коли останні скликають загальні збори акціонерів, на яких голосують за розбавлення частки держави у статутному капіталі, щоб просигналізувати про необхідність залучення фінансування, не витримують жодної критики, оскільки спеціальна вартість об'єкта оцінки, що враховується до ціни як контрольна надбавка, яку повинен сплатити покупець, зовсім не сплачується. Для залучення фінансування можна було б випустити облігації підприємств і запропонувати міноритарному акціонеру чи власнику блокуючого пакету інвестувати в облігації.

3) Приватизація може бути як визнанням неефективності держави як власника корпоратизованого підприємства,

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

так і свідченням того, що грошова сума, що сплачується стратегічним інвестором в бюджет, перевищує вартість всього набору прав, у тому числі і грошову складову набору прав - поточну вартість платежів, отримуваних від дивідендів. На додаток, цивільно-правові стосунки проведення закупівель за державні кошти після зміни форми власності можуть істотно відрізнятись, також як і весь операційний цикл конвертування грошових коштів. Саме ці підприємства створюють в економіці конкуренцію, відсутність якої не давала можливості вважати економіку України ринковою.

Якщо мова йде про приватизацію стратегічних підприємств іноземними інвесторами, то також постає питання адекватності міжнародної валютної системи. Чому Національний банк України, наприклад, не може засновувати на території іноземних країн комерційні банки, симетрично випускати на територію іноземної країни необмежену кількість єврогривень, перебирати контроль над стратегічними підприємствами іноземних країн та впроваджувати національні технології виробництва, при цьому постійно знецінюючи іноземні ВВП через гривневі інститути, схожі на євровалютні хедж-фонди, асоційовані з іноземними центробанками? Розпад системи багатосторонніх грошових розрахунків країн РЕВ, підкріпленої Організацією Варшавського Договору, і подальше згортання економік республік колишнього СРСР виглядає величезною цивілізаційною помилкою, яка до того ж залишила в Україні невирішеним питання розподілу власності колишнього СРСР. Іншим питанням є фінансовий розподіл надходжень від приватизації після продажу простих акцій шляхом спрямування відсотку отримуваної суми на викуп додаткової емісії акцій цих же підприємств.

4) Здача цілих майнових комплексів в оренду регулюється Законом України від 10 квітня 1992 року № 2269-XII "Про оренду державного та комунального майна" (початкова назва "Про оренду майна державних підприємств та організацій"). Оскільки чинні закони називають державною власністю як бюджетні установи, так і корпоратизовані підприємства, то норми зазначеного закону повинні поширюватися і на корпоратизовані підприємства. Один перегляд чинного закону виявився недостатнім, щоб знайти статтю, чи завжди обов'язковою є згода Фонду державного майна України, його регіональних відділень і представництв або органів уповноважених місцевими радами для того, щоб державне підприємство було орендодавцем у відношенні до майна.

Оскільки функціонування багатьох підприємств пов'язане з соціальними аспектами, то трудові відносини та соціально-економічні інтереси працівників і власників врегульовані Законом України від 1 липня 1993 року № 3356-XII "Про колективні договори і угоди". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам", затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 601 від 28 жовтня 2003 року, застосовується до відповідного плану рахунків бухгалтерського обліку.

Необхідна дія: Розроблення й затвердження галузевих програм реформування й розвитку стратегічних галузей (або зміни до них).

Заходи:

- до 30.07.2010 - підготовка законопроекту щодо внесення змін до ст. 5 Закону України "Про управління об'єктами державної власності" з метою надання повноважень КМУ визначення стратегічних галузей;
- до 15.08.2010 - погодження законопроекту зі співвиконавцями;
- до 30.08.2010 - подання законопроекту до КМУ;
- до 15.09.2010 - розгляд та схвалення законопроекту КМУ;
- до 30.09.2010 - внесення законопроекту у Верховну Раду;
- за необхідністю - супроводження законопроекту у відповідних комітетах ВРУ;
- до 30.10.2010 - підготовка проекту рішення КМУ про затвердження переліку стратегічних галузей на основі чітких критеріїв того, де держава залишає за собою присутність і контроль;
- * подальші терміни виконання залежать від моменту прийняття змін до ст. 5 Закону України "Про управління об'єктами державної власності" з метою надання повноважень КМУ визначення;
- до 15.11.2010 - розробка проектів галузевих програм (або змін до них) для стратегічних галузей відповідно до Закону України про "Про державні цільові програми" та Порядку розроблення та виконання державних цільових програм з урахуванням та вимог Програми економічних реформ на 2010-2014 роки;
- до 30.11.2010 - погодження проектів галузевих програм із ФДМУ;
- до 15.12.2010 - подання проектів галузевих програм до КМУ;
- до 30.12.2010 - затвердження проектів галузевих програм.

Стаття 5 Закону України від 21 вересня 2006 року N 185-V "Про управління об'єктами державної власності" визначає повноваження Кабінету Міністрів України у сфері управління об'єктами державної власності. Частина 1 цієї статті визначає, що "Кабінет Міністрів України є суб'єктом управління, що визначає об'єкти управління державної влас-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

ності, стосовно яких виконує функції з управління, а також об'єкти управління державної власності, повноваження з управління якими передаються іншим суб'єктам управління, визначеним цим Законом". Частина 2 містить 26 пунктів, що визначає відповідні повноваження Кабінету Міністрів України щодо управління об'єктами власності.

Управління державною власністю переважно здійснюється Кабінетом Міністрів України та Фондом державного майна України, який здійснює свою діяльність на підставі Тимчасового положення про Фонд державного майна України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 7 липня 1992 року № 279/97-ВР.

Необхідна дія:

Перегляд критеріїв віднесення об'єктів державної власності до таких, які не підлягають приватизації, і прийняття закону з метою істотного зменшення їх кількості.

Заходи:

- Підготовка пропозицій щодо внесення змін до частини другої статті 5 Закону України "Про приватизацію державного майна" виходячи із критерію видів діяльності - *в рамках підготовки законопроекту "Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації" (див. п.2.1).
- По 30.09.2010 - Підготовка проекту закону "Про внесення змін до Закону України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації".
- До 30.10.2010 - Погодження законопроекту із зацікавленими органами управління.
- До 30.11.2010 - Розгляд та схвалення законопроекту КМУ.
- До 15.12.2010 - Внести законопроект у Верховну Раду.

Закон України від 04 березня 1992 року № 2163-XII "Про приватизацію державного майна" регулює правові, економічні та організаційні основи приватизації державного майна та майна, що належить Автономній Республіці Крим, з метою створення багатуокладної соціально орієнтованої ринкової економіки України. Також є чинним Закон України від 6 березня 1992 року № 2171-XII "Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію).

Обмеження на проведення приватизації накладене декількома актами:

- Законом України 7 липня 1999 року № 847-XIV "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації",
- Законом України від 6 березня 1992 року N 2171-XII "Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)" та
- Декретом Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1992 року N 26-92 "Про перелік майнових комплексів державних підприємств, організацій, їх структурних підрозділів основного виробництва, приватизація або передача в оренду яких не допускається", у т.ч. магістральні лінії електропередач та магістральні трубопроводи.

До Закону України від 7 липня 1999 року № 847-XIV "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" зміни 2010 року не вносилися. Сам же закон містить два додатки (див. додатки №№ 1-2 до аналізу виконання плану-графіку):

- № 1 - перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації,
- № 2 - перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоративізовані.

Додатки до таблиць містять перелік підприємств, в розбивці за різними органами управління, багато з яких вже було ліквідовано чи реорганізовано, та за областями. Перше, що кидається у вічі, – це те, що кількість об'єктів за ЄДР-ПОУ та загальна кількість наведених у додатках об'єктах дуже часто не збігаються. У таблицях, наведених у додатках, кількість об'єктів у більшості випадків зазначена саме за ЄДРПОУ.

На прикладі бюджету міста Києва можна побачити, що, якщо не враховувати монетарну вартість інших прав, доходна частина частини прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилючається до бюджету, значно перевищує доходну частину від дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна чи комунальна власність.

Необхідна дія: Визначення галузей, пріоритетних для приватизації, і галузей, що переважно залишаться в державній власності (у державній власності в основному залишаться об'єкти, які забезпечують виконання державою своїх основних функцій і гарантують національну й економічну безпеку). Створення для кожної галузі обмеженого списку об'єк-

тів, що не підлягають приватизації, або підтвердження того, що в галузі немає таких об'єктів, і зняття заборони на приватизацію таких підприємств.

Заходи:

- До 30.07.2010 - звернення у КМУ з пропозицією утворити робочу групу із підготовки законопроекту.
- До 15.08.2010 - створення для кожної галузі обмеженого списку об'єктів, що не підлягають приватизації, або підтвердження того, що в галузі немає таких об'єктів - список об'єктів, які не підлягають приватизації (об'єкти, які забезпечують виконання державою своїх основних функцій і гарантують національну і економічну безпеку) - Мінвуглепром, Мінпаливенерго, Державне управління справами, Держкомтелерадіо, Мінкультури, Мінпромполітики, Міноборони, Міносвіти, Мінприроди, Мінпраці, «Укравтодор», Мінтранс, МНС, Мінфін, «Держводгосп», Мінрегіонбуд, Мінжитлокомунгосп, МОЗ, Держспоживстандарт, Мінсім'ямолодь, «Держкомлісгосп», «Укртрансбуд», «Укрбуд», «Укрмонтажспецбуд», Фонд державного майна, Мінагрополітики, Дніпропетровська облдержадміністрація, ВАТ "Державний ощадний банк", Рада Міністрів АРК, Харківська облдержадміністрація, Київська міськдержадміністрація, НКАУ, МВС, Нац. ком. регулювання зв'язку, СБУ, Державна судова адміністрація, Держкомпідприємництва, Держкоматомрегулювання.
- До 30.09.2010 - аналіз робочою групою, із залученням зацікавлених органів управління отриманих пропозицій, їх опрацювання та підготовка законопроекту "Про внесення змін до Закону України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації";
- до 30.10.2010 - погодження законопроекту із зацікавленими органами управління.

Відповідно до частини 2 статті 5 Закону України від 4 березня 1992 року N 2163-XII, "приватизації не підлягають об'єкти, що мають загальнодержавне значення, а також казенні підприємства. До об'єктів, що мають загальнодержавне значення, належать майнові комплекси підприємств, їх структурних підрозділів, основним видом діяльності яких є виробництво товарів (робіт, послуг), що мають загальнодержавне значення". Казенні підприємства (ст. 76 ГКУ) є одним з двох видів державних унітарних підприємств.

Кабінет Міністрів України видав постанови:

- від 14.04.2004 № 467 "Про затвердження Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності" (зі змінами, внесеними постановою КМУ від 23.02.2004 N142) щодо упорядкування обліку юридичних осіб, проведення інвентаризації державного майна та за їх результатами формування, ведення і надання відомостей до Єдиного реєстру об'єктів державної власності Фондом державного майна України,
- від 30.11.2005 № 1121 "Про затвердження Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності".

З урахуванням вимог вищезазначених постанов доопрацьовано автоматизовану систему "Юридичні особи" та розроблено новий інструктивний лист.

Чинний Закон України від 7 липня 1999 року № 847-XIV "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" якраз і містить обмежений список бюджетних та корпоративних об'єктів, що не підлягають приватизації. Безумовно, крім широкого діапазону точок зору щодо вартості набору корпоративних прав, важливим також може бути весь операційний цикл конвертування грошових коштів, оскільки зміна власника зможе відобразитися на платіжній політиці постачальникам та підрядникам, придбанні виробничих запасів, логістиці (матеріальному забезпеченню) та кредитній політиці з покупцями та замовниками. Господарський кодекс України містить посилання щодо зобов'язань державних комерційних та казенних підприємств.

Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 22 жовтня 2010 року скасувало рішення РНБО від 16 травня 2008 року. Частиною 3 скасованого рішення РНБО від 16 травня 2008 року було доручено "Кабінету Міністрів України, Міністерству фінансів України, Державному казначейству України, Фонду державного майна України до виконання у повному обсязі Указу Президента України від 6 березня 2008 року N 200 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про забезпечення національних інтересів і національної безпеки у сфері приватизації та концептуальні засади їх реалізації" припинити та не допускати у подальшому здійснення будь-яких заходів щодо приватизації державних пакетів акцій відкритих акціонерних товариств "Дніпроенерго", "Донбасенерго", "Західенерго", "Державна енергогенеруюча компанія "Центренерго", "Феодосійська суднобудівна компанія "Море", "Науково-дослідний інститут електромеханічних приладів", "Турбоатом", "Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут атомного та енергетичного насособудування", "Одеський припортовий завод" та Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд. Дуже схоже на те, що станом на 16 травня 2008 року РНБО відслідкувало відсутність енергогенеруючих та інших підприємств у додатку 2 до Закону

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" від 7 липня 1999 року N 847-XIV, і включила їх у власний список таких об'єктів. Натомість такі підприємства, як ДП "Національна енергетична компанія "Укренерго", державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності "Укрінтеренерго" та НАК "Нафтогаз України", перебувають у додатку 1, а Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом" та низка ТЕЦ включені до додатку 2 до Закону України від 7 липня 1999 року N 847-XIV.

Для введення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 22 жовтня 2010 року "Про ситуацію у сфері приватизації державного майна" було видано Указ Президента України від 10 грудня 2010 року № 1118/2010. Рішення Ради РНБО від 22 жовтня 2010 року констатувало невиконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про забезпечення національних інтересів і національної безпеки у сфері приватизації та концептуальні засади їх реалізації", введеного в дію Указом Президента України від 6 березня 2008 року № 200. Зокрема, не запроваджено інститут "золотої акції".

Необхідна дія: Прийняття змін до земельного законодавства з метою скорочення термінів виготовлення землепорядної документації, проект закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань приватизації та земельних відносин" (щодо надання органам приватизації усіх повноважень, необхідних для формування земельних ділянок, що підлягають продажу разом з об'єктом приватизації або вносяться до статутних капіталів господарських товариств).

Заходи:

- до 30.06.2010 - внесення законопроекту "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань приватизації та земельних відносин" до КМУ;
- до 30.07.2010 - розгляд законопроекту у КМУ;
- до 30.08.2010 - доопрацювання законопроекту відповідно до зауважень та пропозицій КМУ та повторене подання до КМУ;
- до 30.10.2010 - розгляд законопроекту у КМУ та схвалення законопроекту на урядовому комітеті;
- до 15.12.2010 - внесення законопроекту у Верховну Раду.

Формування земельних ділянок, що підлягають продажу разом з об'єктом приватизації або вносяться до статутних капіталів господарських товариств, є досить важливим.

Повноваження державних органів приватизації у галузі земельних відносин встановлюються статтею 171 Земельного кодексу України, в редакції Закону України N 309-VI від 03.06.2008 р., яка визначає, що "державні органи приватизації здійснюють продаж земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації".

Відповідно до частини 1 статті 5 Закону України від 4 березня 1992 року N 2163-XII "Про приватизацію державного майна", до об'єктів державної власності, що підлягають приватизації, належать "земельні ділянки, на яких розташовані об'єкти, які підлягають приватизації".

Необхідна дія: Внесення змін до законодавства щодо акціонерних товариств для реалізації невеликих державних пакетів акцій, що не користуються попитом у покупців, шляхом закріплення за мажоритарними акціонерами (з часткою, що дорівнює або перевищує сімдесят п'ять відсотків) обов'язку робити пропозицію міноритарним акціонерам щодо придбання решти акцій або проходити лістинг на біржі, забезпечуючи ліквідність своїх акцій.

Заходи:

- до 15.08.2010 - розробка законопроекту щодо внесення змін до законодавства щодо акціонерних товариств для реалізації невеликих державних пакетів акцій, що не користуються попитом у покупців, шляхом закріплення за мажоритарними акціонерами (з часткою, що дорівнює або перевищує сімдесят п'ять відсотків) обов'язку робити пропозицію міноритарним акціонерам щодо придбання решти акцій або проходити лістинг на біржі, забезпечуючи ліквідність своїх акцій;
- до 15.09.2010 - погодження законопроекту з зацікавленими органами виконавчої влади;
- до 15.09.2010 - погодження законопроекту з Мін'юстом;
- до 30.09.2010 - внесення законопроекту до КМУ;
- до 15.10.2010 - розгляд законопроекту у КМУ;
- до 15.11.2010 - схвалення проекту закону КМУ;
- до 30.11.2010 - внесення законопроекту у Верховну Раду.

Вимоги ст. 24 Закону України від 17.09.2008 р. № 514-VI "Про акціонерні товариства" щодо обов'язковості для публічних акціонерних товариств проходження лістингу знаходилися у жорсткому конфлікті з означеннями, наданими п. 4.1 рішення ДКЦПФР від 19.12.2006 N 1542, що для акцій другого рівня лістингу встановлює вартість чистих активів емітента складає не менше 50 000 000 грн., ринкову капіталізацію на суму, не меншу 50 000 000 грн., середньомісячну вартість біржових угод не менше 250 000 грн. та річний дохід емітента на суму не менше 50 000 000 грн.". Однією з версій є така, що законодавці мали на увазі обов'язковість включення цінних паперів до позалістингового біржового списку без унесення до біржового реєстру. Відповідно до іншої версії, законодавці розраховували або на подальше зниження комісією з цінних паперів норм щодо другого рівня лістингу, або ж розраховували, що після запровадження в Україні другого рівня загальнообов'язкового накопичувального державного страхування, багатомільярдна сума буде проінвестована в акції 40-50-ти емітентів, що, станом на кінець 2010 року, мали лістинг. У будь-якому випадку, станом на кінець 2010 року, проблемні питання щодо застосування цієї статті залишалися невирішеними.

Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI "Про акціонерні товариства", сфера застосування якого поширюється і на діяльність державних акціонерних товариств та державних холдингових компаній, набув чинності через шість місяців з дня його офіційного опублікування, крім пункту, згідно з яким акції товариств існують виключно в бездокументарній формі, що набуде чинності через два роки з дня опублікування закону. Закон було опубліковано в офіційному друкованому виданні - газеті "Урядовий кур'єр" N 202 від 29.10.2008 року. Таким чином, цей закон набуває чинності з 29.04.2009 року. Через два роки з дня набрання чинності цим законом втрачають чинність статті 1-49 Закону України "Про господарські товариства" у частині, що стосується акціонерних товариств.

Терміни "міноритарний акціонер" та "мажоритарний акціонер" не вживаються в Законі України від 17.09.2008 р. № 514-VI "Про акціонерні товариства". Міністерство фінансів України у П(С)БО 19, затвердженому Наказом Міністерства фінансів України № 163 від 07.07.99 р., визначає, що "частка меншості - частина чистого прибутку (збитку) та чистих активів дочірнього підприємства, яка не належить материнському підприємству (прямо або через інші дочірні підприємства)". Слово «меншість» відносно володіння блокуючим пакетом акцій у вигляді до 25% статутного капіталу продовжує вживатися Міністерством фінансів України і в інших випадках. Натомість термін "міноритарний акціонер" вживається іншими органами влади, зокрема, Президентом України та Національним банком України.

Згідно з ч. 11 статті 2 Закону України від 17.09.2008 р. № 514-VI, "обов'язковий викуп акцій - обов'язкове придбання за плату та на вимогу акціонера розміщених товариством акцій". Викуп акцій є формою розрахунків, альтернативною виплаті дивідендів. До нормативно-правової бази належать статті 66-69 Закону України "Про акціонерні товариства" від 17.09.08 р. № 514-VI Розділ XII - Викуп та обов'язковий викуп АТ розміщених ним цінних паперів та рішення ДКЦПФР від 19.09.06 р. № 954 "Положення про придбання, реалізацію та анулювання АТ акцій власного випуску".

Врегулюються також викупи акцій власної емісії з наступним даруванням працівникам, викуп акцій власної емісії для анулювання, викуп акцій власної емісії для перепродажу, самовикуп акцій власної емісії у юрособи – нерезидента, самовикуп акцій власної емісії у юрособи - нерезидента через торговця цінними паперами, самовикуп акцій власної емісії у фізособи – резидента, самовикуп акцій власної емісії у фізособи – нерезидента та самовикуп емітентом як складова реорганізації.

Інші регуляторні складові:

- п. 8 ст. 17 Закону України про ЦП і ФР - викуп акцій власної емісії для їх наступного перепродажу або розповсюдження серед працівників не вважають професійною діяльністю з торгівлі ЦП.
- ст. 32 Закону України про госптовариства № 1576-XII від 19.09.91 р. - викуп акцій власної емісії - лише за рахунок сум, що перевищують статутний капітал.
- п. 29 П(С)БО 13 не вимагає на дату балансу змінювати оцінювати інструменти власного капіталу за справедливою вартістю, адже вони - не фінактиви.
- п. 44 П(С)БО 2 "Баланс" - у статті "Вилучений капітал" господарські товариства відображають фактичну собівартість акцій власної емісії або часток, викуплених товариством у його учасників".

Прибуток (збиток) від продажу, випуску або анулювання інструментів власного капіталу емітент відображає збільшенням (зменшенням) додаткового вкладеного капіталу.

Також частина 1 статті 65 Закону передбачає у випадку придбання 50 і більше відсотків акцій товариства протягом 20 днів з дати придбання контрольного пакета обов'язкову пропозицію всім акціонерам придбати у них прості акції товариства, крім випадків придбання контрольного пакета акцій у процесі приватизації.

Переважне право акціонерів при додатковій емісії акцій врегульовується статтею 27 зазначеного закону.

Необхідна дія: З метою забезпечення протягом 2010-2014 років завершення приватизації як широкомасштабного соціально-економічного проекту, розроблення проекту закону "Про Державну програму приватизації".

Заходи:

- до 15.07.2010 - підготовка проекту закону "Про Державну програму приватизації";
- до 15.08.2010 - погодження законопроекту з зацікавленими органами виконавчої влади;
- до 15.09.2010 - внесення законопроекту до КМУ;
- до 30.09.2010 - розгляд законопроекту у КМУ;
- до 15.10.2010 - схвалення проекту закону КМУ;
- до 30.10.2010 - внесення законопроекту у Верховну Раду;
- у разі необхідності - супроводження законопроекту у відповідних комітетах ВРУ.

Частиною 2(б) рішення Ради національної безпеки та оборони України від 22 жовтня 2010 року "Про ситуацію у сфері приватизації державного майна" Кабінету Міністрів України запропоновано "розробити, внести на розгляд Верховної Ради України та забезпечити супроводження проекту закону про Державну програму приватизації, розробленого з додержанням Концептуальних засад забезпечення реалізації національних інтересів у сфері приватизації, затверджених рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про забезпечення національних інтересів і національної безпеки у сфері приватизації та концептуальні засади їх реалізації".

Державну програму приватизації на 2009-2013 роки (реєстр. N 2330) було прийнято у другому читанні Законом України від 18 лютого 2009 року № 1010-VI. Законопроект знаходиться на доопрацюванні у Комітеті Верховної Ради України з питань економічної політики.

Згідно з ч. 3 статті 4 Закону України від 4 березня 1992 року № 2163-XII "Про приватизацію державного майна", у державній програмі приватизації визначаються "відповідні способи приватизації для різних груп об'єктів". Версія проекту закону від 30.09.2010 "Про Державну програму приватизації", в якому об'єкти приватизації поділяються на групи А, В, Г, Д, Е та Ж, розміщена на веб-сторінці Фонду державного майна України.

Необхідна дія: Для збільшення прозорості процесу приватизації і зменшення корупції потрібно прийняття змін до нормативно-правових актів, що забезпечать прозорість процесу приватизації, розроблення проекту закону "Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації".

Заходи:

- до 15.07.2010 - підготовка проекту закону "Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації";
- до 15.08.2010 - погодження законопроекту з зацікавленими органами виконавчої влади;
- до 15.09.2010 - внесення законопроекту до КМУ;
- до 30.09.2010 - розгляд законопроекту у КМУ;
- до 15.10.2010 - схвалення проекту закону КМУ;
- до 30.10.2010 - внесення законопроекту у Верховну Раду;
- у разі необхідності - супроводження законопроекту у відповідних комітетах ВРУ.

Об'єкти приватизації визначені статтею 5 Закону України від 4 березня 1992 року № 2163-XII "Про приватизацію державного майна".

Законодавство України про приватизацію включає також спеціальні закони, зокрема:

- Закон України від 10 липня 1996 року № 290/96-ВР "Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі" (приватизація майна підприємств агропромислового комплексу), з урахуванням статті 25 Земельного кодексу України;
- Закон України від 14 вересня 2000 р. № 1953-III "Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва" (приватизація об'єктів незавершеного будівництва – групи Д);
- Закон України від 15 березня 2006 р. № 3528-IV "Про холдингові компанії в Україні" (приватизація холдингових компаній);

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- Закон України від 27 липня 1994 року N 132/94-ВР "Про надра" (приватизація підприємств, діяльність яких пов'язана з використанням надр);
- Закон України від 27 лютого 1991 року N 791а-XII "Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи" (приватизація об'єктів, розташованих у цих територіях);
- Закон України від 5 лютого 2004 року N 1457-IV "Про розмежування земель державної та комунальної власності".

Необхідна дія: Продаж на фондовій біржі пакетів акцій до 25 відсотків статутного капіталу приватизованих об'єктів.

Заходи:

- до 15.07.2010 (15.10.2010*) - робота з регіональними відділеннями та структурними підрозділами центрального апарату Фонду по наданню пропозицій для включення до Помісячного пооб'єктного плану-графіка виставлення на продаж у 2010 році пакетів акцій господарських товариств та холдингових компаній - Проект Помісячного пооб'єктного плану-графіка виставлення на продаж у 2010 році пакетів акцій господарських товариств та холдингових компаній;
- до 20.07.2010 20.10.2010* - формування помісячного пооб'єктного плану-графіка виставлення на продаж у 2010 році пакетів акцій господарських товариств та холдингових компаній та затвердження його відповідним наказом Фонду;
- розробити Положення щодо продажу об'єктів за методом зниження ціни.

Фондова біржа є опосередкованим учасником Національної депозитарної системи, згідно зі ст. 1 Закону України "Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні". Станом на 2010 рік ДКЦПФР видала 10 ліцензій організаторів торгівлі цінними паперами, саморегулювувана організація кожного з яких повинна складатися мінімум з двадцяти ліцензованих торговців цінними паперами.

Діяльність фондових бірж в Україні врегульовується не лише Законом України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV "Про цінні папери та фондовий ринок" та рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 19.12.2006 року N 1542 "Про затвердження Положення про функціонування фондових бірж", а і правилами фондових бірж. Функціонування первинного ринку на кожній з фондових бірж має досить специфічні особливості.

Для підвищення ефективності управління держмайном необхідно:

Необхідна дія: Чітке законодавче визначення статусу Фонду державного майна України як центрального органу виконавчої влади, прийняття Закону України "Про Фонд державного майна".

Заходи:

- до 30.07.2010 - розробка проекту закону;
- до 15.08.2010 - погодження законопроекту зі співвиконавцями;
- до 30.08.2010 - доопрацювання законопроекту відповідно до пропозицій співвиконавців;
- до 15.09.2010 - погодження законопроекту з Мін 'юстом;
- до 30.09.2010 - подання законопроекту до КМУ;
- до 15.11.2010 - розгляд та схвалення законопроекту КМУ;
- до 15.12.2010 - внесення законопроекту у Верховну Раду;
- у разі необхідності - супроводження законопроекту у відповідних комітетах ВРУ.

Крім Постанови Верховної Ради України від 7 липня 1992 року № 279/97-ВР, існує значна кількість нормативно-правових актів, що врегульовує діяльність Фонду державного майна України.

Заплановані видатки Державного бюджету України на 2010 рік на фінансування Державним казначейством України Фонду державного майна України становили 161 735,7 тис. грн. (код програмної класифікації видатків та кредитування Державного бюджету: 3502000), з яких 10 388,9 тис. грн. становили заплановані видатки на проведення приватизації державного майна.

Президент України призначає Голову Фонду державного майна України, відповідно до частини 14 статті 106 Конституції України, а відповідно до ч. 24 статті 85, до повноважень Верховної Ради України належить надання згоди на призначення на посади та звільнення з посад Президентом України Голови Фонду державного майна України.

Так, відповідно до частини 2.1 статті 5 Закону України від 21 вересня 2006 року N 185-V "Про управління об'єктами

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

до статуту товариства є виключною компетенцією загальних зборів. Блокуючі пакети простих акцій можуть бути тривірневі:

- 50% акцій - для блокування рішення простої більшості голосів,
- 40%+1 акція – для блокування загальних зборів акціонерів,
- 25%+1 акція – для блокування рішень, для прийняття яких потрібно 75% голосів.

Згідно з ч.2 статті 98 Цивільного Кодексу України, прийнятого 16 січня 2003 року N 435-IV, “рішення про внесення змін до статуту товариства, відчуження майна товариства на суму, що становить п'ятдесят і більше відсотків майна товариства, та про ліквідацію товариства приймаються більшістю не менш як у 3/4 голосів, якщо інше не встановлено законом”.

Емісія акцій врегульовується статтею 21 Закону України від 17 вересня 2008 року № 514-VI “Про акціонерні товариства”.

Перегляд законодавства з метою недопущення відчуження безпосередньо підприємствами державного сектора економіки майнових об'єктів, що є самостійними об'єктами приватизації.

- До 30.08.2010 - створення робочої групи для перегляду законодавства з метою недопущення відчуження безпосередньо підприємствами державного сектора економіки майнових об'єктів, що є самостійними об'єктами приватизації.
- до 30.10.2010 - провести аналіз законодавства з метою визначення переліку нормативно-правових актів, в які необхідно вносити зміни.

Порядок відчуження державного майна встановлений Господарським кодексом України від 16 січня 2003 року N 436-IV:

- другим речення частини п'ятої статті 75,
- частиною четвертою статті 77,
- частинами 5-6 статті 141,
- статті 146 ГКУ.

Забезпечення проведення моніторингу ефективного управління об'єктами державної власності, посилення відповідальності менеджерів за неефективне управління державним майном.

- Постійно - відповідно до пункту 3 Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.2010 № 832, проведення моніторингу додержання законності та оцінки ефективності виконання центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими органами, які здійснюють управління об'єктами державної власності, обов'язків, визначених відповідно до законодавства (по завершенню передачі Фонду функцій з управління підприємствами державного сектора економіки, моніторинг здійснюватиме Фонд) - висновки і пропозиції Кабінетові Міністрів України та іншим органам відповідно до Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності.

Відповідно до частини 17 статті 5 Закону України від 21 вересня 2006 року № 185-V “Про управління об'єктами державної власності”, Кабінет Міністрів України “встановлює критерії ефективності управління об'єктами державної власності та порядок їх застосування”.

Оцінка ефективності виконання центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими органами, які здійснюють управління об'єктами державної власності затверджена п. 3 Постанови Кабінету Міністрів України від 19 червня 2007 р. N 832 “Про затвердження Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності та критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності”, яка відповідальним за проведення моніторингу призначила Міністерство економіки України (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство економічного розвитку і торгівлі України). Інформацію до Міністерства економіки подають суб'єкти управління, ФДМУ, Держкомстат, Державний департамент з питань банкрутства та Міністерство фінансів України (щодо фінансових планів).

Затверджений порядок містить критерії визначення ефективності управління об'єктами державної власності з посиленням на Закон України від 21 вересня 2006 року N 185-V “Про управління об'єктами державної власності”. Управління об'єктами державної власності вважається позитивним, якщо понад 75 відсотків суб'єктів господарювання, що

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

належать до сфери управління суб'єкта управління, за звітний період виконали встановлені для них показники, задовільним - від 50 до 75 та негативним - до 50 відсотків.

Досить цікавим є питання, яким чином встановлюються заплановані показники у фінансових планах. Відповідно до Господарського кодексу України, Форма та методичні рекомендації щодо розробки фінансового плану затверджуються центральним органом виконавчої влади з питань економіки.

Наприклад, для державних комерційних підприємств, як однієї з форм державних унітарних підприємств, статтю 75 ГКУ встановлюється, що фінансовий план підлягає затвердженню до 1 вересня року, що передує плановому, або Кабінетом Міністрів України, або органами, до сфери управління яких вони входять. А самі "органи, до сфери управління яких входять державні комерційні підприємства, надають центральному органу виконавчої влади з питань економіки до 1 серпня року, що передує плановому, зведені показники фінансових планів та фінансові плани у розрізі окремих державних комерційних підприємств, які входять до сфери їх управління".

Додаток 1 до Закону України від 7 липня 1999 року № 847-XIV "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" - перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації.

Орган управління	Область	Кількість об'єктів
Мінвуглепром (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство енергетики та вугільної промисловості України – КВКВ 110)	Донецька область	19
	Харківська область	1
	Київ	1
Міненерго (після адміністративної реформи - Міністерство енергетики та вугільної промисловості України – КВКВ 110)	Автономна Республіка Крим	3
	Дніпропетровська область	5
	Донецька область	2
	Запорізька область	1
	Івано-Франківська область	1
	Київська область	4
	Луганська область	1
	Львівська область	2
	Полтавська область	3
	Харківська область	4
МЗЕЗторг (існувало до січня 2001 року, стало основою для теперішнього Міністерства економічного розвитку і торгівлі України – КВКВ 120)	Київ	16
	Київ	2
Мінекономіки (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство економічного розвитку і торгівлі України – КВКВ 120)	Київ	2
Кабінет Міністрів України	Київ	2
Держкомінформ (з 2011 року – Державний комітет телебачення і радіомовлення України – КВКВ 170)	Автономна Республіка Крим	1
	Вінницька область	1
	Волинська область	1
	Дніпропетровська область	1
	Донецька область	1
	Житомирська область	1
	Закарпатська область	1
	Запорізька область	1
	Івано-Франківська область	1
	Кіровоградська область	1
	Київська область	1

	Луганська область	1	
	Львівська область	1	
	Миколаївська область	2	
	Одеська область	1	
	Полтавська область	1	
	Рівненська область	1	
	Сумська область	1	
	Тернопільська область	1	
	Харківська область	1	
	Херсонська область	1	
	Хмельницька область	1	
	Черкаська область	1	
	Чернівецька область	1	
	Чернігівська область	1	
	Київ	15	
Міністерство культури (КВКВ – 180 та 181)	Львівська область	1	
	Одеська область	1	
	Харківська область	1	
	Київ	6	
Міністерство промислової політики (після адміністративної реформи 2010 року - Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном – КВКВ 260)	Автономна Республіка Крим	6	
	Вінницька область	1	
	Дніпропетровська область	11	
	Донецька область	4	
	Житомирська область	1	
	Запорізька область	5	
	Київська область	2	
	Луганська область	6	
	Львівська область	2	
	Миколаївська область	8	
	Одеська область	3	
	Сумська область	2	
	Харківська область	24	
	Херсонська область	1	
	Черкаська область	2	
	Київ	23	
	Севастополь	3	
	Міністерство оборони (КВКВ – 210 та 211)	Львівська область	2
		Київ	1
	Міністерство освіти (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України - КВКВ – 220 та 221)	Донецька область	1
Луганська область		2	
Львівська область		1	
Одеська область		1	
Київ		1	
Мінекобезпеки (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство екології та природних ресурсів України - КВКВ – 240)	Автономна Республіка Крим	1	
	Дніпропетровська область	1	
	Донецька область	1	
	Луганська область	1	

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

	Одеська область	2
	Харківська область	1
	Черкаська область	1
	Київ	5
Мінагропром (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство аграрної політики та продовольства України – КВКВ 280)	Автономна Республіка Крим	39
	Держплемптахозавод ім. Фрунзе	1
	Вінницька область	23
	Волинська область	7
	Дніпропетровська область	17
	Донецька область	20
	Житомирська область	9
	Закарпатська область	11
	Запорізька область	14
	Івано-Франківська область	15
	Київська область	18
	Кіровоградська область	14
	Луганська область	13
	Львівська область	25
	Миколаївська область	21
	Одеська область	30
	Полтавська область	27
	Рівненська область	9
	Сумська область	20
	Тернопільська область	20
	Харківська область	26
	Херсонська область	20
	Хмельницька область	14
	Черкаська область	17
	Чернівецька область	11
	Чернігівська область	17
	Київ	24
	Севастополь	5
Міністерство праці та соціальної політики (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство соціальної політики України – КВКВ 250 та 251)	Автономна Республіка Крим	2
	Вінницька область	1
	Дніпропетровська область	1
	Донецька область	1
	Житомирська область	1
	Луганська область	1
	Львівська область	2
	Миколаївська область	1
	Одеська область	2
	Полтавська область	2
	Тернопільська область	1
	Харківська область	3
	Хмельницька область	1
	Київ	10
Міністерство транспорту (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство інфраструктури України – КВКВ 310 та 312)	Автономна Республіка Крим	8
	Вінницька область	3

	Волинська область	4
	Дніпропетровська область	3
	Донецька область	4
	Житомирська область	4
	Закарпатська область	4
	Запорізька область	4
	Івано-Франківська область	3
	Київська область	4
	Кіровоградська область	3
	Луганська область	3
	Львівська область	3
	Миколаївська область	7
	Одеська область	18
	Полтавська область	3
	Рівненська область	3
	Сумська область	3
	Тернопільська область	4
	Харківська область	2
	Херсонська область	5
	Хмельницька область	3
	Черкаська область	3
	Чернівецька область	3
	Чернігівська область	3
	м. Київ	22
	Севастополь	2
Майнові комплекси підприємств залізничного транспорту з їх інфраструктурою по території України		61
Міністерство з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи – після адміністративної реформи 2010 року - КВКВ 320	Дніпропетровська область	1
	Донецька область	1
	Львівська область	1
	Одеська область	1
	Харківська область	1
Держкомнауки (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України – КВКВ 220 та 221)	Автономна Республіка Крим	1
	Вінницька область	1
	Донецька область	1
	Житомирська область	1
	Запорізька область	1
	Івано-Франківська область	1
	Кіровоградська область	1
	Луганська область	1
	Львівська область	1
	Миколаївська область	1
	Одеська область	1
	Полтавська область	1
	Рівненська область	1
	Харківська область	1
	Херсонська область	1
	Хмельницька область	1
	Черкаська область	1

	Чернівецька область	1
	Чернігівська область	1
	м. Київ	7
Міністерство фінансів України (після адміністративної реформи 2010 року - КВКВ 350 та 351)	Автономна Республіка Крим	1
	Дніпропетровська область	1
	Донецька область	1
	Львівська область	1
	Одеська область	1
	Рівненська область	1
	Харківська область	1
	м. Київ	4
Комітет водного господарства (після адміністративної реформи 2010 року - Державне агентство водних ресурсів України)	Автономна Республіка Крим	1
	Вінницька область	2
	Волинська область	1
	Дніпропетровська область	7
	Донецька область	4
	Житомирська область	1
	Закарпатська область	1
	Запорізька область	5
	Івано-Франківська область	1
	Київська область	6
	Кіровоградська область	2
	Луганська область	1
	Львівська область	3
	Миколаївська область	3
	Одеська область	13
	Полтавська область	1
	Рівненська область	1
	Сумська область	1
	Тернопільська область	1
	Харківська область	1
	Херсонська область	6
	Хмельницька область	2
	Черкаська область	1
	Чернівецька область	3
	Чернігівська область	2
	Київ	5
Комітет з питань геології та використання надр (функції передано Міністерству екології та природних ресурсів України)		
	Київ	4
Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики (після адміністративної реформи 2010 року - Державна архітектурно-будівельна інспекція України)	Автономна Республіка Крим	2
	Дніпропетровська область	1
	Запорізька область	2
	Івано-Франківська область	1
	Луганська область	2
	Львівська область	2
	Одеська область	1

	Харківська область	4
	Київ	20
Комітет медичної та мікробіологічної промисловості (швидше за все, знаходиться у підпорядкуванні Міністерства охорони здоров'я України – КВКВ 230 та 231)	Львівська область	1
	Одеська область	1
	Харківська область	3
Держспоживзахист (після адміністративної реформи 2010 року - Державна служба технічного регулювання України)	Вінницька область	1
	Волинська область	1
	Дніпропетровська область	1
	Донецька область	1
	Житомирська область	1
	Закарпатська область	1
	Запорізька область	1
	Івано-Франківська область	1
	Кіровоградська область	1
	Львівська область	1
	Миколаївська область	1
	Одеська область	1
	Полтавська область	1
	Рівненська область	1
	Сумська область	1
	Тернопільська область	1
	Харківська область	1
	Херсонська область	1
	Хмельницька область	1
	Черкаська область	1
	Чернівецька область	1
	Чернігівська область	1
	Київ	1
	Севастополь	1
Комітет з питань стандартизації, метрології та сертифікації (після адміністративної реформи 2010 року - Державна служба технічного регулювання України)	Вінницька область	1
	Донецька область	1
	Львівська область	1
	Харківська область	2
	Київ	2
Держкомспорт (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України – КВКВ 220 та 221)	Івано-Франківська область	1
	Харківська область	1
	Київ	10
Держкомзв'язок (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство інфраструктури України – КВКВ 310 та 312)	Львівська область	1
	Одеська область	3
	Харківська область	1
	Київ	5
Держкомлісгосп (після адміністративної реформи	Автономна Республіка Крим	2

2010 року - Державний комітет лісового господарства України – КВКВ 190)		
	Вінницька область	2
	Волинська область	1
	Дніпропетровська область	1
	Донецька область	2
	Житомирська область	2
	Закарпатська область	2
	Запорізька область	1
	Івано-Франківська область	2
	Київська область	4
	Кіровоградська область	1
	Луганська область	2
	Львівська область	2
	Миколаївська область	1
	Одеська область	1
	Полтавська область	1
	Рівненська область	1
	Сумська область	2
	Тернопільська область	1
	Харківська область	5
	Херсонська область	3
	Хмельницька область	1
	Черкаська область	1
	Чернівецька область	1
	Чернігівська область	3
	Київ	4
	Севастополь	1
Держкомрибгосп (після адміністративної реформи 2010 року - Державне агентство рибного господарства України)	Автономна Республіка Крим	2
	Волинська область	1
	Донецька область	1
	Запорізька область	2
	Київська область	1
	Миколаївська область	1
	Одеська область	1
	Полтавська область	2
	Харківська область	1
	Херсонська область	2
	Черкаська область	1
	Київ	4
	Севастополь	5
Державний центр страхового фонду документації України	Харківська область	2
Українська державна корпорація з транспортного будівництва "Укртрансбуд"	Київ	2
Українська державна корпорація промисловості будівельних матеріалів "Укрбудматеріали"	Автономна Республіка Крим	1
	Вінницька область	1
	Дніпропетровська область	1
	Донецька область	6
	Житомирська область	2
	Запорізька область	1

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

	Івано-Франківська область	1
	Луганська область	2
	Одеська область	1
	Тернопільська область	1
	Харківська область	2
	Хмельницька область	2
	Київ	3
Державне акціонерне товариство "Будівельна компанія "Укрбуд"	Дніпропетровська область	1
	Донецька область	3
	Львівська область	1
	Одеська область	1
	Київ	1
Українська державна корпорація з виконання монтажних і спеціальних будівельних робіт "Укрмонтажспецбуд"	Київ	1
"Укрфітотерапія"	Автономна Республіка Крим	1
	Закарпатська область	1
	Львівська область	1
	Полтавська область	1
	Сумська область	1
	Тернопільська область	2
	Хмельницька	4
	Чернігівська область	1
Держкомсім'ямолодь (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України)	Автономна Республіка Крим	1
Фонд державного майна України	Харківська область	1
	Київ	1
	Миколаївська область	1
Мінпаливенерго (після адміністративної реформи 2010 року - Міністерство енергетики та вугільної промисловості України – КВКВ 110)	Львівська область	1
	Луганська область	2
	Кіровоградська область	1
Мінагрополітики (Міністерство аграрної політики та продовольства України – КВКВ 280)	Закарпатська область	2
	Одеська область	1
	Київ	1
Дніпропетровська облдержадміністрація (КВКВ 774)	Дніпропетровська область	3

Додаток 2 до Закону України від 7 липня 1999 року № 847-XIV "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" - перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоративізовані.

Орган управління	Область	Кількість об'єктів
Мінвуглепром (після адміністративної реформи - Міністерство енергетики та вугільної промисловості України – КВКВ 130)		
	Волинська область	2
	Дніпропетровська область	1
	Донецька область	2
	Житомирська область	2

	Луганська область	1
	Рівненська область	1
	Сумська область	1
	Хмельницька	1
	Чернігівська	1
	Київ	3
Міненерго (після адміністративної реформи - Міністерство енергетики та вугільної промисловості України – КВКВ 130)	Автономна Республіка Крим	3
	Вінницька область	1
	Дніпропетровська область	4
	Донецька область	1
	Запорізька область	2
	Київська область	3
	Кіровоградська область	2
	Луганська область	2
	Львівська область	1
	Миколаївська область	1
	Одеська область	2
	Полтавська область	1
	Рівненська область	1
	Сумська область	1
	Харківська область	2
	Херсонська область	2
	Черкаська область	1
	Чернівецька область	2
	Київ	8
	Севастополь	1
МЗЕЗторг (існувало до січня 2001 року, стало основою для теперішнього Міністерства економічного розвитку і торгівлі України – КВКВ 120)	Київ	1
Мінпромполітики (після адміністративної реформи - Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном – КВКВ 260)	Автономна Республіка Крим	3
	Дніпропетровська область	13
	Донецька область	16
	Житомирська область	1
	Закарпатська область	1
	Запорізька область	6
	Івано-Франківська область	1
	Київська область	1
	Кіровоградська область	1
	Луганська область	2
	Львівська область	8
	Миколаївська область	1
	Одеська область	4
	Полтавська область	1
	Сумська область	2
	Харківська область	13
	Хмельницька область	2
	Черкаська область	4
	Чернігівська область	2
	Київ	27

Міносвіти (після адміністративної реформи 2010 р. - Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України – КВКВ 220 та 221)	Київ	1
Мінтранс (після адміністративної реформи 2010 р. - Міністерство інфраструктури України – КВКВ 310)	Автономна Республіка Крим	1
	Донецька область	2
	Київська область	1
	Львівська область	1
	Одеська область	5
	Харківська область	1
Майнові комплекси підприємств залізничного транспорту з їх інфраструктурою на території України		48
Мінкультури (КВКВ 180)	Київ	2
	Київська область	1
Комітет з питань стандартизації, метрології та сертифікації (після адміністративної реформи 2010 р. - Державна служба технічного регулювання України)	Київ	1
Держкомтуризму (реорганізовано в Державну службу туризму та курортів)	Автономна Республіка Крим	1
	Київ	1
“Укрбудматеріали“	Дніпропетровська область	1
	Одеська область	1
Українська державна корпорація “Укрмонтажспецбуд”	Дніпропетровська область	1
Українська асоціація підприємств і організацій цементної промисловості “Укрцемент”	Харківська область	1
Державний центр страхового фонду документації України	Харківська область	1
Ощадний банк	Київ	1
Мінпроменергетики Автономної Республіки Крим		1
Державний комітет інформаційної політики, телебачення та радіомовлення (КВКВ 170)	Автономна Республіка Крим	2
	Волинська область	1
	Дніпропетровська область	3
	Донецька область	1
	Закарпатська область	1
	Кіровоградська область	1
	Луганська область	1
	Львівська область	5
	Одеська область	1
	Полтавська область	1
	Сумська область	1
	Харківська область	4
	Херсонська область	1
	Хмельницька область	1
	Чернівецька область	1
	Київ	6
Держкомзв'язок (реорганізовано в Державну адміністрацію зв'язку Міністерства транспорту та зв'язку України)	Київ	1

Додаток 3 до моніторингу виконання плану-графіку першого етапу реформи приватизації і управління державною власністю, передбаченого у розділі “поліпшення бізнес-клімату й залучення інвестицій” Програми економічних ре-

форм Президента України.

Закони та нормативно-правові акти:

- Закон України від 21 вересня 2006 року N 185-V "Про управління об'єктами державної власності".
- Постанова Кабінету Міністрів України від 19 червня 2007 р. N 832 "Про затвердження Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності та критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності".
- Закон України від 7 липня 1999 року № 847-XIV "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації".
- Господарський кодекс України, прийнятий Законом України від 16 січня 2003 року N 436-IV.
- Цивільний Кодекс України, прийнятий Законом України від 16 січня 2003 року N 435-IV.
- Закон України від 10 квітня 1992 року № 2269-XII "Про оренду державного та комунального майна".
- Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні".
- Закон України від 04 березня 1992 року № 2163-XII "Про приватизацію державного майна".
- Закон України від 6 березня 1992 року № 2171-XII "Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)".
- Закон України від 17 вересня 2008 року № 514-VI "Про акціонерні товариства".
- Закон України від 19 вересня 1991 року № 1576-XII "Про господарські товариства".
- Закон України від 18.03.2004 року № 1621-IV "Про державні цільові програми".
- Закон України від 16.07.1999 року № 997-XIV "Про концесії".

Укази Президента України:

- Указ Президента України 15 червня 1993 року N 210/93 "Про корпоратизацію підприємств".
- Указ Президента України від 6 березня 2008 року N 200 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про забезпечення національних інтересів і національної безпеки у сфері приватизації та концептуальні засади їх реалізації".
- Указ Президента України від 14 травня 2008 року N 436/2008 "Про заходи щодо забезпечення належного функціонування Фонду державного майна України".
- Указ Президента України від 16 травня 2008 року N 449/2008 "Про рішення РНБО від 16 травня 2008 року "Питання Фонду державного майна України" (Указ втратив чинність на підставі Указу Президента N 1118/2010 від 10.12.2010).
- Указ Президента України від 10 грудня 2010 року N 1118/2010 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 22 жовтня 2010 року "Про ситуацію у сфері приватизації державного майна".
- Закон України від 1 липня 1993 року № № 3356-XII "Про колективні договори і угоди".
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати правцівникам", затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 601 від 28 жовтня 2003 року.
- Тимчасове положення про Фонд державного майна України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 7 липня 1992 року № 279/97-ВР.
- Постанова КМУ від 31.01.2007 р. № 106 "Про порядок розроблення та виконання державних цільових програм".
- Наказ Міністерства економіки України від 31.07.2007 р. № 250 "Про затвердження порядку обліку державних цільових програм".
- Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.2004 № 467 "Про затвердження Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності" (із змінами, внесеними постановою КМУ від 23.02.2004 N142).
- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2005 № 1121 "Про затвердження Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності".
- Декрет Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1992 року N 24-92 "Про впорядкування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, створених за участю державних підприємств".
- Декрет Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1992 року N 26-92 "Про перелік майнових комплексів державних підприємств, організацій, їх структурних підрозділів основного виробництва, приватизація або передача в оренду яких не допускається".
- План рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, затверджений наказом Державного казначейства України від 28.11.2000 р.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 16.06.1998 р. № 914 "Про Типовий статут казенного підприємства".

- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.1998 р. № 987 "Про перетворення державних підприємств у казенні".
- Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.1998 р. № 1129 "Про деякі питання управління казенним підприємством".

Коди бюджетних платежів, згідно з Наказом Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

21000000	Доходи від власності та підприємницької діяльності
21010000	Частина прибутку (доходу) господарських організацій, що вилучається до бюджету, та дивіденди, нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності
21010100	Частина прибутку (доходу) господарських організацій (державних, казенних підприємств та їх об'єднань), що вилучається до бюджету
21010200	Частина прибутку (доходу) господарських організацій (у статутних фондах яких є державна частка), що вилучається до бюджету
21010300	Частина прибутку (доходу) господарських організацій (які належать до комунальної власності, або у статутних фондах яких є частка комунальної власності), що вилучається до бюджету
21010400	Надходження коштів від ДП "НАЕК "Енергоатом" відповідно до статті 7 Закону України "Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки"
21010500	Дивіденди (доход), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності
21010600	Дивіденди, одержані від акцій, що належать державі в акціонерних товариствах, створених у процесі приватизації та корпоратизації підприємств державної власності
21010700	Дивіденди (доход), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у власності державних підприємств паливно-енергетичного комплексу
21010800	Дивіденди, нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, що є у власності відповідної територіальної громади
25000000	Власні надходження бюджетних установ
25010000	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами
25010100	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з функціональними повноваженнями
25010200	Кошти, що отримуються бюджетними установами від господарської та/або виробничої діяльності
25010300	Плата за оренду майна бюджетних установ
25010400	Кошти, що отримуються бюджетними установами від реалізації майна
25020000	Інші джерела власних надходжень бюджетних установ
25020100	Благодійні внески, гранти та дарунки, отримані бюджетними установами
25020200	Надходження, що отримуються бюджетними установами на виконання окремих доручень та інвестиційних проектів

Коди бюджетних платежів, згідно з Наказом Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

204000	Надходження від приватизації державного майна
500000	Фінансування за рахунок надходжень від приватизації
501000	Надходження від приватизації державного майна (крім об'єктів, для яких передбачено окремий розподіл коштів відповідно до Державної програми приватизації) та інших надходжень, безпосередньо, пов'язаних з процесом приватизації та кредитування підприємств
502000	Надходження від приватизації об'єктів незавершеного будівництва, що споруджувались відповідно до Чорнобильської будівельної програми
503000	Надходження від приватизації, отримані від продажу акцій відкритих акціонерних товариств за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України, для ліквідації наслідків аварії на очисних спорудах міста Харкова

504000	Надходження від приватизації підприємств, що належать до сфери управління Міністерства оборони України
505000	Понадпланові надходження від приватизації державного майна з урахуванням можливого заміщення інших джерел фінансування державного бюджету

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ СФЕРИ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО У РОЗДІЛІ "ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕС-КЛІМАТУ Й ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ" ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

Відповідно до статті 1 Закону України від 17 січня 2002 року № 2984-III "Про вищу освіту", вищі навчальні заклади здійснюють наукову та науково-технічну діяльність. Оскільки Комітет з економічних реформ вирішив не об'єднувати напрямком "Розвиток науково-технічної та інноваційної сфери" з напрямком "Реформа системи освіти", то надаємо аналіз виконання планів-графіків реформи науково-технічної та інноваційної сфери.

Основні терміни та визначення дані статтею 1 Закону України від 13 грудня 1991 року № 1977-XII "Про наукову і науково-технічну діяльність":

"наукова діяльність - інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань. Основними її формами є фундаментальні та прикладні наукові дослідження";

"науково-технічна діяльність - інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань у всіх галузях техніки і технологій. Її основними формами (видами) є науково-дослідні, дослідно-конструкторські, проектно-конструкторські, технологічні, пошукові та проектно-пошукові роботи, виготовлення дослідних зразків або партій науково-технічної продукції, а також інші роботи, пов'язані з доведенням наукових і науково-технічних знань до стадії практичного їх використання".

Додаток № 3 до Закону України від 23 грудня 2010 року N 2857-VI "Про Державний бюджет України на 2011 рік" містить такий розподіл видатків Державного бюджету України на 2011 рік (не враховуючи видатки Державного агентства з питань науки, інновацій та інформації України):

Код програмної класифікації видатків та кредитування Державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування Державного бюджету	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом
			Всього	Видатки розвитку	Всього	Видатки розвитку	
2200000		Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України	13 723 858,3	707 772,2	6 153 356,0	881 255,8	19 877 214,3
2201000		Апарат Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України	12 145 639,9	609 073,9	5 874 022,6	810 231,3	18 019 662,5
2201020	0140	Фундаментальні дослідження у вищих навчальних закладах та наукових установах	161 867,2	161 867,2	1 880,0	1 880,0	163 747,2

2201040	0980	Прикладні дослідження і розробки за напрямками науково-технічної діяльності вищих навчальних закладів та наукових установ	121 219,6	121 219,6	76 755,7	76 755,7	197 975,3
---------	------	---	-----------	-----------	----------	----------	-----------

Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 1999 р. N 114, містить:

- субрахунок № 351 Розрахунки із замовниками з авансів на науково-дослідні роботи;
- субрахунок № 634 Розрахунки із замовниками за науково-дослідні роботи, що підлягають оплаті;
- субрахунок № 723 Реалізація науково-дослідних робіт за договорами;
- субрахунок № 823 Витрати на науково-дослідні роботи за договорами.

РОЗВИТОК НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ СФЕРИ - СКЛАДОВІ ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗДІЛУ "ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕС-КЛІМАТУ Й ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ" ПРОГРАМИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

Необхідна дія: Для посилення конкурентоспроможності сектора наукових досліджень і розробок, забезпечення його інтеграції в Європейський дослідницький простір необхідно збільшення фінансування на оновлення матеріально-технічної бази наукових установ та вищих навчальних закладів.

Заходи:

- до 29.07.2010 - розроблення плану інвентаризації наукового обладнання наукових установ, вищих навчальних закладів;
- до 12.08.2010 - розроблення форм запитів;
- до 26.08.2010 - розсилання запитів до ЦОБВ та академій;
- до 09.09.2010 - розсилання запитів центральними органами виконавчої влади та національними академіями наук до ВНЗ, НУ;
- до 23.09.2010 - проведення інвентаризації ВНЗ, НУ;
- до 07.10.2010 - заповнення запитів ВНЗ, НУ та подання їх до вищих організацій (дані щодо інвентаризації наукового обладнання наукових установ, вищих навчальних закладів);
- до 21.10.2010 - узагальнення запитів ЦОБВ, академіями наук (узагальнені дані щодо інвентаризації наукового обладнання наукових установ, вищих навчальних закладів);
- до 04.11.2010 - збір та узагальнення інформації Держкомнауки (узагальнена інформація стосовно інвентаризації наукового обладнання наукових установ, вищих навчальних закладів);
- до 18.11.2010 - створення робочої групи для підготовки проекту концепції (Проект концепції державної цільової науково технічної та економічної програми оновлення матеріально-технічної бази наукових установ та вищих навчальних закладів);
- до 02.12.2010 - підготовка проекту концепції програми;
- до 31.12.2010 - розгляд та опрацювання проекту розпорядження про схвалення концепції програми.

Державний класифікатор України "Класифікація видів науково-технічної діяльності ДК 015-97" затверджено Наказом Державного комітету України щодо стандартизації, метрології та сертифікації № 822 від 30.12.1997 року. Він розподіляє обидва види науково-технічної діяльності на два класи:

- дослідження та розробки в галузі природничих та технічних наук (КВЕД 73.10.0),
- дослідження та розробки в галузі гуманітарних і суспільних наук (КВЕД 73.20.0).

Державний комітет України з питань науково-технічного та інноваційного розвитку був утворений Постановою КМУ від 7 квітня 2010 року № 290 і став правонаступником Міністерства освіти і науки в частині забезпечення реалізації державної політики у сфері наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та трансферу технологій. На базі Державного комітету інформатизації і Державного комітету з питань науково-технічного та інноваційного розвитку Постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2010 року № 548 створено Державний комітет України з питань науки, інновацій та інформатизації. Міністерству фінансів України було доручено вирішити питання передачі в Комі-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

тет бюджетних призначень, передбачених у Державному бюджеті України на 2010 рік для забезпечення діяльності комітету. Указом Президента України № 1085/2010 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади" Державний комітет України з питань науки, інновацій та інформатизації реорганізовано у Державне агентство з питань науки, інновацій та інформації України.

Здійснення інвентаризації матеріально-технічної бази навчальних закладів і наукових установ та проведення реконструкції та капітального ремонту будівель, які цього потребують, було передбачено заходами щодо реалізації Державної національної програми "Освіта" ("Україна XXI століття"), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 1993 року № 896.

Відповідно до Положення про Державний реєстр наукових установ, яким надається підтримка держави, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2001 року № 380, навчальні заклади III-IV рівня акредитації усіх форм власності, діяльність яких має важливе значення для розвитку науки, економіки і виробництва, разом із заявкою серед інших документів подають до Державного комітету України з питань науки, інновацій та інформатизації, довідку про стан розвитку дослідницької матеріально-технічної бази. А відповідно до ч. 5 Положення про державний реєстр, наукові установи та вищі навчальні заклади, включені до Реєстру, "зобов'язані не менш як 50 відсотків доходу від своєї основної діяльності спрямовувати на проведення ініціативних науково-дослідних робіт та розвиток дослідницької матеріально-технічної бази (крім вищих навчальних закладів)".

Частиною 2 Порядку формування і виконання замовлення на проведення наукових досліджень і розробок, проектних та конструкторських робіт за рахунок коштів державного бюджету, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. N 1084, встановлено, що замовлення виконується в рамках "програм оновлення матеріально-технічної та технологічної бази державних науково-дослідних і науково-технічних установ, вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації".

Однією з проблем створення єдиного плану інвентаризації наукового обладнання наукових установ, вищих навчальних закладів залишається розпорошеність закладів та бюджетного фінансування наукової діяльності між багатьма галузевими міністерствами та відомствами.

Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 10 грудня 1999 р. N 114, містить:

- субрахунок № 118 Матеріали довготривалого використання для наукових цілей;
- субрахунок № 203 Спецобладнання для науково-дослідних робіт за господарськими договорами;
- субрахунок № 231 Матеріали для учбових, наукових та інших цілей.

Необхідна дія: Розширення програм надання грантів молодим ученим і викладачам для проведення досліджень, підготовка українських учених до ефективної конкурентної боротьби за гранти Рамкової програми ЄС.

Заходи:

- До 17.08.2010 - Після оголошення Європейською комісією конкурсу здійснюється збір заявок учасників-науковців від України, надаються консультації, роз'яснення.
- До 17.09.2010 - Конкурс на участь у спеціальній програмі "Люди" Сьомої Рамкової Програми ЄС.
- До 23.07.2010 - Остаточне погодження проекту розпорядження КМУ "Про створення національних контактних пунктів Сьомої рамкової програми Європейського Союзу з досліджень і технологічного розвитку".
- До 09.08.2010 - Правова експертиза проекту розпорядження КМУ.
- До 25.08.2010 - Підготовка пакету документів для внесення до КМУ.
- До 15.09.2010 - Супроводження проекту розпорядження КМУ у Секретаріаті КМУ.
- До 30.09.2010 - Супроводження проекту розпорядження у КМУ.

Спеціальна програма "Люди" Сьомої Рамкової Програми ЄС передбачає участь третіх країн з-поза меж ЄС. Україна включена до відповідного переліку країн як країна, що є частиною Європейської політики сусідства та має договір з ЄС, що покриває науку та технологію.

Відповідно до статистичних даних, оприлюднених Державним агентством з питань науки, інновацій та інформації України, Україна знаходилася на 9 місці серед країн-учасниць Сьомої Рамкової програми, що не є членами ЄС. Так, у 560 проектних пропозиціях взяли участь 714 українських науковців. Було підтримано 103 проекти (з внеском ЄС

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

11,7 млн. євро), в яких взяли участь 139 українських дослідників. Але 2010 року національні контактні пункти Сьомої рамкової програми Єврокомісії ще не було створено.

Необхідна дія:

Для підвищення ефективності бюджетного фінансування наукової сфери необхідно: нарощування частки бюджетних коштів, які спрямовуються на фінансування фундаментальної науки та прикладних наукових і технічних розробок.

Заходи:

- До 30.07.2010 - Підготовка пропозицій щодо формування нових державних цільових науково-технічних програм з пріоритетних напрямків розвитку науки і техніки, а також щодо передбачення у Державному бюджеті України на 2011 рік видатків для запровадження окремих бюджетних програм відповідно до Закону України "Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій".

- До 15.08.2010 - Передбачення видатків у проекті Державного бюджету на 2011 рік за окремими бюджетними програмами (бюджетні програми: "Фінансове сприяння для реалізації трансферу технологій"; "Реалізація повноважень та завдань уповноваженого органу у сфері трансферу технологій"; "Всеукраїнський конкурс інноваційних технологій"; "Розробка змін до ДСТУ 3775-97 "Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення"; "Підключення наукових установ до світових електронних ресурсів та баз даних".

Відповідно до статті 2 Закону України від 11 липня 2001 року № 2623-III "Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки", "пріоритетні тематичні напрями наукових досліджень і науково-технічних розробок - напрями фундаментальних і прикладних наукових досліджень та науково-технічних розробок, що визначаються на середньостроковий період (до 5 років) у рамках пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки з метою забезпечення їх реалізації".

Законодавство про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій поєднується з Законом України від 18.03.2004 року № 1621-IV "Про державні цільові програми". У структурі та значенні розрядів облікового коду державної цільової програми, 8-й розряд – це спрямованість програми відповідно до Закону України "Про державні цільові програми":

- 1 - економічна;
- 2 - наукова;
- 3 - науково-технічна;
- 4 - соціальна;
- 5 - національно-культурна;
- 6 - екологічна;
- 7 - оборонна;
- 8 - правоохоронна;
- 9 - інша.

Відповідно, мова йде про підготовку пропозицій щодо програм наукової та науково-технічної спрямованості.

Закон України від 9 квітня 2004 року № 1676-IV "Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій" передбачає виконання програми у два етапи: 2005-2008 роки (обсяг фінансування 8 755,6 млн. гривень, у т.ч. виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт – 2 361,1 млн. гривень) та 2009-2013 роки (збільшити до 2013 року частку високотехнологічної продукції в експорті України до 20 відсотків).

На сьогодні є Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2002 року № 1098 "Про паспорти бюджетних програм". Що стосується фінансування з Державного бюджету державних цільових програм, то для кожної з цільових програм існують окремі нормативно-правові акти:

- Бюджетна програма "Фінансове сприяння для реалізації трансферу технологій". Цільова субсидія на трансфер технологій - субсидія або фінансове сприяння, що надається державою для реалізації трансферу технологій.

- Бюджетна програма "Реалізація повноважень та завдань уповноваженого органу у сфері трансферу технологій". Уповноваженим органом є центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки, який є суб'єктом трансферу технологій.

- Бюджетна програма "Всеукраїнський конкурс інноваційних технологій". Всеукраїнський конкурс інноваційних технологій проводиться на підставі Постанови КМУ від 28 жовтня 2004 р. № 1421, що затвердила відповідне положення

та оргкомітет.

- Бюджетна програма "Розробка змін до ДСТУ 3775-97 "Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведеного". Виконання робіт, пов'язаних з патентними дослідженнями у відповідності з ДСТУ 3575-98 та ДСТУ 3574-98 (з підготовкою звіту про патентні дослідження, патентного формуляру, інформаційної карти), проводяться патентними повіреними (представниками у справах з інтелектуальної власності, які діють на підставі Положення, затвердженого Постановою КМУ від 10 серпня 1994 року № 545). Державним департаментом інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (КВКВ 220 та 221) видаються:

- патенти на винахід (відповідно до Закону України від 30 червня 1993 № 3687 "Про охорону прав на винаходи та корисні моделі"),
 - патенти на корисну модель (відповідно до Закону України від 30 червня 1993 № 3687 "Про охорону прав на винаходи та корисні моделі"),
 - патенти на промислові зразки (відповідно до Закону України "Про охорону прав на промислові зразки", функціонує Державне підприємство "Український інститут промислової власності"),
 - свідоцтва на знаки для товарів та послуг (відповідно до Закону України "Про охорону прав на знаки для товарів та послуг"),
 - свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір.
- Бюджетна програма "Підключення наукових установ до світових електронних ресурсів та баз даних". За ініціативи МОН та за фінансової підтримки низки університетів було здійснено проект з тестового підключення вищих навчальних закладів і наукових установ до світових електронних ресурсів і баз даних Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі "УРАН", що підключена до європейської науково-освітньої мережі GEANT2.

Необхідна дія: Пріоритетне спрямування бюджетного фінансування науки на виконання на конкурсних принципах державних цільових наукових, науково-технічних програм, державного замовлення у сфері науки та інноваційної продукції, а також фінансування грантів Державного фонду фундаментальних досліджень.

Заходи:

- До 30.07.2010 - Підготовка пропозицій щодо передбачення видатків у проекті державного бюджету на 2011 рік за програмою 2201030 "Забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень".
- До 15.08.2010 - Передбачення видатків у проекті державного бюджету на 2011 рік за програмою 2201030 "Забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень".
- До 01.08.2010 - Підготовка та опрацювання бюджетних запитів щодо пріоритетного спрямування бюджетного фінансування науки на виконання на конкурсних принципах державних цільових наукових, науково-технічних програм, державного замовлення в сфері науки та інноваційної продукції, а також фінансування грантів Державного фонду фундаментальних досліджень.
- До 20.12.2010 - Супроводження проекту закону "Про внесення змін до "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності" у КМУ.

Відповідно до визначення, наданого Законом України 13 грудня 1991 року N 1977-XII "Про наукову і науково-технічну діяльність", "**фундаментальні наукові дослідження** - наукова теоретична та (або) експериментальна діяльність, спрямована на одержання нових знань про закономірності розвитку природи, суспільства, людини, їх взаємозв'язку".

Відповідно до статті 34. Бюджетне фінансування наукової і науково-технічної діяльності Закону України від 13 грудня 1991 року № 1977-XII "Про наукову і науково-технічну діяльність", "видатки Державного бюджету України, передбачені для проведення фундаментальних досліджень, здійснюються за наявності висновку про доцільність проведення витрат по кожній науковій темі, наданого Експертною радою при Національній академії наук України із залученням експертів центрального органу виконавчої влади у сфері наукової і науково-технічної діяльності".

У зазначеному законі є стаття 35 "Державний фонд фундаментальних досліджень", відповідно до якої "для підтримки фундаментальних наукових досліджень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук, що провадяться науковими установами, вищими навчальними закладами, вченими, створюється Державний фонд фундаментальних досліджень (далі - Фонд)". Діяльність Фонду регулюється Положенням, яке затверджується Кабінетом Міністрів України. (Постанова КМУ від 24 грудня 2001 р. № 1717 "Про Державний фонд фундаментальних досліджень", з зарахуванням останнього до сфери управління Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації). У Державному бюджеті України кошти для Фонду визначаються окремим рядком. Кошти Фонду формуються за рахунок:

- бюджетних коштів;
- добровільних внесків юридичних і фізичних осіб (у тому числі іноземних).

Кошти Фонду розподіляються на конкурсній основі. Зазначений код програмної класифікації видатків та кредитування Державного бюджету вказує на те, що програма 2201030 "Забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень" є одним з видатків Апарату Державного агентства з питань науки, інновацій та інформації України.

Державні цільові наукові та науково-технічні програми у сфері наукової і науково-технічної діяльності врегульовані статтею 36 Закону України від 13 грудня 1991 року № 1977-XII "Про наукову і науково-технічну діяльність".

Державне замовлення на науково-технічну продукцію врегульоване статтею 37 Закону України від 13 грудня 1991 року № 1977-XII "Про наукову і науково-технічну діяльність".

Додаток № 3 до Закону України від 23 грудня 2010 року N 2857-VI "Про Державний бюджет України на 2011 рік" містить такий розподіл видатків Державного бюджету України на 2011 рік (тис. грн.):

Код програмної класифікації видатків та кредитування Державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування Державного бюджету	Загальний фонд		з них			Спеціальний фонд	Разом
			Всього	видатки споживання	оплата праці	комунальні послуги та енергоносії	видатки розвитку	Всього	
5030000		Державне агентство з питань науки, інновацій та інформації України	202 700,4	37 768,7	11 894,2	940,0	164 931,7	3 201,6	205 902,0
5031000		Апарат Державного агентства з питань науки, інновацій та інформації України	202 700,4	37 768,7	11 894,2	940,0	164 931,7	3 201,6	205 902,0
5031050	0140	Забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень	29 997,2	1 500,3	1 005,8	24,2	28 496,9	0,0	29 997,2

Необхідна дія: Застосування спрощених процедур закупівлі (на підставах, передбачених законом про державні закупівлі) для фінансування за рахунок державних коштів НДДКР, виконавці яких визначаються на конкурсній основі у встановленому законодавством порядку підвищення фінансової автономності наукових установ і ВНЗ у розпорядженні коштами, отриманими від замовників різних форм власності за виконання НДДКР.

Заходи:

- До 01.11.2010 - Розробка нової редакції Закону України "Про вищу освіту", у положеннях якої передбачити можливість підвищення фінансової автономності наукових установ і ВНЗ у розпорядженні коштами, отриманими від замовників різних форм власності за виконання НДДКР.
- До 16.11.2010 - Первинне погодження тексту законопроекту.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- До 24.11.2010 - опрацювання зауважень, наданих ЦОБВ, до законопроекту.
- До 07.12.2010 - Громадське обговорення.
- До 09.12.2010 - Остаточне погодження законопроекту.
- До 27.12.2010 - правова експертиза проекту закону.
- До 14.10.2010 - підготовка пакету документів для внесення до КМУ.

Відповідно до статті 42 Закону України від 13 грудня 1991 року N 1977-XII “Про наукову і науково-технічну діяльність”, науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, що фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України, виконуються на підставі договору (контракту), обов'язковими умовами якого “є визначення суб'єктів права інтелектуальної власності, зобов'язання сторін щодо забезпечення охорони прав на створені об'єкти інтелектуальної власності, визначення сторони, яка буде сплачувати винагороду суб'єктам права інтелектуальної власності відповідно до законодавства України”.

Як відомо, розділ IV Закону України від 9 квітня 2004 року N 1676-IV “Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій” на першому етапі виконання Програми (2005-2008 рр.) передбачав обсяг фінансування науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт на рівні 2 361,1 млн. гривень. Фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт передбачалося за вісьмома напрямками:

	Найменування завдання	2005	2006	2007	2008	млн. грн.
1	Модернізація електростанцій; створення об'єктів альтернативної енергетики, альтернативних видів рідкого та газового палива; використання вторинних енергетичних ресурсів; розроблення новітніх ресурсозберігаючих технологій.	95,2	104,7	142,1	184,3	526,3
2	Розвиток машинобудування та приладобудування як основи високотехнологічного оновлення всіх галузей виробництва; розвиток високоякісної металургії.	167,6	186,2	251,4	325,8	931,0
3	Розвиток нанотехнологій і мікроелектроніки, створення і впровадження інформаційних технологій та телекомунікаційних систем.	70,8	78,7	106,2	137,7	393,4
4	Удосконалення хімічних технологій, розроблення та застосування нових матеріалів, розвиток біотехнологій.	47,3	52,6	71	92,1	263,0
5	Розроблення наукоємних технологій для розвитку сільського господарства і переробної промисловості.	10,8	12,1	16,3	21,1	60,3
6	Створення сучасних транспортних систем.	5,6	6,3	8,5	11,1	31,5
7	Застосування наукоємних технологій у сфері охорони навколишнього природного середовища та оздоровлення людини.	10,6	11,8	16	20,6	59,0
8	Розвиток інноваційної культури суспільства.	16,9	19,9	26,1	33,7	96,6
	УСЬОГО НДДКР	424,8	472,3	637,6	826,4	2 361,1

Статтю 28 Закону України від 1 червня 2010 року № 2289-VI “Про здійснення державних закупівель” передбачено, що Критеріями оцінки пропозицій конкурсних торгів “у разі здійснення закупівлі, яка має складний або спеціалізований характер (у тому числі консультаційних послуг, наукових досліджень, експериментів або розробок, дослідно-конструкторських робіт), - ціна разом з іншими критеріями оцінки, зокрема, такими, як:

- якість виконання робіт, послуг;
- умови оплати;
- строк виконання;
- гарантійне обслуговування;
- експлуатаційні витрати;
- передача технології та підготовка управлінських, наукових і виробничих кадрів, включаючи використання місцевих ресурсів, у тому числі засобів виробництва, робочої сили і матеріалів для виготовлення товарів, виконання робіт, надання послуг, що пропонуються учасником.

Також стаття 33 Закону України від 1 червня 2010 року № 2289-VI передбачає, що процедура двоступеневих торгів може застосовуватися за умов, якщо “предметом закупівлі є здійснення наукових досліджень, експериментів або розробок, виконання дослідно-конструкторських, будівельних робіт”.

Дослідно-конструкторські роботи (комплекс робіт, що виконуються на основі технічних завдань з метою розроблення дослідно-конструкторської документації) підлягають обов'язковій науковій і науково-технічній експертизі, відповідно до статті 5 Закону України від 10 лютого 1995 року № 51/95-ВР "Про наукову і науково-технічну експертизу". Максимальний розмір коштів, що спрямовуються на покриття витрат на експертизу для експертизи виконаних науково-дослідних або проектно-конструкторських робіт, не може перевищувати 3 відсотки вартості обсягу виконаних робіт.

Необхідна дія: Спрямування вітчизняного науково-технічного потенціалу на забезпечення потреб інноваційного розвитку економіки України й організацію виробництва високотехнологічної продукції.

Заходи:

- До 25.12.2010 - Розробка та впровадження інструментів державної підтримки інноваційної діяльності.
- До 05.08.2010 - Супроводження проекту закону "Про внесення змін до деяких законів України, щодо діяльності технологічних парків" у Секретаріаті КМУ.
- До 18.08.2010 - Супроводження проекту закону "Про внесення змін до деяких законів України, щодо діяльності технологічних парків" у КМУ.
- До 02.09.2010 - Подання законопроекту "Про внесення змін до деяких законів України, щодо діяльності технологічних парків" до ВРУ.
- До прийняття законопроекту у другому читанні - супроводження законопроекту до його прийняття у другому читанні.

Стаття Закону України від 4 липня 2007 року № 40-IV визнає інноваційним підприємством підприємство будь-якої форми власності, якщо більше ніж 70% обсягу продукції за звітний період є інноваційними продуктами.

Державне агентство з інвестицій та розвитку України (надалі Держінвестицій України, КВКВ 624) було створене Указом Президента України від 30 грудня 2005 року № 1873/200.

Положення про Держінвестицій України затверджене Постановою КМУ від 16 травня 2007 року № 749. Українська державна інноваційна компанія була створена як небанківська фінансово-кредитна установа і підпорядкована Держінвестицій України Постановою КМУ від 13 квітня 2000 року № 654 "Про створення державної інноваційної компанії". УДІК стала правонаступником Державного інноваційного фонду України. Відповідно до пункту 17 частини 1 статті 14 вже нечинного Закону України 25 червня 1991 року № 1251-XII "Про систему оподаткування", збір до Державного інноваційного фонду належав до числа загальнодержавних податків і зборів (обов'язкових платежів). УДІК залучало позабюджетні джерела, у тому числі й іноземні, для фінансування інноваційних проектів. Заявки на участь у конкурсному відборі подаються у бізнес-плані інноваційного проекту, відповідно до встановленої форми. УДІК пізніше змінила назву і стала Державною інноваційною фінансово-кредитною установою (ДІФКУ). ДІФКУ володіє Українським банком реконструкції та розвитку (УБРР). Кабінетом Міністрів України 17 червня 2009 року було схвалено надання державних гарантій за зобов'язаннями ДІФКУ.

Держінвестицій України Наказом від 16 листопада 2006 року № 34 затвердило Порядок конкурсного відбору інноваційних проектів для їх фінансової підтримки. Державна експертиза інноваційних проектів здійснюється на підставі статті 330 Господарського кодексу України. Постановою КМУ від 16 червня 2010 року № 576 окреслено деякі питання надання державної підтримки для реалізації інноваційних та інвестиційних проектів у реальному секторі економіки, відповідно до якого головним розпорядником коштів є Держінвестицій. Зокрема, затверджено Порядок використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду.

Статтею 38 Закону України від 13 грудня 1991 року № 1977-XII "Про наукову і науково-технічну діяльність" передбачено існування Державного інноваційного фонду, що підпорядковується центральному органу виконавчої влади у сфері наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

Коди бюджетних платежів, відповідно до Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

50050000

Збір до Державного інноваційного фонду України

50050100	Надходження від підприємств, установ і організацій
50050200	Бюджетні трансферти
50050300	Надходження від застосування штрафних санкцій
50050400	Інші надходження
50050500	Реструктурована сума заборгованості збору до Державного інноваційного фонду України

Станом на 2010 рік не вдалося знайти підтвердження існуванню Державного інноваційного фонду України.

Указом Президента України від 9 грудня 2010 року № 1085/2010 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади" Державне агентство з інвестицій та розвитку України та Державне агентство України з управління національними проектами було об'єднано в Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України. Невідомо, чи в інноваційній діяльності воно надалі буде дублювати діяльність Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України щодо інноваційної діяльності.

Діяльність парків врегульована:

- Законом України 16 липня 1999 року N 991-XIV "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків",
- Законом України 25 червня 2009 року N 1563-VI "Про наукові парки".

Відповідно до визначення, наданого законодавством, "**технологічний парк (технопарк)** - юридична особа або група юридичних осіб (далі - учасники технологічного парку), що діють відповідно до договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів з метою створення організаційних засад виконання проектів технологічних парків з виробничого впровадження наукоємних розробок, високих технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної на світовому ринку продукції".

Суми ввізного мита зараховуються на спеціальні рахунки технологічного парку, його учасників та спільних підприємств, використання зазначених коштів і здійснення контролю за їх витрачанням. Крім того, технологічні парки отримують цільові субсидії. Постановою КМУ від 21 березня 2007 р. № 517 затверджено Порядок проведення моніторингу та здійснення контролю за реалізацією проектів технологічних парків.

Необхідна дія: Підвищення ефективності національної інноваційної системи та інфраструктури інноваційної діяльності.

Заходи:

- до 30.07.2010 - підготовка пропозицій щодо передбачення видатків у проекті Державного бюджету на 2011 рік на реалізацію Державної цільової економічної програми "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки";
- до 15.08.2010 - передбачення видатків у проекті державного бюджету на 2011 рік на реалізацію Державної цільової економічної програми "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки";
- у тримісячний термін з дати прийняття Закону України "Про Державний бюджет України на 2011 рік" - у разі передбачення видатків у Державному бюджеті на 2011 рік на реалізацію Державної цільової економічної програми "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки" - розробка нормативно-правових актів відповідно до завдань і заходів Програми;
- до 30.07.2010 - супроводження проекту закону "Про внесення змін до Закону України "Про інноваційну діяльність" у Секретаріаті КМУ;
- до 16.08.2010 - супроводження проекту закону "Про внесення змін до Закону України "Про інноваційну діяльність" у КМУ;
- до 13.09.2010 - подання законопроекту "Про внесення змін до Закону України "Про інноваційну діяльність" до ВРУ.

До прийняття законопроекту у другому читанні - супроводження законопроекту до його прийняття у другому читанні. У шестимісячний термін з моменту прийняття Закону - розробка та прийняття нормативно-правових актів спрямова-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
них на реалізацію Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про інноваційну діяльність".

Заходи:

- до 05.08.2010 - супроводження проекту закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності наукових парків" у Секретаріаті КМУ;
- до 18.08.2010 - супроводження проекту закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності наукових парків" у КМУ;
- до 02.09.2010 - подання законопроекту "Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності наукових парків" до ВРУ.

До прийняття законопроекту у другому читанні - супроводження законопроекту до його прийняття у другому читанні - у шестимісячний термін з моменту прийняття Закону - розробка та прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності наукових парків".

Державну цільову економічну програму "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки було затверджено Постановою КМУ від 14 травня 2008 р. N 447.

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, млн. гривень	У тому числі за роками				
		2009	2010	2011	2012	2013
Державний бюджет	104,25	21,3	19,83	21,73	20,64	20,75
Місцеві бюджети	79,4	30,6	29,55	6,88	5,47	6,9
Інші джерела	96,7	6,94	31,58	17,38	19,4	21,4
Усього	280,35	58,84	80,96	45,99	45,51	49,05

Орієнтовний обсяг необхідних для виконання Програми фінансових ресурсів становить близько 280,35 млн. гривень, у тому числі за рахунок коштів Державного бюджету - близько 104,25 млн. гривень.

Єдиною зміною, внесеною 2010 року до Закону України від 4 липня 2002 року N 40-IV "Про інноваційну діяльність", залишається продовження терміну дії свідоцтв про державну реєстрацію інноваційних проектів, з трьох до семи років від дати їх видачі.

Показовим залишається рішення Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України (до протоколу № 14 від 16 квітня 2008 року) "Про стан державного регулювання і управління у сфері розвитку, правової охорони і захисту інтелектуальної власності та інноваційної діяльності в Україні". Рішення констатує, що інноваційну діяльність паралельно регулюють Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України (колишнє Державне агентство України з інвестицій та розвитку), Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном (колишнє Міністерство промислової політики України) та Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, на підставі Указу Президента України від 23 жовтня 2000 року № 1159.

Відповідно до визначення, наданого статтею 1 Закону України від 25 червня 2009 року N 1563-VI "Про наукові парки", "науковий парк - юридична особа, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу та/або наукової установи шляхом об'єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проектів наукового парку". До Закону України від 25 червня 2009 року N 1563-VI "Про наукові парки" 2010 року не вносилося істотних змін.

Необхідна дія: Приведення законодавства України в сфері інтелектуальної власності у відповідність до законодавства Європейського Союзу.

Заходи:

- до 03.12.2010 - супроводження проекту закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів з питань інтелектуальної власності" у Секретаріаті КМУ;
- до 20.12.2010 - супроводження проекту закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів з питань інтелектуальної власності" у КМУ.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Захист інтелектуальної власності в Україні забезпечується статтями 41 та 54 Конституції України, затвердженої 28 червня 1996 року, кодексами України, законами України та відповідними нормативно-правовими актами.

Після вступу України до Світової Організації Торівлі, Верховною Радою України був прийнятий Закон України від 31 травня 2007 року N 1111-V "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової охорони інтелектуальної власності стосовно виконання вимог, пов'язаних із вступом України до СОТ".

Указом Президента від 27 квітня 2001 року N 285/2001 "Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні" Кабінет Міністрів України був зобов'язаний вжити заходи щодо приєднання до низки міжнародних конвенцій та договорів, зокрема:

- Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, підписаного в м. Женеві 20 грудня 1996 року,
- Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, підписаного в м. Женеві 20 грудня 1996 року,
- Женевського акта Гаазької конвенції про міжнародну реєстрацію промислових знаків, підписаного в м. Женеві 2 липня 1999 року,
- Договору про патентне право, підписаного в м. Женеві 1 червня 2000 року;
- Міжнародної конвенції про охорону прав виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення, підписаної в м. Римі 26 жовтня 1961 року.
- Удосконалення законодавства України у сфері інтелектуальної власності з урахуванням положень міжнародних договорів України, а також Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода TRIPs).

Оскільки Державний департамент інтелектуальної власності України був створений Постановою КМУ від 4 квітня 2000 року № 601 в структурі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (КВКВ 220 та 221), залишається не зрозуміло, чому відповідальним органом за внесення змін до законодавства України в сфері інтелектуальної власності Програмою економічних реформ Президента України на 2010-2014 рр. визначено Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України.

Як відомо, Указом Президента України № 1085 від 09 грудня 2010 року "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади" в результаті реорганізації Міністерства освіти і науки України було створено Державну службу інтелектуальної власності України, видатки на яку фінансуються з Державного бюджету України.

Закон України "Про Державний бюджет України на 2011 рік" від 23 грудня 2010 року N 2857-VI (опубліковано 30 грудня 2010 року в газеті "Урядовий кур'єр" № 246 - www.ukrinter.gov.ua) - розподіл видатків Державного бюджету України на 2011 рік - тис. грн.

Код програмної класифікації видатків та кредитування Державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування Державного бюджету	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом
			Всього	видатки споживання	видатки розвитку	Всього	

2200000		Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України	13 723 858,3	13 016 086,1	707 772,2	6 153 356,0	19 877 214,3
2201000		Апарат Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України	12 145 639,9	11 536 566,0	609 073,9	5 874 022,6	18 019 662,5
2202000		Державна служба інтелектуальної власності України	4 846,0	4 256,0	590,0	5 270,0	10 116,0
2202010	0411	Керівництво у сфері інтелектуальної власності	4 256,0	4 256,0	0,0	0,0	4 256,0
2202020	0411	Заходи, пов'язані з охороною інтелектуальної власності	590,0	0,0	590,0	5 270,0	5 860,0

Додаток № 1 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2011 рік" передбачає і доходи Державного бюджету України на 2011 рік від зборів за послуги, пов'язані з охороною прав на інтелектуальну власність, тис. грн.

Код	Найменування відповідно до класифікації доходів бюджету	Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд
24060200	Збори за послуги, пов'язані з охороною прав на інтелектуальну власність	5 270,0	0,0	5 270,0

Національний стандарт № 4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності" був затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2007 р. № 1185, відповідно до статті 9 Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні".

Кабінетом Міністрів України прийнято низку постанов щодо реєстрації об'єктів права інтелектуальної власності у митному реєстрі (введено в експлуатацію програмно-інформаційний комплекс "Митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності") та щодо порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

У Цивільному кодексі України Книга четверта ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ містить глави №№ 35-46. Зокрема, глава 43 врегулює комерційні найменування та глава 44 врегулює торговельні марки. Відповідно до інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. N 291, комерційне найменування чи торговельна марка обліковуються на субрахунку № 123 суб'єкта господарської діяльності.

Щодо інтелектуальної власності 98% ліцензійних угод не підлягають державній реєстрації. У випадку порушення ліцензіатом встановленого договором терміну початку використання об'єкта права інтелектуальної власності, ліцензіар має право розірвати ліцензійну угоду. На відміну від ліцензійного договору, у ліцензії не можна прописати права і зобов'язання. Ліцензія дає право використовувати торгову марку, будучи застрахованим від позовів третіх осіб.

Відповідно до п. 14.1.225 Податкового кодексу України, "роялті – будь-який платіж, отриманий як винагорода за користування або за надання права на користування будь-яким авторським та суміжним правом на літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіо-касети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, будь-яким патентом, зареєстрованим знаком на товари і послуги чи торговельною маркою, дизайном, секретним кресленням, моделлю, формулою,

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010 процесом, правом на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).

Не вважаються роялті платежі за отримання об'єктів власності, визначених у частині першій цього пункту, у володіння або розпорядження чи власність особи або, якщо умови користування такими об'єктами власності надають право користувачу продати або здійснити відчуження в інший спосіб такого об'єкта власності або оприлюднити (розголосити) секретні креслення, моделі, формули, процеси, права на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау), за винятком випадків, коли таке оприлюднення (розголошення) є обов'язковим відповідно до законодавства України”.

Відповідно до статті 267 Митного кодексу України, роялті та митні платежі повинні включатися до митної вартості імпортованого товару.

На відміну від разового платежу, може сплачуватися фіксоване роялті, або сума в процентому вимірі від загального розміру платежів.

Регуляторні органи включають “Укрпатент” та Держзовнішінформ (Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу зовнішніх товарних ринків).

Відповідно до п. 186.3 (а) Податкового кодексу України, обкладається ПДВ “надання майнових прав інтелектуальної власності, у тому числі по ліцензійних угодах”.

Відповідно до п. 196.1.6 Податкового кодексу України, не обкладається ПДВ “...роялті у грошовій формі або у вигляді цінних паперів, які здійснюються емітентом”.

Необхідна дія: Удосконалення державного регулювання і економічного стимулювання суб'єктів господарювання у сфері трансферу технологій.

Заходи:

- до 29.07.2010 - розробка змін до Закону України “Про державне регулювання у сфері трансферу технологій”;
- до 13.08.2010 - первинне погодження тексту законопроекту;
- до 30.08.2010 - опрацювання зауважень, наданих ЦОБВ, до законопроекту;
- до 13.08.2010 - громадське обговорення;
- до 14.09.2010 - остаточне погодження законопроекту;
- до 29.09.2010 - правова експертиза проекту закону;
- до 14.10.2010 - підготовка пакету документів для внесення до КМУ;
- до 05.11.2010 - супроводження законопроекту у Секретаріаті КМУ;
- до 20.11.2010 - супроводження законопроекту у КМУ.

До Закону України від 14 вересня 2006 року № 143-V “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій” 2010 року суттєвих змін не вносилося. Законом надано визначення, що “**технологія** - результат інтелектуальної діяльності, сукупність систематизованих наукових знань, технічних, організаційних та інших рішень про перелік, строк, порядок та послідовність виконання операцій, процесу виробництва та/або реалізації і зберігання продукції, надання послуг”.

Відповідним чином, “**трансфер технології** - передача технології, що оформляється шляхом укладення двостороннього або багатостороннього договору між фізичними та/або юридичними особами, яким устанавлюються, змінюються або припиняються майнові права і обов'язки щодо технології та/або її складових”.

Законом передбачена державна реєстрація договорів про трансфер технологій.

Кабінетом Міністрів України затверджене типове положення про структурний підрозділ з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності міністерства, іншого органу виконавчої влади, Національної та галузевих академій наук. Такі підрозділи утворені в центральних органах виконавчої влади, Національній та галузевій академіях наук, а також у всіх обласних, Київській та Севастопольській міській державних адміністраціях.

У структурі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (КВКВ 220 та 221) існує департамент інновацій та

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Постанова КМУ від 03.10.2007 р. № 1185 "Про затвердження Національного стандарту № 4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності".

Постанова Кабінету Міністрів України від 19 травня 1999 р. № 855 "Про затвердження переліку платних послуг у галузі атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації".

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА СПІВПРАЦІ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ У РОЗДІЛІ "ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕС-КЛІМАТУ Й ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ" ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

МІЖНАРОДНА ІНТЕГРАЦІЯ ТА СПІВПРАЦЯ - СКЛАДОВІ ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗДІЛУ "ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕСУ" ПРОГРАМИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

Необхідна дія: створення постійно діючої зовнішньоекономічної ради як механізму системної координації міжнародної економічної співпраці.

Заходи:

- до 01.10.2010 - розробка проекту Концепції створення та функціонування постійно діючої зовнішньоекономічної ради;
- до 15.10.2010 - погодження проекту Концепції з зацікавленими ЦОБВ та подання на розгляд КМУ;
- до 01.11.2010 - схвалення КМУ Концепції створення та функціонування постійно діючої зовнішньоекономічної ради;
- до 01.12.2010 - підготовка нормативно-правової бази для створення та функціонування постійно діючої зовнішньоекономічної ради на основі Концепції;
- до 15.12.2010 - погодження проектів нормативно-правових актів з зацікавленими ЦОБВ та подання на розгляд КМУ.

Розробка концепції створення і функціонування постійно діючої економічної Ради покладена на Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 120). У структурі Міністерства є Департамент державного контролю та регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Саме цей орган тривалий час врегульовував обов'язковий облік деяких зовнішньоекономічних договорів, і досі врегульовує реєстрацію зовнішньоекономічних договорів, наприклад, на здійснення експортних операцій з металобрухтом.

Наказ Міністерства економіки № 201 від 6 вересня 2001 року затвердив положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів), де передбачені обов'язкові умови, що повинні зазначатися у зовнішньоекономічному договорі. Зовнішньоекономічні договори повинні укладатися двома мовами, а згідно з Законом України "Про мови", однією з мов повинна бути українська. Превалюючою повинна бути мова країни права застосування.

Кабінет Міністрів України повинен схвалити Концепцію створення та функціонування постійно діючої зовнішньоекономічної ради.

Реформи та заходи, необхідні в контексті створення ЗВТ з ЄС та запровадження безвізового режиму з ЄС
Здійснення секторальних реформ і адаптація національного законодавства й регуляторних практик до європейських стандартів в рамках ЗВТ Україна-ЄС.

Розроблення комплексу заходів для збільшення переваг та мінімізації негативних наслідків створення ЗВТ з ЄС для економіки України.

Заходи:

- до 01.10.2010 - створення робочої групи з метою вивчення наслідків створення ЗВТ з ЄС для економіки України із залученням експертів, науковців;
- до 15.12.2010 - вироблення робочою групою рекомендацій щодо збільшення переваг та мінімізації негативних наслідків створення ЗВТ з ЄС для економіки України.

План дій розробляють Міністерство закордонних справ України (КВКВ 140) та Міністерство внутрішніх справ України (КВКВ 100). ЄС здійснює візову політику в рамках Шенгенської угоди.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Угода про партнерство та співробітництво між ЄС та Україною набула чинності 1 березня 1998 року і була розрахована на 10 років. Передумовою започаткуванню переговорів про зону вільної торгівлі між Європейським Союзом та Україною був вступ України до Світової організації торгівлі (колишньої Генеральної угоди про тарифи і торгівлю, створеної 1948 року). Одночасно, крім багатостороннього формату, залишаються чинними двосторонні угоди України. Україна розпочала переговори про зону вільної торгівлі з ЄС 5 травня 2008 року, обговорюючи вільний рух товарів, послуг та інвестиції, інституційні реформи тощо.

На саміті Україна-ЄС у вересні 2008 року між Україною та ЄС почала обговорюватися Угода про асоціацію Україна – ЄС, в результаті “Європейської політики сусідства ЄС” до країн в рамках угоди “Східне партнерство” (в якому можуть брати участь Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Молдова та Україна).

Торговельні відносини між ЄС та Україною визначаються у тому числі і Регламентом Ради (ЄС) № 732/2008 від 22 липня 2008 року, що передбачає тарифні преференції в межах генеральної системи преференцій (GSP): загальні митні тарифи на товари, перелічені у додатку II до зазначеного Регламенту, загальні адвалорні митні тарифи на товари, перелічені у додатку II, загальні специфічні митні тарифи, крім спеціальних митних тарифів, перелічені у додатку II.

Що стосується секторальних реформ, то Договір про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС не повинен спричиняти значних змін у законодавстві України.

– Підготовка й початок реалізації комплексних програм секторальних реформ, необхідних для створення ЗВТ і формування асоціативних відносин між Україною і ЄС, відповідно до положень Порядку денного асоціації Україна-ЄС. Кроки з реформування системи технічного регулювання, санітарних і фітосанітарних норм, митних процедур, державної допомоги й державних закупівель представлені у розділах “Дерегуляція діяльності бізнесу й розвиток підприємництва”, “Стабілізація Державного бюджету” й інших розділах.

План дій Україна – ЄС встановив пріоритети щодо:

- функціонування ринкової економіки (в Україні частка ринку суб'єкта господарської діяльності, як відсоток від обсягу ринку, визначається згідно з п. 8 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої Розпорядженням АМКУ № 49-р від 05.03.2002 р.);
- питань торгівлі, ринку та регуляторної реформи:
- руху товарів (на сьогодні є чинною низка законів України, у т.ч. Закон України № 232 “Про транспорт”, Закон України № 1955 “Про транспортно-експедиторську діяльність”, Закон України № 1172 “Про транзит вантажів”. Є чинною Постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2002 р. № 1569 “Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон”),
- митне законодавство (на сьогодні преференційна, пільгова та повна ставки мита в Україні визначаються у додатку до Закону України від 31 травня 2007 року № 1109-V “Про митний тариф України”, а більшість митних питань врегульовуються Митним кодексом України № 92-IV від 11 липня 2002 року),
- стандарти (до імпортованих товарів в Україні застосовується національний режим сертифікації, встановлений Законом України № 2408-III від 17.05.2001 р. “Про стандартизацію”, Декретом Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 р. № 46-93 “Про стандартизацію і сертифікацію”, встановлюється Порядок митного оформлення товарів, що ввозяться на митну територію України та підлягають обов'язковій сертифікації в Україні, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2008 р. № 446. Перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, затверджено наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання і споживчої політики від 01.02.2005 р. № 28 “Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні”),
- технічне регулювання (відповідно до статті 13 Закону України від 01.12.2005 р. № 3164-IV “Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності” та статті 14 Закону України “Про захист прав споживачів” з метою недопущення ввезення на митну територію України продукції (товару), яка не відповідає вимогам технічних регламентів), Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання і споживчої політики від 14 жовтня 2010 р. № 467 затверджено Перелік продукції, що підлягає оцінці відповідності вимогам технічних регламентів в Україні),
- оцінку відповідності (Закон України № 2406-III від 17.05.2001 р. “Про підтвердження відповідності”, інформуючи споживача, що продукція зареєстрована в системі УкрСЕПРО, також є Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання і споживчої політики від 29.01.2007 № 6 “Про затвердження Переліку продукції, відповідність якої може бути підтверджена декларацією про відповідність”). Угода про взаємне визнання Україною та ЄС сертифікатів відповідності на промислову продукцію (Угода АСАА) — майбутня угода, яка, на думку Держспоживста-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

ндарту, має бути укладена між Україною і ЄС в рамках розпочатого у лютому 2008 року переговорного процесу щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС,

- скасування обмежень та спрощення адміністрування з метою сприяння руху товарів,
- санітарні питання (санітарні норми врегульовуються Законом України від 24 лютого 1994 року № 4004-XII "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" та актами Державної санітарно-епідеміологічної служби),
- фітосанітарні питання (фітосанітарні норми врегульовуються Законом України від 30.06.1993 р. № 3348-XII "Про карантин рослин". Наказом Міністерства аграрної політики України від 23.08.2005 року № 414 затверджено "Фітосанітарні правила ввезення з-за кордону, перевезення в межах країни, транзиту, експорту, порядку переробки та реалізації підкарантинних матеріалів",
- інші питання.

Здійснення комплексу реформ у сферах, охоплених безвізовим діалогом Україна-ЄС

Ратифікація Конвенцій Ради Європи, створення системи міграційного законодавства, а також систем захисту персональних даних та протидії торгівлі людьми відповідно до міжнародних та європейських стандартів.

Заходи:

- До 15.07.2010 - супроводження у ВРУ проекту закону "Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до неї щодо уповноважених органів нагляду та транскордонних потоків даних".

Закон України від 1 червня 2010 року N 2297-VI "Про захист персональних даних" вживає терміни "інформаційна система" та "автоматизована система" як синоніми.

Законом України від 06.07.2010 р. № 2438-VI було ратифіковано Конвенцію про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних стосовно органів нагляду та транскордонних потоків даних. Обидва закони набувають чинності одночасно.

Саму ж Конвенцію було вчинено 28 січня 1981 року в м. Страсбург, а Додатковий протокол до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних стосовно органів нагляду та транскордонних потоків даних було вчинено 8 листопада 2001 року в м. Страсбург.

- До моменту прийняття - забезпечення супроводження після внесення Президентом України на розгляд у ВРУ проекту закону "Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми".

Законом України від 21 вересня 2010 року N 2530-VI було ратифіковано Конвенцію Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, вчинену 16 травня 2005 року у м. Варшава.

У Кримінальному кодексі України від 05 квітня 2001 року № 2341-III є чинними статті 149 стосовно торгівлі людьми або іншої незаконної угоди щодо людини та 303 щодо сутенерства або втягнення особи в заняття проституцією.

Заходи:

- до 01.10.2010 - розробка проекту постанови КМУ "Про утворення Спеціально уповноваженого органу з питань захисту персональних даних та затвердження положення про нього";

- до 15.10.2010 - погодження проекту постанови КМУ "Про утворення Спеціально уповноваженого органу з питань захисту персональних даних та затвердження положення про нього" з зацікавленими ЦОВВ та подання на розгляд КМУ;

- до 15.12.2010 - схвалення КМУ проекту постанови "Про утворення Спеціально уповноваженого органу з питань захисту персональних даних та затвердження положення про нього".

Уповноважений державний орган з питань захисту персональних даних є суб'єктом відносин, пов'язаних із персональними даними, відповідно до статті 4 Закону України від 1 червня 2010 року N 2297-VI "Про захист персональних даних". Уповноважений державний орган з питань захисту персональних даних вноситиме відповідні записи до Державного реєстру баз персональних даних.

Заходи:

- до 01.10.2010 - розробка проекту постанови КМУ "Про деякі питання реєстрації баз персональних даних та Державний реєстр баз персональних даних України";
- до 15.10.2010 - погодження проекту постанови КМУ "Про деякі питання реєстрації баз персональних даних та Державний реєстр баз персональних даних України" з зацікавленими ЦОВВ та подання на розгляд КМУ;
- до 15.12.2010 - схвалення КМУ проекту постанови "Про деякі питання реєстрації баз персональних даних та Державний реєстр баз персональних даних України".

Законом від 1 червня 2010 року N 2297-VI передбачено і Державний реєстр баз персональних даних - єдину державну інформаційну систему збору, накопичення та обробки відомостей про зареєстровані бази персональних даних.

Реєстрація баз персональних даних врегульована статтею 9 Закону від 1 червня 2010 року N 2297-VI. Реєстрація проводиться шляхом внесення відповідного запису уповноваженим державним органом з питань захисту персональних даних до Державного реєстру баз персональних даних.

Заходи:

- до 01.10.2010 - розробка проекту постанови КМУ "Про вимоги щодо обробки персональних даних у базах персональних даних";
- до 15.10.2010 - погодження проекту постанови КМУ "Про вимоги щодо обробки персональних даних у базах персональних даних" з зацікавленими ЦОВВ та подання на розгляд КМУ;
- до 15.12.2010 - схвалення КМУ проекту постанови "Про вимоги щодо обробки персональних даних у базах персональних даних".

Загальні вимоги до обробки персональних даних врегульовані статтею 6 Закону від 1 червня 2010 року N 2297-VI, а особливі вимоги до обробки персональних даних – статтею 7 цього Закону.

Заходи:

- до 01.10.2010 - розробка проекту нормативно-правового акта, який забезпечить комплексне врегулювання засад державної міграційної політики, у т. ч. питань біженців та притулку;
- до 01.11.2010 - погодження проекту нормативно-правового акта з зацікавленими ЦОВВ та подання на розгляд КМУ;
- до 01.12.2010 - схвалення КМУ проекту нормативно-правового акта та подальше подання в АПУ/ВРУ.

Закон України "Про Державний бюджет України на 2011 рік" від 23 грудня 2010 року N 2857-VI (опубліковано 30 грудня 2010 року в газеті "Урядовий кур'єр" № 246 - www.ukrinter.gov.ua). Розподіл видатків Державного бюджету України на 2011 рік - тис.грн.

Код програмної класифікації видатків та кредитування Державного бюджету	Код функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету	Найменування згідно з відомчою і програмною класифікаціями видатків та кредитування Державного бюджету	Загальний фонд		Спеціальний фонд			Разом
			Всього	видатки споживання	Всього	видатки споживання	видатки розвитку	

1000000		Міністерство внутрішніх справ України	10 828 761,9	10 711 210,4	2 741 823,1	2 490 309,1	251 514,0	13 570 585,0
1004000		Державна міграційна служба України	133 046,6	133 046,6	62 446,0	61 553,4	892,6	195 492,6
1004010	0380	Керівництво та управління у сфері міграції, громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб	3 886,7	3 886,7	0,0	0,0	0,0	3 886,7
1004020	0380	Забезпечення виконання завдань та функцій у сфері громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб	123 429,9	123 429,9	62 446,0	61 553,4	892,6	185 875,9
1004060	1070	Надання допомоги біженцям	5 483,7	5 483,7	0,0	0,0	0,0	5 483,7
1004070	0113	Внески до Міжнародної організації міграції	246,3	246,3	0,0	0,0	0,0	246,3

Правовою основою діяльності Державної міграційної служби України є Конституція України, закони України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства", "Про імміграцію", "Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України", "Про громадянство України", "Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні", "Про біженців".

Проект закону "Про державну міграційну службу України" розміщено на сайті ДМСУ. Поки що міграційній службі було передано повноваження Департаменту у справах біженців і притулку ліквідованого Державного комітету у справах національностей і релігій.

Заходи:

- до 15.07.2010 - супроводження у ВРУ проекту закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо порушення законодавства про захист інформації про особу (персональних даних)";
- до 15.07.2010 - погодження проекту закону "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" (нова редакція) із зацікавленими ЦОБВ та внесення на розгляд КМУ;
- до 01.08.2010 - схвалення КМУ проекту закону "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" (нова редакція);
- до моменту прийняття - супроводження у ВРУ проекту закону "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" (нова редакція).

До Закону України від 4 лютого 1994 року N 3929-XII "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" 2010 року зміни не вносилися.

Заходи:

- до 01.10.2010 - погодження проекту закону "Про біженців та осіб, які потребують допоміжного або тимчасового захисту в Україні" із зацікавленими ЦОБВ та внесення на розгляд КМУ;
- до 15.10.2010 - схвалення КМУ проекту закону "Про біженців та осіб, які потребують допоміжного або тимчасового захисту в Україні";
- до моменту прийняття - супроводження у ВРУ проекту закону "Про біженців та осіб, які потребують допоміжного або тимчасового захисту в Україні".

Залишається чинним закон України 21 червня 2001 року N 2557-III "Про біженців", який дає визначення, що "біженець" - особа, яка не є громадянином України і внаслідок цілком обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

соціальної групи або політичних переконань, перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися цим захистом внаслідок таких побоювань, або, не маючи громадянства (підданства) і перебуваючи за межами країни свого попереднього постійного проживання, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок зазначених побоювань”.

Разом з обласними управліннями міграційної служби працюють благодійні фонди допомоги біженцям та переселенцям.

Заходи:

- до 01.09.2010 - погодження проекту Концепції закону "Про протидію торгівлі людьми";
- до 01.10.2010 - внесення на розгляд і схвалення КМУ Концепції закону "Про протидію торгівлі людьми";
- до 01.11.2010 - погодження проекту закону „Про протидію торгівлі людьми” із зацікавленими ЦОВВ;
- до 20.12.2010 - внесення на розгляд і схвалення КМУ проекту закону "Про протидію торгівлі людьми";
- до моменту прийняття - супроводження у ВРУ проекту закону України "Про протидію торгівлі людьми".

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2010 р. N 2257-р схвалено Концепцію проекту закону України "Про протидію торгівлі людьми". Раніше громадські слухання щодо проекту закону України проводилися Міністерством України у справах сім'ї, молоді та спорту (КВКВ 340 та 341), яке реорганізовано у Державну службу молоді та спорту України Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Заходи:

- До 15.07.2010 - Погодження проекту Концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів, отруйних і сильнодіючих лікарських препаратів на 2011-2015 рр.
- До 01.08.2010 - Затвердження КМУ проекту Концепції.
- До 01.10.2010 - Розробка проекту Програми реалізації державної політики у сфері боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на 2011-2015 рр.
- До 01.08.2010 - Погодження робочої версії проекту Програми.
- До 01.09.2010 - Погодження робочої версії проекту Програми.
- До 01.10.2010 - Підготовка та погодження нормативно-правового акта про схвалення Програми.
- До 01.11.2010 - Схвалення КМУ Програми.
- До 01.08.2010 - Розробка проекту Концепції інтегрованого управління кордонами.
- До 01.10.2010 - Погодження проекту Концепції із зацікавленими ЦОВВ.
- До 01.11.2010 - Направлення проекту Концепції КМУ на затвердження.
- До 01.12.2010 - Затвердження КМУ Концепції.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.11.2010 р. № 2140-р затверджено план заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011–2015 роки.

Створення законодавчих підстав для початку роботи з випуску біометричних паспортів відповідно до стандартів ІКАО і ЄС.

Заходи:

- до 01.08.2010 - розробка проекту розпорядження КМУ про затвердження Плану заходів на 2010 рік із запровадження паспорта громадянина України для виїзду за кордон з електронним носієм біометричної інформації та створення національної системи біометричної верифікації й ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства;
- до 01.08.2010 - погодження проекту розпорядження з зацікавленими ЦОВВ та внесення на розгляд КМУ;
- до 01.09.2010 - схвалення КМУ проекту розпорядження.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2010 р. N 2118-р затверджено план першочергових заходів на 2010 рік із запровадження документів для виїзду громадян України за кордон з електронним носієм біометричної інформації і створення національної системи біометричної верифікації та ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства.

Виконання положень Плану дій (аналог Дорожньої карти) безвізового режиму Україна-ЄС

Заходи щодо виконання плану дій безвізового режиму Україна-ЄС вживаються Міністерством закордонних справ України (КВКВ 140) і складатимуться з двох етапів. У структурі МЗС є департамент Європейського Союзу.

Безвізовий діалог між Україною та ЄС було офіційно започатковано 29 жовтня 2008 р. у м. Брюссель. Діалог триватиме на рівні експертів та Старших посадових осіб з метою визначення умов запровадження безвізового режиму короткострокових поїздок громадян України до ЄС. Важливим кроком у захисті прав громадян України на свободу пересування і підтримання родинних зв'язків стала робота з укладення двосторонніх угод між Україною та Польщею, Угорщиною, Словаччиною про правила місцевого прикордонного руху для мешканців прикордонних районів.

Опис необхідних дій: поліпшення умов торгівлі на зовнішніх ринках для вітчизняних виробників.

Необхідна дія: запровадження механізмів державної фінансової підтримки малого й середнього підприємництва шляхом гарантування й страхування експортних операцій.

Заходи:

- до 15.10.2010 - розробка проекту Концепції державної фінансової підтримки малого й середнього підприємництва шляхом гарантування й страхування експортних операцій;
- до 15.11.2010 - погодження проекту Концепції з зацікавленими ЦОВВ та подання погодженого проекту Концепції на розгляд в КМУ;
- до 01.12.2010 - схвалення КМУ Концепції державної фінансової підтримки малого й середнього підприємництва шляхом гарантування й страхування експортних операцій;
- до 01.03.2010 - підготовка нормативно-правової бази для запровадження механізмів державної фінансової підтримки малого й середнього підприємництва шляхом гарантування й страхування експортних операцій на основі Концепції.

Відповідно до даних Торгово-промислової палати України, в усіх країнах-членах Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР, або англійською: OECD) існують спеціальні закони щодо державної підтримки кредитування і страхування експорту. Відповідні Директиви функціонують і в Європейському Союзі.

Національним банком України та Державним експортно-імпортним банком України розроблено проект закону України "Про державну підтримку страхування та кредитування експорту".

Необхідна дія: розробка і реалізація Дорожньої карти з активізації співпраці та набуття членства в ОЕСР.

Заходи:

- до 15.10.2010 - розробка проекту Дорожньої карти співробітництва з ОЕСР;
- до 15.11.2010 - узгодження та схвалення Дорожньої карти;
- на постійній основі до набуття членства в ОЕСР - Реалізація Дорожньої карти.

ОЕСР, розташована у Парижі, створена 1961 року і налічує 33 країн-членів. З 2007 року ОЕСР вела переговори з Чилі (член від 7 травня 2010 року), Естонією (кандидат на вступ), Ізраїлем (член від 7 вересня 2010 року), Росією (кандидат на вступ), Словенією (член від 21 липня 2010 року), Бразилією, Китаєм, Індією, Індонезією та Південною Африкою.

Відповідно до плану-графіка реформ, до 15.10.2010 року, проект Дорожньої карти співробітництва з Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) повинен був бути розроблений Міністерством економіки України в координації з Міністерством фінансів України та з Міністерством закордонних справ, а до 15.11.2010 року Дорожня карта повинна була бути узгоджена, і з цієї дати почала втілюватися аж до набуття повного членства України в ОЕСР.

Необхідна дія: розширення режиму вільної торгівлі з країнами СНД і поглиблення співпраці з перспективними торговельними партнерами і регіональними інтеграційними об'єднаннями.

Заходи:

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- до 01.11.2010 - розробка проекту Плану заходів щодо реалізації Стратегії економічного розвитку країн-учасниць СНД до 2020 р.;
- до 01.12.2010 - погодження проекту Плану заходів з зацікавленими ЦОВВ та подання на розгляд КМУ;
- до 20.12.2010 - схвалення КМУ Плану заходів.

Угода "Про зону вільної торгівлі" підписана 15.04.94 р. головами держав СНД (рада глав урядів СНД 25.09.93 р.). Перспективним напрямком є переукладання усіх чинних угод про зону вільної торгівлі на принципах СОТ з усіх питань, що стосуються експортного та імпортного мита.

Більшість заходів з міждержавного обговорення Стратегії економічного розвитку СНД на період до 2020 року, проблем нової угоди СНД про зону вільної торгівлі та Міждержавної програми інноваційного співробітництва СНД на період до 2020 року були перенесені на 2011 рік.

Необхідна дія: розробка і реалізація Програми довгострокового торгово-економічного співробітництва з Російською Федерацією на 2011-2020 рр.

Заходи:

- до 15.07.2010 - розробка проекту Концепції Програми довгострокового торгово-економічного співробітництва з РФ на 2011-2020 рр.;
- до 01.08.2010 - погодження проекту Концепції Програми з зацікавленими ЦОВВ та схвалення КМУ;
- до 01.10.2010 - розробка проекту Програми довгострокового торгово-економічного співробітництва з РФ на 2011-2020 рр.;
- до 01.11.2010 - погодження проекту Програми з зацікавленими ЦОВВ та подання на розгляд КМУ;
- до 01.12.2010 - погодження проекту Програми з російською стороною;
- до 15.12.2010 - схвалення КМУ Програми довгострокового торгово-економічного співробітництва з РФ на 2011-2020 рр.

Між Урядом України та Урядом Російської Федерації укладена Торговельна Угода від 22 жовтня 1992 року (набула чинності 01.01.1993 року). У той же день була підписана Угода про взаємне заснування торгових представництв.

Угода між Урядом України та Урядом Російської Федерації про вільну торгівлю була укладена 24 червня 1993 року і набула чинності 21 лютого 1994 року.

А 8 лютого 1995 року між Україною та Російською Федерацією було укладено Договір про дружбу, співробітництво і партнерство.

Була схвалена Концепція програми довгострокового торгово-економічного співробітництва між Україною і Росією на 2011-2020 роки. Останнім етапом повинне було стати схвалення КМУ Програми довгострокового торгово-економічного співробітництва з РФ на 2011-2020 рр. до 15.12.2010 року.

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України до 01 листопада 2010 року розробило План заходів щодо реалізації стратегії економічного розвитку країн-учасниць СНД до 2020 року і подало на розгляд до КМУ.

Необхідна дія: Розробка та реалізація стратегій і планів дій щодо розвитку торгово-економічного співробітництва з перспективними торговельними партнерами й ключовими регіональними економічними об'єднаннями.

Заходи:

- до 01.10.2010 - проведення аналізу щодо визначення перспективних торговельних партнерів України;
- залежно від переговорного процесу - проведення консультацій з перспективними партнерами щодо поглиблення співробітництва;
- залежно від переговорного процесу - розробка, погодження і прийняття стратегій та планів дій торгово-економічного співробітництва з перспективними партнерами.

Крім багатостороннього формату співробітництва у вигляді Світової організації торгівлі, Україною укладено двосторонні договори про вільну торгівлю, що ратифікуються Верховною Радою України.

Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами та послугами щомісяця оновлюється на сайті Держкомстату.

Для платіжного балансу України основним є торговельний баланс, який з року в рік має від'ємне сальдо. У першому розділі платіжного балансу відображається торгівля послугами (туризм, послуги зв'язку, утримання військових баз за кордоном). Торговий баланс і баланс послуг та некомерційних платежів утворюють баланс (рахунок) поточних операцій (поточний платіжний баланс), у якому відображається процес обліку товарів і послуг, а також односторонні разові платежі. Підсумок по торговельному балансу й обліку послуг показує "сальдо з поточних операцій".

Вісім найбільших торговельних партнерів України включали Росію, Німеччину, Туреччину, Польщу, Італію, Великобританію, США та Францію. У кожній з країн є своя спеціалізація. Наприклад, серед країн СНД, у Туркменістану, Узбекистану та Казахстану Україна купує газ, а в Росії та Казахстану – нафту. У Білорусі – нафтопродукти. Також від'ємне сальдо залишається у торгівлі з країнами ЄС (Німеччиною, Польщею тощо), з США, Китаєм та Японією, з якої Україна імпортує транспортні засоби.

Міжнародний арбітраж здійснюється Торгово-промисловою палатою України. Україна приєдналася до Нью-Йоркської конвенції 1958 року щодо виконання іноземних арбітражних рішень. В СНД укладено Мінську конвенцію. Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) і Міжнародна торговельна палата є міжнародними організаціями, до повноважень яких також входить регулювання міжнародної торгівлі.

Необхідна дія: запровадження стратегії залучення, використання й моніторингу зовнішньої допомоги.

Заходи:

- до 15.10.2010 - розробка Концепції планування, залучення, ефективного використання та моніторингу міжнародної допомоги;
- до 15.11.2010 - погодження проекту Концепції з зацікавленими ЦОВВ та подання на розгляд КМУ;
- до 01.12.2010 - схвалення КМУ Концепції планування, залучення, ефективного використання та моніторингу міжнародної допомоги;
- запровадження стратегії залучення, ефективного використання й моніторингу зовнішньої допомоги.

Проект Концепції планування, залучення, ефективного використання та моніторингу міжнародної допомоги спільно розробляється Міністерством юстиції, Міністерством фінансів, Міністерством закордонних справ та іншими органами, які, згідно з планом-графіком реформ, повинні були подати Концепцію на розгляд до Кабінету Міністрів України до 15.10.2010 року.

Що стосується Європейського Союзу, то історія Програми TACIS поділяється на 1991-1999 рр., 2000-2006 рр. та на наступний період.

Додаток 1 до моніторингу виконання плану-графіка першого етапу міжнародної інтеграції та співпраці, передбаченого у розділі "Поліпшення бізнес-клімату й залучення інвестицій" Програми економічних реформ Президента України.

Бюджетна інформація та нормативно-правові акти – міжнародна інтеграція та співпраця.

Закон України № 1540а-XII "Про захист іноземних інвестицій в Україні" від 10.09.91 р.

Закон України № 93/96 "Про режим іноземного інвестування" від 19.03.96 р.

Закон України № 2346-14 "Про платіжні системи і переказ коштів в Україні" від 05.04.01 р.

Закон України № 959-XII "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16.04.91 р.

Закон України № 1560-XII "Про інвестиційну діяльність" от 18.09.91 р.

Указ Президента України від 07.07.03 р. № 580/2003 "Щодо додаткових заходів по залученню іноземних інвестицій в економіку України",

Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.93 р. №15-93 "Про систему валютного регулювання і валютного контролю",

Постанова Правління Національного банку України від 10.08.05 р. № 280 "Щодо врегулювання питань іноземного інвестування в Україну".

Коди бюджетних платежів, згідно з Наказом Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

42000000	Від урядів зарубіжних країн та міжнародних організацій
42010000	Надходження від секретаріату ООН, ОБСЄ або іншої регіональної організації за участь українського контингенту у миротворчих операціях
42020000	Гранти (дарунки), що надійшли до бюджетів усіх рівнів

РОЗДІЛ ПРОГРАМИ № 4: МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНФРАСТРУКТУРИ І БАЗОВИХ СЕКТОРІВ. КОЖЕН З РОЗДІЛІВ МІС-ТИТЬ ЕТАПИ РЕФОРМИ (РЕФОРМА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ, РЕФОРМА ВУГІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ, РЕФОРМА НАФТО-ГАЗОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ, РЕФОРМА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА, РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ, РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА Й ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА)

Модернізація у небюджених установах, до яких належать унітарні комерційні та казенні підприємства, – це капіталовкладення в обсягах, що перевищують норми економічного зносу. Під капітальною інвестицією слід розуміти господарську операцію, яка передбачає придбання будинків, споруд, інших об'єктів нерухомої власності, інших основних фондів та нематеріальних активів, які підлягають амортизації згідно з цим Законом. Капітальні інвестиції, у т.ч. ПДВ, повинні окупуватися від змін в операційному робочому капіталі (поточній діяльності). Наприклад, обладнання може придбаватися або за грошові кошти, або на умовах лізингу.

Видатки, пов'язані з фінансуванням об'єктів капітального будівництва, здійснюються відповідно до Порядку державного фінансування капітального будівництва, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1764. Розподіл державних капітальних вкладень здійснюється за такими напрямками: загальні функції державного управління, оборона, громадський порядок, безпека та судова влада, економічна діяльність, охорона навколишнього природного середовища, житлово-комунальне господарство, охорона здоров'я, духовний та фізичний розвиток, освіта, соціальний захист та соціальне забезпечення.

Незалежно від того, яким чином здійснюються капітальні інвестиції, актуальним є питання обліку основних засобів, зокрема, машин та обладнання. Серед нормативно-правових актів для аналізу обліку основних засобів, що потребують перегляду, можна зазначити:

- П(С)БО 7 "Основні засоби", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92;
- методичні рекомендації щодо бухгалтерського обліку основних засобів, разом з додатком "Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій з основними засобами", затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 30 вересня 2003 року № 561, відповідно до статті 6 Закону України від 16.07.1999 р. № 996-XIV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні";
- класифікація основних засобів, згідно з державним класифікатором України (ДК 013-97),
- стаття 8 "Амортизація" Закону України від 28.12.1994 № 334/94-ВР "Про оподаткування прибутку підприємств", який 2011 року скасовується внаслідок прийняття Податкового кодексу України;
- положення про порядок консервації основних виробничих фондів підприємств, додаток №1 - акт про тимчасове виведення основних фондів з виробничого процесу та їх консервацію та додаток № 2 - перелік робіт, ресурсів (матеріальних і трудових) та кошторис витрат, пов'язаних з проведенням консервації та розконсервації основних фондів підприємства;
- лист ДПАУ від 16 квітня 2004 року № 2914/6/15-1116 про визначення груп основних засобів,
- лист ДПАУ від 5 травня 2004 року № 2752/III/17-3115 про відображення в податковому обліку витрат на поліпшення основних фондів.

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ РЕФОРМИ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО У РОЗДІЛІ "МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНФРАСТРУКТУРИ І БАЗОВИХ СЕКТОРІВ" ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

РЕФОРМА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ

Генеруючі потужності електроенергетики України поділяються на:

- атомну електроенергію (Державне підприємство "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом", до складу якого входять відокремлений підрозділ "Запорізька АЕС", відокремлений підрозділ "Південноукраїнська АЕС",

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

відокремлений підрозділ "Рівненська АЕС", відокремлений підрозділ "Харківська АЕС", Ташлицька ГАЕС і Олександрівська ГЕС тощо);

- гідроелектроенергію (ПАТ "Укргідроенерго", до складу якої входять дев'ять станцій на річках Дніпро та Дністер - Київська, Кременчуцька, Дніпродзержинська, Дніпровська, Каховська ГЕС, Київська гідроакумулююча електростанція (ГАЕС), Дністровська ГЕС, Канівська, що будується, та Дністровська ГАЕС, що будується. Усього – 10 гідроелектростанцій потужністю понад 10 мВт кожна, чотири гідроакумулюючі станції, 45 гідроелектростанцій потужністю менше 10 мВт кожна);

- теплову електроенергію, теплоелектростанції, що працюють на газі та вугіллі (ВАТ "Дніпроенерго", ВАТ "Донбасенерго", ПуАТ "Західенерго", ДЕК "Центренерго", акціонерна енергопостачальна компанія "Київенерго" та ТОВ "Техремпоставка").

У високовольтних мережах передача електроенергії здійснюється через вертикально інтегровану природну монополію - державне підприємство "Національна енергетична компанія "Укренерго", що має відокремлені структурні одиниці – Дніпровська електроенергетична система, Донбаська електроенергетична система, Північна електроенергетична система, Центральна електроенергетична система, Південно-західна електроенергетична система, Південна електроенергетична система, Західна електроенергетична система, Кримська електроенергетична система та низка інших підприємств. Державне підприємство "Національна енергетична компанія "Укренерго" є технологічною ланкою, що об'єднує виробників електроенергії – енергогенерувальні компанії атомних (АЕС), теплових (ТЕС) і гідроелектростанцій (ГЕС) та обласні енергопостачальні компанії. Державне підприємство "Національна енергетична компанія "Укренерго" взаємодіє з енергосистемами суміжних країн, забезпечує експорт та імпорт електроенергії.

Оптові розрахунки на ринку електроенергії здійснюються через державне підприємство "Енергоринок", статут якого затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2000 р. № 922. Організаційна структура ДП "Енергоринок" налічує 19 структурних підрозділів - департаментів та відділів. На ДП "Енергоринок", відповідно до Договору між членами Оптового ринку електричної енергії України, покладені функції:

- оптового постачальника електричної енергії;
- розпорядника системи розрахунків ОРЕ;
- розпорядника коштів ОРЕ;
- секретаріату Ради ОРЕ;
- Головного Оператора системи комерційного обліку електроенергії України.

Електроенергетична галузь регулюється Міністерством енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110), що виникло внаслідок реорганізації Міністерства палива та енергетики України та Міністерства вугільної промисловості України, що була затверджена Указом Президента України 9 грудня 2010 року № 1085/2010 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади". Міністерство діє на підставі Положення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 2 листопада 2006 р. № 1540, та Національною комісією регулювання електроенергетики України (КВКВ 637, <http://www.nerc.gov.ua/>), яка є незалежним позавідомчим постійно діючим державним органом, що видає ліцензії і діє на підставі Положення, затвердженого Указом Президента України від 14 березня 1995 року N 213/95. Атомна енергетика регулюється Державною інспекцією ядерного регулювання України (КВКВ 527).

Діяльність у сфері електроенергетики та використання ядерної енергії підлягає ліцензуванню відповідно до спеціальних законів, згідно зі статтею 9 Закону України від 01.06.2000 р. № 1775-III "Про ліцензування певних видів господарської діяльності". Законодавство України про природні монополії складається у тому числі і з Закону "Про електроенергетику".

РЕФОРМА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ - СКЛАДОВІ ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗДІЛУ "МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНФРАСТРУКТУРИ І БАЗОВИХ СЕКТОРІВ" ПРОГРАМИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

– Скасування всіх пільг для окремих галузей промисловості.

План-графік реформ за напрямом "енергетика" уточнює, що маються на увазі пільгові тарифи на електроенергію для гірничо-металургійних, хімічних підприємств, підприємств з виробництва первинного алюмінію, підприємств з виробництва титану губчастого, вугледобувних підприємств, міськелектро транспорту, дитячих центрів "Артек" та "Молода Гвардія" та населених пунктів для зовнішнього освітлення.

Заходи: для ліквідації цінового механізму дотування всіх категорій промислових і комунальних споживачів план-графік передбачає:

- До 17.09.2010 року - припинення чинності Постанови КМУ від 14 жовтня 2008 року № 925 "Про першочергові заходи щодо стабілізації ситуації, що склалася в гірничо-металургійному та хімічному комплексі" (встановлюючи Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном (КВКВ 260) відповідальним за виконання заходів).

Зазначеною постановою передбачалося створення комісії з питань стабілізації ситуації, що склалася в гірничо-металургійному та хімічному комплексі та визначався перелік підприємств, яким збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ, що використовується для технологічних потреб, встановлювався за нульовою ставкою. Постанова втратила чинність на підставі Постанови КМУ № 397 від 02.06.2010 р.

Заходи:

- До 17.10.2010 року - скасування постанови НКРЕ (КВКВ 637) від 27 жовтня 2008 року № 1240 "Про затвердження порядку встановлення роздрібних тарифів на електричну енергію для підприємств гірничо-металургійного та хімічного комплексу".

Постанова НКРЕ від 27 жовтня 2008 року № 1240 залишилася чинною.

Дія постанови НКРЕ від 27 жовтня 2008 року № 1240 розповсюджуються на підприємства, визначені в додатку № 3 до скасованої постанови Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2008 № 925, в частині загальних обсягів споживання електричної енергії (на виробничі та невиробничі потреби) згідно з листом Національної комісії регулювання електроенергетики України від 1 грудня 2008 року № 7328/09/17-08).

Заходи:

- До 17.09.2010 року – скасування п. 1 та п. 2 Розпорядження КМУ від 10 грудня 2008 р. № 1566-р "Питання підприємств з виробництва первинного алюмінію та титану губчастого в період фінансово-економічної кризи" (встановлюючи Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном відповідальним за виконання заходів – КВКВ 260).

Пп. 1 та 2 розпорядження КМУ від 10 грудня 2008 р. № 1566-р не були скасовані.

Заходи:

- До 17.10.2010 року – внесення змін до Постанови НКРЕ від 5 березня 2009 року № 279 "Про затвердження Порядку надання компенсації втрат ВАТ "Запоріжжяобленерго" від здійснення постачання електроенергії підприємствам з виробництва первинного алюмінію та титану губчастого".

Зазначена постанова НКРЕ залишається чинною в редакції від 01 жовтня 2009 року. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу укладається, згідно зі статтею 714 Цивільного кодексу України 16 січня 2003 року № 435-IV.

Заходи:

- До 31.07.2010 року – скасування Розпорядження КМУ від 23 травня 2007 року № 342-р "Про роздрібний тариф на електричну енергію для вугледобувних підприємств" (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 130) відповідальним за виконання заходів).

Розпорядження КМУ від 23 травня 2007 р. № 342-р не було скасовано.

Заходи:

- До 01.12.2010 року – скасування Постанови НКРЕ від 26 червня 2007 року № 866 "Про затвердження Порядку встановлення роздрібних тарифів на електричну енергію для вугледобувних підприємств".

Постанова НКРЕ залишилася чинною.

Заходи:

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- До 01.09.2010 року – скасування Постанови КМУ від 26 червня 2007 року № 881 “Про тарифи на електричну енергію для міського електротранспорту” (встановлюючи Міністерство житлово-комунального господарства України (КВКВ 270, 271) відповідальним за виконання заходів).

Діяльність міського електричного транспорту врегульовується Законом України від 29 червня 2004 року № 1914-IV “Про міський електричний транспорт”. Зазначеною Постановою КМУ було встановлено, що для міського електротранспорту застосовуються тарифи на електричну енергію, встановлені для населення. Постанова КМУ залишилася чинною.

Заходи:

- До 01.12.2010 року – скасування постанови НКРЕ від 26 липня 2007 року № 996 “Про затвердження порядку надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат від здійснення постачання електричної енергії міському електричному транспорту за тарифами, встановленими на рівні, як для населення” (встановлюючи НКРЕ (КВКВ 637) відповідальним за виконання заходів).

Постанова НКРЕ № 996, видана на виконання Постанови КМУ № 881, що затвердила порядок надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат від здійснення постачання електричної енергії міському електричному транспорту за тарифами, встановленими на рівні, як для населення, залишилася чинною.

Заходи:

- До 31.12.2010 року – внесення змін до ЗУ “Про державну підтримку та особливості функціонування дитячих центрів “Артек” і “Молода гвардія” в частині скасування п. 6 статті 3: “6. Ціни/тарифи на житлово-комунальні послуги, послуги з газо- та електропостачання, що використовуються для власних потреб дитячих центрів “Артек” і “Молода гвардія”, встановлюються на рівні цін/тарифів для населення” (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

До п. 6 статті 3 зазначеного Закону України 2010 року не вносилося жодних змін.

Заходи:

- До 01.09.2010 року – виключення пункту 2 Розпорядження КМУ від 20.10.2004 № 761-р “Про заходи щодо поліпшення освітлення населених пунктів” (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

Пункт 2, який зобов'язував НКРЕ підготувати у двотижневий строк разом з Мінпаливенерго пропозиції щодо встановлення порядку диференціювання за годинами доби тарифів на електричну енергію, яка використовується для зовнішнього освітлення, не було виключено.

Заходи:

- До 01.12.2010 року – скасування Постанови НКРЕ від 21 лютого 2008 року № 198 “Про затвердження Порядку надання ліцензіатам з постачання електричної енергії за регульованим тарифом компенсації втрат від здійснення постачання електричної енергії, яка використовується для зовнішнього освітлення населених пунктів” (встановлюючи НКРЕ (КВКВ 637) відповідальним за виконання заходів).

– Скасування мораторію на приватизацію об'єктів енергетики; підготовка приватизації енергопостачальних і теплових енергогенеруючих компаній.

Обмеження на проведення приватизації накладене декількома актами:

- Законом України 7 липня 1999 року № 847-XIV “Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” (у додатку 2 до Закону України “Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” від 7 липня 1999 року № 847-XIV енергогенеруючі підприємства відсутні. Такі підприємства, як ДП “Національна енергетична компанія “Укренерго” та державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності “Укрінтеренерго”, перебувають у додатку 1, а Національна атомна енергогенеруюча компанія “Енергоатом” та низка ТЕЦ включені до додатку 2 до Закону України від 7 липня 1999 року № 847-XIV),

- Декретом Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1992 року № 26-92 “Про перелік майнових комплексів державних підприємств, організацій, їх структурних підрозділів основного виробництва, приватизація або передача в оренду

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010 яких не допускається", у т.ч. магістральні лінії електропередач та магістральні трубопроводи.

Передачу електричної енергії розподільчими мережами здійснюють 43 постачальники за регульованим тарифом, з яких 15 є акціонерними енергопостачальними компаніями з державною часткою акцій понад 50%, корпоративне управління якими здійснює НАК "Енергетична компанія України" в межах пакетів акцій, що залишилися в державній власності.

Постанова Кабінету Міністрів України від 22.06.2004 р. № 794 "Про утворення Національної акціонерної компанії "Енергетична компанія України" містить два додатки.

Згідно з додатком № 1 передано пакети акцій таких господарських товариств (станом на 06.05.2009р):

Відкриті акціонерні товариства	Кількість акцій, переданих до статутного фонду НАК "Енергетична компанія України", шт., згідно з Додатком 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2004 р. № 794	Розмір пакета акцій, який передається до статутного фонду Компанії, згідно з Додатком 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2004 р. № 794	Кількість акцій, що належить НАК "Енергетична компанія України", шт., згідно з даними веб-сторінки Національного депозитарію України та Державної установи "Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України"	Розмір пакета акцій, який передається до статутного фонду Компанії, згідно з даними веб-сторінки Національного депозитарію України та Державної установи "Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України"	Номінальна вартість акції, гривень
ВАТ "Дніпроенерго"	1 491 859	25,00002%	2 983 717	50,00002%	25,00
ВАТ "Донбасенерго"	20 280 473	85,773%	20 280 473	85,773%	10,00
ПуАТ "Західенерго"	3 197 637	25,00001%	8 966 614	70,1035%	10,00
ДЕК "Центренерго"	289 205 117	78,289%	289 205 117	78,289%	1,30
ПуАТ "Вінницяобленерго"	774 343	25,0000484%	2 323 026	75,0000484%	10,00
ВАТ "Волиньобленерго"	357 957 002	75,0000004%	357 957 002	75,0000004%	0,05
ПуАТ "Енергопостачальна компанія "Дніпрообленерго"	1 497 906	25,0000292%	4 493 715	75,0000376%	10,00
ПАТ "Донецькобленерго"	16 379 295	25,0000019%	42 626 170	65,0610622%	1,25
ЕК "Закарпаттяобленерго"	31 150 811	25,0000008%	93 452 432	75,0000016%	0,25
ВАТ "Запоріжжяобленерго"	108 060 002	60,2475479%	108 060 003	60,2475485%	0,25
ПуАТ "Київенерго"	27 091 071	25,0000009%	54 182 141	50,0000009%	0,25
ПуАТ "Крименерго"	43 241 881	25,0000006%	121 077 330	70,0000382%	0,25
ВАТ "Луганськобленерго"	125 001 287	60,0612787%	125 001 287	60,0612787%	0,25
ПАТ "Миколаївобленерго"	39 660 001	25,0000006%	111 048 001	70,0000006%	0,25
ВАТ "Тернопільобленерго"	15 272 041	25,0000016%	31 154 360	50,9990152%	0,25
АК "Харківобленерго"	166 754 183	65,0010482%	166 754 183	65,0010482%	0,25
ВАТ ЕК "Хмельницькобленерго"	33 637 841	25,0000007%	94 197 953	70,0089193%	0,25
ВАТ "Черкасиобленерго"	37 098 334	25,0000007%		0,0000000%	0,25

ВАТ "Енергопостачальна компанія "Чернівціобленерго"	14 195 171	25,0000018%	39 746 477	70,0000018%	0,25
ВАТ "Дністровська ГАЕС"	41 544 339	87,40%	41 544 339	87,40%	10,00

Згідно з додатком № 2 передано пакети акцій таких господарських товариств (станом на 06.05.2009р):

Відкриті акціонерні товариства	Кількість акцій, переданих до статутного фонду НАК "Енергетична компанія України", шт., згідно з Додатком 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2004 р. № 794	Розмір пакета акцій, який передається до статутного фонду Компанії, згідно з Додатком 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2004 р. № 794	Кількість акцій, що належить НАК "Енергетична компанія України", шт., згідно з даними веб-сторінки Національного депозитарію України та Державної установи "Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України"	Розмір пакета акцій, який передається до статутного фонду Компанії, згідно з даними веб-сторінки Національного депозитарію України та Державної установи "Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України"	Номінальна вартість акції, гривень
ПуАТ "Укргідроенерго" (дев'ять станцій на річках Дніпро та Дністер - Київська, Кременчуцька, Дніпродзержинська, Дніпровська, Каховська ГЕС, Київська гідроакумулююча електростанція (ГАЕС), Дністровська ГЕС, Канівська, що будується, та Дністровська ГАЕС, що будується)	11 855 295	100%	11 855 295	100%	10,00

Заходи:

- До 10.07.2010 року – внесення змін до Указів Президента від 06.03.08 р. № 200 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про забезпечення національних інтересів і національної безпеки у сфері приватизації та концептуальні засади їх реалізації"" та від 16.05.08 № 449 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони від 16 травня 2008 року "Питання Фонду державного майна України" в частині розблокування приватизації підприємств електроенергетичної галузі (встановлюючи Адміністрацію Президента України (КВКВ 637) відповідальною за виконання заходів).

Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 22 жовтня 2010 року скасувало рішення РНБО від 16 травня 2008 року. Частиною 3 скасованого рішення РНБО від 16 травня 2008 року було доручено "Кабінету Міністрів України, Міністерству фінансів України, Державному казначейству України, Фонду державного майна України до виконання у повному обсязі Указу Президента України від 6 березня 2008 року № 200 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про забезпечення національних інтересів і національної безпеки у сфері приватизації та концептуальні засади їх реалізації" припинити та не допускати у подальшому здійснення будь-яких заходів щодо приватизації державних пакетів акцій відкритих акціонерних товариств

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
"Дніпроенерго", "Донбасенерго", "Західенерго", "Державна енергогенеруюча компанія "Центренерго".

Заходи:

- До 30.07.2010 року – прийняття розпорядження КМУ щодо продажу пакетів акцій енергетичних компаній (встановлюючи ФДМУ відповідальним за виконання заходів).

Стаття 5 Закону України від 21 вересня 2006 року № 185-V "Про управління об'єктами державної власності" визначає повноваження Кабінету Міністрів України у сфері управління об'єктами державної власності. Фонд державного майна України здійснює свою діяльність на підставі Тимчасового положення про Фонд державного майна України, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 7 липня 1992 року № 279/97-ВР.

Заходи:

- До 30.07.2010 року – прийняття постанови КМУ про передачу пакетів акцій енергетичних компаній із статутного капіталу НАК "ЕКУ" в управління ФДМУ та постанови про внесення змін до статуту НАК "ЕКУ" (встановлюючи ФДМУ відповідальним за виконання заходів).

Постанова Кабінету Міністрів України від 22.06.2004 р. № 794 "Про утворення Національної акціонерної компанії "Енергетична компанія України" не була скасована.

Заходи:

- До 15.08.2010 року – включення ФДМУ енергетичних компаній до переліку об'єктів, що підлягають приватизації. Прийняття рішення щодо приватизації пакета акцій. Оприлюднення (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

Державні пакети енергопостачальних компаній та генераторів залишаються переданими до Національної акціонерної компанії "Енергетична компанія України".

Заходи:

- До 14.08.2010 року – прийняття розпорядження КМУ про затвердження плану розміщення акцій ЕК (встановлюючи ФДМУ відповідальним за виконання заходів).
- До 30.09.2010 року – передача НАК "ЕКУ" пакетів акцій енергетичних компаній в управління ФДМУ (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) та ФДМУ відповідальним за виконання заходів).

Протягом 2010 року НАК "Енергетична компанія України" (ЕКУ) і Фонд державного майна України (ФДМУ) не підписували акта приймання-передачі пакетів акцій енергогенеруючих та енергопостачальних компаній.

Заходи:

- До 10.10.2010 року – затвердження ФДМУ складу конкурсної комісії з продажу пакета акцій ЕК (встановлюючи ФДМУ відповідальним за виконання заходів).

Згідно з ч. 3 статті 4 Закону України від 4 березня 1992 року № 2163-XII "Про приватизацію державного майна", у Державній програмі приватизації визначаються "відповідні способи приватизації для різних груп об'єктів". Державна програма приватизації на 2009-2013 роки (реєстр. № 2330) не була прийнята.

Заходи:

- До 10.12.2010 року – розробка та затвердження умов конкурсу з продажу пакетів акцій. Оцінка пакетів акцій. Визначення та затвердження початкової вартості пакетів акцій. Проведення екологічного аудиту. Розробка та затвердження інформаційного повідомлення щодо проведення конкурсу (встановлюючи ФДМУ відповідальним за виконання заходів).

Нормативно-правова база з оцінки включає Закон України № 2658-III від 12.07.01 р. "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні", Національний стандарт 1 "Загальні засади оцінки майна і майнових прав", затверджений Постановою КМУ № 1440 від 10.09.2003 р., Національний стандарт 3 "Оцінка цілісних майнових комплексів", затверджений Постановою КМУ № 1655 від 29.11.2006 р., Постанову КМУ № 1891 від 10 грудня 2003 р. "Про затвердження Методики оцінки майна".

Охорона навколишнього природного середовища здійснюється відповідно до Закону України від 25 червня 1991 року "Про охорону навколишнього природного середовища".

– Підвищення платіжної дисципліни:

Розрахунки на оптовому ринку ведуться через державне підприємство "Енергоринок", що діє на підставі Постанови КМУ від 5 травня 2000 р. № 755. Вироблена електроенергія подається через мережі державного підприємства "Національна енергетична компанія "Укренерго" передається в низьковольтні мережі 27 облэнерго, які були корпоративізовані та значною мірою приватизовані, і займаються роздрібним збутом. Власником державних часток є Національна акціонерна компанія "Енергетична компанія України".

Заходи:

- До 01.12.2010 року – підготовка пропозицій та розробка проекту закону України щодо внесення змін до Закону України "Про електроенергетику" щодо вдосконалення механізму фінансування екологічної броні та посилення відповідальності за її фінансування" (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

Згідно з визначенням, наданим Законом України від 16 жовтня 1997 року № 575/97-ВР "Про електроенергетику", **"екологічна броня електропостачання споживача** - мінімальний рівень споживання електричної енергії споживачем (крім населення), який забезпечує передумови для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру".

З метою запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру через припинення електропостачання споживачам для них встановлюється екологічна броня електропостачання.

Відповідно до частини сьомої статті 20 зазначеного Закону, "фінансування екологічної броні електропостачання при несплаті або неповній оплаті за спожиту електроенергію споживачами, що мають таку броню, здійснюється з державного або місцевих бюджетів та відповідних джерел доходів цих споживачів. Кабінет Міністрів України затверджує порядок складання переліку споживачів та їх обладнання, для якого має бути встановлена екологічна броня електропостачання".

Відповідно до статті 24, "енергопостачальники погоджують з відповідним споживачем величину екологічної броні електропостачання, яка має бути затверджена Державною інспекцією з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної та теплової енергії". Порядок обмеження електроспоживання споживачів до рівня екологічної броні електропостачання або повного припинення їм електропостачання встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Порядок надання кредитів для оплати екологічної броні постачання здійснюється на підставі Постанови Кабінету Міністрів України, що видається на виконання статті Закону України про державний бюджет на відповідний рік. Наприклад, 2005 року кредит для оплати екологічної броні (далі - кредит) надавався за договором, що укладається між Мінпаливенерго і споживачем електричної енергії, зі спеціального фонду бюджету.

- Скасування положень законів України й нормативно-правових актів, що забороняють енергопостачальним компаніям відключати від електропостачання боржників.

Повна заборона відключати боржників від електропостачання відсутня у нормативно-правових актах України.

Згідно з Постановою НКРЕ № 28 від 31.07.96 р. "Про затвердження Правил користування електричною енергією", "відключення споживача (від електромережі) - припинення подачі електричної енергії споживачу за допомогою відповідної комутаційної апаратури та/або внаслідок виконання організаційних і технічних заходів, спрямованих на припинення передачі електричної енергії в електроустановку споживача". Згідно з п. 7.8. зазначеної Постанови НКРЕ, "електроустановка може бути відключена електропередавальною організацією (основним споживачем) за заявою власника цієї електроустановки у зазначений заявником термін".

Правила користування електричною енергією для населення затверджено Постановою Кабінету Міністрів України

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

від 26 липня 1999 р. № 1357. Згідно з п. 27 цієї постанови, "у разі несплати за спожиту електричну енергію протягом 10 днів після терміну, зазначеного у договорі чи платіжному документі, та неотримання енергопостачальником повідомлення про оплату на 20 день споживачу надсилається попередження про відключення електричної енергії.

У разі несплати за спожиту електричну енергію на 30 день після отримання споживачем попередження енергопостачальник має право відключити споживача від електричної мережі.

Забороняється відключення споживачів перед вихідними та святковими днями".

Заходи:

- Законодавче запровадження економічної відповідальності споживачів за несвоєчасну оплату спожитої електроенергії й отриманих житлово-комунальних послуг.

Згідно з п. 8 частини 8.1 Постанови НКРЕ № 28 від 31.07.96 р. "Про затвердження Правил користування електричною енергією", постачальник електричної енергії за регульованим тарифом має право "на стягнення пені та застосування інших санкцій за несвоєчасну оплату спожитої електричної енергії".

До Закону України "Про електроенергетику" зміни не вносилися.

Заходи:

- До 01.12.2010 року – підготовка пропозицій та розробка проекту закону України щодо скасування заборони енергопостачальним компаніям відключати від електропостачання боржників та запровадження відповідальності споживачів за несвоєчасну оплату спожитої електроенергії і отриманих житлово-комунальних послуг (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

Такий закон 2010 року не приймався.

Заходи:

- До 10.10.2010 року – внесення змін до рішень КМУ щодо скасування обмежень відключення та скорочення термінів відключення споживачів електроенергії (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

Нормативно-правові акти приймаються на виконання законів України.

Необхідна дія:

– коригування "Енергетичної стратегії України на період до 2030 року", включно з визначенням раціональної державної позиції щодо обсягів виробництва енергії; економічно доцільного рівня експорту електроенергії; рівня необхідної інтеграції в ЄС; співвідношення атомної, гідро- і теплової електричної генерації; цільового рівня екологічних вимог і джерел фінансування їх виконання; розробку національних стандартів у сфері енергоефективності; запровадження державної системи моніторингу паливно-енергетичного балансу країни;

Енергетична стратегія України на період до 2030 року була схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 р. № 145-р. Протягом 2010 року не вносилося змін.

Заходи:

- До 15.07.2010 року - визначення підходів до коригування Енергетичної стратегії (встановлюючи Національне агентство України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів та Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальними за виконання заходів).

Енергетичною стратегією України на період до 2030 року передбачено впровадження енергоефективних технологій та обладнання у всіх галузях національної економіки, зокрема, у металургійній галузі, газовій промисловості, промисловості будівельних матеріалів, сільськогосподарському виробництві, житлово-комунальному господарстві.

Енергозбереження - діяльність (організаційна, наукова, практична, інформаційна), яка спрямована на раціональне

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

використання та економне витрачання первинної та перетвореної енергії і природних енергетичних ресурсів в національному господарстві і яка реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів”.

Національне агентство України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів повинне бути реорганізовано, згідно з Указом Президента України № 1085/2010 “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади”. Замість нього повинне бути утворене Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України (<http://naeg.gov.ua/>), діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України. В структурі Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів є Державна інспекція з енергозбереження (<http://www.cdie.gov.ua>). Бюджетна класифікація, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. № 604, містить коди 41034900 - субвенція з Державного бюджету місцевим бюджетам на заходи з енергозбереження, у тому числі:

- оснащення інженерних вводів багатоквартирних житлових будинків засобами обліку споживання води і теплової енергії,
- ремонт і реконструкцію теплових мереж та котельень,
- будівництво газопроводів і
- газифікацію населених пунктів.

Тимчасова класифікація видатків та кредитування місцевих бюджетів (з перехідною таблицею до нової функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету) містить бюджетний код

- 180107 (код нової функціональної класифікації, що відповідає даному коду - 0473) - фінансування енергозберігаючих заходів.
- 250339 (код нової функціональної класифікації, що відповідає даному коду - 0180).

Заходи:

- До 15.08.2010 року - визначення джерел фінансування розробки Енергетичної стратегії (встановлюючи Національне агентство України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів, Міністерство фінансів України (КВКВ 350 та 351) та Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальними за виконання заходів).

Пункт 32 статті 14 Закону України від 23 грудня 2010 року № 2857-VI “Про Державний бюджет України на 2011 рік” установив, що кошти, отримані до спеціального фонду Державного бюджету України, підтримку впровадження Енергетичної стратегії України на період до 2030 року, за рахунок джерел, визначених пунктом 31 статті 4 та пунктом 2 статті 10 зазначеного Закону, тобто, за рахунок:

- надходження в рамках програм допомоги Європейського Союзу;
- залишку коштів, джерелом формування яких були надходження в рамках програм допомоги Європейського Союзу.

Також структура та значення розрядів облікового коду державних цільових програм, що виконуються, згідно з Законом України від 18.03.2004 року № 1621-IV “Про державні цільові програми”, Постанови КМУ від 31.01.2007 р. № 106 “Про порядок розроблення та виконання державних цільових програм” та Наказу Міністерства економіки України від 31.07.2007 р. № 250 “Про затвердження порядку обліку державних цільових програм”, передбачає відповідність програми пріоритетним напрямам інноваційної діяльності згідно із Законом України “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”, а саме 10-й розряд обліку державних цільових програм: “модернізація електростанцій; нові та відновлювальні джерела енергії; новітні ресурсозберігаючі технології”.

Заходи:

- До 25.07.2010 року - підготовка технічного завдання на коригування Енергетичної стратегії (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

Процесуально можна було б наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України створити відповідну міжгалузеву робочу групу.

Заходи:

- До 30.07.2010 року - визначення потенційних розробників проекту Енергетичної стратегії, направлення їм технічного завдання та розміщення оголошення про проведення тендеру (встановлюючи Міністерство енергетики та вугі-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010
льної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

Відповідна міжгалузева робоча група могла б розробити технічне завдання.

Заходи:

- До 15.09.2010 року - проведення тендеру, розгляд заявок потенційних виконавців, вибір виконавця (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

Захід перенесено. Тендери проводяться, згідно з Законом України від 1 червня 2010 року № 2289-VI "Про здійснення державних закупівель".

Заходи:

- До 25.09.2010 року - укладання договору з виконавцем (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

Інструкція щодо заповнення Типового договору про закупівлю товарів (робіт або послуг) за державні кошти затверджена наказом Міністерства економіки (КВКВ 120, 121) від 27.07.2010 р. № 925.

Заходи:

- До 10.10.2010 року - створення робочої групи для координації та співпраці з розробником проекту Енергетичної стратегії (встановлюючи Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (КВКВ 110) відповідальним за виконання заходів).

Група 2010 року не була створена.

- Розробка системи надання адресної допомоги особам, котрі цього найбільше потребують;
- початок приведення тарифів для населення до економічно обґрунтованого рівня.

Стаття 11 Закону України "Про електроенергетику" визначає НКРЕ органом державного регулювання діяльності в електроенергетиці, зокрема, у формуванні тарифної політики. Роздрібна ціна на електричну енергію формується енергопостачальниками згідно з умовами і правилами здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії з урахуванням вимог Закону.

Правила користування електричною енергією для населення, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 1999 р. № 1357, визначають, що **тариф** - це "визначена відповідно до нормативно-правових актів НКРЕ ціна (сукупність цін відповідно до часу доби) одиниці електричної енергії".

У разі отримання житлової субсидії на оплату електричної енергії розмір плати споживача за використану електричну енергію визначається відповідно до порядку призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива. Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 року № 848.

Заходи:

- До 10.12.2010 року - 1 етап приведення тарифів для населення до економічно обґрунтованого рівня (встановлюючи НКРЕ (КВКВ 637) відповідальним за виконання заходів).

Тарифи на електричну енергію для побутових споживачів (населення) були однакові по всій території України. Економічно обґрунтований рівень (понад 0,80 грн. за кВтг), безумовно, призведе до зростання цін на електроенергію, що може мати негативний вплив для багатьох груп населення. На додаток заходів, про які йшлося у розділі реформи системи соціальної підтримки, вже почалося запровадження введення адресних виплат, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 22.09.10 р. № 866 "Про запровадження у Волинській області експерименту з надання пільг у грошовій формі з оплати електроенергії" та Постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.10 р. № 947 "Про запровадження електронної соціальної картки".

Додаток 1 до моніторингу виконання плану-графіка першого етапу реформи електроенергетики, передбаченого у розділі "модернізація інфраструктури і базових секторів" Програми економічних реформ Президента України.

Деякі з нормативно-правових актів:

Закон України від 16 жовтня 1997 року № 575/97-ВР "Про електроенергетику".

Закон України від 20 квітня 2000 року № 1682-III "Про природні монополії".

Закон України від 8 лютого 1995 року № 39/95-ВР "Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку".

Закон України від 20 лютого 2003 року № 555-IV "Про альтернативні джерела енергії".

Закон України від 9 липня 2010 року № 2480-VI "Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів".

Закон України від 01.07.1994 року № 74/97-ВР "Про енергозбереження".

Закон України від 5 квітня 2005 року № 2509-IV "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу".

Закон України від 16 березня 2007 року № 760-V "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання заходів з енергозбереження".

Закон України від 23 червня 2005 року № 2711-IV "Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу".

Постанова КМУ від 15 липня 1997 р. № 786 "Про порядок нормування питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів у суспільному виробництві".

Постанова КМУ від 2 вересня 1993 р. № 699 "Про заходи щодо ефективного використання газу та інших паливно-енергетичних ресурсів в народному господарстві".

Постанова КМУ від 15 липня 1998 р. № 1094 "Про державну експертизу з енергозбереження".

Постанова КМУ від 22 жовтня 2008 р. № 935 "Про організацію державного контролю за ефективним (раціональним) використанням паливно-енергетичних ресурсів".

Постанова КМУ від 8 грудня 2006 р. № 1687 "Про затвердження Порядку пооб'єктового припинення (обмеження) газопостачання споживачам, крім населення".

Постанова КМУ від 3 квітня 2006 р. № 412 "Питання Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів".

Постанова КМУ від 29 червня 2000 р. № 1039 "Питання Державної інспекції з енергозбереження" морозильників та їх комбінацій".

Постанова Кабінету Міністрів України від 30.07.2010 р. № 682 "Про внесення змін до переліку та обсягів енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих, що звільняються від ввізного мита та операції з увезення яких на митну територію України звільняються від обкладення податком на додану вартість".

Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 р. № 243 "Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки".

Постанова Кабінету Міністрів України від 06.01.2010 р. № 5 "Про затвердження Технічного регламенту енергетичного маркування електрообладнання побутового призначення".

Постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.93 р. № 699 "Про заходи щодо ефективного використання газу та інших паливно-енергетичних ресурсів в народному господарстві".

Постанова Кабінету Міністрів України від 15.07.97 р. № 786 "Про порядок нормування питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів у суспільному виробництві".

Постанова Кабінету Міністрів України від 15.07.98 р. № 1094 "Про державну експертизу з енергозбереження".

Постанова Кабінету Міністрів України від 29.06.00 р. № 1039 "Питання Державної інспекції з енергозбереження".

Постанова Кабінету Міністрів України від 3.04.06 р. № 412 "Питання Національного агентства з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів".

Постанова Кабінету Міністрів України від 09.04.08 р. № 325 "Про внесення змін до переліків центральних органів виконавчої влади, на які покладаються функції технічного регулювання у визначених сферах діяльності та розроблення технічних регламентів".

Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.08 р. № 804 "Про доповнення пункту 3 Положення про Державну інспекцію з енергозбереження".

Постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.08 р. № 444 "Питання ввезення на митну територію України енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих".

Постанова Кабінету Міністрів України від 19.02.09 р. № 126 "Про особливості приєднання до електричних мереж об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел".

Постанова Кабінету Міністрів України від 22.10.08 р. № 935 "Про організацію державного контролю за ефективним (раціональним) використанням паливно-енергетичних ресурсів".

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Постанова Кабінету Міністрів України від 26.03.08 р. № 249 "Про затвердження Порядку використання у 2008 році коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки заходів з енергозбереження".

Постанова Кабінету Міністрів України від 08.07.09 р. № 705 "Деякі питання подальшого розвитку вітроенергетики".

Постанова Кабінету Міністрів України від 18.11.09 р. № 1214 "Про затвердження порядку використання у 2009 році коштів, передбачених у державному бюджеті для державної підтримки заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів".

Постанова Кабінету Міністрів України від 2.12.09 р. № 1282 "Про внесення змін до Порядку використання у 2009 році коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з виконання Комплексної програми будівництва вітрових електростанцій".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.10.08 р. № 1334-р "Про схвалення пріоритетних напрямів діяльності у сфері енергоефективності та енергозбереження на 2008-2009 роки".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.10.08 р. № 1337-р "Про здійснення заходів щодо скорочення споживання електричної енергії бюджетними установами".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.12.08 р. № 1567-р "Про програми підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.02.09 р. № 217-р "Питання організації виробництва та використання біогазу".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.02.09 р. № 190-р "Про затвердження плану невідкладних заходів на I квартал 2009 р. з активізації українсько-японського співробітництва з питань енергоефективності, модернізації промислового сектора економіки та розвитку інфраструктури".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.02.09 р. № 256-р "Про першочергові заходи щодо скорочення обсягів споживання природного газу у період до 2010 року".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8.04.09 р. № 384-р "Про затвердження плану заходів щодо реалізації у 2009 році пріоритетних напрямів діяльності у сфері енергоефективності та енергозбереження".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.04.09 р. № 466-р "Про заходи щодо зменшення обсягів споживання енергетичних ресурсів у бюджетній сфері".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.05.09 р. № 609-р "Питання встановлення теплових насосів".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.11.08 р. № 1446-р "Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.08.09 р. № 1152-р "Про затвердження плану заходів з налагодження співпраці України та Японії з питань енергоефективності".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26.08.09 р. № 1005-р "Про підписання рамкової угоди між Урядом України та Північною екологічною фінансовою корпорацією".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.11.09 р. № 1425-р "Про затвердження плану заходів, спрямованих на формування в суспільстві свідомого ставлення до необхідності підвищення енергоефективності, на 2010-2011 роки".

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.06.10 р. №1230-р "Про проведення Міжнародного інвестиційного бізнес-форуму з питань енергоефективності та альтернативної енергетики".

Наказ НАЕР від 30.03.07 р. № 56 "Про затвердження Порядку організації конкурсного відбору експертних установ та здійснення кваліфікації когенераційної установки".

Наказ НАЕР від 17.04.07 р. № 59 "Про затвердження Порядку погодження НАЕР інноваційних та інвестиційних проєктів впровадження енергозберігаючих технологій та технологій з виробництва альтернативних джерел палива, які реалізуються суб'єктами господарювання в рамках пільгового кредитування".

Наказ НАЕР від 31.07.07 р. № 115 "Про затвердження переліку об'єктів, для прийняття в експлуатацію яких до складу робочих та державних приймальних комісій включаються представники Державної інспекції з енергозбереження".

Наказ НАЕР від 14.01.08 р. № 2 "Про затвердження Переліку нової енергоємної техніки, технологій та енергоємних матеріалів, на документацію яких видаються експертні висновки державної експертизи з енергозбереження".

Наказ НАЕР від 01.04.08 р. № 49 "Про затвердження Порядку включення до Державного реєстру підприємств, установ, організацій, які займаються розробкою, впровадженням та використанням енергозберігаючих заходів та енергоефективних проєктів".

Наказ НАЕР від 27.05.08 р. №84 "Про затвердження індексу до Розрахунку цін на платні послуги, які надаються державною інспекцією з енергозбереження".

Наказ НАЕР від 11.11.2008 р. № 162 "Про затвердження Порядку конкурсного відбору заходів з енергозбереження для їх фінансової підтримки за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою "Державна підтримка заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів".

Наказ НАЕР від 24.02.09 р. №18 "Про затвердження Порядку розрахунку та витрачання доходу, отриманого суб'єк-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

тами господарювання з виробництва електричної та/або теплової енергії, в частині здобутого шляхом впровадження за рахунок залучених інвестицій енергозберігаючих (енергоефективних) заходів та енергоефективних проектів сумарного скорочення витрат паливно-енергетичних ресурсів“.

Наказ НАЕР від 09.06.2010 р. № 66 “Про економічні санкції за перетікання реактивної потужності”.

Наказ НАЕР від 19.11.2010 р. № 136-10 “Про затвердження Стандартів надання Національним агентством України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів адміністративних послуг”.

Наказ НАЕР від 24.09.2010 р. № 114 “Порядок виконання НДДКР”.

Наказ Державного комітету України з енергозбереження № 101 від 14.11.97 “Щодо проведення паспортизації енергоспоживаючих об’єктів”.

Наказ № 19 від 05.03.2001 р. “Про затвердження Розрахунку цін на платні послуги, які надаються Державною інспекцією з енергозбереження”.

Наказ № 77 від 19.07.2001 р. “Про затвердження Механізму пооб’єктного припинення та відновлення газопостачання Державною інспекцією з енергозбереження споживачам природного газу, крім населення”.

Наказ № 60 від 10.08.98 р. “Про затвердження Переліку платних послуг, які надаються підприємствам та організаціям Державною інспекцією з енергозбереження”.

Наказ № 84 27.05.2008 р. “Про затвердження індексу до Розрахунку цін на платні послуги, які надаються Державною інспекцією з енергозбереження”.

Наказ № 64 від 04.08.2000 р. “Про затвердження Порядку проведення перевірок ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів на підприємствах, в установах та організаціях та усунення фактів їх неефективного використання”.

Наказ № 89 від 10.11.98 р. “Про затвердження та введення в дію Порядку видачі, оформлення, реєстрації “Енергетичного паспорта підприємства” та оплати послуг при його впровадженні”.

Наказ № 27 від 09.04.99 р. “Про затвердження Положення про порядок організації енергетичних обстежень”.

Наказ № 112 “Про затвердження Основних положень з нормування питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів у суспільному виробництві”.

Наказ № 15 від 09.03.99 Про затвердження Інструкції про порядок передачі документації та здійснення державної експертизи з енергозбереження на виконання п.4 постанови Кабінету Міністрів від 15 липня 1998 р. № 1094.

Наказ “Про затвердження Механізму пооб’єктного припинення та відновлення газопостачання Державною інспекцією з енергозбереження споживачам природного газу, крім населення”.

Наказ Про затвердження Переліку платних послуг, які надаються Державною інспекцією з енергозбереження.

КЕКД II “Класифікація видатків та кредитування бюджету” містить функціональну класифікацію видатків та кредитування бюджету:

Код	Найменування
0433	Електроенергетична галузь
0434	Інші галузі паливно-енергетичного комплексу
1163	Оплата електроенергії
1166	Оплата інших енергоносіїв

Джерело: Бюджетна класифікація, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. № 604

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКА ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА Й ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО У РОЗДІЛІ “МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНФРАСТРУКТУРИ І БАЗОВИХ СЕКТОРІВ” ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА Й ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА

Рослинництво, тваринництво та змішане сільське господарство залишаються пріоритетними для розвитку економіки України. Більшість видів економічної діяльності у сільському господарстві здійснюються для забезпечення потреб харчової промисловості та перероблення сільськогосподарських продуктів. Галузь регулюється Міністерством аграрної політики України (КВКВ 280). На відомчому рівні – Державним агентством земельних ресурсів України. Працює Українська академія аграрних наук (КВКВ 659) та низка підприємств, в яких держава володіє контрольним пакетом, наприклад, ВАТ “ДАК “Хліб України” чи ВАТ “НАК “Укragenrolizing”.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Рослинництво, тваринництво, у т.ч. птахівництво та змішане сільське господарство залишаються пріоритетними для розвитку економіки України. Міністерство фінансів України Наказом від 29.12.2006 року № 1315 затвердило методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів. Галузь регулюється Міністерством аграрної політики України (КВКВ 280).

Указом Президента України № 1085/2010 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади" Міністерство аграрної політики України повинне бути реорганізовано. Замість нього повинні бути утворені Міністерство аграрної політики та продовольства України (<http://www.minagro.gov.ua>) та Державна інспекція сільського господарства України (<http://dksgr.gov.ua/>).

Також повинен бути реорганізованим Державний комітет України із земельних ресурсів, а замість нього – утворене Державне агентство земельних ресурсів України (www.dazru.gov.ua).

Інші державні органи, важливі для сільського господарства:

- Аграрний фонд України (<http://www.af.gov.ua>),
- Державне агентство резерву України (<http://www.rezerv.gov.ua>),
- Українська державна насіннева інспекція (<http://udni.inf.ua>),
- Національна академія аграрних наук України (КВКВ 659) (<http://www.uaan.gov.ua>),
- Державна санітарно-епідеміологічна служба (www.ses.gov.ua),
- Державна служба з охорони прав на сорти рослин (<http://sops.gov.ua>),
- Головна державна інспекція якості та сертифікації сільськогосподарської продукції,
- Державна інспекція сільського господарства (<http://www.disgu.gov.ua>),

Інші державні органи, що координуються через Міністра аграрної політики та продовольства України (продовжено):

- Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України (<http://vet.gov.ua/>),
- Державне агентство земельних ресурсів України (www.dazru.gov.ua),
- Державне агентство лісових ресурсів України (<http://dklg.kmu.gov.ua>),
- Державне агентство рибного господарства України (<http://www.dkrp.gov.ua/>).

Державні підприємства-суб'єкти господарювання, створені Міністерством аграрної політики та продовольства України:

- державне підприємство "Агентство з ідентифікації та реєстрації тварин" (<http://agro-id.gov.ua>),
- державне підприємство "Центр земельного кадастру" (www.dzk.gov.ua),
- державне підприємство "Держреєстри України" (<http://www.dru.com.ua>) тощо.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА Й ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА - СКЛАДОВІ ПЕРШОГО ЕТАПУ РОЗДІЛУ "МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНФРАСТРУКТУРИ І БАЗОВИХ СЕКТОРІВ" ПРОГРАМИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

Необхідна дія: відмова держави від адміністративного втручання в ціноутворення на сільськогосподарську продукцію, використання антимонопольного законодавства у випадку різкого коливання цін на сільгосппродукцію.

З метою реформування агропромислового комплексу Міністерство аграрної політики видало Наказ від 12.07.2010 року № 409 "Про реформування у системі агропромислового комплексу України".

Частка ринку як відсоток від обсягу ринку визначається згідно з п. 8 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої Розпорядженням АМКУ № 49-р "Про затвердження методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку" від 05.03.2002 р. Антимонопольне законодавство може бути вкрай неефективним, оскільки розмір ринку надзвичайно великий, і, наприклад, на закупівельні ціни зернотрейдерів у кожній з областей легше впливати шляхом державного замовлення, яке, відповідно до ч. 2 статті 12 Господарського кодексу України, є одним з основних засобів регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання. Саме ж державне замовлення, у тому числі поставки (закупівля) для пріоритетних державних потреб сільськогосподарської продукції, врегульовується статтею 13 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року N 436-IV.

Насправді держава активно втручається у цінове регулювання, оскільки аграрний фонд може навіть укладати форвардні договори, встановлюючи коридор цін. Серед актуальних законів прийнято Закон України від 24.06.04 р.

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

№ 1877 "Про державну підтримку сільського господарства України", де даються визначення термінів "центральный орган виконавчої влади з питань аграрної політики", "державний інтервенційний фонд", "товарна інтервенція", "фінансова інтервенція", "мінімальна інтервенційна ціна", "максимальна інтервенційна ціна", "мінімальна та максимальна інтервенційна ціна", "біржовий договір (контракт)", "аграрна біржа" тощо. Для ціноутворення важливими законами є:

- Закон України від 24.01.1997 року № 988-IV "Про державний матеріальний резерв", на підставі якого працює Державне агентство резерву України (КВКВ 512). Закупівельними організаціями з держзамовлення є як матеріальний резерв, так і аграрний фонд, що діє на підставі Постанови КМУ № 543 від 06.07.05 р.
- Закон України від 10.12.1991 р. № 1956-12 "Про товарну біржу".

Заходи:

- До 06.08.2010 р. – підготовка та погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо скасування постанови Кабінету Міністрів України від 17.10.2007 № 1222 "Про затвердження Порядку декларування зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари" (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державна інспекція сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Порядок декларування зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2007 № 1222 "Про затвердження Порядку декларування зміни оптово-відпускних цін на продовольчі товари", 2010 року не скасовувався і не змінювався.

Необхідна дія:

– Забезпечити передбачуваність державної політики, оголосивши про гарантію невтручання держави в регулювання цін на сільгосппродукцію і про відсутність обмежень на експорт.

Зернові культури належать до Групи 10 УКТ ЗЕД, продукція борошномельно-круп'яної промисловості; солод; крохмалі; інулін; пшенична клейковина - до Групи 11 УКТ ЗЕД, викладеного у Додатку до Закону України від 31 травня 2007 року N 1109-V. Для товарних підкатегорій групи встановлені повна та пільгова ставки мита. Обсяг експортних квот було встановлено для пшениці в розмірі 1 000 тис. тонн та для ячменю – в розмірі 200 тис. тонн.

Ліцензування експорту не було скасовано. Для забезпечення продовольчої безпеки Кабінет Міністрів України у постанові від 4 жовтня 2010 року № 938 скористався кількісним інструментом – введенням квот на експорт зернових з України. Розподіл квот здійснювався на підставі заявки, поданої Мінекономіки суб'єктом господарської діяльності за встановленою Міністерством формою, протягом семи календарних днів після опублікування на офіційному веб-сайті Мінекономіки інформації про початок реєстрації заявок.

Ринок зерна України, що врегульовується Законом України "Про зерно і ринок зерна в Україні" від 04.07.2002 р. № 37-IV, є одним з найбільших у Світі.

Заходи:

- До 01.12.2010 р. – погодження проекту закону України "Про ратифікацію конституції ISTA" та подання проекту закону України на розгляд Верховної Ради України (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державна інспекція сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Законом України від 22 грудня 2010 року № 2843-VI ратифіковано Конституцію Міжнародної асоціації з контролю за якістю насіння (International Seed Testing Association).

Відповідальність за порушення законодавства в галузі насінництва передбачено статтею 104-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Стаття 238-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає наявність Української державної насінневої інспекції, Української державної помологічно-ампелографічної інспекції, Української державної квітково-декоративної насінневої інспекції та Української державної лісонасінневої інспекції.

Заходи:

- До 01.11.2010 р. – розробка проекту закону України "Про ратифікацію насінневих схем Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) по сортової сертифікації насіння зернових, кукурудзи і сорго, призначеного для

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

міжнародної торгівлі" (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державна інспекція сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

- До 01.12.2010 р. – погодження проекту закону України "Про ратифікацію Насіннєвих схем Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) по сортової сертифікації насіння зернових, кукурудзи і сорго, призначеного для міжнародної торгівлі" та подання проекту Закону України на розгляд Верховної Ради України (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державна інспекція сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Заходи щодо приєднання України до Схеми сортової сертифікації насіння зернових культур, схеми сортової сертифікації насіння кукурудзи та сорго Організації економічного співробітництва та розвитку перенесено на 2011 рік. ОЕСР, розташована у Парижі, створена 1961 року і налічує 33 країн-членів.

Необхідна дія:

Удосконалити систему субсидування для підвищення конкурентоспроможності сектора відповідно до угоди про сільське господарство СОР (переорієнтація субсидування на напрями, що відповідають "зеленій скриньці" за методологією СОР).

Заходи:

- До 15.10.2010 р. – розробка програми підвищення ефективності фінансування сільгоспвиробників у рамках угоди СОР (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державна інспекція сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Термінологія СОР називає субсидії "скриньками", що за аналогією зі світлофором мають три кольори: зелений – дозволені субсидії, жовтий - субсидії, що повинні обмежуватись, червоний - заборонені субсидії.

До "зеленої скриньки" належать субсидії, що не порушують принципів справедливої конкуренції, а спрямовані на підтримку обсягів виробництва та цін виробників. У межах «зеленої скриньки» можуть робитись державні витрати на підтримку наукових досліджень, підготовку і підвищення кваліфікації кадрів, інформаційно-консультаційне обслуговування, на фінансування ветеринарних і фітосанітарних заходів, контроль за безпекою продуктів харчування; вдосконалення інфраструктури (будівництво шляхів, електромереж, меліоративних споруд); поліпшення землекористування, сприяння структурній перебудові сільськогосподарського виробництва тощо.

До "зеленої скриньки" можна зарахувати витрати бюджету на земельну реформу і на наукові розробки в Українській академії аграрних наук.

Заходи:

- До 10.08.2010 р. – створення робочої групи за участю наукових установ щодо опрацювання питання з удосконалення системи субсидування пріоритетних галузей аграрного сектора України (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державна інспекція сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Угода про сільське господарство Світової Організації Торгівлі від 15 квітня 1994 року містить преамбулу, двадцять одну статтю та п'ять методологічних додатків. Дія угоди поширюється на виробництво і зовнішню торгівлю сільськогосподарськими товарами, за винятком риби та виробів з неї. Після ратифікації Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі, прийнятої Законом України від 10.04.2008 року № 250-VI, Угода Світової Організації Торгівлі про сільське господарство стала чинною і в Україні. Комітет з сільського господарства, що координує питання функціонування Угоди Світової Організації Торгівлі про сільське господарство, діє в рамках Ради СОР з торгівлі товарами. На виконання вимог СОР, Кабінет Міністрів України видав декілька розпоряджень.

Термінологія СОР дає визначення субсидіям на ресурси для сільськогосподарського виробництва, субсидіям та компенсаційним заходам, субсидіям, що не дають підстав для застосування заходів, субсидіям, пов'язаним з конкретним товаром. Загалом СОР вживає гармонізовану систему описування і кодування товарів (HS/CH), коди якої відповідають як зведеному класифікатору продукції ООН (СРТ), так і Державному класифікатору продукції та послуг України (ДКПП).

Згідно з домовленостями, прийнятими в рамках СОТ, Україна має не перевищувати домовлений річний сукупний вимір підтримки (СВП), який акумулює в собі окремі "жовті" програми (підтримка, що викривлює торгівлю), відповідно до зобов'язань України. Міністерство аграрної політики та продовольства України готує звіти про виконання кошторису видатків установи.

Заходи:

- До 06.09.2010 р. – проведення аналізу світового досвіду з підтримки тваринницької галузі та можливість його використання в умовах України (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України, Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) та Українську академію аграрних наук (КВКВ 659) відповідальними за виконання заходів).

Державний бюджет України передбачає видатки на селекцію в тваринництві та птахівництві на підприємствах агропромислового комплексу. Існує проект концепції Загальнодержавної цільової програми селекції у тваринництві на період до 2020 року. На сьогодні є чинним Закон України від 15 грудня 1993 року № 3691 "Про племінну справу у тваринництві". Облік тварин здійснюється державним підприємством "Агентство з ідентифікації та реєстрації тварин".

Заходи:

- До 20.09.2010 р. – підготовка пропозицій щодо перспективних до впровадження в Україні механізмів підтримки пріоритетних галузей тваринництва через заходи «зеленої скриньки» СОТ та з урахуванням світового досвіду (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280), Національну академію наук України (КВКВ 654) та Українську академію аграрних наук (КВКВ 659) відповідальними за виконання заходів).

Механізм використання бюджетних коштів за бюджетними програмами встановлюється Бюджетним кодексом України.

Заходи:

- До 01.10.2010 р. – проведення спільної наради з метою обговорення пропозицій щодо механізмів підтримки пріоритетних галузей тваринництва та підготовки рекомендацій щодо їх реалізації (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280), Національну академію наук України (КВКВ 654) та Українську академію аграрних наук (КВКВ 659) відповідальними за виконання заходів).

Бюджетні кошти повинні розподілятися у відповідних пропорціях на роботи загальнодержавного значення, молочне і м'ясне скотарство, свинарство, птахівництво, конярство, вівчарство, звірівництво, бджільництво та шовківництво.

Заходи:

- До 15.10.2010 р. – затвердження програми та плану дій (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

- До 10.08.2010 р. – підготовка та погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо створення транспортної та елеваторної логістики зерна (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Положення про обіг складських документів на зерно затверджено Наказом Міністерства аграрної політики України від 27.06.2003 р. № 198.

Технічний регламент зернового складу затверджено Наказом Міністерства аграрної політики України від 15.06.2004 р. № 228, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2003 року № 510 "Про забезпечення сертифікації зернових складів на відповідність послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки, запровадження складських документів на зерно", що затвердила порядок випуску бланків складських документів на зерно, їх передачі та продажу зерновим складам та типовий договір складського зберігання зерна.

Послуги транспорту, складського господарства і зв'язку є секцією I Державного класифікатора продукції і послуг ДК

016 97, а послуги зі зберігання зерна належать до під категорії 63.12.13 ДКПП.

Функціонування документів під час зберігання товарів на товарних складах врегульовується Законом України від 23.12.04 р. № 2286-IV "Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва". Складські свідоцтва віднесено до товаророзпорядчих цінних паперів як до однієї з груп цінних паперів статтею 3 Закону України від 23 лютого 2006 року N 3480-IV "Про цінні папери та фондовий ринок" та листом листа Держкомпідприємництва України № 5709 "Про віднесення складських документів до цінних паперів" від 03.08.06 року. Зберігання на товарному складі врегульовується:

- статтею 294 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року N 436-IV,
- статтями 41, 61, 99, 100-109, 346, главами 24, 35 Митного кодексу України від 11 липня 2002 року № 92-IV,
- статтями 195, 962-964 Цивільного кодексу України 16 січня 2003 року N 435-IV,
- Наказом Державної митної служби України № 592 від 31 грудня 1996 року "Про затвердження Положення про відкриття та експлуатацію митних ліцензійних складів".

Що стосується транспортної логістики, то Правила "Інкотермс" (редакція 2000 року, видання МТП № 560, введені в дію 01.01.2000 року) дедалі частіше включаються у договори купівлі-продажу товарів у межах внутрішніх ринків перевезень. Для міжнародної торгівлі також використовується Конвенція ООН 1980 р. про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (CISG). Перевезення вантажів також врегульовується Законом України від 10.11.1994 № 232/94-ВР "Про транспорт".

На додаток до кодів ДКПП (ДК 016-97), Державний класифікатор України (ДК 013-97), затверджений Наказом від 19 серпня 1997 року № 507 Державного комітету України зі стандартизації, метрології та сертифікації містить наступні фонди:

Код КОФ	Назва
110200	Будинки та будівлі нежитлові
110201	Склади та споруди виробничі універсальні одноповерхові
110202	Склади та споруди виробничі універсальні багатоповерхові
110203	Склади товарні, силоси і резервуари
110204	Склади, гаражі та споруди виробничі універсальні підземні
110205	Склади, гаражі та споруди виробничі універсальні на воді

– Погодити з СОТ і впровадити технічне регулювання імпорту для обмеження ввезення низькосортної продукції та продукції низької якості.

Метою технічного регулювання є недопущення ввезення на митну територію України продукції (товару), яка не відповідає вимогам технічних регламентів, відповідно до статті 13 Закону України від 01.12.2005 р. № 3164-IV "Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності" та статті 14 Закону України "Про захист прав споживачів".

Інші регуляторні акти включають Указ Президента України від 13 липня 2005 р. № 1105/2005 "Про заходи щодо вдосконалення діяльності у сфері технічного регулювання та споживчої політики".

Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання і споживчої політики від 14 жовтня 2010 р. № 467 затверджено Перелік продукції, що підлягає оцінці відповідності вимогам технічних регламентів в Україні). У більшості випадків технічні регламенти видаються постановами Кабінету Міністрів України.

Для продукції рослинництва в Україні, зокрема, існують такі ДСТУ:

ДСТУ 3768:2010 "Пшениця. Технічні умови"

ДСТУ 3769:98 "Ячмінь. Технічні умови"

ДСТУ 4522:2006 "Жито. Технічні умови"

ДСТУ 4525:2006 "Кукурудза. Технічні умови".

Заходи:

- До 29.07.2010 р. – Формування переліку імпортованої сільськогосподарської продукції, яка вимагає перегляду щодо якісних показників (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Якісні показники є одним із технічних бар'єрів у торгівлі. Всередині СОТ є чинною угода про технічні бар'єри в торгівлі. Крім стандартів, що використовуються за методикою Міжнародної організації стандартизації, використовуються фітосанітарні норми.

Заходи:

- До 25.08.2010 р. – Розробка плану заходів щодо зміни якісних показників для сільськогосподарської продукції (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

На виконавчому рівні обласні та Севастопольська міська інспекції якості та формування ресурсів сільськогосподарської продукції були створені після виходу Постанови Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2000 р. N 1568 "Про затвердження Типового положення про інспекцію якості та формування ресурсів сільськогосподарської продукції обласної, Севастопольської міської державної адміністрації".

Заходи:

- До 24.07.2010 р. – Розробка проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо ліцензування окремих видів тваринницької продукції за погодженням з Міністерством аграрної політики на імпорт товарів групи 02 за УКТ ЗЕД, зокрема:

- свинини свіжої, охолодженої або мороженої(код за УКТ ЗЕД 0203);
- м'яса та харчових субпродуктів свійської птиці товарної позиції 0105, свіжих, охолоджених або морожених (код за УКТ ЗЕД 0207);
- сала без пісних частин, свинячого жиру та жиру свійської птиці, не витоплених і не виділених іншим способом, свіжих або охолоджених, морожених, солоних або у розсолі або копчених (код за УКТ ЗЕД 0209 00), (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 120, 121) відповідальним за виконання заходів).

- До 10.08.2010 р. – Погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо ліцензування імпорту окремих видів тваринницької продукції (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 120, 121) відповідальним за виконання заходів).

- До 25.08.2010 р. – Надання проекту постанови на розгляд Кабінету Міністрів України (встановлюючи Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (КВКВ 120, 121) відповідальним за виконання заходів).

Кабінет Міністрів України видав Постанову від 22.12.2010 р. № 1183 "Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2011 рік".

Заходи:

- До 01.10.2010 р. – Підготовка та погодження проекту закону України "Про внесення змін до Закону України "Про пестициди і ядохімікати" (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

- До 01.12.2010 р. – Внесення на розгляд Верховної Ради України проекту закону "Про внесення змін до Закону України "Про пестициди і ядохімікати" (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

До Закону України від 2 березня 1995 року N 86/95-ВР "Про пестициди і агрохімікати" у жовтні 2010 року вносилися зміни.

Необхідна дія: Розвиток кредитно-фінансових механізмів підтримки сільгоспвиробників, у т.ч. лізингу сільськогосподарської техніки.

Заходи:

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- До 10.09.2010 р. – розробка заходів щодо стимулювання лізингу аграрного сектора (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Лізингові відносини переважно врегульовуються Законом України № 723/97- ВР "Про фінансовий лізинг" від 16 грудня 1997 року та конвенцією УНІДРУА "Про міжнародний фінансовий лізинг", що набула чинності для України 01.07.2007 року. Згідно з Державним класифікатором продукції та послуг ДК 016 97, існує підкатегорія 65.21.10 (СРС 811с) "Фінансові лізингові послуги", що включає в себе послуги з фінансування у кредит довговічного обладнання, під час якого користувач зазнає ризиків, пов'язаних з вибором найманого обладнання, зобов'язанням щодо його оренди протягом встановленого строку і правом його купівлі по закінченні орендного строку.

Заходи:

- До 10.09.2010 р. – розробка заходів щодо стимулювання заставних закупівель зерна (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Порядок надання бюджетних позик із застосуванням режиму державних заставних закупівель зерна затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2008 р. N 705, що була видана відповідно до статті 12 Закону України "Про державну підтримку сільського господарства України".

Аграрний фонд здійснює перерахування коштів Державного бюджету для надання бюджетної позики протягом трьох операційних днів після підписання кредитного договору відповідно до Порядку обслуговування державного бюджету за видатками, затвердженого Державним казначейством.

Заходи:

- До 10.08.2010 р. – підготовка та погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо акціонування НАК "Украгролізинг" шляхом продажу державної частини акцій (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Організаційно-правові форми були створені Постановою Кабінету Міністрів України від 19.02.1999 р. № 225 "Про утворення державного лізингового підприємства "Украгролізинг". Відкрите акціонерне товариство "Національна акціонерна компанія "Украгролізинг" (ЄДРПОУ 30401456). Компанія є юридичною особою, яка має у своєму складі 25 структурних підрозділів на правах філій у всіх областях України; 8 дочірніх підприємств, діючим з яких є лише ДП "Кримагролізинг", інші знаходяться на стадії ліквідації; 29 акціонерних товариств, акції яких було передано до статутного капіталу Компанії. Акціонерні товариства, акції яких було передано до статутного капіталу Компанії - це ВАТ "Київський завод "Агромаш", ВАТ "Украгротех" та 27 ВАТ сільськогосподарські МТС.

Заходи:

- До 25.08.2010 р. – підготовка та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо акціонування НАК "Украгролізинг" шляхом продажу державної частини акцій (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Статутний капітал компанії станом на 31.12.2010 р., відповідно до установчих документів, становив 440 076 300,00 грн., 100 відсотків акцій належить державі, в особі Кабінету Міністрів України.

Заходи:

- До 01.11.2010 р. – розробка програми залучення кращих міжнародних виробників сільгосптехніки для її подальшого виробництва в Україні (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Однією зі складових могли б стати виставки сільськогосподарської техніки, що проводяться торгово-промисловими палатами.

На додаток до кодів УКТ ЗЕД та ДКПП (ДК 016-97), Державний класифікатор України (ДК 013-97), затверджений

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

Наказом від 19 серпня 1997 року № 507 Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації, містить такі фонди:

Код КОФ	Назва
210200	Автомобілі вантажні
210201	Автомобілі вантажні вантажопідйомністю до 3,5 т
210202	Автомобілі вантажні вантажопідйомністю від 3,5 т до 5 т
210203	Автомобілі вантажні вантажопідйомністю від 5 т до 12 т
210204	Автомобілі вантажні вантажопідйомністю від 12 т до 20 т
210205	Автомобілі вантажні вантажопідйомністю більше 20 т
210209	Автомобілі вантажні інші
310000	Машини та устаткування
310100	Машини сільськогосподарські та лісогосподарські
310101	Трактори садово-городні
310102	Машини сільськогосподарські та лісогосподарські для підготовки ґрунту чи культивування
310103	Машини для сіяння та садження
310104	Розкидачі добрив
310105	Косарки для газонів
310106	Машини збиральні
310107	Перс-пакувальники
310108	Машини для збирання зерна, фруктів та овочів
310109	Причепи та напівпричепи сільськогосподарські
310110	Машини для внесення твердих органічних добрив
310111	Машини для очищення, сортування та калібрування яєць та фруктів
310112	Машини доїльні
310113	Машини для тваринництва
310114	Машини сільськогосподарські для оброблення зерна
310199	Машини сільськогосподарські та лісогосподарські інші
310500	Машини для оброблення харчових продуктів, напоїв і тютюну
310501	Машини для перероблення сільгосппродуктів
310502	Машини та устаткування для молочної промисловості
310503	Машини та апарати борошномельні
310504	Машини та апарати для виробництва напоїв
310505	Машини та апарати пекарські
310506	Устаткування хлібопекарське
310507	Машини та устаткування для виробництва макаронів, спагеті тощо
310508	Машини та устаткування для виробництва кондитерських виробів, какао чи шоколаду
310509	Машини та устаткування для цукрового виробництва
310510	Устаткування пивоварне
310511	Машини та устаткування для перероблення м'яса тварин чи свійської

	Птиці
310512	Машини та устаткування для перероблення фруктів, горіхів чи овочів
310513	Машини та устаткування для екстрагування (приготування тваринних чи рослинних жирів та олій)
310514	Машини та апарати для виробництва тютюнових виробів
310599	Машини для оброблення харчових продуктів, напоїв і тютюну, інші

Заходи:

- До 10.08.2010 р. – оптимізація державного субсидування агропромислового комплексу шляхом створення "Агротехнопарків" і надання інноваційного статусу пріоритетним проектам (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Агротехнопарки створюються відповідно до Закону України від 16.07.1999 року "Про спеціальний режим діяльності технологічних парків", який визначає, що "**технологічний парк (технопарк)** - юридична особа або група юридичних осіб (далі - учасники технологічного парку), що діють відповідно до договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів з метою створення організаційних засад виконання проектів технологічних парків з виробничого впровадження наукоємних розробок, високих технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної на світовому ринку продукції".

Загалом же за організаційною формою сільськогосподарські підприємства включають:

- господарські товариства,
- приватні підприємства,
- виробничі кооперативи,
- фермерські господарства,
- державні підприємства,
- підприємства інших форм господарювання.

– Гармонізація системи стандартизації сільгосппродукції з нормами, що застосовуються в ЄС.

Наказом Міністерства аграрної політики України від 23.08.2005 року № 414 затверджено "Фітосанітарні правила ввезення з-за кордону, перевезення в межах країни, транзиту, експорту, порядку переробки та реалізації підкарантинних матеріалів".

Регулювання поділяється на:

- стандарти (до імпортованих товарів в Україні застосовується національний режим сертифікації, встановлений Законом України № 2408-III від 17.05.2001 р. "Про стандартизацію", Декретом Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 р. № 46-93 "Про стандартизацію і сертифікацію", встановлюється Порядок митного оформлення товарів, що ввозяться на митну територію України та підлягають обов'язковій сертифікації в Україні, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2008 р. № 446. Перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, затверджено наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання і споживчої політики від 01.02.2005 р. № 28 "Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні");
- оцінку відповідності (Закон України № 2406-III від 17.05.2001 р. "Про підтвердження відповідності", інформуючи споживача, що продукція зареєстрована в системі УкрСЕПРО, також є Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання і споживчої політики від 29.01.2007 № 6 "Про затвердження Переліку продукції, відповідність якої може бути підтверджена декларацією про відповідність").

Заходи:

- До 15.09.2010 р. – розробка плану дій щодо гармонізації санітарних заходів з нормами ЄС (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Санітарні норми врегульовуються Законом України від 24 лютого 1994 року № 4004-XII "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" та актами Державної санітарно-епідеміологічної служби). Україна

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

розпочала переговори про зону вільної торгівлі з ЄС 5 травня 2008 року, обговорюючи вільний рух товарів, послуги та інвестиції, інституційні реформи тощо. Одночасно Україна підписала Угоду країн СНД від 15.04.1994 р. "Про створення зони вільної торгівлі", яка набула чинності для України 15.12.1999 р.

Заходи:

- До 01.08.2010 р. – прийняти постанову Кабінету Міністрів України "Про затвердження Технічного регламенту «Вимоги щодо виробництва молока та молочних продуктів» (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Тематичний план наукових розробок у сфері стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції на 2008 рік затверджено наказом Мінагрополітики від 13.05.08 № 294. Проект технічного регламенту "Вимоги щодо виробництва молока та молочних продуктів" був розроблений Міністерством аграрної політики та продовольства України, але Постанова КМУ не була прийнята.

Заходи:

- До 01.08.2010 р. – прийняти постанову Кабінету Міністрів України "Про затвердження Технічного регламенту "Вимоги щодо виробництва м'яса та м'ясних продуктів" (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Проект технічного регламенту "Вимоги щодо виробництва м'яса та м'ясних продуктів" був розроблений Міністерством аграрної політики та продовольства України, але Постанова КМУ не була прийнята.

Заходи:

- До 01.08.2010 р. – прийняти постанову Кабінету Міністрів України "Про затвердження Технічного регламенту "Вимоги щодо виробництва м'яса птиці та продуктів з м'яса птиці" (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

У складі Робочої групи при Міністерстві аграрної політики України розроблено проект Технічного регламенту "Вимоги щодо виробництва м'яса птиці та продуктів з м'яса птиці", але Постанова КМУ не була прийнята.

На додаток до кодів УКТ ЗЕД та ДКПП (ДК 016-97), державний класифікатор України (ДК 013-97), затверджений Наказом від 19 серпня 1997 року № 507 Державного комітету України зі стандартизації, метрології та сертифікації містить такі фонди:

Код КОФ	Назва
320400	Птиця свійська
320401	Кури яєчних порід
320402	Кури м'ясних та м'ясо-яєчних порід
320403	Курчата
320404	Качки
320405	Гуси
320406	Індички
320407	Цесарки
320408	Перепілки

Необхідна дія: Створення прозорого ринку землі, розробка ефективного механізму обороту земель сільськогосподарського призначення.

Заходи:

- До 30.07.2010 р. – погодження проекту закону України «Про ринок земель» із заінтересованими міністерствами і

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

відомствами (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільськогосподарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

- До 30.09.2010 р. – направлення проекту закону України «Про ринок земель» на розгляд Кабінету Міністрів України (встановлюючи Держкомзем відповідальним за виконання заходів).

- До 01.09.2010 р. – розроблення нормативно-правових актів щодо створення земельного іпотечного фонду (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільськогосподарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

- Подання проекту закону України «Про ринок земель» на розгляд Верховної Ради України (встановлюючи Держкомзем відповідальним за виконання заходів).

Перехідні положення Земельного кодексу України, прийнятого Законом України від 25 жовтня 2001 року N 2768-III, передбачають прийняття Закону України «Про ринок земель».

Створення електронного загальнодержавного кадастру землі й відповідної земельно-інформаційної бази даних, проведення інвентаризації земельних ресурсів.

Перехідні положення Земельного кодексу України, прийнятого Законом України від 25 жовтня 2001 року N 2768-III, передбачають прийняття Закону України «Про державний земельний кадастр».

Заходи:

- До 12.11.2010 р. – підготовка проекту закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо спрощення механізму виділення земельних ділянок під будівництво» (встановлюючи Державне агентство земельних ресурсів України відповідальним за виконання заходів).

- До 12.12.2010 р. – погодження проекту закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо спрощення механізму виділення земельних ділянок під будівництво» із заінтересованими міністерствами і відомствами (встановлюючи Державне агентство земельних ресурсів України відповідальним за виконання заходів).

Юридичною підставою для проектів землеустрою щодо землевідведення є Земельний кодекс України та Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV «Про землеустрій». Однією з нагальних проблем залишається спрощення процедури отримання паспорта на забудову (будівельного паспорта), що видається управліннями з питань містобудування та архітектури виконавчих комітетів органів місцевого самоврядування.

Необхідна дія: Підвищення ефективності державного управління агропромисловим комплексом і ролі місцевих органів влади.

Заходи:

- До 01.09.2010 р. – комплексний аналіз стану системи управління агропромисловим комплексом (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільськогосподарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

- До 01.10.2010 р. – розробка плану дій щодо реалізації реформи системи управління агропромисловим комплексом (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільськогосподарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

У статті 4 Закону України від 18 жовтня 2005 № 2982 «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» визначені шляхи реалізації основних пріоритетів державної аграрної політики:

1. Розвиток земельних відносин.
2. Формування сприятливого економічного середовища для ефективної діяльності суб'єктів аграрного сектора.
3. Державна політика щодо розвитку ринків продукції сільськогосподарства і продовольства.
4. Удосконалення системи державного регулювання, ефективне поєднання загальнодержавної і регіональної політики в аграрному секторі.
5. Комплексний розвиток сільських територій, підвищення соціального захисту і життєвого рівня сільських жителів.
6. Проведення державної аграрної політики у період до 2015 року та критерії її оцінки.

Заходи:

- До 10.08.2010 р. – підготовка та погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про створення генера-

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

льної агропромислової інспекції" (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

- До 25.08.2010 р. – підготовка та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про створення єдиної генеральної агропромислової інспекції" (встановлюючи Міністерство аграрної політики та продовольства України та Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280) відповідальним за виконання заходів).

Міністерство аграрної політики і продовольства України розробило і оприлюднило проект постанови Кабінету Міністрів України "Про утворення генеральної агропромислової інспекції", яка оптимізує роботу всіх існуючих інспекцій шляхом їх злиття в єдину службу, що забезпечить ефективне здійснення державного контролю (нагляду) за дотриманням вимог Законів України.

Необхідна дія: Підвищення зайнятості сільського населення та його соціального захисту.

Заходи:

- До 31.12.2010 р. – розроблення плану дій щодо створення додаткових робочих місць та стимулювання сільських територіальних громад до залучення аграрного бізнесу (встановлюючи Міністерство соціальної політики України та Державну інспекцію України з питань праці (КВКВ 250 та 251), Міністерство аграрної політики та продовольства України, Державну інспекцію сільського господарства України (КВКВ 280), Раду Міністрів АРК Крим та адміністрації відповідальними за виконання заходів).

Станом на 2004 рік, чисельність зайнятих у сільському господарстві становила 4 млн. осіб, або 19,7% усього зайнятого населення України. Стаття 3. Регулювання трудових відносин Кодексу законів про працю України встановлює, що "особливості праці ... колективних сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств ... визначаються законодавством та їх статутами. При цьому гарантії щодо зайнятості, охорони праці, праці жінок, молоді, інвалідів надаються в порядку, передбаченому законодавством про працю".

Відповідно до статті 14 Закону України від 01.03.1991 № 803-XII "Про зайнятість населення", державна і територіальні програми зайнятості населення спрямовані на "заходи сприяння зайнятості населення, яке проживає в сільській місцевості".

Додаток 1 до моніторингу виконання плану-графіка першого етапу реформи електроенергетики, передбаченого у розділі "модернізація інфраструктури і базових секторів" Програми економічних реформ Президента України.

Деякі з нормативно-правових актів:

Закон України від 10.04.2008 р. № 250-VI "Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі". Багатостороння угода (не СНД): Угода про сільське господарство від 15.04.1994 р.

Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III "Земельний кодекс України".

Закон України від 6 червня 1995 року № 213/95-ВР "Водний кодекс України".

Закон України від 11 липня 2002 року № 92-IV "Митний кодекс України".

Закон України від 16 січня 2003 року N 435-IV "Цивільний кодекс України".

Закон України від 16 січня 2003 року N 436-IV "Господарський кодекс України".

Закон України від 02.12.2010 р. № 2735-VI "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції".

Закон України від 02 грудня 2010 року № 2736-VI "Про загальну безпечність нехарчової продукції".

Закон України № 1103-V | Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів".

Закон України від 5 жовтня 2006 р. № 229-V "Про систему інженерного забезпечення АПК України".

Закон України від 14 вересня 2006 р. № 142-V "Про дитяче харчування".

Закон України від 14 вересня 2006 р. № 143-V "Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій".

Закон України від 02 серпня 2006 р. № 60-V "Про приєднання України до Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин".

Закон України від 1 грудня 2005 р. № 3164 "Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності".

Закон України від 18 жовтня 2005 р. № 2982 "Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року".

Закон України від 16 червня 2005 р. № 2662-IV "Про виноград і виноградне вино".

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- Закон України від 1 липня 2004 року № 1964-IV "Про ратифікацію Угоди про відновлення Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво".
- Закон України від 24 червня 2004 року № 1877-IV "Про державну підтримку сільського господарства України".
- Закон України від 24 червня 2004 року № 1870-IV "Про молоко та молочні продукти".
- Закон України від 17 червня 2004 року № 1807-IV "Про сільськогосподарську дорадчу діяльність".
- Закон України від 17 червня 2004 року № 1808-IV "Про державну експертизу землевпорядної організації".
- Закон України від 17 червня 2004 року № 1805-IV "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення законодавства в галузі насінництва, розсадництва та з охорони прав на сорти рослин".
- Закон України від 19 лютого 2004 року № 1517-IV "Про Загальнодержавну програму селекції у тваринництві на період до 2010 року".
- Закон України від 19 лютого 2004 року № 1516-IV "Про Загальнодержавну програму розвитку рибного господарства України на період до 2010 року".
- Закон України від 5 лютого 2004 року № 1457-IV "Про розмежування земель державної та комунальної власності".
- Закон України від 11 грудня 2003 року № 1378-IV "Про оцінку земель".
- Закон України від 11 вересня 2003 року № 1160-IV "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".
- Закон України від 19 червня 2003 року № 973-IV "Про фермерське господарство".
- Закон України від 19 червня 2003 року № 963-IV "Про державний контроль за використанням та охороною земель".
- Закон України від 19 червня 2003 року № 962-IV "Про охорону земель".
- Закон України від 5 червня 2003 року № 900-IV "Про захист прав покупців сільськогосподарських машин".
- Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV "Про землеустрій".
- Закон України від 15 травня 2003 року № 742-IV "Про особисте селянське господарство".
- Закон України від 21 листопада 2002 року № 228-15 "Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу".
- Закон України від 12 вересня 2002 року № 152-IV "Про приєднання України до Картахенського протоколу про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття".
- Закон України від 4 липня 2002 року № 37-IV "Про зерно та ринок зерна в Україні".
- Закон України від 7 лютого 2002 року № 3023 "Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу".
- Закон України від 13 грудня 2001 року № 2894 "Про тваринний світ".
- Закон України від 29 листопада 2001 року № 2864 "Про введення мораторію на примусову реалізацію майна".
- Закон України від 17 травня 2001 року № 2408-III "Про стандартизацію".
- Закон України від 18 січня 2001 року № 2242-III "Про угоди щодо відчуження земельної частки (паю)".
- Закон України від 22 лютого 2000 року № 1492-III "Про бджільництво".
- Закон України від 14 січня 2000 року № 1389-XIV "Про меліорацію земель".
- Закон України від 9 квітня 1999 року № 587-XIV "Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства".
- Закон України від 9 квітня 1999 року № 591-XIV "Про рослинний світ".
- Закон України від 17 грудня 1998 року № 320-XIV "Про фіксований сільськогосподарський податок".
- Закон України від 14 жовтня 1998 року № 180-XIV "Про захист рослин".
- Закон України від 6 жовтня 1998 року № 161-XIV "Про оренду землі".
- Закон України від 5 березня 1998 року № 187/98-ВР "Про відходи".
- Закон України від 24.01.1997 року № 988-IV "Про державний матеріальний резерв", на підставі якого працює Державне агентство резерву України (КВКВ 512). Закупівельними організаціями по держзамовленню є як матеріальний резерв, так і аграрний фонд, що діє на підставі Постанови КМУ № 543 від 06.07.05 р. "
- Закон України від 2 червня 1995 року № 209/95-вр "Про приєднання України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин".
- Закон України від 2 березня 1995 року № 86/95-ВР "Про пестициди і агрохімікати".
- Закон України від 29 листопада 1994 року № 257/94-ВР "Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття".
- Закон України від 15 грудня 1993 року № 3691 "Про племінну справу у тваринництві".
- Закон України від 30 червня 1993 року № 3348-XII "Про карантин рослин".
- Декрет КМУ від 10 травня 1993 року № 46-93 "Про стандартизацію і сертифікацію".
- Закон України від 21 квітня 1993 року № 3116-XII "Про охорону прав на сорти рослин".
- Закон України від 3 липня 1992 року № 2535-XII "Про плату за землю".
- Закон України від 25 червня 1992 року № 2498-XII "Про ветеринарну медицину".

Стан виконання Програми економічних реформ Президента України - 2010

- Закон України від 10 квітня 1992 року № 2265-XII "Про споживчу кооперацію".
 Закон України від 14 лютого 1992 року № 2114-XII "Про колективне сільськогосподарське підприємство".
 Законом України "Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру".
 Закон України від 10.12.1991 р. № 1956-12 "Про товарну біржу".
 Закон України від 17 жовтня 1990 року № 400-XII "Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві".
 Закон України від 23 грудня 1997 року № 771/97-вр "Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини".
 Закон України від 17 липня 1997 року № 468/97-ВР "Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції".
 Закон України від 10 липня 1996 року № 290/96-ВР "Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі".
 Закон України від 7 травня 1996 року № 180/96-ВР "Про вивізне (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину".
 Закон України від 23.12.04 р. № 2286-IV "Про сертифіковані товарні склади та прості і подвійні складські свідоцтва".
 Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV "Про цінні папери та фондовий ринок".
 Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2003 року № 510 "Про забезпечення сертифікації зернових складів на відповідність послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки, запровадження складських документів на зерно".
 Наказ Міністерства аграрної політики України від 15.06.2004 р. № 228 "Про затвердження технічного регламенту зернового складу".
 Наказ Міністерства аграрної політики України від 27.06.2003 р. № 198 "Про затвердження Положення про обіг складських документів на зерно".
 Наказ Державної митної служби України № 592 від 31 грудня 1996 року "Про затвердження Положення про відкриття та експлуатацію митних ліцензійних складів".
 Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2008.10.30 р. № 1381-р "Про затвердження плану заходів щодо адаптації української економіки до вимог СОТ".
 Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2008.12.17, № 1570-р" Про затвердження плану першочергових заходів щодо виконання зобов'язань України в рамках членства у СОТ".
 Наказ Міністерство фінансів України від 29.12.2006 року № 1315 "Про затвердження методичних рекомендацій по бухгалтерському обліку біологічних активів".

Коди бюджетних платежів, згідно з Наказом Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

32000000	Надходження від реалізації державних запасів товарів
32010000	Надходження від реалізації матеріальних цінностей державного резерву
32010100	Надходження від реалізації матеріальних цінностей державного резерву

КЕКД II "Класифікація видатків та кредитування бюджету" містить функціональну класифікацію видатків та кредитування бюджету:

Код	Найменування
0420	Сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство
0421	Сільське господарство
0422	Лісове господарство та мисливство
0423	Рибне господарство

Джерело: Бюджетна класифікація затверджена наказом Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 р. N 604

**РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВИСНОВОК
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ СТАНУ ВИКОНАННЯ ПЛАНІВ-ГРАФІКІВ
ПЕРШОГО ЕТАПУ (ДО 2010 РОКУ) РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ НА
2010-2014 РОКИ
“Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”**

Кінець 2010 року став кінцем першого етапу для кожного з розділів Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”

Аналіз стану виконання планів-графіків першого етапу розділів Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” вказує на те, що станом на кінець 2010 року стосовно досить багатьох із запланованих Президентом України напрямів економічних реформ спостерігалось некритичне відставання.

1) Сталий економічний розвиток (стабілізація Державного бюджету, реформа податкової системи, розвиток фінансового сектора, реформа міжбюджетних відносин)

Державний бюджет України на 2010 рік було прийнято 27 квітня 2010 року одразу після пом'якшення “газової війни” з Російською Федерацією та підписання Харківських домовленостей та остаточного оформлення зміни виконавчої гілки влади. Найбільших успіхів було досягнуто 2010 року за напрямом “Сталий економічний розвиток”, оскільки було прийнято нові Бюджетний і Податковий кодекси, що стали основою для прийняття Закону України “Про Державний бюджет України на 2011 рік”.

За напрямом “Реформи банківського і небанківського фінансового секторів”, виглядають надзвичайно неефективними як тимчасова адміністрація НБУ, так і ліквідація значної кількості комерційних банків. Одночасно у зазначеному напрямі Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки не було запропоновано жодного плану дій щодо покращення регулювання небанківських фінансових установ, зокрема, кредитних спілок.

Що стосується реформи міжбюджетних відносин, то Податковим кодексом України була запроваджена подальша централізація Державного бюджету за рахунок зменшення кількості податків та зборів органів місцевого самоврядування.

Рекомендація: у 2011 році прийняти закон України про державний борг та розробити стратегію управління державним боргом.

2) Підвищення стандартів життя (реформа медичного обслуговування, реформа системи пенсійного страхування, реформа системи освіти, реформа системи соціальної підтримки).

Найбільше навантаження щодо запланованих дій у підвищенні стандартів життя припало на реформу системи соціальної підтримки. А більшість заходів у реформі системи пенсійного страхування було перенесено на 2011 рік.

Система соціальної підтримки, яка залишається вкрай неефективною, і її реформа тісно пов'язана з проведенням бюджетної реформи. Здається, що правильним напрямом реформи є розвиток системи єдиного Державного автоматизованого реєстру осіб з подальшим його поширенням на систему соціальної підтримки за професійною ознакою.

У реформі системи пенсійного забезпечення найбільші зміни повинні відбутися у найближчий час у зв'язку з запровадженням другого рівня державної накопичувальної системи та ще однією спробою збалансувати доходи та видатки Пенсійного фонду України шляхом збільшення пенсійного віку для жінок та збільшення страхового стажу.

Рекомендація: під час другого етапу консолідувати систему соціальної підтримки як за майновою, так і за професійною ознаками.

3) Поліпшення бізнес-клімату й залучення інвестицій (дерегуляція і розвиток підприємництва, приватизація і управління державною власністю, розвиток науково-технічної та інноваційної сфери, міжнародна інтеграція та співпраця).

Що стосується дерегуляції та розвитку підприємництва, то цей напрям Програми економічних реформ Президента України побив усі рекорди щодо кількості установ, діяльність яких була ним охоплена, - дозвільна система, у т.ч. у будівництві, ліцензування, адміністративні послуги, входження до бізнесу і вихід з бізнесу, державний нагляд і контроль, забезпечення безпеки продуктів харчування, технічне регулювання, митні процедури, розвиток підприємництва й залучення інвестицій та державна регуляторна політика. План-графік реформ не передбачав жодних заходів, пов'язаних із захистом конкуренції та діяльністю Антимонопольного комітету України.

Не відбулося запланованого до кінця 2010 року за напрямом "Приватизація та управління державною власністю" прийняття закону про Фонд державного майна. Програма економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки констатує необхідність скорочувати частку державного сектора в економіці України, але нова Державна програма приватизації 2010 року також не була затверджена. У Державному бюджеті України на 2010 та 2011 роки надходження від приватизації державного майна встановлені на рівні 10 млрд. гривень, що становить суму, яка асоціюється з сумою, запланованою в бюджеті від приватизації ПуАТ "Укртелеком". Самою Програмою економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки передбачено розроблення й затвердження галузевих програм реформування й розвитку стратегічних галузей, але жоден документ не містить стратегії здійснення фінансової діяльності на рівні управління об'єктами державної власності, а також стратегії щодо планування рентабельності активів унітарних та корпоративізованих підприємств.

Що стосується напрямку "Розвиток науково-технічної та інноваційної сфери", то не зрозуміло, чому його не можна було об'єднати з напрямом "Реформа системи освіти". Також частина дій за напрямом "Міжнародна інтеграція та співпраця", пов'язаних із СОТ та СНД, збігається з запланованими діями за напрямом "Дерегуляція та розвиток підприємництва".

Рекомендація: прийняти закон України про Фонд державного майна України протягом 2011 року.

4) Модернізація інфраструктури і базових секторів. Кожен з розділів містить етапи реформи (реформа електроенергетики, вугільної галузі, нафтогазової промисловості, житлово-комунального господарства, розвиток транспортної інфраструктури, розвиток сільського господарства й земельна реформа).

В економічній літературі під терміном «модернізація» часто розуміються капітальні інвестиції понад заплановану норму амортизації. Оскільки більша частина підприємств інфраструктури є корпоративізовані, то під модернізацією розуміється фінансово-інвестиційна діяльність держави як головного акціонера корпоративізованих акціонерних товариств. У більшості випадків фінансування модернізації може здійснюватися через власний або через запозичений капітал.

Оптимізація системи центральних органів виконавчої влади (адміністративна реформа), запроваджена Указом Президента України від 09.12.2010 р. №1085/2010, з Міністерства транспорту та зв'язку України створила Міністерство інфраструктури України, але його повноваження обмежені транспортною галуззю.

Одночасно серед секторів інфраструктури та базових секторів до таких, що виробляють суспільні блага, належать лише електроенергетика, житлово-комунальне господарство, частина транспортної інфраструктури та нафтогазової промисловості.

Рекомендація: прийняти у 2011 році законодавство, що дає визначення інфраструктурі та базовим секторам. Координувати заходи із заходами, викладеними у розділі про систему соціальної підтримки.

ВИСНОВОК: перший етап Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки був занадто коротким, щоб оцінити успіх чи провал багатьох із запланованих заходів. З урахуванням змін, внесених оптимізацією системи центральних органів виконавчої влади 2010 року, економічні реформи будуть продовжуватися і в 2011 році.

**Усі права захищені © "Фундація "Відкрите суспільство"
ГО "Фундація "Відкрите суспільство"
04070 Київ, вул. Братська, 6, оф 402
тел./факс:(044) 223-92-54, e-mail: info@osf.kiev.ua**

Автори: Олександр Бабанін, Андрій Любич

Монографія рекомендована до друку вченою радою Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Рецензенти:

Ганечко І. Г., старший викладач кафедри економічної теорії та конкурентної політики факультету економіки, менеджменту та права Київського національного торгово-економічного університету, кандидат економічних наук.
Розпутенко І. В., завідувач кафедри економічної політики Національної академії державного управління при Президентові України, доктор наук з державного управління, професор, заслужений діяч науки і техніки України.
Якушик І.Д., декан фінансово-економічного факультету Українського державного університету фінансів і міжнародної торгівлі, доктор економічних наук, професор.

ISBN _____

УДК 342.9(477)

Б 121

ББК 65.5